

Informe 2008

sobre la seguretat a Catalunya

Generalitat de Catalunya
**Departament d'Interior,
Relacions Institucionals i Participació**

ÍNDEX

0.	<i>Introducció</i>	1
1.	<i>Dotacions policials i de bombers</i>	13
2.	<i>Dades policials</i>	21
3.	<i>Violència masclista</i>	57
4.	<i>Victimització i valoracions en matèria de seguretat</i>	81
5.	<i>Seguretat viària</i>	111
6.	<i>Seguretat en el context de les emergències i la protecció civil</i>	137
6.1	Seguretat en el context de les emergències.....	143
6.2	Seguretat en el context de la seguretat civil	160
7.	<i>Seguretat privada</i>	169
8.	<i>Conclusions</i>	181
9.	<i>Annex</i>	187
9.1	Glossari.....	189

ÍNDIX DE TAULES

Taula 0.1 - Incrementos de població absoluts interanuals.....	9
Taula 0.2 - Incrementos de població percentuals interanuals.....	9
Taula 0.3 - Evolució de la població espanyola i estrangera a Catalunya 2004-2008	9
Taula 0.4 - Moviment de viatgers a Catalunya.....	10
Taula 2.1 - Totals en Territori de desplegament coincident 2006-2007	26
Taula 2.2 - Comparativa de fets penals localitzats per cos policial en territori de desplegament coincident (2006-2007)	26
Taula 2.3 - Comparativa de fets penals localitzats a la RP Girona (2006-2007)	28
Taula 2.4 - Comparativa de fets penals localitzats a la RP Pirineu Occidental (2006- 2007)	28
Taula 2.5 - Comparativa de fets penals localitzats a la RP Ponent (2006-2007).....	29
Taula 2.6 - Comparativa de fets penals localitzats a la RP Central (2006-2007)	30
Taula 2.7 - Comparativa dels fets penals localitzats a la RP Metropolitana Nord (2006- 2007)	31
Taula 2.8 - Comparativa de fets penals localitzats a la RP Metropolitana Sud (2006- 2007)	32
Taula 2.9 - Comparativa de fets penals localitzats a la RP Metropolitana Barcelona (2006-2007)	32
Taula 2.10 - Delictes i faltes a tot Catalunya (2004-007) (PG-ME + FCSE i sense PL)	33
Taula 2.11 - Delictes i faltes a Barcelona (2004-2007) (PG-ME + FCSE i sense PL)	35
Taula 2.12 - Delictes i faltes a Girona (2004-2007) (PG-ME + FCSE i sense PL).....	36
Taula 2.13 - Delictes i faltes a Lleida (2004-2007) (PG-ME + Forces i Cossos de Seguretat de l'Estat sense PL)	36
Taula 2.14 - Delictes i faltes a Tarragona (2004-2007) (PG-ME + i sense PL).....	37
Taula 2.15 - Totals fets contra el patrimoni, delictes, faltes i fets penals 2004-2007.....	43
Taula 2.16 - Evolució dels delictes contra el patrimoni 2004-2007	43
Taula 2.17 - Evolució de les faltes contra el patrimoni 2004-2007	44
Taula 2.18 - Totals fets contra les persones, delictes, faltes i fets penals 2004-2007	49
Taula 2.19 - Evolució dels delictes contra les persones 2004-2007	49
Taula 2.20 - Evolució de les faltes contra les persones 2004-2007.....	50
Taula 2.21 - Delictes per violència en l'àmbit familiar (PG-ME + FCSE). Total Catalunya. Període 2006-2007.....	52
Taula 2.22 - Delictes localitzats per violència en l'àmbit familiar de la Policia de Catalunya (PG-ME +PL). Territori desplegament coincident. 2006-2007	52
Taula 2.23 - Delictes per violència en l'àmbit familiar (PG-ME + FCSE). Total Catalunya per demarcacions provincials. Any 2007.....	53
Taula 2.24 - Percentatge de delictes per violència en l'àmbit familiar (PG-ME + FCSE). Total Catalunya. Període 2006-2007.....	53

Taula 2.25 - Ràtios de delictes per violència en l'àmbit familiar (PG-ME + FCSE). Total Catalunya per demarcacions provincials. Any 2007.....	54
Taula 2.26 - Fets penals i detencions per violència en l'àmbit familiar. Territori de desplegament coincident per regions policials. Any 2007	54
Taula 2.27 - Evolució de les detencions a Catalunya 2004-2007 i ràtio de detinguts /1000 habitants	55
Taula 2.28 - Evolució de la població encarcerada a Catalunya i de la ràtio /100.000 habitants	56
Taula 3.1 - Valoració de l'afectació psicològica per les pròpies víctimes. Catalunya, 2008.....	63
Taula 3.2 - Expectatives de futur en relació a la violència contra les dones. Catalunya, 2008.....	71
Taula 3.3 - Dones mortes en territori de desplegament per violència en l'àmbit de la parella.....	74
Taula 3.4 - Atenció a les mutilacions genitals femenines a Catalunya 2004-2007	75
Taula 4.1 - Evolució del record espontani de victimització, 1999 – 2007	85
Taula 4.2 - Distribució territorial de la victimització <i>delictiva</i> . ESPC 2005 - 2007	89
Taula 4.3 - Prevalença de la victimització per grups d'edat, delictiva i no delictiva	91
Taula 4.4 - Àmbits de victimització, ESPC. 1999 – 2007	92
Taula 4.5 - Indicadors globals d'incidents delictius i no delictius, ESPC 2004 - 2007	94
Taula 4.6 - Evolució de la seguretat al municipi de residència. Anys 1999 - 2007	98
Taula 4.7 - Evolució futura de la seguretat al municipi de residència	99
Taula 4.8 - Distribució territorial de les percepcions sobre el nivell de seguretat	100
Taula 4.9 - Valoració global dels serveis policials. Anys 2000 - 2008	104
Taula 5.1 - Mobilitat segons tipus de via (en milions de veh.-km). 2006	114
Taula 5.2 - Parc de vehicles per demarcacions i tipus. 2007.....	115
Taula 5.3 - Evolució de la reducció de la mortalitat 2000/2007 i 2006/2007.....	119
Taula 5.4 - Accidentalitat interanual. 2000-2007 (24 hores). Vies interurbanes	121
Taula 5.5 - Accidentalitat interanual. 2000-2007 (24 hores). Vies urbanes	121
Taula 5.6 - Accidents 2000-2007 zona interurbana (24 hores).....	122
Taula 5.7 - Accidents 2000-2007 zona urbana (24 hores).....	123
Taula 5.8 - Expedients per pèrdua de punts de l'1/07/2006 al 30/06/2008.....	125
Taula 5.9 - Tipologia dels expedients per pèrdua de punts	125
Taula 5.10 - Cursos de formació realitzats	126
Taula 5.11 - Relació de PMV's que funcionen com a controls de velocitat preventius.....	127
Taula 5.12 - Accessoris de seguretat de les víctimes d'accident de trànsit. 2007	131
Taula 5.13 - Proves d'alcoholèmia, motiu i resultat. 2002-2007	132
Taula 5.14 - Índex d'accidentalitat. 1998 - 2007	135
Taula 6.1 - Superfície i usos del sòl a Catalunya 2006 en hectàrees	140

Taula 6.1.1 - Nombre d'incendis forestals i hectàrees cremades 1998-2007	145
Taula 6.1.2 - Nombre d'incendis forestals i superfície forestal afectada en campanya d'estiu 1998 - 2007	148
Taula 6.1.3 - Serveis dels Bombers de la Generalitat 2003 – 2007 per tipus.....	156
Taula 6.1.4 - Serveis Bombers Barcelona 2003– 2007 per tipus.....	158
Taula 6.1.5 - Salvaments Bombers de Barcelona 2007 per tipus.....	158
Taula 6.2.1 - Plans homologats el 2007 per la Comissió de Protecció Civil de Catalunya.....	162
Taula 7.1 - Distribució de les inspeccions a establiments obligats	177
Taula 7.2 - Distribució de les inspeccions de serveis	177
Taula 7.3 - Distribució de les inspeccions d'empreses de seguretat	178

ÍNDIX GRÀFICS

Gràfic 1.1 - Previsió evolució d'efectius PG-ME 2009-2015	16
Gràfic 1.2 - Evolució de la dotació de les policies locals 2000-2007	17
Gràfic 1.3 - Evolució del personal operatiu de Bombers Generalitat 1998-2007	18
Gràfic 1.4 - Evolució del personal de Bombers Generalitat per tipus 1998-2007	19
Gràfic 1.5 - Efectius Bombers Barcelona 2003-2007	20
Gràfic 2.1 - Evolució fets penals (delictes i faltes) 2004-2007	34
Gràfic 2.2 - Percentatge de delictes i faltes respecte el total d'il·lícits penals (període 2004-2007)	34
Gràfic 2.3 - Ràtios dels il·lícits penals a Catalunya i per demarcacions provincials (període 2004 - 2007)	38
Gràfic 2.4 - Ràtios de delictes a Catalunya i per demarcacions provincials (període 2004-2007)	39
Gràfic 2.5 - Ràtios de faltes penals a Catalunya i per demarcacions provincials (període 2004-2007)	40
Gràfic 2.6 - Percentatge dels delictes contra el patrimoni a Catalunya. Any 2007	44
Gràfic 2.7 - Percentatge de faltes contra el patrimoni a Catalunya. Any 2007	45
Gràfic 2.8 - Evolució de la ràtio d'il·lícits penals contra el patrimoni per 1.000 habitants a Catalunya (període 2004-2007)	46
Gràfic 2.9 - Comparativa de fets penals contra el patrimoni en el conjunt de l'Estat espanyol i algunes Comunitats Autònomes. Any 2007	47
Gràfic 2.10 - Ràtios d'homicidi i les seves formes per 1.000 hab. a Catalunya. Any 2007	50
Gràfic 3.1 - Valoració de la importància de cinc problemes a Catalunya, 2008	59
Gràfic 3.2 - Valoració del nivell de seguretat per sexe i edat. Catalunya, 2008	61
Gràfic 3.3 - Valoració de l'afectació psicològica de la victimització per les víctimes. Catalunya, 2008	62
Gràfic 3.4 - Violència masclista en l'àmbit de la parella i en l'àmbit familiar	70
Gràfic 3.5 - Dones maltractades en l'àmbit de la parella i de la família. Catalunya, 1999 - 2006	72
Gràfic 3.6 - Violència masclista en l'àmbit sociocomunitari	78
Gràfic 4.1 - Evolució del record espontani de victimització: 1999-2007	86
Gràfic 4.2 - El record espontani de victimització per edats. ESPC 2005-2007	87
Gràfic 4.3 - Prevalença de la victimització ESPC 2003-2007	88
Gràfic 4.4 - Victimització contra la seguretat personal, 2007	93
Gràfic 4.5 - Afectació subjectiva a la victimització 1999-2007	95
Gràfic 4.6 - Nivell de seguretat del municipi de residència, 2000-2008	97
Gràfic 4.7 - Evolució de la seguretat viària referida a l'any 2007	101
Gràfic 4.8 - Nivell de seguretat viària a les carreteres. ESPC, 2004-2007	102

Gràfic 4.9 - Valoració del desplegament a les carreteres catalanes. ESPC, 2000-2008.....	102
Gràfic 4.10 - Vigilància dels Mossos d'Esquadra a les carreteres catalanes 2006 - 2008	103
Gràfic 4.11 - Valoració del desplegament dels Mossos d'Esquadra 1999-2008.....	104
Gràfic 5.1 - Evolució del parc de vehicles de Catalunya. 1998-2007.....	115
Gràfic 5.2 - Distribució de la mobilitat a Catalunya per tipus de vehicle (en M veh.- km/any).....	116
Gràfic 5.3 - Morts/1.000.000 habitants a la Unió Europea (morts a 30 dies). Any 2006.....	117
Gràfic 5.4 - Objectius del PCSV 2005-2007.....	118
Gràfic 5.5 - Víctimes amb resultat de mort (30 dies) vies urbanes i interurbanes. Evolució 2000-2007.....	118
Gràfic 5.6 - Morts a 30 dies en zona interurbana.....	119
Gràfic 5.7 - Morts a 30 dies en zona urbana.....	120
Gràfic 5.8 - Morts a 24 h a les vies interurbanes 2007	124
Gràfic 5.9 - Morts a 24 h a les vies urbanes 2007	124
Gràfic 5.10 - Evolució de vehicles implicats en accidents amb morts i ferits greus que han comès infraccions de velocitat. 2003-2007	126
Gràfic 5.11 - Evolució de les velocitats mitjanes a la carretera. Catalunya 2003-2007	129
Gràfic 5.12 - Evolució del % de vehicles que superen els 90 Km/h i els 120 Km/h a la carretera. 2003-2007	129
Gràfic 5.13 - Persones mortes per edat i sexe a les vies interurbanes. 2007.....	130
Gràfic 5.14 - Persones mortes per edat i sexe a les vies urbanes. 2007.....	130
Gràfic 5.15 - Delictes relatius al trànsit. 2003-2007	133
Gràfic 5.16 - Delictes relatius al trànsit, totals absoluts PG-ME/PL	134
Gràfic 5.17 - Delictes relatius al trànsit, per províncies PG-ME	134
Gràfic 5.18 - Delictes relatius al trànsit, per províncies PL	135
Gràfic 5.19 - Índex d'accidentalitat 1997-2007.....	136
Gràfic 6.1.1 - Nombre d'incendis forestals 1998 – 2007	145
Gràfic 6.1.2 - Superfície forestal afectada pel foc 1998 – 2007	146
Gràfic 6.1.3 - Hectàrees afectades per incendi 1998 – 2007.....	146
Gràfic 6.1.4 - Incendis per causes 2003 – 2007	147
Gràfic 6.1.5 - Percentatge d'incendis per causes en campanya d'estiu 2006 - 2007	149
Gràfic 6.1.6 - Superfície afectada a l'estiu pel foc a Catalunya 2003 – 2007(*).....	150
Gràfic 6.1.7 - Incendis zona urbana Bombers de la Generalitat per tipus 2003–2007	152
Gràfic 6.1.8 - Salvament de persones Bombers de la Generalitat 2003–2007 per tipus	153
Gràfic 6.1.9 - Salvaments en muntanya Bombers de la Generalitat 2006–2007 per tipus	154
Gràfic 6.1.10 - Evolució total dels serveis dels Bombers de la Generalitat 2003–2007.....	155
Gràfic 6.2.1 - Activació de plans el 2007 per mesos.....	162
Gràfic 6.2.2 - Activació de plans 2003 - 2007	163
Gràfic 6.2.3 - Trucades vàlides 2000 - 2007	164

Gràfic 6.2.4 - Nombre de trucades de l'any 2007 pels principals operadors	165
Gràfic 6.2.5 - Nombre de trucades de l'any 2007 per altres operadors	166
Gràfic 6.2.6 - Nombre de trucades de l'any 2007 per tipus d'incidències	166
Gràfic 6.2.7 - Evolució mensual de trucades 2003-2007	167
Gràfic 7.1 - Comparativa 2004-2007 d'empreses i activitats inscrites en el REESC	173
Gràfic 7.2 - Evolució d'empreses enregistrades al REESC 2004-2007	174
Gràfic 7.3 - Evolució dels contractes per delegacions 2003-2007	175
Gràfic 7.4 - Evolució del total d'inspeccions realitzades pel CME en seguretat privada 2004-2007	175
Gràfic 7.5 - Distribució de les inspeccions de seguretat privada al 2007.....	176

ÍNDIX DE MAPES

Mapa 2.1 - Territori de desplegament coincident i absolut	25
Mapa 2.2 - Regions policials a Catalunya.....	27
Mapa 5.1 - Ubicació de radars fixos automàtics	128
Mapa 5.2 - Ubicació de radars mòbils.....	128

Abreviatures més utilitzades en aquest document

ABP	Àrea Bàsica Policial
DIRIP	Departament d'Interior, Relacions Institucionals i Participació
DGP	Direcció General de la Policia
DGPC	Direcció General de Protecció Civil
ESPC	Enquesta de Seguretat Pública de Catalunya
FCSE	Forces i Cossos de Seguretat de l'Estat
GESI	Grupo de Estudios de Seguridad Interior
IDESCAT	Institut d'Estadística de Catalunya
ISPC	Institut de Seguretat Pública de Catalunya
MIR	Ministerio del Interior
NIP	Nucli d'Informació Policial
PG-ME	Policia de la Generalitat – Mossos d'Esquadra
PL	Policia Local / Polícies Locals
REESC	Registre Especial d'Empreses de Seguretat de Catalunya
RGES	Registro General de Empresas de Seguridad
SES	Secretaria de Estado de Seguridad
SCT	Servei Català de Trànsit
SEC	Sistema Estadístic de la Criminalitat
SIDAT	Sistema Integral de Recolida de dades d'Accidents de Trànsit

Al final d'aquest document s'inclou un glossari, amb la definició d'alguns conceptes utilitzats en aquest document. Aquests estan marcats en cursiva i amb un asterisc (*) la primera vegada que apareixen al text.

0. Introducció

A. El context

Per quart any consecutiu donem compliment al mandat que estableix l'article 4.3 de la Llei 4/2003, de 7 d'abril, d'ordenació del sistema de seguretat pública de Catalunya amb la presentació de l'Informe 2008 sobre la seguretat a Catalunya. Per la seva elaboració s'han analitzat les dades generals sobre seguretat de l'any 2007 així com dades d'opinió referides al primer trimestre d'enguany .

Aquest informe, conjuntament amb l'*Enquesta de Seguretat Pública de Catalunya** (d'ara endavant ESPC) i el Pla General de Seguretat de Catalunya (del qual la segona edició s'aprovarà enguany), acomplint el mandat de la Llei 4/2003, han de constituir els instruments necessaris i imprescindibles per al diagnòstic, l'anàlisi i la planificació de la seguretat al nostre país. Seguint el mateix mandat legal, la seguretat fa referència als camps de la criminalitat, la prevenció, els riscos, el trànsit, l'atenció a les emergències, la protecció civil i, en general, les temàtiques d'Interior; concretament, a les activitats i als fets que produeixen efectes associats a la convivència i a la preservació dels drets i les llibertats. Aquest és el camp d'anàlisi de l'Informe.

La quarta edició d'aquest informe mostra una ferma voluntat institucional de consolidar una eina que permeti conèixer l'estat de la seguretat al territori català. Algunes de les seves utilitats fonamentals han de ser la identificació de tendències i l'anàlisi de dinàmiques que facilitin l'elaboració de polítiques públiques. Aquesta eina ha d'esdevenir cada cop més important amb el pas del temps i la perspectiva històrica, ja que ha de facilitar una anàlisi a través de sèries temporals mitges i llargues que serveixi per confirmar tendències més enllà de conjuntures més o menys impactants.

El coneixement de les tendències ens ha de permetre situar les incidències particulars i concretes en la seva justa dimensió, alhora que ens ha d'ajudar a identificar les problemàtiques de fons que influeixen de manera estable en paràmetres rellevants de la seguretat. Només d'aquesta manera podrem pensar en polítiques de seguretat capaces de transformar la realitat, de promoure un estat de convivència que esdevingui la força generadora de seguretat, i alhora la principal mesura preventiva de la inseguretat.

Com la seguretat no és un concepte estàtic, cal un treball permanent d'actualització, en el qual es doni èmfasi al seguiment d'un conjunt d'indicadors, la seva anàlisi, les seves tendències a l'alça o a la baixa, la seva estabilització i la previsió del seu comportament.

És possible, òbviament, fer una anàlisi estàtica de la seguretat, descrivint l'estat de la qüestió en un moment concret i determinat. Ara bé, una foto fixa ens aporta relativament poca informació. És útil per a fets o situacions puntuals, però no permet comprendre ni explicar les manifestacions de la seguretat com a fenomen social complex. Aquesta comprensió del

fenomen només és possible des d'una perspectiva diacrònica, en què el que realment compta no són les xifres en un determinat moment, sinó la tendència i la seva evolució.

D'una altra banda, la Llei ens deixa un mandat clar i explícit en relació a les finalitats de l'Informe, en establir "*Catalunya aspira a dotar-se plenament d'un model que transcendeixi la concepció tradicional de la seguretat i l'ordre públic, a favor d'una orientació que es fonamenti en la prevenció, la participació i la implicació dels diferents serveis públics, i també de la societat civil*". És a dir, l'informe sobre la seguretat a Catalunya no ha de limitar-se a oferir una exposició de l'estat de la seguretat a Catalunya, sinó que ha de facilitar l'articulació de possibles actuacions que afrontin el reptes que la seguretat planteja en cada moment.

Si diem que l'informe ha d'identificar tendències i dinàmiques de la seguretat, és molt important que els diversos informes siguin susceptibles de comparació. En conseqüència, ha calgut trobar un equilibri entre allò que és necessari mantenir per tal de facilitar l'estudi de les problemàtiques en el decurs del temps –fonamentalment les grans línies estructurals i els elements comparatius– i allò que cal transformar, tant perquè es tracta d'una eina jove com perquè l'entorn és canviant.

El projecte, doncs, manté dues grans línies. Una consisteix en la construcció d'uns indicadors que permetin reflectir l'evolució i les tendències de la seguretat a Catalunya i elaborar amb una certa prospectiva el marc de referència per a l'elaboració del Pla General de Seguretat de Catalunya. Una segona línia permetrà fixar un seguit d'àrees temàtiques, també presents en el Pla, que afecten significativament l'evolució de la seguretat, que tenen el seu origen a realitats socials complexes i sobre les quals es pot operar a través de polítiques de seguretat precises, per tal de transformar aquestes realitats en sentit positiu.

Cal remarcar que ara farà dos anys va ser aprovat el nou Estatut d'Autonomia, i això ha significat, entre altres coses, un pas endavant per a la consecució d'una policia integral a Catalunya. Des del moment en què es van assumir les competències en matèria de seguretat i es va iniciar el procés de construcció d'un cos policial propi, la consolidació del nou model de policia passava per una negociació i tutela amb el Govern central a través de la Junta de Seguretat.

Un cop consolidats els traços principals d'aquest procés sembla natural que alguns dels aspectes que necessitaven ser discutits passin ara a mans de la Generalitat, que noves competències siguin traspassades i que algunes matèries siguin compartides pels diferents cossos policials que operen a Catalunya.

En aquest sentit es produeixen avenços en matèria de seguretat ciutadana i ordre públic, així com en funcions de policia administrativa, policia judicial i d'investigació criminal, on s'inclouen les diferents modalitats de *crim organitzat* i el *terrorisme*, i en la participació de la Policia de la

Generalitat-Mossos d'Esquadra (d'ara en endavant PG-ME) i de l'Institut de Seguretat de Catalunya en els organismes oficials internacionals.

També es produeixen canvis significatius en matèria de *seguretat privada* respecte de les funcions d'inspecció i sanció de les empreses de seguretat d'àmbit autonòmic o la *denúncia d'infraccions* i posada en coneixement a les autoritats competents en el cas d'altres empreses d'àmbit estatal, així com sobre l'autorització a centres de formació de personal de seguretat privada i la coordinació dels serveis de seguretat i investigació privada amb la PG-ME i les policies locals.

El nou Estatut atorga la presidència de la Junta de Seguretat de Catalunya al president de la Generalitat, definint, a més, les funcions d'aquest òrgan, al qual dóna categoria d'òrgan paritari entre l'Estat i la Generalitat des del qual es coordinen les polítiques de seguretat i l'activitat dels cossos policials de l'Estat i la Generalitat.

B. Les fonts

Les dades policials sobre la delinqüència

L'estadística policial és una de les fonts fonamentals en matèria de seguretat. L'organització d'una bona base estadística és un element clau de la policia moderna. Tot i això, aquesta font no està exempta de dificultats, com l'existència d'una xifra oculta -o xifra negra- i/o la possibilitat de biaixos o errors normalment de caire metodològic, que poden generar dubtes sobre la suficiència de les dades institucionals per conèixer la delinqüència.

A més, cal tenir present que es disposa de dades que quantifiquen l'activitat policial, no de dades sobre delinqüència en sentit estricte i jurídic, ja que l'atribució definitiva d'aquesta qualificació correspon a una decisió presa en seu judicial. Per aquest motiu, en el futur caldrà incorporar progressivament altres fonts, com ara les judicials, fet que tampoc estarà exempt de problemes metodològics.

No obstant això, com ja es va expressar en els informes anteriors, cal tenir present que s'ha encetat la integració de les policies locals al nucli d'informació policial (en endavant NIP), 151 de les quals ja estaven connectades: a 31 de desembre de 2007. A més a més, el progressiu desplegament de la PG-ME pel territori provoca constants alteracions del mapa policial i, per tant, de les dades recollides i la forma de recollir-les.

A més, es disposa de dades de la *Secretaria de Estado de Seguridad* (d'ara en endavant SES) relatives a l'activitat de la Guàrdia Civil (d'ara endavant GC) i del Cos Nacional de Policia (en endavant CNP).

Les dotacions policials i de bombers.

El nombre d'efectius dels que disposen els cossos policials i de bombers en el territori sempre ha estat un factor de rellevància i fins i tot de debat en l'àmbit de la seguretat. Malgrat la incorporació de nous instruments tecnològics que també pretenen garantir la seguretat de les persones i els seus béns, l'aparició d'altres actors i fins i tot de la necessitat que la ciutadania assumeixi certs deures i cauteles, l'element humà, el/la professional de la policia o de bombers que treballa en un territori determinat és encara un element clau per garantir la seguretat. És aquesta la raó la que fa que el nombre d'efectius de cada cos policial i de bombers que opera en les diverses parts del territori tingui una gran rellevància política i sovint sigui objecte de controvèrsia. En conseqüència aquest informe ha d'incloure un inventari d'efectius policials i de bombers a Catalunya a partir de les fonts oficials més directes, la Secretaria de Seguretat del Departament d'Interior, Relacions Institucionals i Participació, l'Ajuntament de Barcelona i les plantilles oficials que publica el *Ministerio de Administraciones Públicas*.

Les enquestes de victimització* a Catalunya

L'estadística policial no detecta tots els casos de victimització: de fet, més de la meitat dels *il·lícits penals** experimentats no es denuncien. És a dir, les dades policials estan quantitativament allunyades de les experiències de victimització de la ciutadania i, addicionalment, no poden reflectir les opinions i els sentiments de la població en matèria de seguretat interior.

A més, l'estadística policial és sensible a determinats factors no relacionats directament amb la victimització experimentada, com ara les normes d'actuació o d'enregistrament de les mateixes administracions, el grau de confiança de la ciutadania en el sistema de seguretat pública, els nivells educatius de la població o l'extensió de les assegurances. En definitiva, l'estadística administrativa reflecteix l'activitat de les mateixes administracions, informació, òbviament necessària, que no és sempre suficient per conèixer les vivències de la ciutadania.

La definició mateixa del que constitueix un *fet delictiu* varia al llarg de la societat i en el si del sistema penal, i genera la complexitat característica dels instruments de mesura de la delinqüència. L'Administració de justícia defineix l'existència de delictes a partir de les sentències condemnatòries; la policia, a partir de les denúncies tramitades, i la ciutadania, a partir de les experiències de victimització. A més, la jerarquia en l'establiment judicial dels fets no comporta l'existència d'un criteri únic per estudiar la problemàtica de base. El mateix fet pot ser vist de tres maneres diferents i, per tant, computat diferentment. Des del punt de vista del recull i tractament de les dades sobre els fenòmens delinqüencials aquests tres criteris (judicial, policial, ciutadà) generen sèries diferents, que reflecteixen aspectes diferents de la mateixa

problemàtica. Tots tenen interès, en certs aspectes són complementaris i no es pot renunciar a fer-ne una anàlisi comparada, però ara cal limitar-se a destacar que les interrelacions són complexes i constatar que les dades d'origen policial —soles— no poden formar uns indicadors suficients de la delinqüència.

L'estadística policial es basa, sobretot, en les denúncies presentades per la ciutadania, que constitueixen generalment més del 90% dels il·lícits coneguts i la resta de les dades policials provenen dels serveis realitzats d'ofici per la mateixa policia, i és evident que no es denuncien ni es coneixen tots els fets.

En conseqüència, l'estudi de la delinqüència no enregistrada oficialment ha esdevingut arreu un problema tradicional tant per als serveis de seguretat interior com per a la recerca. Fins i tot, les tendències generals reflectides en l'estadística policial poden ser inadequades per estudiar l'evolució agregada de la delinqüència. Així, per exemple, una millora de la confiança ciutadana en els serveis policials pot comportar un increment de les denúncies sense que s'incrementin els il·lícits. La mateixa cosa pot succeir si es facilita organitzativament la presentació de denúncies (unitats mòbils, atenció telefònica, Internet, etc.), si s'incrementen les dotacions o es posen en funcionament estratègies d'intervenció policial en un àmbit determinat.

Així, l'èxit d'una determinada estratègia organitzativa i operativa de la policia pot anar acompanyat d'un increment de la delinqüència coneguda, la qual cosa és perfectament compatible amb una millora de la seguretat interior i de la satisfacció ciutadana. Però qualsevol altre escenari és hipotèticament possible (per exemple, un descens de la delinqüència coneguda amb increment de la victimització), ja que en definitiva s'estan mesurant realitats diferents: en un cas s'està enregistrant la repercussió d'uns fenòmens socials sobre l'activitat administrativa i, en l'altre, la seva repercussió sobre les experiències i les opinions de la ciutadania.

La primera enquesta catalana de victimització es va realitzar a Barcelona, l'any 1984, a iniciativa de l'Ajuntament i en el marc de les polítiques de prevenció que impulsava el Consell de Seguretat Urbana. L'any 1999 la Generalitat de Catalunya va dur a terme la prova pilot d'una gran enquesta sobre seguretat i policia, que a partir de l'any 2000 es va incorporar amb caràcter experimental al Pla estadístic de Catalunya, també amb periodicitat anual. L'existència de dues operacions estadístiques de dimensions considerables en àmbits d'estudi similars o idèntics va plantejar immediatament la necessitat d'una confluència, per raons d'economia i en compliment de la normativa estadística vigent.

Les dades del Servei Català de Trànsit

Per elaborar l'apartat sobre seguretat viària, s'utilitzen les dades referides a la mobilitat segura que generen els serveis competents en matèria de trànsit; molt especialment es treballa amb les dades que recull amb mitjans propis el Servei Català de Trànsit, així com les facilitades per l'Institut de Medicina Legal de Catalunya, pel que fa a les dades sobre mortalitat viària a 30 dies.

Les dades de Protecció Civil i emergències

Es treballen dades provinents de Direcció General de Prevenció, Extinció d'Incendis i Salvaments, de la Direcció General de Protecció Civil i de l'Ajuntament de Barcelona. Es tenen en compte també l'activació i la gestió dels diferents plans d'emergència declarats pel Centre d'Emergències de Catalunya (CECAT).

Altres dades

S'han emprat també, directament o indirecta, altres fonts provinents de la Fiscalia General de l'Estat, de l'Institut d'Estadística de Catalunya (d'ara en endavant IDESCAT), de la Secretaria per a la Immigració del Departament d'Acció Social i Ciutadania, del Departament de Política Territorial i Obres Públiques i de la Direcció General del Medi Natural i del Servei Meteorològic de Catalunya, tots dos del Departament de Medi Ambient i Habitatge. Els baròmetres del Centre d'Estudis d'Opinió (CEO) i del *Centro de Investigaciones Sociológicas* (CIS) també s'han consultat a l'hora d'elaborar l'informe.

En l'àmbit de la seguretat privada s'han utilitzat dades del Registre especial d'empreses de seguretat de Catalunya i de la Unitat central de seguretat privada del PG-ME.

En l'àmbit de la violència masclista, s'han utilitzat dades de la PG-ME, de la *Secretaría de Estado de Seguridad*, del *Instituto de la Mujer* i del *Observatorio contra la Violencia Doméstica y de Género del Poder Judicial*.

També ha estat possible obtenir dades de la Unió Europea —especialment d'Europol—, d'Interpol, del Consell d'Europa i d'altres instàncies.

C Dades sobre la població a Catalunya (2004-2008)

El creixement de la població

Un vector clau en l'elaboració de les polítiques públiques és la població del territori sobre el que actua. Es tracta d'una variable dinàmica per antonomàsia que si bé no determina l'estat de la seguretat per ella mateixa, sí incideix en molts dels factors que componen aquelles polítiques públiques, tant pel que fa a les necessitats pressupostàries públiques, com a les ràtios de dotacions per habitants (policies i bombers), etc. Per tant, pensem que una visió de l'evolució de la població a Catalunya ajuda a interpretar la realitat.

Al llarg dels darrers cinc anys, l'increment de població a Catalunya ha experimentat una progressió sostinguda a l'alça. L'increment més important es va produir del 2004 al 2005 amb un 2,67% i del 2007 al 2008 amb un 2,49%. En aquests mateixos períodes, a nivell provincial, destaquen Girona i Tarragona amb percentatges d'increment poblacional superior al 4%.

Taula 0.1 - Incrementos de població absoluts interanuals

	2004	2005	2006	2007
Catalunya	6.813.319	6.995.206	7.134.697	7.210.508
Barcelona	5.117.885	5.226.354	5.309.404	5.332.513
Girona	636.198	664.506	687.331	706.185
Lleida	385.092	399.439	407.496	414.015
Tarragona	674.144	704.907	730.466	757.795

Font: IDESCAT i Secretaria per a la Immigració

Taula 0.2 - Incrementos de població percentuals interanuals

	2004-2005	2005-2006	2006-2007
Catalunya	2,67%	1,99%	1,06%
Barcelona	2,12%	1,59%	0,44%
Girona	4,45%	3,43%	2,74%
Lleida	3,73%	2,02%	1,60%
Tarragona	4,56%	3,63%	3,74%

Font: Elaboració pròpia a partir de dades aportades per IDESCAT i Secretaria per a la Immigració

Taula 0.3 - Evolució de la població espanyola i estrangera a Catalunya 2004-2008

	Espanyols	Estrangers comunitaris	Estrangers. no comunitaris
2004	6.170.473	82.527	560.319
2005	6.196.302	109.606	689.298
2006	6.220.940	132.850	780.907
2007	6.238.001	230.705	741.802

Font: IDESCAT i Secretaria per a la Immigració

Amb data 1 de gener de 2007 la població catalana era de 7.210.508 d'habitants, d'aquests un 13,49% correspon a l'estrangera. D'aquesta darrera, un 23,72% són de procedència comunitària mentre el 76,28 % restant són no comunitaris.

El creixement al llarg dels darrers quatre anys s'explica, fonamentalment, per l'aportació dels immigrants de procedència extracomunitària, amb un pes específic important del col·lectiu provinent de països d' Amèrica Llatina.

La tendència general d'aquest creixement a Catalunya es reproduïx amb matisos a les quatre províncies. Malgrat que la província de Barcelona és, en xifres absolutes, la que aporta més població forana al conjunt de Catalunya -tant de comunitaris com d'extracomunitaris- i gràficament experimenta una evolució molt similar a la del total català, percentualment és la província amb menys població immigrant.

Població flotant a Catalunya (2004-2008)

Pel que fa a població flotant, no existeix un registre exhaustiu d'aquesta variable. No hi ha recollida del moviment temporal de persones referida a categories com les de treballadors, estudiants, estades de cap de setmana etc. Als efectes de poder fer ús d'un paràmetre significatiu l'IDESCAT ofereix dades sobre moviments interiors referits al turisme. Una bona mostra és l'increment en un 26% del turisme provinents de la resta de l'estat i de l'estranger, així com l'increment del 20% del turisme interior en el període 2004-2007.

Taula 0.4 - Moviment de viatgers a Catalunya

	2004	2005	2006	2007	% Increment 2004-2007
Turisme exterior*	8.765.900	9.296.600	10.790.200	11.074.500	26%
Turisme interior	2.792.800	2849.500	3462.700	3350.700	20%

* turisme estranger i de la resta de l'estat

Font IDESCAT, a partir de les dades d'ocupació hotelera del INE

El moviment de viatgers afecta a una població afegida a la pròpia. Aquest ocupa recursos i serveis, afecta a la mobilitat (al 2007, aproximadament un 40% dels viatgers van entrar a Catalunya per carretera¹), i habitualment no està dimensionada de manera correcta per adequar-se a la realitat generant problemes pressupostaris, de recursos humans i materials, que han de ser facilitats per les administracions públiques.

Aquests aspectes relatius als increments poblacionals, a la composició d'aquesta població i a la seva mobilitat han de ser tinguts en compte a l'hora de valorar l'estat de la seguretat a Catalunya, ja que hi incideixen de manera clara. Per posar un exemple paradigmàtic i senzill, si a l'hora de dimensionar els serveis públics i la seva eficàcia, hem de tenir en compte la població

---

¹ Font: Departament d'Innovació, Empresa i Universitats

a la que serveix caldrà saber si hi ha més o menys població, sigui estable o temporal, i també la seva composició. És molt difícil saber, per seguir l'exemple, si els serveis de bombers i de policia estan adequadament dotats i responen adequadament a les demandes ciutadanes si no sabem com evoluciona la població ni quines característiques té. No planteja els mateixos reptes de gestió una societat estàtica i molt homogènia en la seva composició que una altra de més dinàmica i diversa en els seus valors i preferències. Es tracta d'escenaris completament diferents que cal tenir presents.

1. Dotacions policials i de bombers

Les dotacions policials

Respecte a l'any 2006, s'ha produït un increment de les dotacions policials a Catalunya de 1.666 efectius. La PG-ME ha incrementat la seva plantilla en 1.244 nous agents, mentre que el conjunt de les policies locals ho han fet en 653; les FCSE, continuat el procés de replegament, han vist de nou reduïdes les seves plantilles en 231 efectius.

Taula 1.1: Dotacions policials a Catalunya. Any 2007

Cossos policials	Dotacions	Agents x 1.000 h
Mossos d'Esquadra	13.015	1,81
Policies locals	10.916	1,51
FCSE	6.755	0,94
TOTAL	30.686	4,26

Fonts: Elaboració pròpia a partir de dades de la DGP i el Ministeri d'Administracions Públiques

Com ja s'ha indicat, el creixement de la població de Catalunya en els darrers anys (1 milió de nous catalans des de l'any 2000), molt significatiu i fins a un cert punt sobtat, està sent un factor que dificulta en part l'assoliment de la ràtio de 4,5 agents per cada mil habitants acordada pel Parlament de Catalunya². Tot i que la ràtio del 2007 experimenta un increment significatiu en 0,19 punts respecte a l'any anterior, continua existint un dèficit de 0,24 punts.

A més, com ja s'assenyalava en l'anterior Informe de seguretat, la resolució ja esmentada del Parlament de Catalunya sobre les dotacions es basava en les mitjanes estatals, un procediment que, en aquells moments, tampoc estava lliure de problemes. L'any 2002 la mitjana estatal havia començat a disminuir (sobretot l'aportació dels cossos estatals a la mitjana s'havia reduït), i no és evident que les dotacions finals s'hagin de calcular sobre una base deficitària, sobretot tenint en compte que les necessitats de Catalunya són superiors a la mitjana estatal d'acord amb indicadors especialment rellevants, com ara els corresponents a la població flotant o l'activitat judicial.

La ràtio conjunta dels cossos estatals i els Mossos d'Esquadra

Com ja s'ha assenyalat en els darrers anys, l'harmonització del procés de desplegament de la PG-ME i de replegament de les FCSE representa la qüestió més crítica a l'hora d'analitzar les dotacions dels cossos policials a Catalunya. El dèficit de la ràtio conjunta dels cossos estatals i els Mossos d'Esquadra per tal de mantenir una ràtio situada a l'entorn de la mitjana estatal (3,5 agents per 1.000 habitants) s'ha reduït en relació a l'any 2006. S'ha passat d'una ràtio conjunta

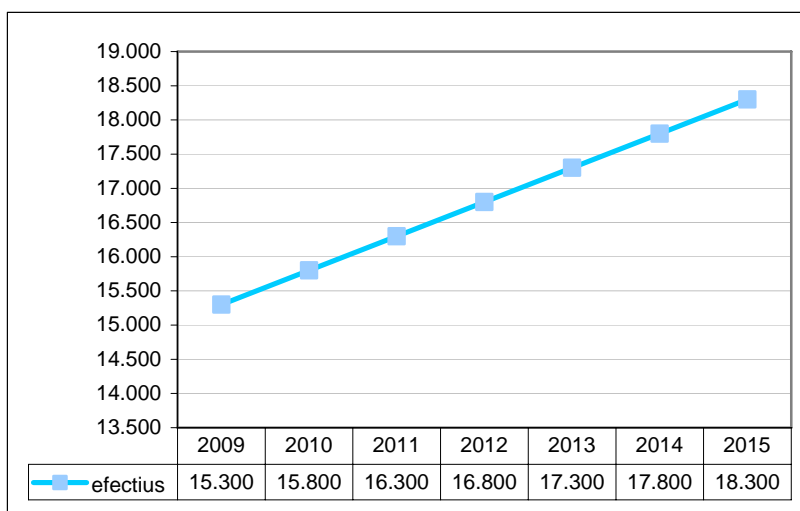
² Moció 154/VI de l'any 2002, sobre seguretat ciutadana.

de 2,63 agents per mil habitants el 2006 a 2,75 l'any 2007. Es manté encara una situació deficitària de 0,75 punts respecte a la mitjana estatal.

L'evolució prevista de les dotacions de la PG-ME

La previsió de creixement de les dotacions de la PG-ME fins el 2015 va quedar fixada per la Junta de Seguretat de Catalunya celebrada el setembre de 2006³. En aquesta reunió es va acordar incrementar la plantilla en 3.000 efectius més dels previstos inicialment l'any 2000 tenint en compte les projeccions demogràfiques pels propers anys i el nivell de conflictivitat. La xifra final va quedar a l'entorn de 18.300 agents de la PG-ME, dotació que hauria de permetre en els propers anys eixugar el dèficit existent en l'actualitat en la ràtio policia/habitants. En qualsevol cas, la Junta va deixar la porta oberta a la revisió en funció de possibles canvis en algun dels paràmetres previstos.

Gràfic 1.1 - Previsió evolució d'efectius PG-ME 2009-2015

Font: Elaboració pròpia

L'evolució de les policies locals

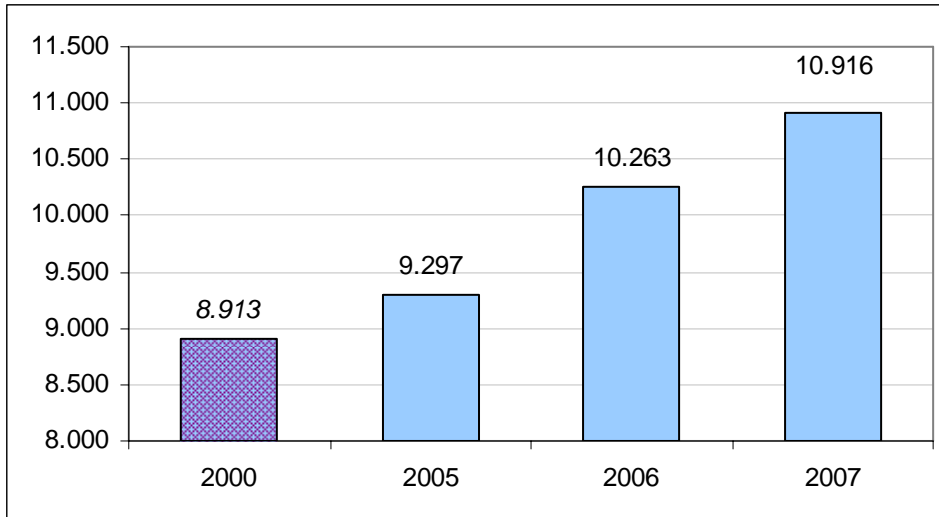
L'any 2007 les dotacions de les plantilles de les policies locals de Catalunya s'incrementen en 653 efectius respecte a l'any anterior, arribant a una xifra global de 10.916 agents. Aquest increment representa un creixement de 6,4 punts respecte la dotació de les policies locals del 2006, que al ja havia crescut un 10,4% en relació a l'any 2005. Aquestes dades reflecteixen l'esforç que han portat a terme les administracions locals en els dos darrers anys, el que ha

³ Acord de la Junta de Seguretat de Catalunya de 14 de setembre de 2006.

permès passar d'un creixement de poc més d'un 4% de l'any 2000 al 2005, a un creixement conjunt de les dotacions del 17,4% l'any 2007 (en relació a les dotacions de l'exercici 2005).

Gràfic 1.2 - Evolució de la dotació de les policies locals 2000-2007

Font: IDESCAT

Actualment són 204 dels 946 municipis catalans els que disposen d'un cos de policia local. Aquest municipis abasten un territori on viu més del 85% de la població de Catalunya. La distribució d'aquests municipis en el territori és molt heterogènia: algunes comarques poc poblades com l'Alta Ribagorça, el Pallars Sobirà, la Val d'Aran, el Priorat i la Terra Alta, no tenen cap municipi que disposi de policia local, mentre que les comarques de l'àmbit metropolità de Barcelona concentren els municipis que engloben el 71,9% del total d'agents de les policies locals catalanes.

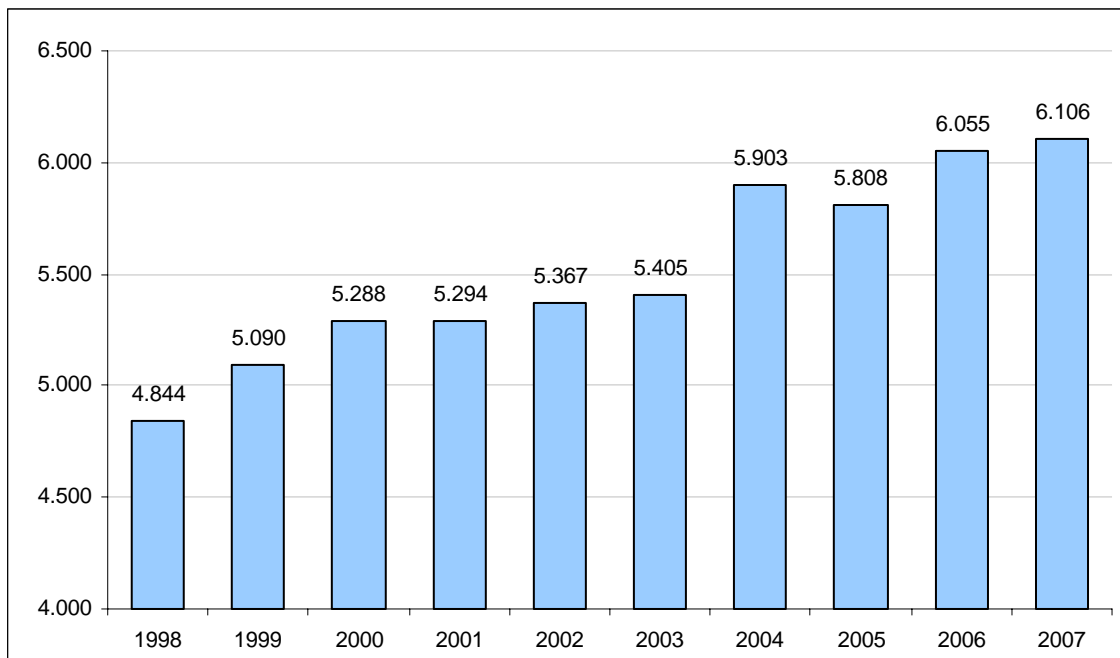
També es pot parlar d'un alt nivell d'heterogeneïtat quan es fa referència als mateixos cossos de policia local. La realitat de cada municipi (nombre d'habitants, extensió, densitat de població, teixit productiu, vies de comunicació, mitjans de transport, etc.) genera unes demandes específiques que són l'element clau a l'hora de dimensionar les plantilles de cada cos de policia local. D'aquesta manera, entre els 204 cossos de policia local catalans s'hi poden trobar des d'un cos amb prop de 3.000 agents (la Guàrdia Urbana de Barcelona, amb 2.885) a més de 160 policies locals que no arriben als 50 agents, algunes de les quals amb 1 o 2 agents en plantilla.

Les dotacions de bombers

Els Bombers de la Generalitat de Catalunya

El gràfic següent mostra l'evolució del personal operatiu dels Bombers de la Generalitat en els darrers 10 anys. S'hi inclou el personal contractat en període d'estiu i altres. Com es pot observar continua la tendència ascendent (amb el parèntesi puntual de l'any 2005), malgrat que de forma més moderada que en l'any anterior.

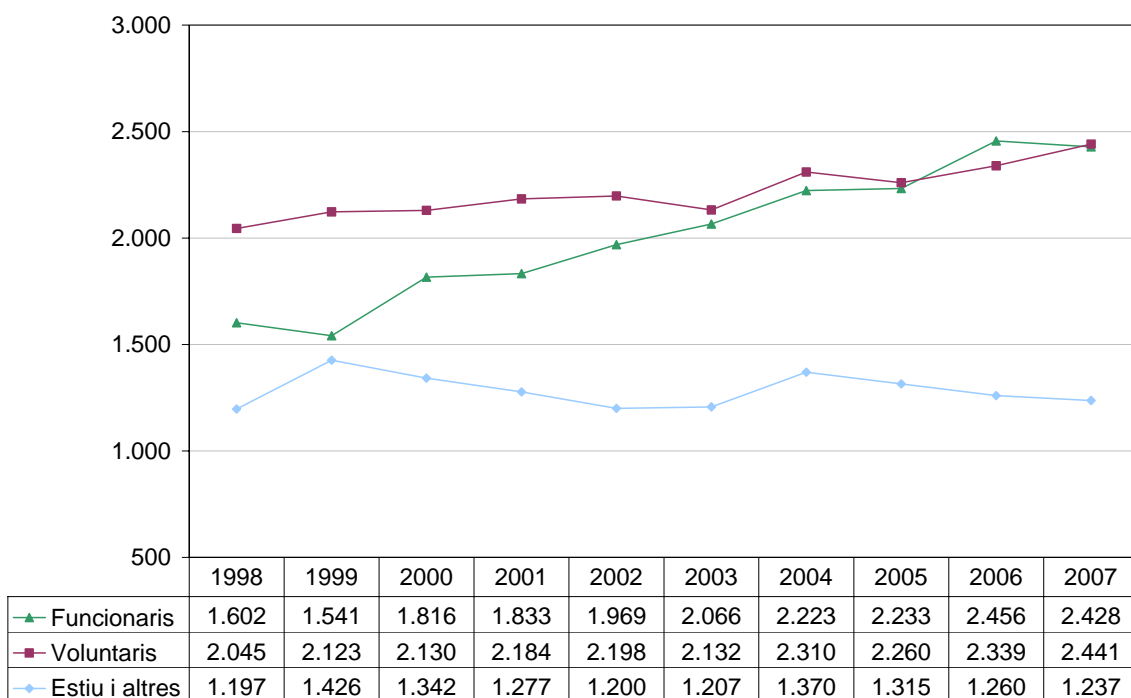
Gràfic 1.3 - Evolució del personal operatiu de Bombers Generalitat 1998-2007

Font: Direcció General de Prevenció, Extinció d'Incendis i Salvaments

L'increment experimentat respecte l'any 2006 del personal operatiu en el seu conjunt no arriba a l'1% (0,84%). No obstant, quan es desglossa en funció del diferent tipus de personal, s'observen diferències significatives en les tendències d'evolució de les plantilles.

Gràfic 1.4 - Evolució del personal de Bombers Generalitat per tipus 1998-2007

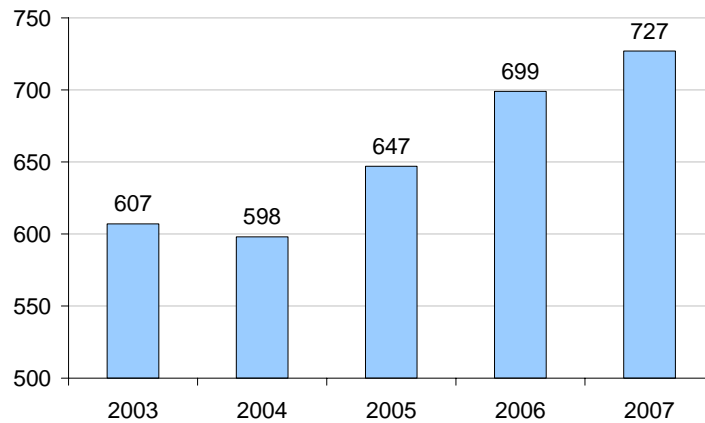
Font: Direcció General de Prevenció, Extinció d'Incendis i Salvaments

El gràfic mostra l'evolució dels diferents tipus de personal operatiu en els darrers 10 anys. D'aquesta manera es posen en evidència les diferents tendències a les quals es feia referència. Per un costat s'aprecien lleus decreixements pel que fa referència a personal funcionari (que experimenta una lleu inflexió d'un 1,2% respecte el 2006), així com el personal d'estiu i altres (auxiliars forestals, guaites), que segueix la tendència a reduir lleument el seu nombre iniciada l'any 2004. D'altra banda, el personal voluntari segueix, i fins i tot intensifica, l'evolució alcista dels darrers vuit anys i incrementa en 102 nous efectius, que en aquest cas representa un percentatge de creixement respecte el 2006 d'un 4,4%.

Els Bombers de l'Ajuntament de Barcelona

El personal operatiu de la plantilla del Cos de Bombers de l'Ajuntament de Barcelona de l'any 2007 és de 727 efectius, distribuïts en 6 parcs i una dotació de temporada a Vallvidrera.

Gràfic 1.5 - Efectius Bombers Barcelona 2003-2007

Font: Ajuntament de Barcelona

Respecte a l'any 2006, el Cos ha augmentat la plantilla en 28 efectius, el que representa un increment d'un 4%, que es suma al creixement sostingut del personal operatiu del període 2004-2006 (101 efectius).

2. Dades policials

Introducció

Les dades policials referides a *fets penals**, ja siguin *delictes** o *faltes**, són recollides i gestionades pel Departament d'Interior, Relacions Institucionals i Participació i la titularitat correspon a la Direcció General de la Policia. Aquestes dades alimenten el *Nucli d'Informació Policial (NIP)**.

Per tal de facilitar l'anàlisi respecte dels fets penals coneguts (delictes i faltes) que es presenten, s'utilitzen dues classificacions, una per criteris territorials i l'altra per tipologies delictives.

Les dades referents a la *Policia de Catalunya** (PG-ME i les policies locals connectades al NIP) van ser extretes en data 8 de gener de 2008. Aquesta és la data que s'estableix com a referència, ja que, en tractar-se d'un nucli informàtic obert que rep dades les 24 hores del dia, els 365 dies de l'any, si no s'estipulés una data de tancament, les dades patirien variacions constants que dificultarien l'estudi.

Les dades utilitzades provinents de la Secretaria d'Estat per a la Seguretat (SES) del Ministeri de l'Interior fan referència a les FCSE que operen a Catalunya (CNP i GC), corresponents a l'exercici 2007. L'àmbit territorial de referència en aquest cas és la província.

Cal recordar alguns factors que poden explicar l'augment o disminució dels fets penals. En aquest sentit s'han de tenir presents les possibles modificacions i reformes legislatives, que poden tipificar com a delictes fets que abans no eren considerats com a tals o que poden modificar la qualificació d'altres.

També cal tenir en compte els canvis produïts en el comportament de la població. A tall d'exemple, pot variar el percentatge de ciutadans que denuncien fets percebuts com a delictes. En termes generals, l'ESPC de l'any 2008 assenyala que el percentatge de víctimes que denuncien s'ha estabilitzat o ha disminuït. Així, els indicadors de denúncia, que van créixer l'any 2006, s'han estabilitzat pel que fa a la victimització delictiva consumada i fins i tot han retrocedit un punt en el conjunt de la victimització delictiva.

Finalment, l'activitat dels cossos policials també influeix les dades relatives a la delinqüència. Per exemple, una presència més gran al carrer, la utilització d'oficines d'atestats mòbils o un desplegament al territori més focalitzat cap a problemàtiques concretes poden facilitar la detecció d'activitats criminals que després es constatarà en els registres policials com un augment de la delinqüència.

Consideracions metodològiques

Les dades policials comptabilitzen el nombre de fets penals (delictes i faltes) dels quals la policia té coneixement arran d'una denúncia ciutadana, de l'activitat de la Fiscalia i dels jutjats o per l'actuació d'ofici dels funcionaris de la policia, entre d'altres.

Aquestes dades, malgrat ser molt significatives, únicament representen una part de la totalitat dels fets delictius que realment han succeït en un territori, ja que no tots els fets són denunciats per les víctimes.

El fet que diferents administracions tinguin competència en matèria de seguretat en un mateix territori afegeix dificultats a les ja habituals per al tractament i la interpretació de les dades estadístiques policials. Per tant s'ha de tenir present el següent:

- A Catalunya s'està desenvolupant un model de substitució dels cossos estatals (CNP i GC) per la PG-ME. El model de caràcter progressiu iniciat l'any 1994 a la comarca d'Osona està previst que finalitzi l'1 de novembre d'enguany.

El model de substitució dificulta la comparabilitat de les dades interanuals ja que la PG-ME va estenent la seva activitat pel territori any rere any. Aquesta problemàtica ha de desaparèixer a partir de l'1 de novembre de 2009, quan ja es porti un any sencer de desplegament a tot el territori català.

- El model policial català està desenvolupant una tasca molt important d'integració de les dades dels cossos de policia local de Catalunya al NIP. Per aquest motiu, el sistema de recollida de dades també està en progressiu creixement.
- Finalment s'ha de destacar que en l'àmbit estatal, fins l'any 2007, en primer lloc no es registraven les dades provinents dels cossos de les policies locals. En segon lloc les tipologies penals utilitzades no eren exactament les mateixes. A partir d'1 de gener de 2008 el problema de les tipologies quedarà resolta amb la posada en marxa del nou *Sistema Estadístic de la Criminalitat (SEC)** a nivell estatal. Pel que fa a l'àmbit territorial l'Estat continua utilitzant la província com a referència. Això significa que cal treballar amb dades de dues administracions que tenen uns paràmetres de registre diferents.

A fi de matisar la dificultat que suposa haver de treballar amb categories molt àmplies de tipologies penals s'han seleccionat algunes tipologies penals significatives que s'agrupen en dues grans categories: la dels fets penals contra el patrimoni i la dels fets penals contra les persones.

En el primer cas l'elecció es justifica pel gran volum que suposen aquests fets respecte de la totalitat dels *fets coneguts per la policia**. En el segon cas, es tracta de fets penals que suposen un atac contra la integritat física, psicològica o moral de la persona.

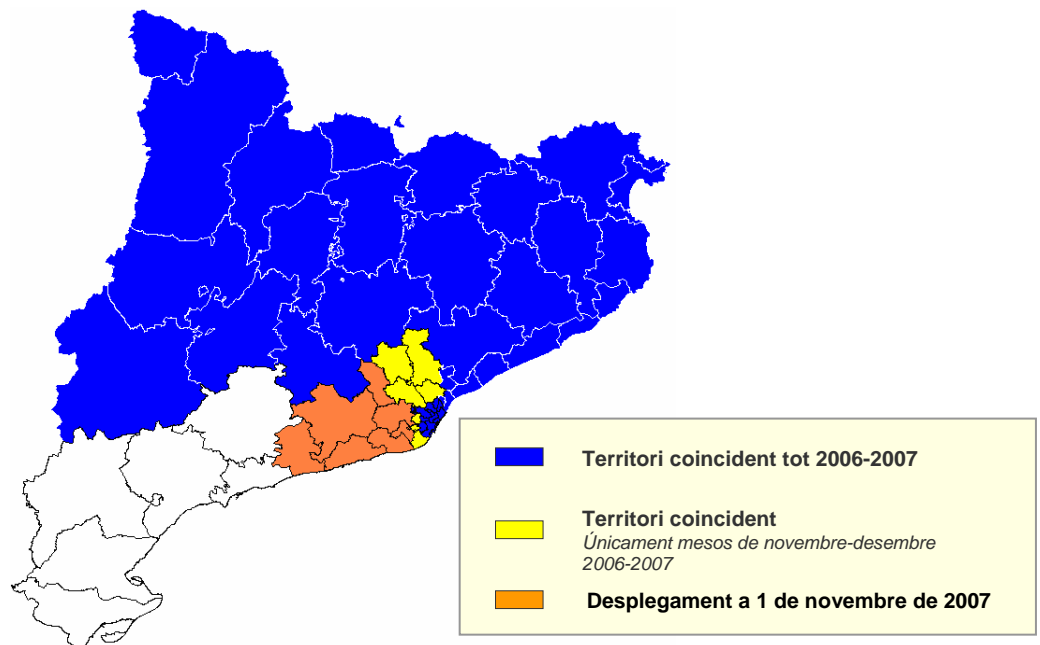
Un altre factor que cal apuntar és la necessitat d'una anàlisi més detallada que ha de permetre establir comparacions amb l'ESPC, així com amb els informes sobre estadística policial a escala europea. D'aquesta manera facilitem una visió més aproximada de la situació real de la seguretat a Catalunya.

Anàlisi dels resultats de la Policia de Catalunya⁴

En el següent mapa es pot veure l'estat actual del desplegament de la PG-ME:

- **En blau** les comarques en les quals està operativa la PG-ME d'acord amb el model de substitució. Es tracta dels territoris que s'han anat incorporant al model cada any des de 1994 fins a l'any 2005.
- **En groc** les comarques en les quals es va efectuar el desplegament l'1 de novembre de 2006.
- **En taronja** les comarques en les quals es va produir el desplegament l'1 de novembre de 2007
- **En blanc** les comarques pendents de desplegament de la PG-ME l'1 de novembre de 2008 i que tancaran el procés.

Mapa 2.1 - Territori de desplegament coincident i absolut

Font: Elaboració pròpia amb dades de la DGP

⁴ En aquest apartat es recull la informació sobre fets penals registrats per la PG-ME i de les 151 policies locals connectades al NIP a 31 de desembre 2007, els municipis de les quals tenen signat el conveni amb el Departament d'Interior, Relacions Institucionals i Participació per a la introducció de dades policials.

El que en aquest informe s'anomena *territori coincident** és la suma de les comarques marcades en color blau i groc, i el que s'anomena *territori absolut** és la suma de l'anterior (blau i groc) més les comarques marcades en color taronja.

Aquest és l'àmbit territorial que defineix el desplegament actual de la PG-ME, el qual cobreix el 81,35% del territori i dona servei al 91,07% de la població de Catalunya.

Resultats de la Policia de Catalunya en territori de desplegament coincident

El període d'estudi correspon als mesos de gener a desembre de l'any 2007. Les dades de desplegament absolut incorporen les dades anuals del territori coincident 2007 més les dades dels mesos de novembre i desembre de les noves ABP* obertes l'1 de novembre de 2007⁵ (zona de color taronja). Per tant, la comparativa es fa en dos nivells: per un costat en territori coincident i per l'altre en territori l'absolut.

A continuació s'exposen les dades de fets penals i fets resolts de 2006, 2007, que reflecteixen la suma tant dels fets penals registrats per la PG-ME com per les policies locals connectades al NIP, i constaten un lleuger increment d'un 2,24% respecte de l'exercici anterior.

Taula 2.1 - Totals en Territori de desplegament coincident 2006-2007

2006	Fets penals		Resolució		Eficàcia 2006-2007
	2007	% variació	2006 (%)	2007 (%)	
361.673	369.787	2,24	31,51	33,48	1,97

Font: Memòria any 2008 PG-ME (DGP)

A la taula següent s'indica la distribució de fets penals registrats per la PG-ME i el conjunt de policies locals connectades al NIP.

Taula 2.2 - Comparativa de fets penals localitzats per cos policial en territori de desplegament coincident (2006-2007)

	Mossos d'Esquadra		Policia Local		Total
	Total fets	%	Total fets	%	
2006	308.221	85,22	53.452	14,78	361.673
2007	311.150	84,14	58.637	15,86	369.787

Font: Memòria any 2008 PG-ME (DGP)

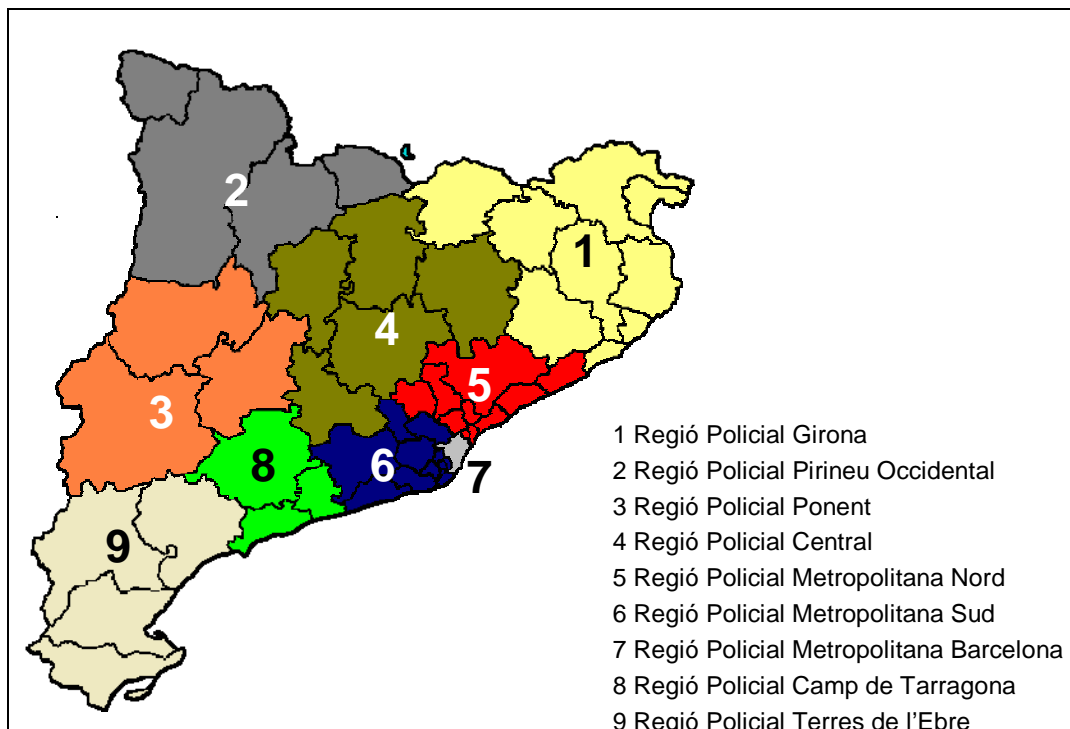
Com es desprèn de la taula anterior, la distribució de fets penals entre la PG-ME i el conjunt de policies locals connectades al NIP ha variat més d'un punt l'any 2007 respecte del 2006.

⁵ El nou territori desplegat l'1 de novembre de 2007 correspon a les ABP Gavà, Sant Boi de Llobregat, Sant Feliu de Llobregat, Garraf, Martorell, Alt Penedès i Baix Penedès.

Anàlisi dels resultats de la Policia de Catalunya per *regions policials**

La PG-ME s'estructura en 9 regions policials que consten al mapa següent . Cal tenir en compte que les dades procedents de les ABP s'han obtingut de la Memòria de la DGP 2008. Pel que respecta a la Regió Policial Camp de Tarragona, només es disposa d'una part de les dades que corresponen al desplegament parcial efectuat entre l'1 de novembre de 2007 i el 31 de desembre del mateix any. De la Regió Policial Terres de l'Ebre no apareixen dades perquè no s'ha produït el desplegament.

Mapa 2.2 - Regions policials a Catalunya

Font: PG-ME (DGP)

Regió Policial Girona

La Regió Policial de Girona esta integrada per les següents ABP:

- Àrea Bàsica Policial Alt Empordà-Figueres
- Àrea Bàsica Policial Alt Empordà-Roses
- Àrea Bàsica Policial Baix Empordà-La Bisbal
- Àrea Bàsica Policial Baix Empordà-Sant Feliu
- Àrea Bàsica Policial Garrotxa
- Àrea Bàsica Policial Gironès-Pla de l'Estany
- Àrea Bàsica Policial Ripollès
- Àrea Bàsica Policial Selva Interior
- Àrea Bàsica Policial Selva Litoral

Si s'analitzen les dades corresponents a la regió policial Girona es pot observar un augment dels *fets localitzats** (1,21%) i un augment d'1,15 punts de l'eficàcia en la resolució de delictes.

Taula 2.3 - Comparativa de fets penals localitzats a la RP Girona (2006-2007)

Fets localitzats			Resolució		Eficàcia
2006	2007	% variació	2006	2007	2006-2007
48.080	48.664	1,21%	39,88%	41,03%	1,15

Font: Memòria de la DGP 2008 amb dades corresponents a l'any 2007 de fets registrats per la PG-ME i les policies locals connectades al NIP

Cal destacar el descens del 14,31% dels fets penals localitzats a l'ABP Ripollès respecte l'any 2006, a l'ABP Alt Empordà-Roses, a l'ABP Alt Empordà-Figueres i a l'ABP Garrotxa, amb una disminució dels fets localitzats del 6,80%, 5,53% i 5,25% respectivament.

A les altres ABP de la regió policial augmenten els fets localitzats. L'ABP Gironès-Pla de l'Estany amb un 6,38%, l'ABP Baix Empordà-Sant Feliu de Guíxols amb un 5,11%, l'ABP Selva Litoral i l'ABP Selva Interior amb un 4,19% i un 2,14% respectivament. Finalment ressaltar el lleuger augment de l'ABP Baix Empordà-La Bisbal amb un 0,04%.

Regió Policial Pirineu Occidental

La Regió Policial del Pirineu Occidental està integrada per les següents ABP:

- Àrea Bàsica Policial Alt Urgell
- Àrea Bàsica Policial Cerdanya
- Àrea Bàsica Policial Pallars Jussà -Pallars Sobirà
- Àrea Bàsica Policial Val d'Aran- Alta Ribagorça

A la Regió Policial Pirineu Occidental es pot observar un augment dels fets localitzats del 2,28% i una millora de l'eficàcia policial en 3,17 punts respecte l'exercici anterior.

Taula 2.4 - Comparativa de fets penals localitzats a la RP Pirineu Occidental (2006-2007)

Fets localitzats			Resolució		Eficàcia
2006	2007	% variació	2006	2007	2006-2007
2.845	2.910	2,28%	64,08%	67,25%	3,17

Font: Memòria de la DGP 2008 amb dades corresponents a l'any 2007 de fets registrats per la PG-ME i les policies locals connectades al NIP

Per ABP destaca el descens dels fets localitzats a l'ABP Val d'Aran-Alta Ribagorça que arriba al 5,08% respecte l'any 2006. Les altres ABP d'aquesta regió policial presenten un augment dels il·lícits penals registrats. Així, l'ABP Alt Urgell amb un augment del 13,81% és la que registra el

major augment, seguida de l'ABP Pallars Jussà-Pallars Sobirà i de l'ABP Cerdanya, amb un augment de l'1,05% i del 0,46% respectivament.

L'eficàcia també ha millorat a l'ABP Pallars Jussà-Pallars Sobirà i a l'ABP Val d'Aran-Alta Ribagorça amb 4,31 i 3,94 punts respectivament. L'eficàcia ha disminuït a l'ABP Alt Urgell amb una reducció de 6,60 punts respecte l'any 2006.

Regió Policial Ponent

La Regió Policial de Ponent està integrada per les següents ABP:

- Àrea Bàsica Policial Noguera
- Àrea Bàsica Policial Segarra-Urgell
- Àrea Bàsica Policial Segrià-Garrigues-Pla d'Urgell

A la Regió Policial Ponent destaca el descens dels fets localitzats en un 0,38%, i un augment en 2,75 punts de l'eficàcia policial.

Taula 2.5 - Comparativa de fets penals localitzats a la RP Ponent (2006-2007)

Fets localitzats			Resolució		Eficàcia
2006	2007	% variació	2006	2007	2006-2007
16.989	16.925	-0,38%	48,60%	51,35%	2,75

Font: Memòria de la DGP 2008 amb dades corresponents a l'any 2007 de fets registrats per la PG-ME i les policies locals connectades al NIP

Si es desagreguen les dades globals per àrees bàsiques policials, destaca el descens dels fets registrats a l'ABP Segrià-Garrigues-Pla d'Urgell en un 1,27%. D'altra banda, l'ABP Noguera i l'ABP Segarra-Urgell, experimenten un augment dels fets registrats del 4,31% i 3,75%, i també una millora de l'eficàcia de 2,36 i 1,44 punts respectivament.

Regió Policial Central

La Regió Policial Central està integrada per les següents ABP:

- Àrea Bàsica Policial Anoia
- Àrea Bàsica Policial Bages
- Àrea Bàsica Policial Berguedà
- Àrea Bàsica Policial Osona
- Àrea Bàsica Policial Solsonès

A la Regió Policial Central destaca un lleuger descens dels fets localitzats, concretament del 0,47%, així com la millora de la l'eficàcia de 3,57 punts.

Taula 2.6 - Comparativa de fets penals localitzats a la RP Central (2006-2007)

Fets localitzats			Resolució		Eficàcia 2006-2007
2006	2007	% variació	2006	2007	
15.695	15.621	-0,47%	51,72%	55,29%	3,57

Font: Memòria de la DGP 2008 amb dades corresponents a l'any 2007 de fets registrats per la PG-ME i les policies locals connectades al NIP

A nivell d'ABP destaca el descens dels fets localitzats registrats a l'ABP Anoia, l'ABP Berguedà i l'ABP Solsonès, del 7,08%, 5% i 3,95% respectivament. En canvi, a l'ABP Osona i ABP Bages es registra un augment dels il·lícits penals del 3,87% i 2,08% respectivament.

La resolució ha millorat en totes les ABP de la Regió Policial Central. Així, destaca la millora de l'ABP Bages, ABP Berguedà i ABP Anoia amb un augment de l'eficàcia de 6, de 5,8 i de 3,13 punts respectivament. També milloren l'eficàcia, però de manera més moderada l'ABP Solsonès i ABP Osona amb un increment de 1,66 i 0,77 punts respectivament.

Regió Policial Metropolitana Nord⁶

La Regió Policial Metropolitana Nord està integrada per les següents ABP:

- Àrea Bàsica Policial Arenys de Mar
- Àrea Bàsica Policial Badalona
- Àrea Bàsica Policial Cerdanyola *
- Àrea Bàsica Policial Granollers
- Àrea Bàsica Policial Mataró
- Àrea Bàsica Policial Mollet del Vallès
- Àrea Bàsica Policial Premià de Mar
- Àrea Bàsica Policial Rubí *
- Àrea Bàsica Policial Sabadell *
- Àrea Bàsica Policial Santa Coloma de Gramenet
- Àrea Bàsica Policial Terrassa *

(*) *únicament les dades corresponen al període coincident dels mesos de novembre i de desembre.*

---

⁶ Territori de la regió policial Metropolitana Nord corresponent al territori coincident 2006-2007.

A la Regió Policial Metropolitana Nord el nombre de fets localitzats ha augmentat un 6%. També es produeix una millora de l'eficàcia resolutiva en 1,01 punts respecte l'exercici anterior.

Taula 2.7 - Comparativa dels fets penals localitzats a la RP Metropolitana Nord (2006-2007)

Fets localitzats			Resolució		Eficàcia
2006	2007	% variació	2006	2007	2006-2007
66.034	69.994	6,00%	39,10%	40,11%	1,01

Font: Memòria de la DGP 2008 amb dades corresponents a l'any 2007 de fets registrats per la PG-ME i les policies locals connectades al NIP

Per ABP destaquen l'ABP Cerdanyola, l'ABP Santa Coloma de Gramenet i l'ABP Rubí, les quals assenyalen una tendència a la reducció dels fets penals registrats el 2007 respecte el període anterior, del 5,23%, 2,38% i de l'1,88% respectivament.

Els canvis més significatius es donen a l'ABP Mataró, ABP Mollet del Vallès i ABP Arenys de Mar, amb increments del 13,83%, 10,77% i 9,01% respectivament. A l'ABP de Badalona, ABP de Premià de Mar, ABP de Granollers i ABP de Sabadell s'incrementa la xifra d'il·lícits penals instruïts de manera més moderada, en un 6,15%, 5,41%, 5,03% i 1,43% respectivament. Les dades de l'ABP Terrassa pràcticament no varien, amb un petit augment del 0,05% respecte l'any 2006.

Regió Policial Metropolitana Sud

La Regió Policial Metropolitana Sud està integrada per les següents ABP⁷:

- Àrea Bàsica Policial l'Hospitalet de Llobregat
- Àrea Bàsica Policial Cornellà de Llobregat*
- Àrea Bàsica Policial Esplugues de Llobregat*
- Àrea Bàsica Policial Garraf*
- Àrea Bàsica Policial Gavà*
- Àrea Bàsica Policial Martorell*
- Àrea Bàsica Policial el Prat de Llobregat*
- Àrea Bàsica Policial Sant Boi de Llobregat*
- Àrea Bàsica Policial Sant Feliu de Llobregat*
- Àrea Bàsica Policial Alt Penedès*

⁷ En cursiva es destaquen les ABP que van ser desplegades a partir de l'1 de novembre de 2007 i de les quals no es pot tenir una comparativa anual.

A la Regió Policial Metropolitana Sud destaca l'augment dels fets instruïts en un 4,91%. Tot i aquest augment en la xifra absoluta d'il·lícits penals registrats, l'eficàcia millora en 6,09 punts respecte l'any 2006.

Taula 2.8 - Comparativa de fets penals localitzats a la RP Metropolitana Sud (2006-2007)

Fets localitzats			Resolució		Eficàcia
2006	2007	% variació	2006	2007	2006-2007
17.242	18.088	4,91%	34,96%	41,05%	6,09

Font: Memòria de la DGP 2008 amb dades corresponents a l'any 2007 de fets registrats per la PG-ME i les policies locals connectades al NIP

Per ABP⁸ destaca la disminució dels fets localitzats registrats a l'ABP El Prat de Llobregat, amb un descens del 10,53%, passant dels 1.386 fets instruïts el 2006 als 1.240 d'enguany. D'altra banda l'ABP Esplugues de Llobregat, l'ABP Cornellà de Llobregat i l'ABP l'Hospitalet de Llobregat experimenten un augment dels fets registrats del 11,91%, 6,87% i 6,01% respectivament.

Regió Policial Metropolitana Barcelona

La Regió Policial Metropolitana Barcelona està integrada per les següents ABP:

- Àrea Bàsica Policial Ciutat Vella
- Àrea Bàsica Policial Eixample
- Àrea Bàsica Policial Sants-Montjuïc
- Àrea Bàsica Policial Les Corts
- Àrea Bàsica Policial Sarrià-Sant Gervasi
- Àrea Bàsica Policial Gràcia
- Àrea Bàsica Policial Horta-Guinardó
- Àrea Bàsica Policial Nou Barris
- Àrea Bàsica Policial Sant Andreu
- Àrea Bàsica Policial Sant Martí

Taula 2.9 - Comparativa de fets penals localitzats a la RP Metropolitana Barcelona (2006-2007)

Fets localitzats			Resolució		Eficàcia
2006	2007	% variació	2006	2007	2006-2007
194.788	197.585	1,44%	22,97%	24,82%	1,85

Font: Memòria de la DGP 2008 amb dades corresponents a l'any 2007 de fets registrats per la PG-ME i les policies locals connectades al NIP

⁸ Les dades corresponent a les ABP amb dades comparades durant la totalitat dels mesos de 2007.

Cal destacar l'augment de l'1,44% dels fets localitzats. L'eficàcia experimenta un increment d'1,85 punts.

L'ABP Ciutat Vella i l'ABP Eixample, són les que constaten la major xifra de fets localitzats durant el 2007.

Les àrees bàsiques policials amb una major reducció del fets localitzats registrats són l'ABP Nou Barris i l'ABP Sarrià-Sant Gervasi amb un 4,65% i 4,05% respectivament.

D'altra banda les ABP que experimenten un major creixement dels fets localitzats són l'ABP Sant Andreu, l'ABP Sants-Montjuïc i l'ABP Eixample, amb un 8,78%, 8,67% i 5,81% respectivament.

Evolució de fets penals a Catalunya⁹

En aquest apartat s'analitzen conjuntament les dades registrades per la Policia de la Generalitat-Mossos d'Esquadra (PG-ME) i de les Forces i Cossos de Seguretat de l'Estat (FCSE) a Catalunya (CNP i GC), referides als delictes i les faltes penals que han estat instruïts durant l'any 2007.

En l'evolució de les xifres absolutes del període 2004-2007 s'observa un augment constant dels fets penals registrats a Catalunya pels cossos de policia.

Taula 2.10 - Delictes i faltes a tot Catalunya (2004-007) (PG-ME + FCSE i sense PL)

	CATALUNYA			
	2.004	2.005	2.006	2.007
Delictes	192.157	204.337	219.664	230.636
Faltes penals	171.482	192.275	203.102	206.490
Total	363.639	396.612	422.766	437.126

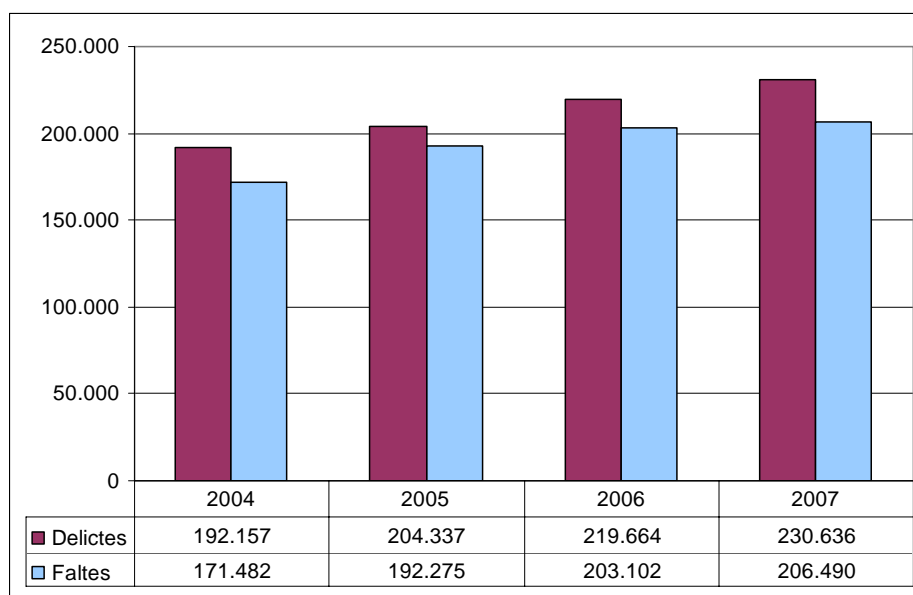
Font: DGP i GESI (SES – MIR)

Si es valora únicament l'any 2007, es pot observar que el conjunt d'il·lícits penals augmenten un 3,39% respecte l'any anterior, passant dels 422.766 fets instruïts l'any 2006 als 437.126 de 2007.

L'any 2007 segueix la tendència iniciada el 2005 respecte l'evolució dels fets penals, en què es va constatar un major creixement de delictes que de faltes.

⁹ La visió del conjunt de Catalunya inclou tots els il·lícits penals instruïts per la Policia de la Generalitat-Mossos d'Esquadra i per les FCSE a Catalunya. Aquests fets penals instruïts corresponen a tots aquells registrats per aquests cossos policials a totes les demarcacions provincials de Catalunya, tinguin o no la competència en cadascun d'ells.

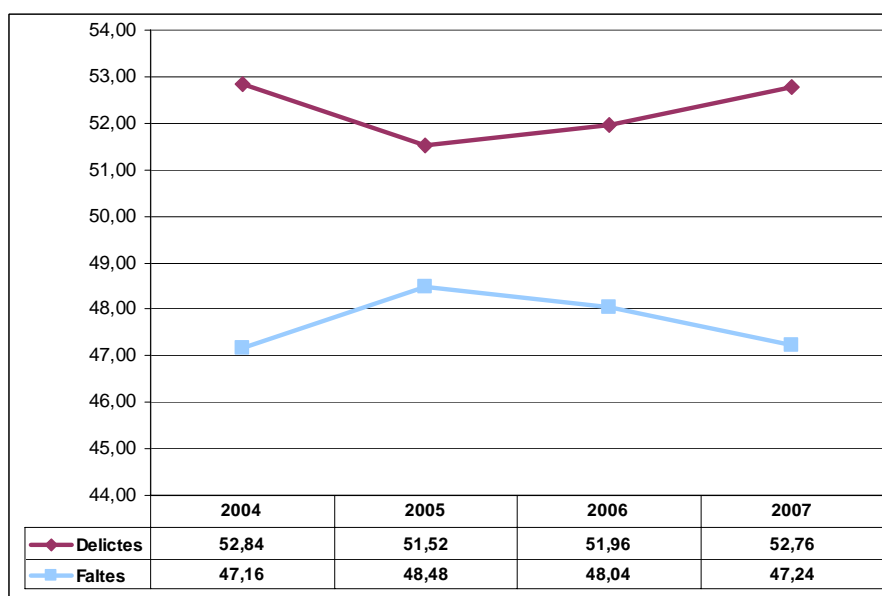
Gràfic 2.1 - Evolució fets penals (delictes i faltes) 2004-2007

Font: Elaboració pròpia amb dades corresponents a la PG-ME (DGP) i de FCSE a Catalunya GESI (SES-MIR)

Durant l'any 2007 es pot observar que en termes relatius els delictes representen el 52,76% del total d'il·lícits penals instruïts per la policia a Catalunya, mentre que les faltes són el 47,24%.

Gràfic 2.2 - Percentatge de delictes i faltes respecte el total d'il·lícits penals (període 2004-2007)

Font: Elaboració pròpia amb dades corresponents a la PG-ME (DGP) i de FCSE a Catalunya GESI (SES-MIR)

Evolució de fets penals a nivell provincial

Província de Barcelona

A la província de Barcelona el total de fet penals l'any 2007 és de 330.059.

Taula 2.11 - Delictes i faltes a Barcelona (2004-2007) (PG-ME + FCSE i sense PL)

BARCELONA				
	2.004	2.005	2.006	2.007
Delictes	131.953	145.070	161.909	170.738
Faltes penals	126.785	144.231	156.382	159.321
Total	258.738	289.301	318.291	330.059

Font: DGP i GESI (SES – MIR)

Els il·líicits registrats representen el 75,51% del conjunt de fets penals del total de Catalunya. La seva ràtio de *fets penals per 1.000 habitants** es 61,90, això suposa un augment de 1,95 punts respecte de l'any 2006 i la situa per sobre de la mitjana de Catalunya.

La ràtio de delictes per 1.000 habitants se situa en 32,02 punts, pràcticament igual que la del conjunt de Catalunya (31,99) i inferior a Tarragona (35,69) i Girona (32,08).

La ràtio de faltes per mil habitants és de 29,88 punts, superant en 1,24 punts la mitjana de Catalunya (28,64). Tarragona també es troba per sobre de la mitjana catalana, però únicament amb 0,31 punts.

Respecte el percentatge de faltes registrades en el període 2004-2007, creixen fins el 25,66%. Igualment en el període 2006 i 2007, les faltes també augmenten de manera molt més moderada en un 1,87% respecte l'any anterior.

Província de Girona

A Girona els fets penals han crescut lleugerament, passant dels 38.681 el 2006 als 39.470 (789 il·líicits més), que representen un augment del 2%.

En el període 2004-2007 s'ha registrat un descens dels fets penals del 3,11%, s'ha passat dels 40.741 als 39.470.

Taula 2.12 - Delictes i faltes a Girona (2004-2007) (PG-ME + FCSE i sense PL)

	GIRONA			
	2.004	2.005	2.006	2.007
Delictes	24.638	23.782	21.960	22.654
Faltes penals	16.103	17.530	16.721	16.816
Total	40.741	41.312	38.681	39.470

Font: DGP i GESI (SES – MIR)

El percentatge de fets penals registrats sobre el total de Catalunya ha passat del 11,20% l'any 2004 al 9,03% l'any 2007, el que significa una disminució del 2,17%.

La ràtio de fets penals per cada 1.000 habitants és situa en 55,89, essent 4,73 punts inferior a la mitjana de Catalunya, que és 60,62.

Els delictes coneguts durant el darrer any augmenten un 3,16% respecte l'any 2006. Malgrat aquest augment, Girona ha passat de representar el 12,82% del total de delictes instruïts a Catalunya l'any 2004 al 9,82% durant el 2007, amb un descens del 3% respecte del total de Catalunya en un període de quatre anys.

Les faltes experimenten una lleuger increment d'un 0,56% respecte l'any 2006.

Província de Lleida

Els fets penals coneguts a Lleida han crescut lleugerament, passant dels 18.229 als 18.608. És a dir, 379 il·lícits més, que representen un augment del 2,07%.

En el període 2004-2007, han passat dels 16.864 als 18.608, representant un augment del 10,34%.

Taula 2.13 - Delictes i faltes a Lleida (2004-2007) (PG-ME + Forces i Cossos de Seguretat de l'Estat sense PL)

	LLEIDA			
	2.004	2.005	2.006	2.007
Delictes	9.446	9.468	9.777	10.195
Faltes penals	7.418	8.103	8.452	8.413
Total	16.864	17.571	18.229	18.608

Font: DGP i GESI (SES – MIR)

El percentatge d'il·lícits penals registrats a Lleida ha passat de representar el 4,63% l'any 2004 al 4,26% l'any 2007 en el conjunt de Catalunya, el que significa una lleugera disminució del 0,38%.

La ràtio de fets penals per cada 1.000 habitants a la demarcació de Lleida se situa en 44,95, inferior a la mitjana de Catalunya (60,62) en 15,67 punts per sota.

Els delictes coneguts durant el darrer any han experimentat un increment del 4,27% respecte l'any 2006. Malgrat aquest augment ha passat de representar el 4,92% del total de delictes instruïts a Catalunya l'any 2004 al 4,42% durant el 2007.

Respecte les faltes, experimenta una petita disminució respecte l'any 2006, concretament en 39 faltes menys, amb un descens percentual de 0,46%.

Província de Tarragona

Els fets coneguts a Tarragona en l'any 2007 han estat de 48.989, que representen l'11,2% del total d'il·lícits penals de Catalunya, amb una evolució estabilitzada per sota dels 50.000 fets penals instruïts.

El percentatge de fets penals registrats respecte del total de fets coneguts, ha passat de representar el 13% l'any 2004 a l'11,2% l'any 2007, amb una disminució de l'1,8%.

Taula 2.14 - Delictes i faltes a Tarragona (2004-2007) (PG-ME + i sense PL)

TARRAGONA				
	2.004	2.005	2.006	2.007
Delictes	26.120	26.017	26.017	27.049
Faltes penals	21.176	22.411	21.547	21.940
Total	47.296	48.428	47.564	48.989

Font: DGP i GESI (SES – MIR)

La ràtio de fets penals per cada 1.000 habitants a la demarcació provincial de Tarragona és de 64,65, és a dir 4,03 punts superior a la mitjana catalana (60,62).

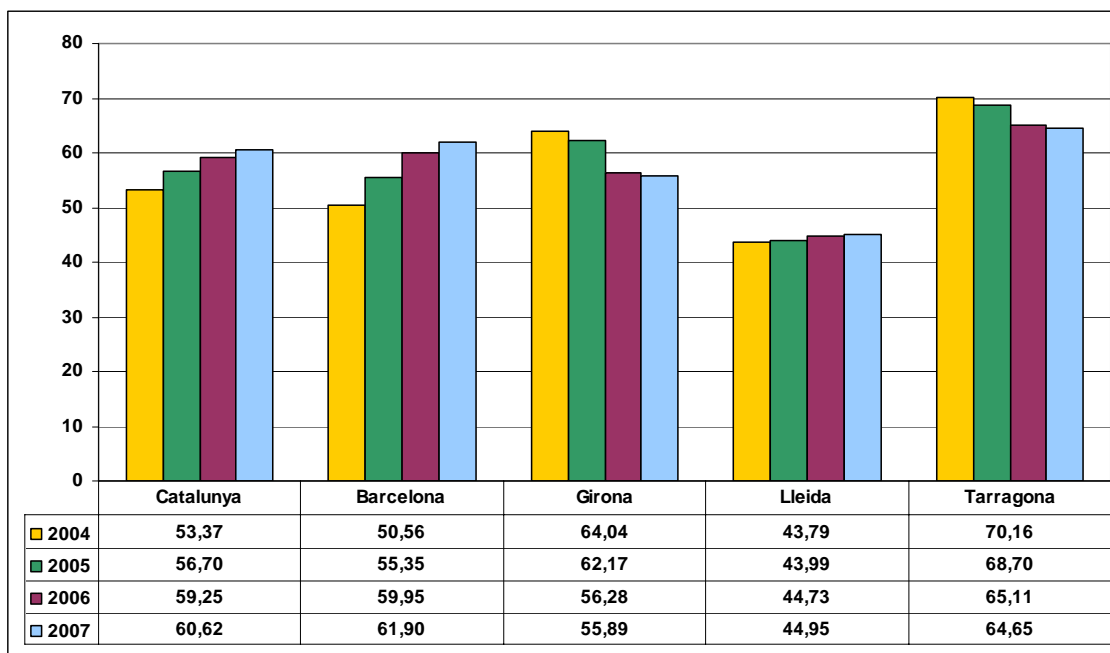
Respecte dels delictes coneguts durant el darrer any, la xifra absoluta ha augmentat en més de 1.000 delictes, experimentant un creixement pràcticament del 4% respecte de l'any 2006.

Respecte les faltes penals, s'aprecia un mínim augment respecte l'any 2006, concretament en 393 faltes penals, el que significa un augment percentual de l'1,82% respecte l'any 2007.

Ràtio d'il·lícits penals per cada 1000 habitants a Catalunya

Si l'anàlisi es fa mitjançant l'extracció de la ràtio de fets penals pel conjunt de Catalunya¹⁰ per cada 1.000 habitants, es constata una tendència a l'augment en el període analitzat. Així, mentre l'any 2004 la ràtio era de 53,37, a partir de l'any 2005 la ràtio va anar augmentant fins arribar al 59,25 l'any 2006 i, 60,62 l'any 2007.

Gràfic 2.3 - Ràtios dels il·lícits penals a Catalunya i per demarcacions provincials (període 2004 - 2007)

Font: Elaboració pròpia amb dades corresponents a la PG-ME (DGP) i de FCSE a Catalunya GESI (SES-MIR)

La diferència més remarcable en relació a la mitjana de Catalunya la trobem a Tarragona, que presenta una ràtio de 64,65, amb una diferència de més de 4 punts respecte la ràtio total. A la província de Barcelona aquesta variació es situa lleugerament per sobre de la del conjunt de Catalunya, de 61,9 punts i de 60,2 punts respectivament.

Podem destacar que tot i l'elevada ràtio que presenta Tarragona, la diferència és molt inferior als quasi 17 punts per sobre de la mitjana catalana de l'any 2004. Així, malgrat ésser la demarcació que presenta una xifra més alta, la diferència enguany és de 4 punts.

En sentit contrari, trobem la província de Lleida amb una ràtio de 44,95, que continua essent la província amb la ràtio de fets penals més baixa de Catalunya. Concretament ve a representar

¹⁰ Aquestes dades engloben els fets penals registrats per la PG-ME i per les FCSE (GC i CNP) a Catalunya per demarcacions provincials.

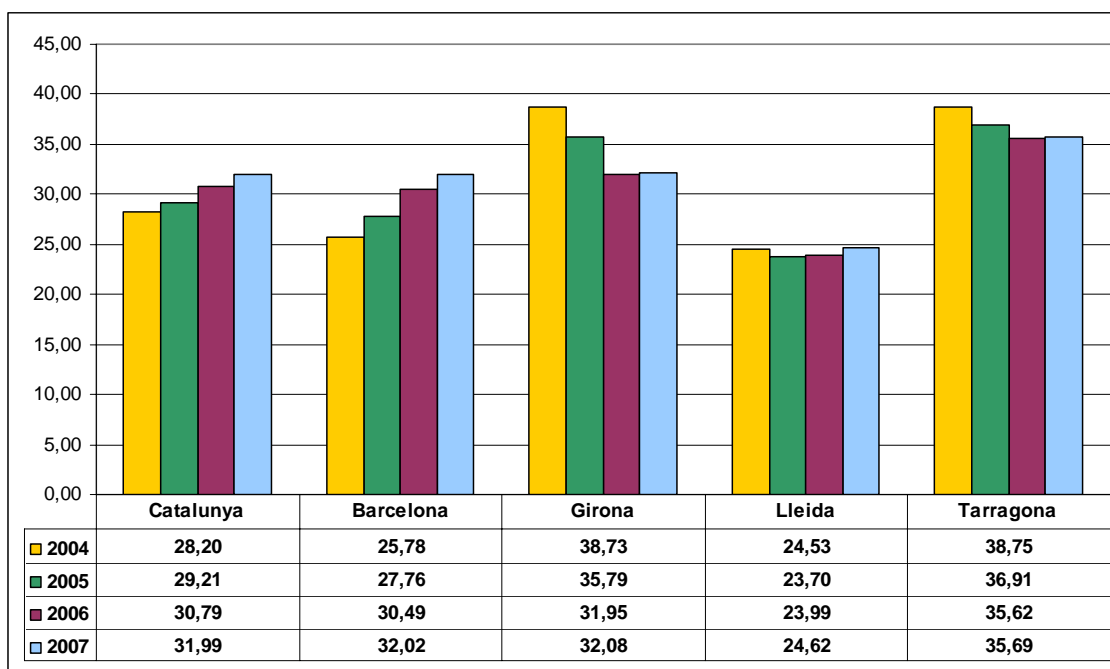
15,67 fets penals menys per cada 1000 habitants en comparació al conjunt de Catalunya. La ràtio de la província de Girona també es situa per sota, amb una ràtio de 55,89, és a dir, 4,74 punts per sota la mitjana catalana.

En aquest augment de la ràtio de fets penals registrats, s'ha de destacar l'augment de la ràtio de la província de Barcelona (en 1,95 punts). Lleida presenta un lleuger augment de 0,22 punts. Contràriament, la ràtio d'il·lícits penals de les demarcacions de Tarragona i Girona disminueixen en 0,46 i 0,39 punts respectivament.

Ràtio de delictes per cada 1000 habitants a Catalunya

La ràtio dels delictes registrats per cada 1000 habitants, aquesta augmenta en 1,2 punts per al conjunt de Catalunya respecte l'any anterior.

Gràfic 2.4 - Ràtios de delictes a Catalunya i per demarcacions provincials (període 2004-2007)

Font: Elaboració pròpia amb dades corresponents a la PG-ME (DGP) i de FCSE a Catalunya GESI (SES-MIR)

Aquest creixement es produeix en totes les demarcacions provincials. El major augment de la ràtio de delictes per 1000 habitants es produeix a la província de Barcelona amb 1,53 punts, seguida a força distància de Lleida, Girona i Tarragona amb 0,63, 0,13 i 0,07 punts respectivament.

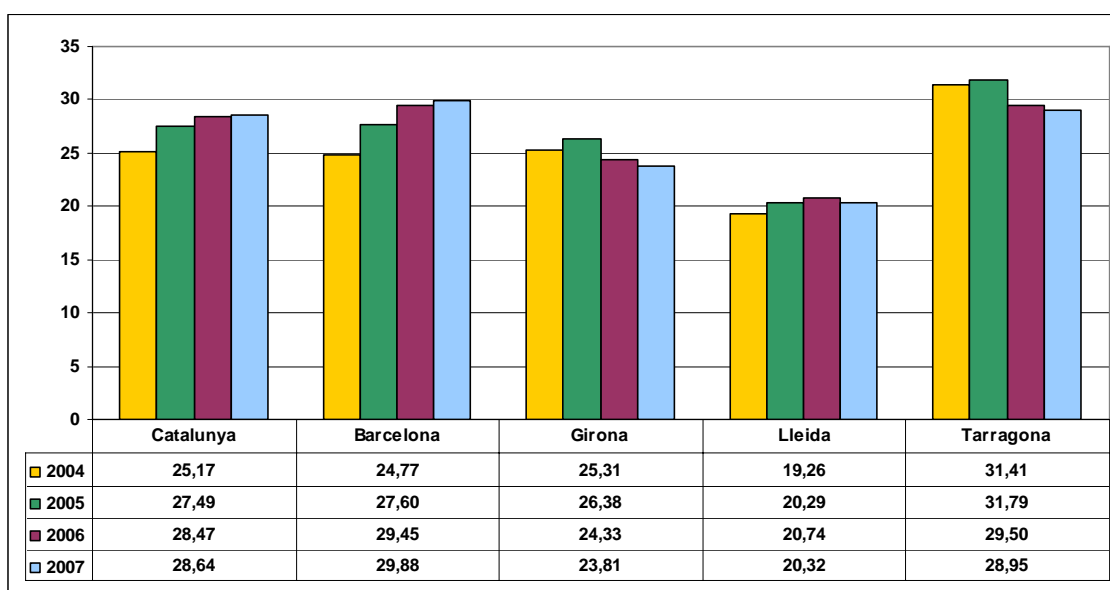
Ràtio de faltes penals per cada 1000 habitants a Catalunya

L'evolució de la ràtio de les faltes per cada 1000 habitants en el conjunt de Catalunya, no presenta oscil·lacions en relació a l'any 2006,. Amb un augment mínim de 0,17 punts.

Però cal remarcar, que aquest creixement ve motivat únicament per l'augment de la ràtio de Barcelona (que puja en 0,43 punts respecte de l'any 2006) ja que aquesta província recull més del 75% de les faltes penals registrades a Catalunya.

A la resta de províncies hi ha un descens d'aquesta ràtio, amb 0,55, 0,52 i 0,42 punts a Tarragona, Girona i Lleida respectivament.

Gràfic 2.5 - Ràtios de faltes penals a Catalunya i per demarcacions provincials (període 2004-2007)

Font: Elaboració pròpia amb dades corresponents a la PG-ME (DGP) i de FCSE a Catalunya GESI (SES-MIR)

Fets penals seleccionats

Per tal de poder fer una descripció de l'estat de la seguretat es fa necessari seleccionar els tipus delictius més significatius.

El fet d'haver de treballar amb categories molt àmplies de tipologies penals dificulta el treball d'anàlisi. Per tal de superar aquest obstacle, de manera convencional, se seleccionen aquells que més afecten la ciutadania.

La selecció de determinades dades estadístiques, permet realitzar una anàlisi més detallada de l'evolució d'aquells fets que poden tenir més impacte social, alhora que no altera les tendències de conjunt.

La selecció realitzada se centra en dues grans categories: la dels *fets penals contra el patrimoni* i la dels *fets penals contra les persones*.

En el primer cas, els dels *fets penals contra el patrimoni*, l'elecció es justifica pel gran volum que suposen respecte de la totalitat dels delictes coneguts per la policia.

En el segon cas, el dels *fets penals contra les persones*, es tracta de fets que suposen una agressió contra la integritat de la persona, ja sigui de caràcter físic, psicològic o moral.

Els fets penals contra el patrimoni

Els tipus delictius més freqüents en l'estadística policial es concentren fonamentalment en els delictes i faltes contra el patrimoni.

Sota el títol de fets contra el patrimoni s'engloba un conjunt molt heterogeni de tipus penals.

Malgrat aquest fet es consideren com a més significatius els fets penals següents:

- Robatoris amb violència i/o intimidació
- Robatoris amb força
- Robatoris i furt d'ús de vehicle
- Robatoris amb força a l'interior del vehicle
- Furts
- Danys
- Extorsions
- Usurpacions
- Fraus
- Apropiacions indegudes
- Estafes
- Defraudacions de fluid elèctric i anàlogues
- Insolvències punibles
- Alteracions dels preus
- Propietat industrial i intel·lectual
- Relatius al mercat i consumidors
- Societaris
- Receptació i altres conductes afins
- Ocupació d'immobles
- Blanqueig de capitals

Respecte de les faltes contra el patrimoni s'han considerat com a més significatives les relacionades amb:

- Furts
- Danys
- Estafes

Durant l'any 2007 se han conegut 349.117 delictes i faltes contra el patrimoni, els quals representen pràcticament el 80% del total de fets penals. En concret, 178.921 han estat delictes contra el patrimoni, que representen el 77,58% del total de delictes i 170.196 faltes penals, que suposen el 82,42% del total de les faltes comeses.

Destaquen els furts dels quals se n'han registrat 171.639 fets (sumant delictes i faltes), que representen el 49,16% sobre el total de fets contra el patrimoni. Els segueixen els danys (delictes i faltes), amb 46.768 il·lícits que representen el 13,4% del total de fets penals contra el patrimoni.

Taula 2.15 - Totals fets contra el patrimoni, delictes, faltes i fets penals 2004-2007

	2004	2005	2006	2007
Total delictes contra el patrimoni	152.128	158.832	173.221	178.921
Total delictes penals	192.157	204.337	219.664	230.636
Total faltes contra el patrimoni	141.033	158.742	167.905	170.196
Total faltes penals	171.482	192.275	203.102	206.490
Total fets contra el patrimoni	293.161	317.574	341.126	349.117
Total fets penals	363.639	396.612	422.766	437.126

Font: Elaboració pròpia amb dades corresponents a la PG-ME (DGP) i de FCSE a Catalunya GESI (SES-MIR)

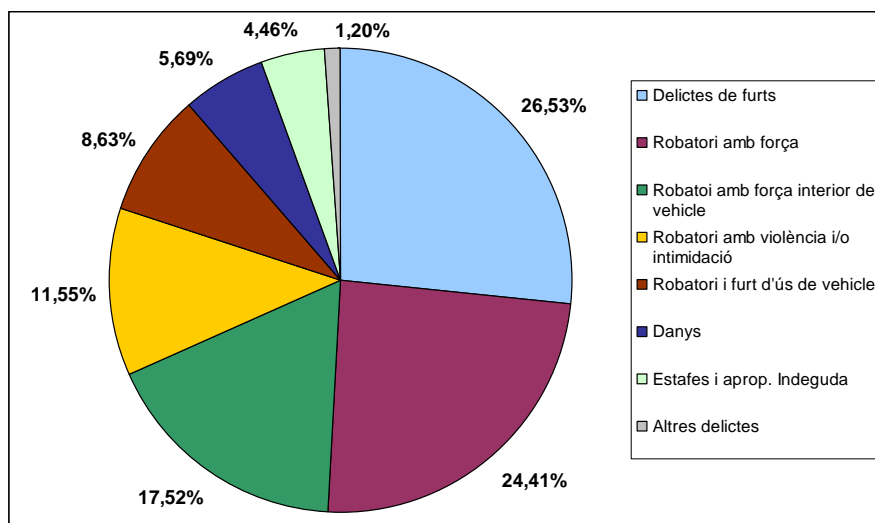
A la taula següent es pot veure l'evolució dels delictes contra el patrimoni. Destaquen els furts, que amb 47.468 delictes (que representen el 26,53% dels delictes contra el patrimoni), han augmentat en 4.032 delictes, representant un percentatge superior d'1,45% respecte l'any 2006. Els segueixen, per volum de fets els robatoris amb força (43.677, 24,41%) i els robatoris amb força a l'interior de vehicle (31.355, 17,52%). Cal assenyalar que els robatoris amb violència i intimidació, la quarta tipologia per volum de fets instruïts, disminueixen, passant dels 21.055 l'any 2006 als 20.671 l'any 2007.

Taula 2.16 - Evolució dels delictes contra el patrimoni 2004-2007

	2004	2005	2006	2007
Furts	31.588	30.987	43.436	47.468
Robatori amb violència i/o intimidació	17.839	19.401	21.055	20.671
Robatori amb força	53.150	59.186	48.597	43.677
Robatori amb força interior de vehicle	15.499	15.113	24.292	31.355
Extorsió	86	107	95	92
Robatori i furt d'us de vehicle	16.738	16.163	16.541	15.446
Estafes i Apropiacions indegudes	7.554	7.507	7.597	7.979
Danys	7.512	7.888	9.657	10.181
Propietat industrial i intel.lectual	1.118	1.445	864	781
Altres	1.044	1.035	1.087	1.271
Total delictes contra el patrimoni	152.128	158.832	173.221	178.921

Font: Elaboració pròpia amb dades corresponents a la PG-ME (DGP) i de FCSE a Catalunya GESI (SES-MIR)

Gràfic 2.6 - Percentatge dels delictes contra el patrimoni a Catalunya. Any 2007

Font: Elaboració pròpia amb dades corresponents a la PG-ME (DGP) i de FCSE a Catalunya GESI (SES-MIR)

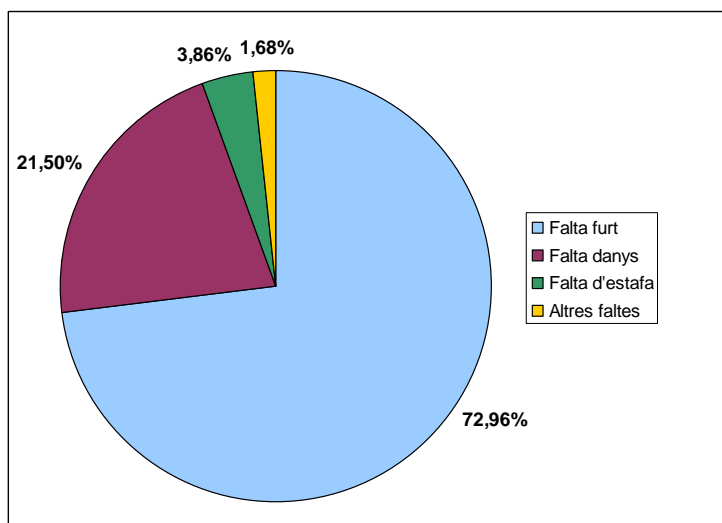
Les faltes contra el patrimoni amb una xifra de 170.196 registrades es augmenten lleugerament respecte l'any 2006 (167.905). Les faltes de furt, que pugen lleugerament fins les 124.171 faltes, passant a representar pràcticament el 73% del total de faltes contra el patrimoni. Segueixen a molta distància les faltes de danys i les faltes d'estafa amb 36.587 fets (un 21,5%) i 31.355 fets (un 3,86%), respectivament.

Taula 2.17 - Evolució de les faltes contra el patrimoni 2004-2007

	2004	2005	2006	2007
Faltes contra el patrimoni	3.209	3.543	2.431	2.864
Faltes contra el patrimoni (estafes)	6.321	6.022	6.904	6.574
Faltes contra el patrimoni (furts)	99.506	114.091	123.753	124.171
Faltes contra el patrimoni (danys)	31.997	35.086	34.817	36.587
Total faltes contra el patrimoni	141.033	158.742	167.905	170.196

Font: Elaboració pròpia amb dades corresponents a la PG-ME (DGP) i de FCSE a Catalunya GESI (SES-MIR)

Gràfic 2.7 - Percentatge de faltes contra el patrimoni a Catalunya. Any 2007

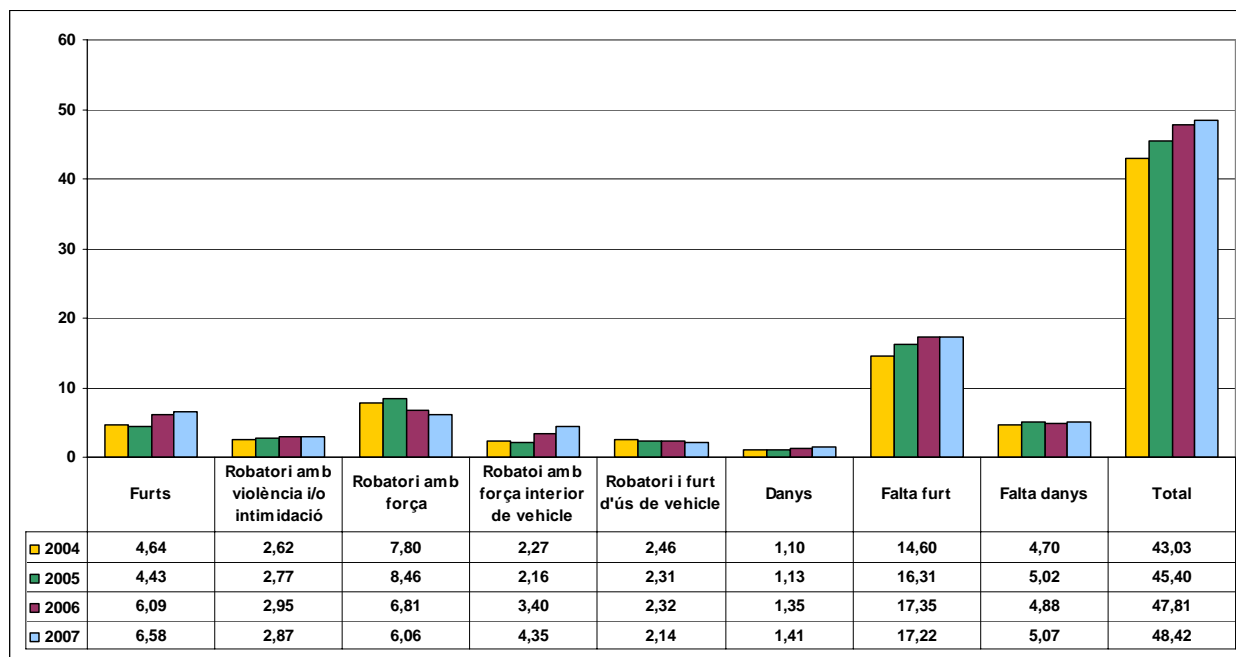
Font: Elaboració pròpia amb dades corresponents a la PG-ME (DGP) i de FCSE a Catalunya GESI (SES-MIR)

Ràtio de fets contra el patrimoni per cada 1.000 habitants

Les ràtios dels delictes contra el patrimoni del període 2004-2007 s'incrementen, passant del 22,33 als 24,81 delictes per 1.000 habitants. La variació del període 2006-2007 (24,28 a 24,81) molt més moderada, amb un increment de 0,53 respecte de l'any anterior.

La ràtio de les faltes contra el patrimoni entre l'any 2004 i el 2006 va experimentar un clar increment de 2,83 punts. En canvi, en el darrer període analitzat (2006-2007) la tendència de creixement és menor amb 0,07 punts.

Gràfic 2.8 - Evolució de la ràtio d'il·lícits penals contra el patrimoni per 1.000 habitants a Catalunya (període 2004-2007)

Font: Elaboració pròpia amb dades corresponents a la PG-ME (DGP) i de FCSE a Catalunya GESI (SES-MIR)

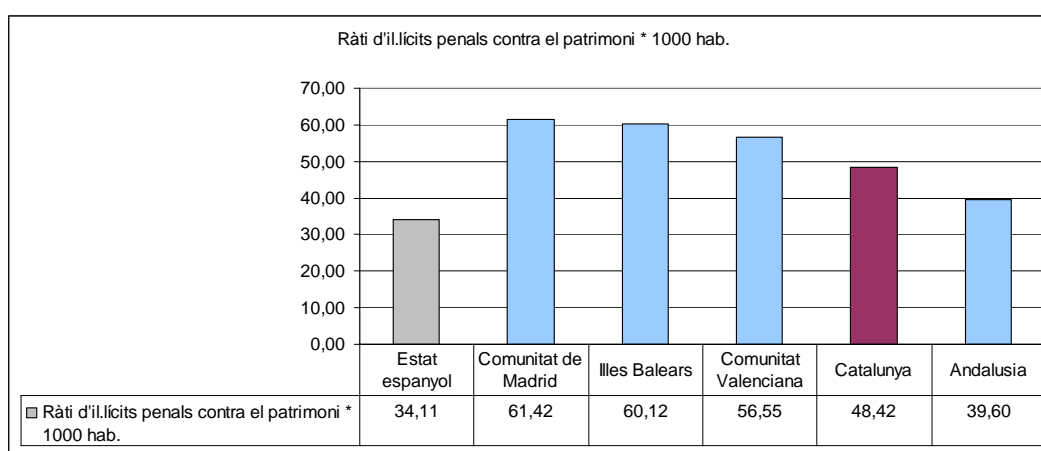
Malgrat continuar amb una xifra global força elevada, s'observa una disminució de la ràtio dels robatoris amb força de 0,75 punts (passant de 6,81 l'any 2006 a 6,06 enguany). La ràtio del tipus delictiu de furt augmenta en 0,50 punts a tot el territori català respecte l'any 2006. Els robatoris amb força tenen un increment de 0,95 punts en el conjunt del territori. La ràtio dels robatoris amb violència i/o intimidació ha experimentat un lleuger descens en 0,08 punts respecte el 2006. A tot el territori hi ha una disminució de 0,18 punts dels delictes de robatori i furt d'ús de vehicle. Pel que fa als delictes de danys, la seva ràtio augmenta en 0,06 punts al conjunt de Catalunya.

Els fets penals contra el patrimoni: Dades de Catalunya, l'Estat i CCAA¹¹

L'anàlisi de les ràtios d'il·lícits contra el patrimoni de l'any 2007 de Catalunya, de l'Estat i d'algunes CCAA seleccionades¹², assenyalen algunes diferències significatives.

Catalunya amb una ràtio d'il·lícits penals de 48,42 supera la ràtio mitjana del conjunt de l'Estat espanyol, que és de 34,11. Si la comparació es fa amb les altres quatre comunitats seleccionades Catalunya es troba per sota de la mitjana. Així, Madrid, Illes Balears, Comunitat Valenciana presenten ràtios superiors a la catalana amb unes ràtios de 61,42, 60,12 i 56,55 respectivament. Únicament la ràtio d'Andalusia, 39,60, és inferior a la de Catalunya.

Gràfic 2.9 - Comparativa de fets penals contra el patrimoni en el conjunt de l'Estat espanyol i algunes Comunitats Autònomes. Any 2007

Font: Elaboració pròpia amb dades lliurades per la DSIP (DGP), corresponents a Policia de Catalunya

¹¹ La xifra de l'Estat espanyol es basa en les taules elaborades des del *GESI* adscrit a la *SES* del *Ministerio del Interior* i inclouen el sumatori dels registres efectuats per FCSE, PAV i Mossos d'Esquadra. Per a les comunitats autònomes es basa en les taules elaborades des de la Secretaria d'Estat de Seguretat i inclouen únicament els registres de les FCSE. La xifra de Catalunya és el resultat del sumatori dels registres efectuats per la Secretaria d'Estat de Seguretat (FCSE) i els registres del NIP (Mossos d'Esquadra, sense tenir en compte els registres efectuats per les policies locals connectades), a efectes de la seva comparabilitat.

¹² S'han seleccionat la Comunitat de Madrid, Illes Balears, i Comunitat Valenciana i Andalusia, amb característiques demogràfiques i econòmiques força semblants que faciliten la seva comparabilitat respecte de Catalunya

Els fets penals contra les persones

L'altre àmbit d'especial atenció pel que fa a la seguretat de la ciutadania és l'evolució dels delictes i faltes que afecten la vida i la integritat física de les persones, la seva llibertat i determinades tipologies de l'àmbit de les relacions familiars.

Si bé és cert que la ràtio per cada 1.000 habitants en aquests fets penals reporta uns índexs menors en relació amb la dels fets contra el patrimoni, aquests generen una alarma social més gran, sobretot les tipologies més greus, com són els homicidis, les lesions o les agressions sexuals.

En aquest sentit mereixen especial atenció determinats tipus penals vinculats amb les relacions familiars, que són indicadors importants de canvis socials que s'estan produint, com és el cas de la violència de gènere i de la violència domèstica, les dades de les quals s'exposen dades de manera més detallada.

El concepte de delictes contra les persones no apareix de manera específica al codi penal (com passa amb les faltes contra les persones, o amb els delictes i faltes contra el patrimoni). Sota el concepte de delictes contra les persones, en aquest document, s'inclouen els delictes dels recollits als títols de l'1 al 12 del llibre II del Codi Penal (malgrat d'alguns d'ells quantitativament tenen una importància relativa):

- Homicidi i les seves formes
- Avortament
- Lesions
- Lesions al fetus
- Relatius a la manipulació genètica
- Contra la llibertat
- Tortures i delictes contra la integritat moral
- Contra la llibertat sexual
- Omissió del deure de socors
- Contra la intimitat, imatge i inviolabilitat del domicili
- Contra l'honor
- Contra les relacions familiars

Del total de fets penals registrats que tenen lloc al conjunt de Catalunya 60.274 estan inclosos a la categoria de fets penals contra les persones, que suposen un 13,79% sobre el total. D'aquests il·lícits, 26.419 són delictes (un 11,45% sobre el total dels delictes), mentre que els 33.855 restant són faltes (que representa el 16,40% del total de faltes)

Taula 2.18 - Totals fets contra les persones, delictes, faltes i fets penals 2004-2007

	2004	2005	2006	2007
Total delictes contra les persones	20.828	24.464	25.653	26.419
Total delictes penals	192.157	204.337	219.664	230.636
Total faltes contra les persones	28.463	31.293	33.135	33.855
Total faltes penals	171.482	192.275	203.102	206.490
Total fets contra les persones	49.291	55.757	58.788	60.274
Total fets penals	363.639	396.612	422.766	437.126

Font: Elaboració pròpia amb dades corresponents a la PG-ME (DGP) i de FCSE a Catalunya GESI (SES-MIR)

Pel que fa a l'evolució dels delictes contra les persones aquest s'incrementen en el 2,99% respecte de l'any anterior.

Respecte del delictes relacionats amb l'àmbit familiar, de gènere i violència masclista cal destacar que tenen augments significatius possiblement deguts al canvi en la percepció de la societat que ha influït en l'actitud de les víctimes -que denunciïn més- i en l'actitud dels operadors judicials amb un tractament més acurat d'aquests fets: més rapidesa en la tramitació, creació d'òrgans especialitzats, etc.

De tota la resta de delictes contra les persones que s'incrementen, les lesions ho fan en 0,68%, les detencions il·legals i segrestos amb 1,24%, les amenaces amb un increment del 1,5%, tots respecte de l'any 2006.

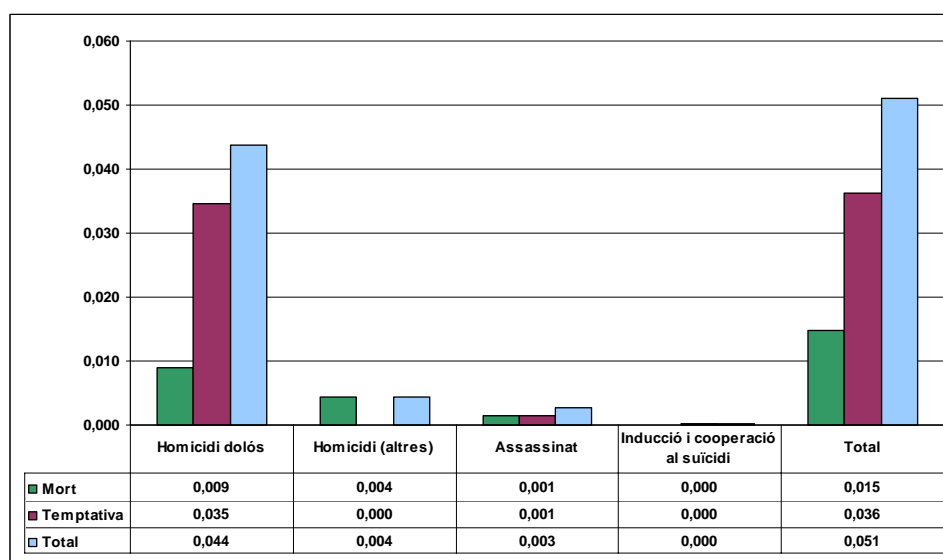
Taula 2.19 - Evolució dels delictes contra les persones 2004-2007

	2004	2005	2006	2007
Homicidi dolós (consumats i temptatives)	261	326	325	315
Assassinat (consumats i temptatives)	23	21	24	20
Lesions (baralla tumultuària)	145	119	104	91
Lesions	4033	4084	4250	4279
Maltractaments en l'àmbit familiar	7233	9014	8935	8549
Detencions il·legals i segrestos	338	451	402	407
Amenaces	3608	3728	3674	3729
Coaccions	556	704	743	842
Tortures, tracte degradant i violència àmbit familiar	1219	2220	3303	4000
Agressions sexuals	773	875	846	881
Abusos sexuals	470	540	596	547
Assejament sexual	63	79	67	61
Entrada a habitatge aliè	536	645	739	726
Del. contra els drets i deures familiars	381	501	486	483
Trencament deures custòdia, inducció abandonament domicili	317	191	138	222
Abandonament de família i mendicitat amb menors	236	197	128	290
Altres delictes contra les persones	636	769	893	977
Total delictes contra les persones	20.828	24.464	25.653	26.419

Font: Elaboració pròpia amb dades corresponents a la PG-ME (DGP) i de FCSE a Catalunya GESI (SES-MIR)

La ràtio d'homicidi amb resultat de mort per al conjunt de Catalunya durant l'any 2007 representa 1,5 per 100.000 habitants (1,7 el 2006), mentre que la de temptativa és de 3,6 per 100.000 habitants (3,9 el 2006). Per tant, si es consideren aquells il·lícits penals (homicidi i assassinat) que acaben de forma dolosa amb la vida d'una persona, la ràtio a Catalunya durant l'any 2007 és d'1 mort per cada 100.000 habitants.

Gràfic 2.10 - Ràtios d'homicidi i les seves formes per 1.000 hab. a Catalunya¹³. Any 2007

Font: Elaboració pròpia amb dades lliurades per la DSIP (DGP), corresponents a Policia de Catalunya (PG-ME i PL connectades al NIP)

Les faltes contra les persones tenen un increment del 2,71% respecte de l'any anterior.

De la resta de dades, destaca igualment l'augment de les d'incompliment de les obligacions familiars, degut a les mateixes causes que les esmentades en el cas dels delictes.

Taula 2.20 - Evolució de les faltes contra les persones 2004-2007

	2004	2005	2006	2007
Altres faltes contra les persones	3.588	3.926	4.930	5.264
Faltes contra les persones (amenaces)	10.950	11.589	12.061	11.960
Faltes contra les persones (lesions)	13.376	14.940	14.698	14.636
Falta d'incompliment d'obligacions familiars	549	838	1.446	1.995
Total faltes contra les persones	28.463	31.293	33.135	33.855

Font: E Elaboració pròpia amb dades corresponents a la PG-ME (DGP) i de FCSE a Catalunya GESI (SES-MIR)

¹³ Aquestes ràtios corresponen al sumatori dels homicidis dolosos (*resultat de mort i temptatives*), els altres homicidis, els assassinats i les induccions i cooperacions al suïcidi. S'ha efectuat d'aquesta manera, seguint el mateix criteri dels informes de seguretat corresponents als anys 2004, 2005 i 2006.

Definició de violència domèstica

És un tipus de violència per acció, omissió, conducta de control, o amenaça de la qual resultin o en puguin resultar lesions físiques o psicològiques que te com a víctimes a les persones definides a l'article 173.2 del Codi Penal, i que normalment afecta les persones més vulnerables de la llar, i atempten contra la convivència i la pau de l'entorn familiar.

Tipologia d'abusos

- Violència física entesa com a qualsevol acció no accidental que provoqui o pugui provocar dany físic, malaltia o risc de patir-la.
- Violència psíquica entesa com a tots aquells actes, conductes o exposició a situacions que agredeixin o puguin agredir, alterin o puguin alterar el context afectiu necessari per al desenvolupament psicològic normal, com ara rebuigs, insults, amenaces, humiliacions o aïllament.
- Violència sexual entesa com a tota activitat dirigida a l'execució d'actes sexuals en contra de la voluntat de la persona, dolorosos o humiliants o abusant del poder, autoritat, amb engany o per desconeixement en el cas de menors.
- Violència econòmica entesa com a desigualtat en l'accés als recursos econòmics que han de ser compartits, el dret a la propietat, a l'educació i a un lloc de treball reconeguts per la Constitució.
- L'explotació laboral i la mendicitat.

Les dades sobre violència interpersonal en l'àmbit familiar: maltractaments i violència física o psíquica

Les dades¹⁴ que es comenten en aquest apartat fan referència als delictes inclosos en els articles 153 i 173.2 del Codi penal, concretament els maltractaments en l'àmbit familiar sense habitualitat (maltractaments) i a la violència en l'àmbit familiar quan es dóna la circumstància d'habitualitat (violència física o psíquica).

Cal remarcar que aquestes xifres inclouen una part dels casos de la violència de gènere, però no altres delictes que es produeixen en l'àmbit domèstic i que queden comptabilitzats sota altres tipologies delictives: homicidis, agressions sexuals.

---

¹⁴ Dades facilitades per la Divisió de Sistemes d'Informació Policial depenent de la Comissaria General de Planificació i Organització de la Direcció General de Policia (DGP) i del GESI (MIR) Gabinet de Estudios de Seguridad Interior.

Taula 2.21 - Delictes per violència en l'àmbit familiar (PG-ME + FCSE). Total Catalunya. Període 2006-2007

Total Catalunya	2006	2007	% variació
Maltractaments en l'àmbit familiar	8.935	8.549	-4,32%
Violència física o psíquica en l'àmbit familiar	3.303	4.000	21,10%
Total	12.338	12.549	1,71%

Font: DGP i GESI (MIR)

La comparativa entre l'any 2006 i el 2007 presenta un lleuger augment de l'1,71% dels delictes per violència en l'àmbit familiar al conjunt del territori de Catalunya.

Aquest augment no és homogeni, ja que els maltractaments en l'àmbit familiar (la violència no habitual) experimenta una davallada del 4,32%. En canvi, la violència física o psíquica augmenta en un 21,10%.

Taula 2.22 - Delictes localitzats per violència en l'àmbit familiar de la Policia de Catalunya (PG-ME +PL). Territori desplegament coincident. 2006-2007

Total Catalunya PG-ME territori coincident	2006	2007	% variació
Maltractaments en l'àmbit familiar	7.128	6.365	-10,70%
Violència física o psíquica en l'àmbit familiar	3.198	3.222	0,75%
Total	10.326	9.587	-7,15%

Font: DGP

Si comparem les dades de la Policia de Catalunya (territori de desplegament coincident) amb les dades obtingudes pel conjunt del territori de Catalunya (amb dades de la PG-ME i de FCSE) es poden observar algunes diferències.

Així, la comparativa entre l'any 2006 i el 2007 de les dades de la Policia de Catalunya (territori de desplegament coincident) presenta un descens del 7,15% dels delictes per violència en l'àmbit familiar; en canvi al conjunt del territori de Catalunya presentava un augment d'aquest percentatge de l'1,70%.

Malgrat la tendència de les dades totals de la violència en l'àmbit familiar no és la mateixa, els percentatges de les tipologies penals incloses segueixen una evolució similar. Els delictes per maltractaments en l'àmbit familiar per la Policia de Catalunya experimenten un descens del 10,70%, mentre que el descens al conjunt del territori de Catalunya era del 4,32%.

L'augment percentual dels delictes per violència física o psíquica en l'àmbit familiar registrat per la Policia de Catalunya és del 0,75%. Al conjunt del territori de Catalunya era molt més gran, del 21,10%.

Taula 2.23 - Delictes per violència en l'àmbit familiar (PG-ME + FCSE). Total Catalunya per demarcacions provincials. Any 2007

Total Catalunya (PG-ME i FCSE)	Maltractaments en l'àmbit familiar	Violència física o psíquica en l'àmbit familiar	Total
Barcelona	5.347	3.434	8.781
Girona	1.246	251	1.497
Lleida	663	81	744
Tarragona	1.293	234	1.527
Total	8.549	4.000	12.549

Font: DGP i GESI (MIR)

La presentació de dades del total de territori de Catalunya desglossades per províncies, ens permet veure quina és la seva distribució geogràfica i valorar quina és la incidència relativa, així com també, el seu pes poblacional.

Taula 2.24 - Percentatge de delictes per violència en l'àmbit familiar (PG-ME + FCSE). Total Catalunya. Període 2006-2007

Total Catalunya (PG-ME i FCSE)	Maltractaments en l'àmbit familiar	Violència física o psíquica en l'àmbit familiar	Total
Barcelona (73,95% població)	62,54%	85,85%	69,96%
Girona (9,79% població)	14,57%	6,27%	11,92%
Lleida (5,74 % població)	7,75%	2,02%	5,92%
Tarragona (10,50% població)	15,12%	5,85%	12,16%
Total	100,00%	100,00%	100,00%

Font: DGP i GESI (MIR)

La distribució per províncies dels delictes per violència en l'àmbit familiar guarda una certa proporció amb el pes demogràfic de cadascuna de les demarcacions territorials. Barcelona és la que té el percentatge més elevat amb el 69,96%, seguida a molta distància de Tarragona, Girona i Lleida amb el 12,16%, 11,92% i 5,92% respectivament. La dada més significativa és la major concentració de la tipologia de violència física o psíquica en l'àmbit familiar que es produeix a la demarcació de Barcelona, on supera el 85% dels casos registrats.

Taula 2.25 - Ràtios de delictes per violència en l'àmbit familiar (PG-ME + FCSE). Total Catalunya per demarcacions provincials. Any 2007

Total Catalunya (PG-ME i FCSE)	Maltractaments en l'àmbit familiar	Violència física o psíquica en l'àmbit familiar	Total
Barcelona	1,00	0,64	1,64
Girona	1,76	0,36	2,12
Lleida	1,60	0,20	1,80
Tarragona	1,71	0,31	2,02
Total	1,19	0,55	1,74

Font: DGP i GESI (MIR)

La ràtio de delictes per violència en l'àmbit familiar per al conjunt de territori de Catalunya és de l'1,74. Destaquen Girona i Tarragona, ja que les seves ràtios superen la ràtio mitjana catalana, essent de 2,12 i 2,02 respectivament. També Lleida supera la mitjana catalana però de forma discreta. Únicament Barcelona presenta una ràtio inferior a la mitjana catalana amb una ràtio d'1,64.

Per tipologia delictiva s'ha de destacar Barcelona, ja que pel que fa als maltractaments a l'àmbit familiar la ràtio obtinguda és la menor de totes les províncies de Catalunya. Contràriament, la ràtio resultant de violència física o psíquica en l'àmbit familiar a Barcelona és la més elevada de totes les províncies de Catalunya.

Taula 2.26 - Fets penals i detencions per violència en l'àmbit familiar. Territori de desplegament coincident per regions policials. Any 2007

ANY 2007	RPG	RPC	RPMB	RPMN	RPMS	RPP	RPPO	TOTAL
Fets localitzats violència domèstica	1642	710	2933	2671	869	616	146	9587
Detencions violència domèstica	708	510	1522	1366	555	310	119	5090

Font: DGP i GESI (MIR)

Segons s'observa a la gràfica de fets penals per violència en l'àmbit familiar, les xifres més importants es registren a la RPMB i RPMN, les més poblades i amb major desplegament de la PG-ME. La RPMS aporta unes xifres molt més discretes malgrat el seu pes poblacional.¹⁵

¹⁵ La majoria de les dades policials de la RPMS no han estat comptabilitzades per tractar-se de territori no coincident, el que explica que les xifres siguin molt inferiors respecte de la RPMB i RPMN.

Detencions

Les detencions¹⁶ practicades de l'1 de gener a 31 de desembre de l'any 2007 per part de la Policia de Catalunya i de les FCSE a tot Catalunya sumen un total de 61.284.

Taula 2.27 - Evolució de les detencions a Catalunya 2004-2007 i ràtio de detinguts /1000 habitants

	2004	2005	2006	2007
FCSE	25.914	26.924	16.652	11.607
CME+PL	28.620	35.639	44.190	49.677
Total	54.534	62.563	60.842	61.284
Població	6.813.319	6.995.206	7.134.697	7.210.508
Ratio	8,00	8,94	8,53	8,50

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de la DGP, GESI (MIR-GESI) i IDESCAT

Les detencions respecte de l'any 2006 augmenten en 442. Malgrat això la taxa de detencions per cada 1.000 habitants disminueix en el mateix període en un 0,03. S'observa una estabilitat a la baixa en els darrers tres anys ja que es passa de les 8,94 detencions per cada 1.000 habitants de l'any 2005, a les 8,53 de l'any 2006 i finalment, a les 8,50 detencions de l'any 2007 per cada 1.000 habitants.

D'aquest total de detencions, 27.006 (el 44,07%) van ser de ciutadans espanyols, i 34.278 (el 55,93%) van ser de ciutadans estrangers. Les nacionalitats amb més detinguts, excloent l'espanyola, continuen sent, la marroquina (7.363 detencions), la romanesa (5.617 detencions) i l'equatoriana (1.911 detencions).

Pel que fa a la distribució de les detencions entre cossos policials cal esmentar que del total de detencions de l'any 2007, 11.607 corresponen a les FCSE, mentre que 49.677 corresponen a la Policia de Catalunya. En percentatges, la Policia de Catalunya durant l'any 2007 ha efectuat el 81% de les detencions, mentre que les FCSE n'han realitzat el 19%. L'any 2006, el percentatge havia estat del 71,25% de les detencions efectuades per la Policia de Catalunya i el 28,75% per les FCSE.

---

¹⁶ Quan es considera la categoria de detencions es refereix al nombre de persones detingudes indiferentment de la possible reiteració en la privació de llibertat sobre la mateixa persona física. En el cas dels detinguts, aquesta xifra desestimaria el nombre de detencions efectuades sobre la mateixa persona a partir de la segona detenció inclosa. Per tant, el nombre de detencions seria sempre superior al de detinguts.

Presons

El nombre de persones empresonades a Catalunya és de 9.395, 425 més que l'any 2006 amb 8.970. La tendència a l'augment del nombre d'interns és una constant d'uns anys ençà. A 31 de desembre de 2005 hi havia 8.305 interns mentre que el 2004 van ser-ho 8.094.

Taula 2.28 - Evolució de la població encarcerada a Catalunya i de la ràtio /100.000 habitants

	2004	2005	2006	2007
Encarcerats	8.094	8.305	8.970	9.395
Població	6.813.319	6.995.206	7.134.697	7.210.508
Ratio/100.000 hab.	119	119	126	130

Font: Elaboració pròpia a partir de dades del Departament de Justícia i d'IDESCAT

Pel que fa a la taxa d'encarcerats per cada 100.000 habitants, Catalunya se situa en 130, una de les xifres més elevades respecte dels països del nostre entorn però menor que els 149 empresonats per cada 100.000 habitants que hi ha al conjunt de l'estat o els 152 de la resta de l'estat.

Si s'analitza la variable de nacionalitat, els estrangers representen més del 54% del total de persones que ingressen a presó. A 31 de desembre de 2007 havia empresonats 3.773 estrangers, un 40,2% del total de població interna. D'aquests, el 16% són estrangers comunitaris.

L'any 2004 hi havia 5.469 interns espanyols (67,6%) per 2.625 estrangers (32,4%) d'un total de 8.094. L'any 2005, les xifres van passar a 5.462 espanyols (65,8%) i 2.843 estrangers (34,2%), i continuant la tendència, l'any 2006 es va arribar a 5.609 espanyols (62,5%) i 3.361 estrangers (37,5%).

3. Violència masclista

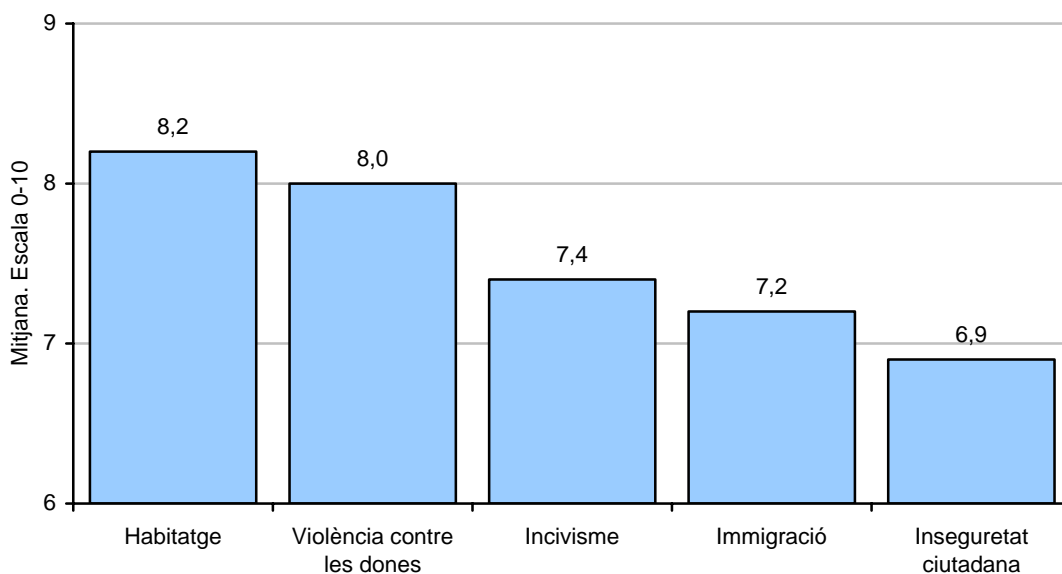
El marc de referència

Quan es parla de seguretat, d'acord amb l'ordenament jurídic català (Llei 4/2003, de 7 d'abril), no es fa referència exclusivament a l'ordre públic sinó, sobretot, a la capacitat de fomentar la convivència i la cohesió social des del respecte als valors de la democràcia i de la llibertat. Aquesta concepció de la seguretat interior té la vocació d'estimular el disseny i l'aplicació de polítiques transversals que garanteixin la seguretat de les persones sobre la base de la prevenció, la participació i la implicació dels diferents operadors i de tota la societat.

I, des d'aquesta perspectiva, resulta ineludible dedicar una especial atenció a eradicar la violència masclista que, en rigor, constitueix una vulneració de drets humans i un obstacle inacceptable en l'exercici dels drets de ciutadania, autonomia i llibertat de les dones. No és sorprenent, doncs, que la violència masclista sigui percebuda per la ciutadania de Catalunya (en pregunta tancada a l'ESPC) com un dels problemes més importants en l'àmbit de la seguretat interior, per sobre de la seguretat ciutadana o de l'incivisme.

Gràfic 3.1 - Valoració de la importància de cinc problemes a Catalunya, 2008

Pregunta tancada: Pot valorar les qüestions següents en l'escala de 0 (no és un problema a Catalunya) a 10 (és un dels problemes principals de Catalunya)?

Font: ESPC

De fet, la violència contra les dones ha ocupat un lloc destacat entre les preocupacions més importants de la ciutadania al llarg de tota la dècada, amb valoracions que han oscil·lat entre els 8,0 i 8,3 punts sobre 10 al llarg dels diversos amidaments realitzats per l'Enquesta de Seguretat Pública de Catalunya (2002, 2004, 2007, 2008).

Per donar resposta a les exigències ètiques, jurídiques i polítiques que planteja l'eradicació de la violència masclista actualment s'està en una primera fase destinada a consolidar les polítiques públiques de gènere i els procediments per avaluar-les. Aquest compromís amb els resultats es reflecteix en la pròpia Llei Orgànica 1/2004, de 28 de desembre, sobre les mesures de protecció integral contra la violència de gènere, que compta amb una disposició addicional (la onzena) destinada precisament a avaluar els efectes de la Llei tres anys després de la seva aprovació. El primer informe d'avaluació¹⁷ emès pel *Ministerio de la Igualdad* conclou en que tres anys d'aplicació de la Llei són encara pocs per fer una valoració completa dels seus resultats, però la posada en funcionament d'aquests procediments d'acció i d'avaluació tindrà efectes beneficiosos en la millora de les accions en curs i en la planificació de les actuacions futures.

En definitiva, les dificultats d'eradicar la violència masclista són substancials, i requereixen acompanyar les polítiques públiques d'un esforç permanent per aprofundir en el coneixement del fenomen, de mesurar els nostres resultats i de proposar millores amb l'objecte d'augmentar l'eficàcia de les intervencions.

La violència masclista: una qüestió de seguretat

La violència masclista és la conseqüència més greu d'unes relacions socials de gènere basades en la desigualtat i la discriminació per raó de sexe. Com s'ha comentat anteriorment, suposa una greu vulneració dels drets humans bàsics de les dones i constitueix un important obstacle per a la cohesió social i la convivència.

La inseguretat també està determinada per les variables de sexe i gènere que s'hauran de tenir en compte en la recollida de dades, en la seva anàlisi i en el disseny d'intervencions reactives o preventives. En tot cas, com demostra reiteradament l'Enquesta de Seguretat Pública de Catalunya, els sentiments de seguretat són significativament inferiors entre les dones. I aquests sentiments d'inseguretat es generen tant per l'especial victimització de les dones en determinats il·lícits, com per la vulnerabilitat o el temor genèric a l'escalada d'agressions que pot produir-se a partir de qualsevol experiència de victimització. Les dones perceben de manera molt més intensa que qualsevol incident, fins i tot un incident inicialment banal, pot derivar en una agressió personal o sexual de caràcter masclista, amb independència de que es tracti inicialment d'un fet d'un altre tipus, com ara d'un fet contra el vehicle, el domicili o els béns personals de la víctima.

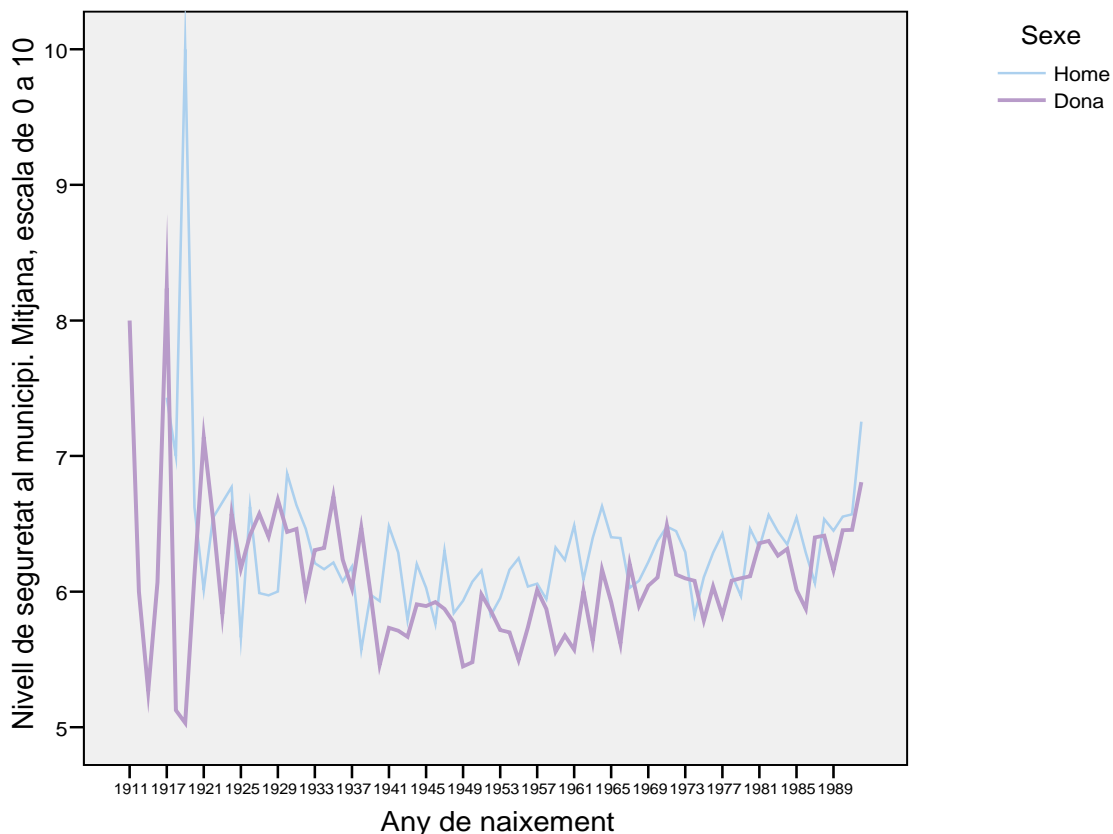
---

¹⁷ Evaluación de la aplicación de la ley orgánica 1/2004, de 28 de diciembre, de medidas de protección integral contra la violencia de género, 28 de julio de 2008 (www.map.es)

En tot cas, és un fet reiteradament mesurat per l'Enquesta de Seguretat Pública de Catalunya que la valoració del nivell de seguretat per part de les dones està sistemàticament per sota de les valoracions dels homes, per a tots els grups d'edat, amb diferències particularment marcades entre els 41 i els 64 anys, i oscil·lacions especialment fortes entre la gent gran.

Gràfic 3.2 - Valoració del nivell de seguretat per sexe i edat. Catalunya, 2008

Pregunta: Valori en una escala de 0 (mínim) a 10 (màxim) el nivell de seguretat que hi ha al seu municipi

Font: ESPC

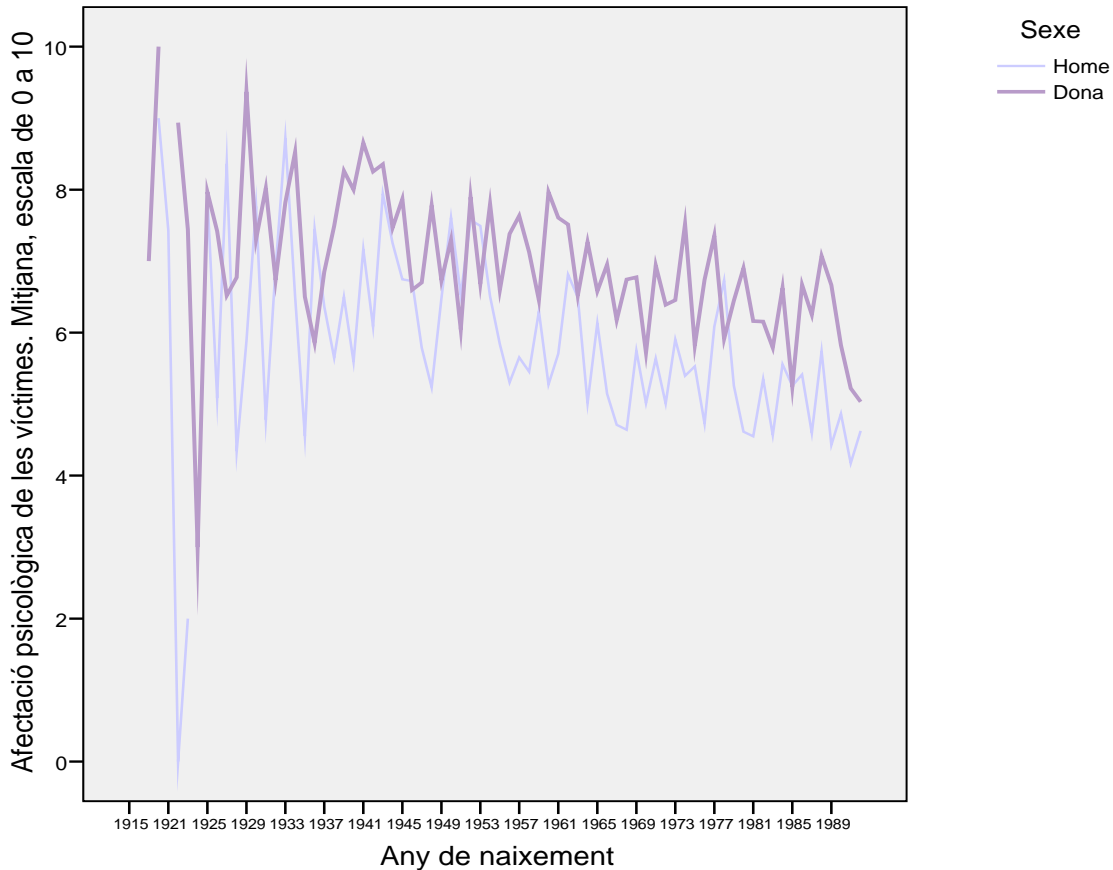
Aquest conjunt de circumstàncies han generat, fins i tot, un procés de socialització específic i diferent al dels homes quan es tracta de valorar el perill i la inseguretat. I en conseqüència, les dones s'han vist obligades a autolimitar la seva llibertat i els seus moviments tant en l'espai públic com en l'espai privat. Les dades quantitatives incloses en aquest apartat són una petita mostra d'aquesta realitat en la qual, les dones, pel fet de ser-ho, pateixen sentiments d'inseguretat més intensos, estan especialment sotmeses a certs tipus d'agressions, i en cas de victimització poden patir conseqüències més severes.

Així, l'afectació psicològica després de la victimització, mesurada per la pròpia víctima, és novament superior entre les dones en tots els grups d'edat, malgrat les àmplies oscil·lacions que

novament s'enregistren entre els més grans. Vegem-ho en un nou gràfic que reproduïx l'estimació subjectiva de les víctimes en una escala de 0 a 10.

Gràfic 3.3 - Valoració de l'afectació psicològica de la victimització per les víctimes. Catalunya, 2008

Formulació de la pregunta: Valori de 0 (gens) a 10 (moltíssim) com li va afectar psicològicament el fet

Font: ESPC

I potser no caldria ni afegir que aquestes diferències en l'afectació psicològica resulten particularment intenses quan les experiències de victimització son percebudes per la víctima com a directament amenaçant per a la seva seguretat personal.

Taula 3.1 - Valoració de l'afectació psicològica per les pròpies víctimes. Catalunya, 2008

Supòsits d'amenaques, agressions físiques i diferència global en l'àmbit de la seguretat personal

Tipus de victimització	Afectació psicològica. Mitjana, escala de 0 a 10	
	Homes	Dones
Amenaces	6,0	7,7
Intents d'agressió física	4,9	7,9
Agressió física	5,8	8,3
Seguretat personal, global	5,9	7,6

Font: ESPC

Un nou marc legal a Catalunya

L'Estatut d'Autonomia de Catalunya (LO 6/2006, de 19 de juliol) afirma que "totes les dones tenen dret al lliure desenvolupament de llur personalitat i capacitat personal, i a viure amb dignitat, seguretat i autonomia, lliures d'explotació, maltractaments i de tota mena de discriminació" (Art. 19.1). I estableix la competència exclusiva per a "la regulació de les mesures i els instruments per a la sensibilització sobre la violència de gènere i per a detectar-la i prevenir-la, i també la regulació de servies i recursos destinats a aconseguir una protecció integral de les dones que han patit o pateixen aquest tipus de violència" (Art . 153 c). I també a la necessitat de desenvolupar polítiques públiques per abordar integralment la violència masclista (Art. 41.3)

En aquest marc, el 16 d'abril de 2008 el Parlament de Catalunya aprovava per unanimitat la Llei del dret de les dones a eradicar la violència masclista (Llei 5/2008 de 24 d'abril). Aquesta nova llei de marcat caràcter social s'afegeix a un marc normatiu que engloba 3 Lleis Orgàniques, 13 Lleis ordinàries i 44 disposicions de caràcter reglamentari que tracten la violència vers les dones, de les quals destacarem les següents:

- ❖ La Llei Orgànica 11/2003, de 29 de setembre, de Mesures Concretes en matèria de Seguretat Ciutadana, Violència Domèstica i Integració Social dels Estrangers;
- ❖ La Llei Orgànica 15/2003, de 25 de novembre, per la qual es modifica la Llei Orgànica 10/1995, de 23 de novembre, del Codi Penal, o la Llei 27/2003, de 31 de juliol, reguladora de l'Ordre de Protecció de les Víctimes de la Violència Domèstica.
- ❖ La Llei Orgànica 1/2004, de 28 de desembre, de mesures de protecció integral contra la violència de gènere, que constitueix la primera Llei integral europea que recull una resposta global a les violències a les dones en les relacions de parella, amb inclusió d'aspectes preventius, educatius, socials, laborals, assistencials, sanitaris i penals.

La normativa desplegada enguany a Catalunya, és a dir, la Llei 5/2008, de 24 d'abril, *del dret de les dones a eradicar la violència masclista* recull les actuacions que els poders públics catalans han de portar a terme per lluitar contra la violència masclista a partir de considerar-la una greu vulneració dels drets i llibertats de les dones. Es tracta d'una norma que dóna una especial importància als principis d'integralitat i transversalitat, i que aporta una nova conceptualització de la violència masclista, acompanyada d'un catàleg d'indicadors que han de facilitar la identificació i la detecció de la violència.

Aquesta Llei destaca la importància del treball en xarxa per a totes les fases d'abordatge: prevenció, detecció, atenció i recuperació i fa una clara distinció entre formes de violència (violència física, psicològica, sexual i econòmica) i àmbits en els quals es manifesta: àmbit familiar, de la parella o ex parella, laboral i social o comunitari (tràfic i explotació de dones i nenes, mutilació genital femenina, matrimonis forçats, agressions sexuals, prostitució forçada...).

En l'àmbit de la seguretat s'han de destacar especialment els articles 30, 31, 54 i 63 de la Llei 5/2008 ja que concreten les actuacions que s'han de dur a terme en matèria de protecció, així com les funcions i competències de les Forces i Cossos de Seguretat que constitueixen els Serveis d'atenció policial i son membres actius de la Xarxa d'Atenció i Recuperació Integral:

Art. 30. Contingut del dret a la protecció efectiva

1. Les dones que es troben en risc o en situació de violència masclista tenen dret a rebre de forma immediata de les administracions públiques de Catalunya una protecció integral, real i efectiva.

2. Les garanties de protecció s'han d'assegurar tant per mitjans tecnològics com per serveis policials, i també per qualsevol altre mitjà que assegurï la protecció de les dones.

3. Els objectius dels dispositius de protecció destinats a les dones en risc o en situació de violència masclista són:

- a) Facilitar la localització i la comunicació permanent
- b) Proporcionar una atenció immediata a distància
- c) Facilitar la protecció immediata i adequada davant de situacions d'emergència

...

Article 31. Forces i cossos de seguretat

1) La Policia de la Generalitat-Mossos d'Esquadra ha de vigilar i controlar el compliment exacte de les mesures acordades pels òrgans judicials. En el marc de cooperació establert amb les forces i cossos de seguretat, les policies locals de Catalunya han de col·laborar per assegurar el compliment de les mesures acordades pels òrgans judicials

2) Les administracions públiques de Catalunya han de garantir que els cossos de policia autonòmica i local prestin l'atenció específica en protecció a les dones que pateixen alguna de les formes de violència que aquesta llei recull

3) Les administracions públiques de Catalunya han de garantir que els cossos policials disposin de l'adequada formació bàsica en matèria de violència masclista i de la formació i la capacitació específiques i permanents en matèria de prevenció, assistència i protecció de les dones que pateixen violències

...

Article 54 Definició i estructura de la Xarxa

1. La Xarxa d'Atenció i Recuperació Integral per a les dones que pateixen violència masclista és el conjunt coordinat de recursos i serveis públics de caràcter gratuït per a l'atenció, l'assistència, la protecció, la recuperació i la reparació de les dones

2. Integren la Xarxa els serveis següents:

- a. Servei d'Atenció Telefònica Especialitzada
- b. Serveis d'informació i atenció a les dones
- c. Serveis d'atenció i acolliment d'urgències
- d. Serveis d'acolliment i recuperació
- e. Serveis d'acolliment substitutori de la llar
- f. Serveis d'intervenció especialitzada
- g. Serveis tècnics de punt de trobada
- h. Serveis d'atenció a la víctima del delictes
- i. Serveis d'atenció policial
- j. Altres serveis que consideri necessari el Govern

...

Article 63 Serveis d'atenció policial

Els Serveis d'atenció policial són els recursos especialitzats de la Policia de la Generalitat que tenen com a finalitat garantir el dret de les dones que es trobin en situacions de violència masclista, i també llurs fills i filles dependents, a l'atenció especialitzada, a la protecció i a la seguretat davant la violència masclista

El Programa de Seguretat contra la Violència Masclista

La complexitat de l'abordatge integral i transversal a nivell públic de la violència masclista, junt al compromís institucional adoptat per a la seva eradicació, han donat lloc a les actuacions estratègiques del Govern de la Generalitat en l'àmbit de la seguretat interior.

El Programa de Seguretat contra la Violència Masclista del Departament d'Interior, Relacions Institucionals i Participació, creat l'abril del 2007 (i formalitzat pel Decret 243/2007 de 6 de novembre d'estructura del departament d'Interior, Relacions Institucionals i Participació), esdevé aquest espai de planificació estratègica per a l'abordatge integral de la violència masclista des del marc de la Seguretat Pública.

El Programa de Seguretat contra la Violència Masclista té la missió de liderar i implementar actuacions estratègiques de seguretat amb criteris d'excel·lència per a garantir el dret de les dones a viure sense violències que, en el marc de la seguretat pública, es concreten en el dret a l'atenció de qualitat, el dret a la protecció i el dret a la seguretat. I les actuacions que està portant a terme el programa s'articulen en tres eixos estratègics:

1. Assolir conjuntament amb l' Institut de Seguretat de Catalunya un Pla d'Estudis amb perspectiva de gènere per als cossos de seguretat en matèria de violència masclista
2. Fer visible la violència masclista com a tema de seguretat pública

3. Establir el model d'atenció policial de Catalunya per a dones que pateixen violència masclista.

L'atenció policial a la violència masclista

El model policial de prevenció i d'intervenció en supòsits de violència masclista continua desplegant-se, però ja compta amb recursos especialitzats per a garantir els drets de les dones que es trobin en aquestes situacions, així com també els drets de llurs fills i filles dependents. Part d'aquests recursos estan lògicament vinculats o compartits amb altres àmbits d'atenció a les víctimes, a la ciutadania i a la comunitat. De fet, la prevenció i la intervenció contra la violència masclista forma part integral de les tasques de tots els serveis policials, començant lògicament per les Àrees Bàsiques Policials. Això no obstant, entre els serveis específics de primera atenció podem destacar els següents:

- *Les Oficines d'Atenció a la Ciutadania*

Les Oficines d'Atenció a la Ciutadania (OAC) constitueixen el servei dels Mossos d'Esquadra instal·lat en cada una de les seves comissaries i que té com a funció principal la recollida de totes les denúncies d'àmbit penal presentades per la ciutadania. Aquestes oficines substitueixen els Grups d'Atenció a la Víctima (GAV) en la recollida de la denúncia de violència masclista quan, per causes diverses, els GAV no se'n poden fer càrrec en un primer moment. En qualsevol cas, la denúncia sempre es deriva posteriorment al GAV de referència a efectes d'assessorament i si escau, de seguiment individualitzat.

- *Les Oficines de Relacions amb la Comunitat*

Complementàriament, les Oficines de Relacions amb la Comunitat constitueixen una eina fonamental per a proveir un servei de qualitat dintre de l'àmbit de la policia comunitària. Aquests serveis s'han creat a les comissaries dels Mossos d'Esquadra amb l'objectiu bàsic d'identificar, contactar personalment i col·laborar amb tots els representants socials existents al territori. El seu objectiu és generar xarxes de relacions que facilitin la detecció dels problemes i les necessitats que afecten a la ciutadania en matèria de seguretat, i de crear programes de proximitat, amb clara vocació didàctica i preventiva per tal de donar respostes particulars a cada problema concret. Finalment, també persegueix aconseguir la implicació ciutadana en la resolució dels conflictes, per tal de crear un clima de confiança, de complicitat i de col·laboració, millorant així la qualitat de vida.

- *Els Grups d'Atenció a la Víctima*

Els Grups d'Atenció a la Víctima (GAV) són les unitats especialitzades en l'atenció a les víctimes i, per tant, també atenen a les dones que pateixen violència masclista. Aquests grups estan ubicats en les Àrees Bàsiques Policials i en les Comissaries de Districte.

En tot cas, en aquest moments hi ha 149 agents assignats específicament a tasques relacionades amb la violència masclista, dels quals una trentena només amb dedicació parcial a aquest àmbit.

El nou enfocament dels problemes

A Catalunya, la denominació de *violència masclista* sorgeix com a resultat del treball conjunt entre institucions, organismes i grups de dones impulsat per l'Institut Català de les Dones en el marc del procés d'elaboració del V Pla d'acció i desenvolupament de les polítiques de dones a Catalunya (2005-2007) amb la contribució del món municipal que ha estat pioner en el desenvolupament d'accions per a l'abordatge d'aquest fenomen, i s'ha de destacar que la legislació catalana ha adoptat finalment aquest terme.

Concretament, a efectes de la Llei 5/2008, de 24 d'abril, s'entén per violència masclista (article 3.a) "la violència que s'exerceix contra les dones com a manifestació de la discriminació i de la situació de desigualtat en el marc d'un sistema de relacions de poder dels homes sobre les dones i que, produïda per mitjans físics, econòmics o psicològics, incloses les amenaces, les intimidacions i les coaccions, tingui com a resultat un dany o un patiment físic, sexual o psicològic, tant si es produeix en l'àmbit públic com en el privat."

Aquest enfocament comporta un repte per a tots els operadors i, en especial, per als serveis d'interior, ja que promou un tractament integral d'àmbits d'actuació tradicionalment diferenciats. És a dir, la nova normativa promou l'abordatge integrat de totes les formes de violència masclista -física, psicològica, sexual i econòmica- en tots els àmbits, és a dir, en les relacions de parella o exparella, en el marc més ampli de la família, en l'àmbit laboral, així com en el social o comunitari, mentre que l'abordatge tradicional es basava en la reacció específica a una denúncia específica.

Això no suposa únicament reforçar la col·laboració de la policia amb tots els serveis implicats, sinó que comporta, addicionalment, desenvolupar unes estratègies policials que vagin més enllà del tractament reactiu de les denúncies, i tinguin en compte la problemàtica global de la víctima. I encara hem d'aspirar a anar més enllà, situant la problemàtica de les víctimes en el marc d'un tractament no casuístic d'aquests tipus de conflictes en línia amb les estratègies policials que en la tradició anglosaxona hom denomina *problem solving*. És a dir, s'ha d'actuar a partir de la

denúncia i en el marc de la normativa vigent, però s'ha d'actuar atenent la problemàtica global de la víctima i abordant, en col·laboració amb la resta d'operadors, les causes subjacents al problema. Esquemàticament, podríem dir que la normativa penal i administrativa tipifica les infraccions i estableix els procediments d'intervenció, mentre que la nova normativa del Parlament de Catalunya aporta un marc per a la resolució participativa dels problemes subjacents.

El model català d'abordatge de la violència masclista comporta, doncs, un repte d'eficàcia, d'eficiència i de qualitat en el tractament de les infraccions conegudes per la policia, la qual cosa suposa també un compromís de contribuir a la resolució dels problemes subjacents.

La tipologia d'abusos

En aquesta nova òptica, que interrelaciona totes les infraccions adreçades contra les dones, els abusos que configuren la violència masclista no sempre coincideixen amb la tipificació tradicional derivada del codi penal. Recordem breument els àmbits de la violència masclista derivada de la Llei 5/2008, de 24 d'abril, del dret de les dones a eradicar la violència masclista.

En primer lloc, tal com estableix l'article 5 d'aquesta Llei, la violència en l'àmbit de la parella consisteix, com s'ha comentats, en la violència física, psicològica, sexual o econòmica exercida contra la dona i perpetrada per l'home que n'és o n'ha estat el cònjuge o per la persona que hi té o hi ha tingut relacions similars d'afectivitat.

Adicionalment, la violència en l'àmbit familiar consisteix en la violència física, sexual, psicològica o econòmica exercida contra les dones i els menors d'edat en el si de la família i perpetrada per membres de la mateixa família, en el marc de les relacions afectives i dels lligams de l'entorn familiar.

La violència en l'àmbit laboral consisteix novament en qualsevol forma de violència que es pugui produir en el centre de treball o durant la jornada laboral si té relació amb la feina.

I, finalment, la violència en l'àmbit social o comunitari compren qualsevol agressió consistent en l'ús de la violència física o sexual exercida contra les dones o les menors d'edat determinada per l'ús del sexe com a arma per a demostrar poder i abusar-ne, i més específicament, l'assetjament sexual, el tràfic i explotació sexual de dones i nenes, la mutilació genital femenina o el risc de patir-la, els matrimonis forçats, la violència contra els drets sexuals i reproductius de les dones i qualsevol altres formes anàlogues que lesionin i siguin susceptibles de lesionar la dignitat, la integritat o la llibertat de les dones.

Les dades

El Pla estadístic de la Generalitat de Catalunya encara no compta amb programes específics de recollida i tractament de dades que responguin a la tipologia establerta per la Llei 5/2008 del dret de les dones a eradicar la violència masclista, i és evident que l'avaluació d'aquesta norma requerirà en el seu moment d'instruments específics de mesura que no sempre podran basar-se en la reutilització de fonts dissenyades per altres objectius i amb altres criteris.

En aquest sentit, el desplegament de la normativa catalana contra la violència masclista exigirà desenvolupar un sistema d'informació que redissenyi la recollida i el tractament de dades per part de les administracions públiques i, en especial, per part dels serveis d'interior. Com a mínim, es requerirà una explotació diferenciada de les fonts administratives ja existents, adequant el seu tractament a la nova tipologia que introdueix la normativa catalana i, en aquest mateix sentit, també resultarà necessari crear noves fonts de dades, com ara les enquestes sobre violència masclista, basades en mostres representatives de la població general, que permeten estudiar els fets que no es denuncien i conèixer l'evolució dels sentiments de la població en aquesta matèria. En definitiva, els principis d'eficàcia, d'eficiència i de qualitat que inspiren la norma obliguen a desenvolupar instruments de mesura per establir fins a quin punt s'estan assolint les finalitats establertes per la pròpia norma.

La quantificació del fenomen: l'àmbit de la parella i de la família

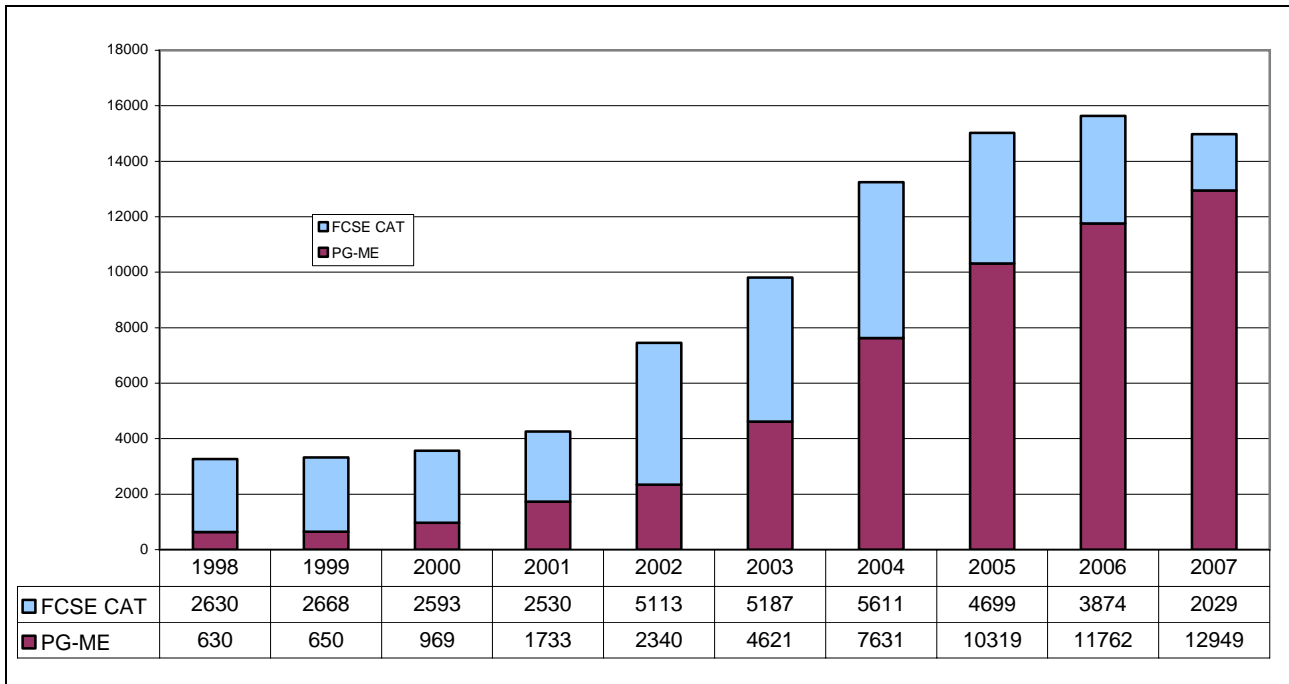
En aquest informe encara no es pot utilitzar plenament la tipologia dels fets que proposa la nova normativa catalana, però es farà un exercici d'aproximació amb la base de l'explotació secundària de les fonts existents. I les dades disponibles suggereixen que les denúncies per violència masclista en l'àmbit de la parella i la família, després d'iniciar un increment intens i continuat a principis de la dècada, va començar a moderar el seu creixement cap a l'any 2005 i l'any 2007 s'ha enregistrat fins i tot una disminució dels fets coneguts per la policia en aquests àmbits. Una dada a tenir molt en compte però que no autoritza a parlar d'una disminució de la victimització subjacent, ja que no tots els indicadors registren aquesta disminució¹⁸. En tot cas, és probable que -com a mínim- s'estigui presenciant una desacceleració en l'aflorament de casos, en un marc general on el nivell de la violència masclista en la parella i la família es situa a nivells similars als d'anys anteriors. Però abans de continuar, es proporciona un dels indicadors que s'han fet servir en aquest àmbit.

---

¹⁸ Veure en aquest mateix informe les xifres sobre violència domèstica en el capítol de *Dades policials*.

Gràfic 3.4 - Violència masclista en l'àmbit de la parella i en l'àmbit familiar

Procediments registrats pels cossos policials. Catalunya, 1998-2007

Font: Indicador elaborat per l'Institut Català de les Dones, amb dades de la Policia de la Generalitat – Mossos d'Esquadra (PG-ME) i de les Forces i Cossos de Seguretat de l'Estat a Catalunya (FCSE-CAT)

Aquest indicador agrega, d'una banda, els maltractaments de dones en l'àmbit familiar denunciats a la policia i, d'una altra banda, les denúncies per violència de gènere enregistrades pels Mossos d'Esquadra. Amb independència de la conveniència d'elaborar nous indicadors, aquest té l'interès de permetre comparacions al llarg d'un període de deu anys, i permet visualitzar les diverses fases que han caracteritzat l'aflorament de la violència masclista a Catalunya: el modestíssim creixement inicial (1998 – 2001), que responia a una normativa que, en rigor, no és comparable a l'actual, el ràpid creixement posterior, associat a la intensificació del rebuig social i a l'ampliació del retret penal (2002 - 2004), i la desacceleració dels darrers anys (2005 – 2006) que sembla abocar en una nova fase potser d'estabilitat, fins i tot de decreixement. En tot cas, l'any 2007 aquest indicador ha disminuït.

Aquestes xifres reflecteixen un procés d'aflorament, destaquen la seva intensitat i fan recordar les seves limitacions. No mesuren el volum del problema, sinó la decisió de les víctimes de denunciar, i l'impacte dels canvis normatius, assenyalen que les exigències de justícia i d'igualtat s'han reforçat en la nostra societat i que la confiança en les institucions ha crescut. No és poc, però no subministren informació sobre les dimensions dels problemes subsistents. Se sap quantes víctimes han denunciat, però s'ignora quantes no ho han fet ... i també s'ignora la satisfacció de les denunciants amb les respostes que han rebut.

L'actual sistema d'informació encara no permet respondre satisfactòriament a aquestes preguntes, però es poden aportar dues dades complementàries. En primer lloc, l'Enquesta de Seguretat Pública de Catalunya s'ha interessat periòdicament per la percepció del problema, és a dir, s'ha preguntat a una mostra representativa de la població si considerava que el problema era freqüent i si considerava que augmentaria o disminuiria. I les respostes obtingudes en tres amidaments permeten afirmar que la població catalana considera que la freqüència del problema ha estat la mateixa al llarg d'aquests anys.

Fins i tot sorprèn l'extraordinària estabilitat de les respostes. Els dos primers amidaments es van realitzar els anys 2003 i 2004, en un moment de ràpid increment de la denúncia, mentre que el darrer s'ha realitzat enguany, en un moment de relativa estabilització de la denúncia. I quan es preguntava a les persones entrevistades si creien que aquest tipus de violència és freqüent a Catalunya les respostes s'han situat invariablement en una mitjana de 6,7 punts, en una escala de 0 (gens) a 10 (moltíssim). No cal afegir que la percepció del problema és força més intensa entre les dones (7,3) que entre els homes (6,1). Però, en termes generals, la ciutadania percep que la freqüència del problema no s'ha modificat, simplement ha aflorat. Hi ha més denúncies, però no hi hauria més casos, tampoc menys.

I aquesta situació ha generat una certa polarització de la societat en torn a dos subpoblacions que esquemàticament es podrien denominar "pessimistes" i "optimistes": al voltant del 36% creu que la violència augmentarà, i al voltant del 33% pensa que disminuirà, mentre que, en xifres rodones, un 24% considera que seguirà igual i un 7% no respon. Les dones són relativament més nombroses entre la subpoblació que pensa que la situació pot empitjorar:

Taula 3.2 - Expectatives de futur en relació a la violència contra les dones. Catalunya, 2008

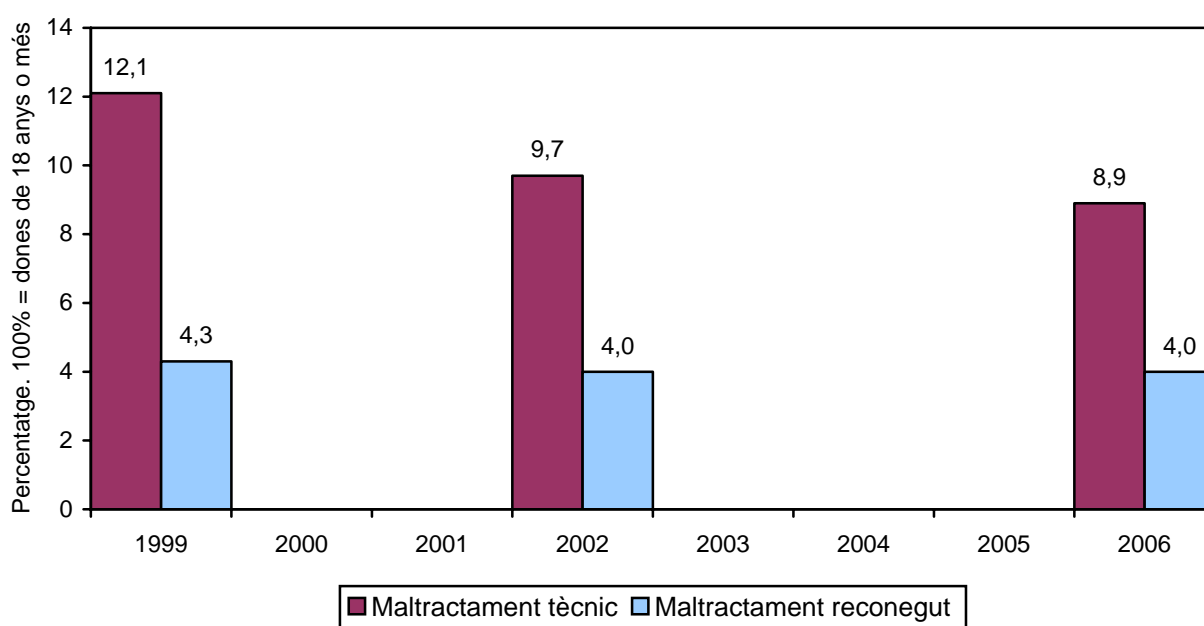
Pregunta: Com creu que evolucionarà la violència contra les dones els propers anys?	Homes	Dones
Augmentarà	30,0	41,7
Seguirà igual	24,2	24,2
Disminuirà	39,9	26,4
NS/NC	5,9	7,7
TOTAL	100	100

Font: ESPC

En aquest informe no es pot aprofundir en la descripció de cada subpoblació, però importa deixar constància de la seva existència, ja que, més enllà de l'especial preocupació de les dones, la diferència d'expectatives assenyalava l'existència d'un pessimisme més intens entre els més vulnerables: no únicament entre les dones, sinó també entre els segments més vulnerables de la societat, la gent més gran, o amb un nivell d'estudis o d'ingressos més feble.

Això no obstant, la violència masclista en l'àmbit de la parella i la família sembla estable, tot i que es detecti l'existència de subpoblacions inquietes per l'evolució de la problemàtica. Les dades disponibles al marge dels registres administratius confirmen aquest diagnòstic. Molt particularment, les dades de la *Macroencuesta* sobre violència de gènere que ha dut a terme l'*Instituto de la Mujer* els anys 1999, 2002 i 2006 permeten afirmar que els nivells de maltractament reconeguts per les víctimes a Catalunya s'ha mantingut estable, exactament com la percepció social del problema enregistrada per l'Enquesta de seguretat pública de Catalunya. Observem un resum de les dades de les tres edicions de la *Macroencuesta*.

Gràfic 3.5 - Dones maltractades en l'àmbit de la parella i de la família. Catalunya, 1999 – 2006

Font: Macroencuesta sobre violencia de género. Instituto de la Mujer

La *Macroencuesta* de l'*Instituto de la Mujer* diferencia entre el maltractament reconegut i el maltractament tècnic. El primer, és a dir, el maltractament reconegut inclou a les dones que reconeixen patir o haver patit maltractaments l'últim any en l'àmbit de la parella o de la família, mentre el maltractament tècnic es refereix a dones que, amb independència de que es consideren maltractades o no, informen haver estat víctimes "freqüentment" o "de vegades" de comportaments que el disseny de l'enquesta considera típics de les situacions de maltractament. Per exemple, una dona és considerada "víctima de maltractaments tècnics" si, per exemple, respon que freqüentment o de vegades li treuen els diners que guanya o no se li doni el que necessita pel seu manteniment, o se la insulta o l'amenaca, rep empentes o cops, no se li valori el treball que realitza o se la menysprea i se la crida davant dels seus fills ... I així fins a tretze comportaments que els dissenyadors de l'enquesta han considerat propis de situacions de maltractament amb independència de les valoracions que en faci la víctima.

Aquestes xifres, basades en les respostes d'una mostra representativa de la població no poden ser directament comparades amb els indicadors que elabora l'Institut Català de les Dones agregant els fets coneguts pel Cos Nacional de Policia, la Guàrdia Civil i els Mossos d'Esquadra. Es tracta de sèries diferents, recollides amb criteris distints, i afectades les dues per problemes substancials. Això no obstant, no tenim massa fonts alternatives, i això ens obliga a "llegir en paral·lel" les dues dades, i ho farem amb totes les cauteles del cas.

En primer lloc, s'ha de ser prudent perquè les quantificacions basades en mostres representatives de la població pateixen inevitablement els biaixos propis de la no resposta o de la ocultació, així com de l'heterogeneïtat en la valoració dels fets que fan les diferents persones afectades. Dues víctimes del mateix tipus de fet el poden valorar de manera força desigual i, per la resta, la seva tipificació no té perquè coincidir amb la tipificació que li correspondria en el si del sistema penal. En segon lloc, s'ha de ser també prudent perquè els indicadors disponibles basats en els registres policials pateixen encara de certa amalgama conceptual, agreujada per l'existència de diferents hàbits registrals als diferents cossos policials, que amb prou feines comencen a harmonitzar-se ara. Però, sobretot, l'estadística policial està afectada per l'existència d'una xifra negra de grans proporcions. És a dir, d'una xifra enorme de casos de victimització que no es denuncien a la policia.

Ningú està en condicions d'estimar amb precisió el volum dels casos no denunciats, però hom sospita que no es denuncia ni un de cada tres casos. Lamentablement, la *Macroencuesta* no pregunta a les dones maltractades si consideren que aquells comportaments constitueixen un delictes ni si han denunciat els fets. De manera que s'ha perdut una ocasió d'aproximar-se a aquesta xifra, i ens hem de limitar a constatar que, l'any 2006, el 8,9 de les dones entrevistades a Catalunya per l'*Instituto de la Mujer* van ser considerades tècnicament maltractades pels dissenyadors de la *Macroencuesta*, mentre el 4,0% de les entrevistades reconeixen haver estat víctimes de maltractament el darrer any; i aquell mateix any, els fets coneguts per les policies incorporats a l'indicador suposaven una ràtio de 0,521. No es suggereix l'existència d'una xifra negra superior al 80 o al 90%, però la necessitat d'estudiar el tema amb més detall és evident.

Dones mortes i ordres de protecció

El fenomen de la violència masclista ha anat adquirint gran transcendència a la nostra societat en els darrers anys propiciant l'aparició de diverses mesures legislatives per donar una major protecció a les víctimes d'aquest àmbit delictiu. Entre aquestes mesures destaca la Llei 27/2003, de 31 de juliol, reguladora de l'ordre de protecció de les víctimes de violència domèstica, que segueix les recomanacions dels organismes internacionals que treballen en la matèria i intenta afrontar la problemàtica d'aquest fenomen delictiu des d'un plantejament

global, no només penal.

Amb aquest objectiu, la llei regula un procediment judicial senzill i ràpid per arribar, si és el cas, a l'obtenció en un termini molt breu d'una ordre de protecció mitjançant la qual es pretén atorgar a la víctima un estatut integral de protecció. Es parla "d'estatut integral" perquè aquest procediment concentra de manera coordinada mesures cautelars de caràcter penal i civil, a la vegada que permet accedir a la víctima als instruments de protecció de caràcter social de les diferents administracions públiques. Així doncs, aquesta llei introdueix una indubtable innovació atès que atorga al jutge d'instrucció (per tant, de l'ordre penal) la facultat d'acordar mesures cautelars de caràcter civil, les quals fins ara estaven reservades als jutges d'aquest ordre i dins del si d'un procediment de família.

Tot i els esforços del legislador i de les administracions, no s'ha aconseguit eradicar les víctimes mortals per aquest tipus d'agressions. Concretament, i pel que fa a la violència de gènere, al llarg del 2007 en territori de desplegament hi hagut 9 dones mortes a mans de les seves parelles o exparelles (7 l'any 2006), de les quals una havia interposat una denúncia prèvia i 2 dones més mortes fora del territori de desplegament dels Mossos d'Esquadra (2 l'any 2006).

Taula 3.3 - Dones mortes en territori de desplegament per violència en l'àmbit de la parella

Data dels fets	Lloc dels fets	Nacionalitat de la víctima	Edat
10/01/2007	Lleida	Brasil	32
24/02/2007	Badalona	Espanya	58
03/03/2007	Ripoll	Espanya	47
09/07/2007	Barcelona	Espanya	75
29/07/2007	Badalona	Espanya	47
07/09/2007	Parets del Vallès	Espanya	29
01/11/2007	Sant Just Desvern	Paraguai	51
03/11/2007	Girona	Xina	69
28/11/2008	Vilanova del Camí	Bolívia	28

Font: CME

I lamentablement, en aquest punt, s'ha de constatar de nou la fragilitat dels sistemes de protecció existents. D'una banda, la gran majoria d'aquestes dones no havien denunciat els maltractaments i, en conseqüència, no podien comptar amb cap mesura de protecció, però addicionalment s'ha de constatar que les mesures de protecció habituals, com ara les ordres d'allunyament, no suposen una garantia absoluta.

En definitiva, s'ha d'aprofundir en la detecció precoç de la violència masclista, en la necessitat de dissenyar polítiques integrals de prevenció i, sobretot, en la sensibilització del conjunt de la societat per tal de trencar el silenci i generalitzar el suport a les dones que pateixen qualsevol tipus de violència.

Violència masclista a l'àmbit sociocomunitari : la mutilació genital femenina

La Llei 5/2008, de 24 d'abril, *del dret de les dones a eradicar la violència masclista* recull les actuacions que els poders públics catalans han de portar a terme per lluitar contra la violència masclista a partir de considerar-la una greu vulneració dels drets i llibertats de les dones. En l'article 4, on s'estableixen les formes d'exercir la violència masclista i els àmbits de manifestació, es regula la mutilació genital femenina la que es trona recollida en l'àmbit social o comunitari .

Per la resta, la mutilació genital femenina és un delicta a l'Estat Espanyol com també ho és en molts països d'origen de les persones que la practiquen i on encara està estès aquest costum. Es tracta, doncs, d'un problema que afecta a moltes nenes i davant una realitat a la que cal donar-hi resposta. La següent taula comparativa reflecteix l' augment del nombre de denúncies recollides que es realitzen.

Taula 3.4 - Atenció a les mutilacions genitals femenines a Catalunya 2004-2007

	2004	2005	2006	2007
Casos tractats	23	30	31	36
Nenes afectades	41	58	59	67

Font: CME

L'increment de denúncies recollides sembla que respon a un procés de sensibilització, formació i informació que s'està implementant des de les diferents institucions, i organitzacions de la societat catalana, el que desemboca en una aflorament dels números de denúncies permeten així doncs un clar procés de visibilització de la problemàtica de la mutilació genital femenina.

En tot cas, davant la realitat d'aquesta problemàtica des del Programa de Seguretat contra la Violència Masclista es va crear una comissió de treball amb un clar enfocament transversal. El seu objectiu és plantejar estratègies i crear una metodologia de treball unificada pel que fa a la prevenció i l'atenció policial en els casos de mutilació genital femenina.

El Parlament de Catalunya ja al 2001 va aprovar la Resolució 832/VI sobre l'adopció de mesures contra la pràctica de mutilacions genitals femenines¹⁹. El DIREP és membre de la

---

¹⁹ Protocol d'Actuacions per prevenir la MGF (2002)

Comissió de Seguiment de la Secretaria d'Immigració del Departament d'Acció Social i Ciutadania que ha revisat i actualitzat el Protocol del 2002 per adaptar-lo al nou marc legal.

Aquest marc pluridisciplinar de treball transversal de tots els operadors que treballen en aquesta problemàtica per tal de prevenir, evitar i perseguir les pràctiques de mutilació genital femenina ha estat la base per a l'elaboració del protocol de prevenció i atenció policial de la mutilació genital femenina i el seu corresponent Procediment Normalitzat de Treball que el passat juliol de 2008 el DIREP va fer públic²⁰

L'àmbit sociocomunitari. Les agressions sexuals

Com s'ha comentat anteriorment, el Pla estadístic de la Generalitat de Catalunya encara no compta amb programes específics de recollida i tractament de dades que responguin a la tipologia establerta per la Llei 5/2008 del dret de les dones a eradicar la violència masclista. I en el futur, els supòsits de violència masclista a l'àmbit sociocomunitari hauran de comptar, doncs, amb tractaments estadístics específics que presentin de manera integrada objectes d'anàlisi fins ara separats. A tall d'exemple, la definició penal dels delictes contra la llibertat sexual no inclou de manera explícita el fet que dins l'àmbit de la llar o de la violència de gènere es produeixin les conductes d'abusos sexuals, l'assetjament sexual, l'exhibicionisme i la provocació sexual, els delictes relatius a la prostitució, la corrupció de menors i les agressions sexuals. En el futur, l'aspiració a tractar aquestes figures de manera interrelacionada d'acord amb les definicions de la Llei 5/2008 que, en aquest cas, és la següent (article 4 c):

“Violència sexual i abusos sexuals: comprèn qualsevol acte de naturalesa sexual no consentit per les dones, inclosa l'exhibició, l'observació i la imposició, per mitjà de violència, d'intimidació, de prevalença o de manipulació emocional, de relacions sexuals, amb independència que la persona agressora pugui tenir amb la dona o la menor una relació conjugal, de parella, afectiva o de parentiu.”

Les dades disponibles basades en aquesta definició són encara limitades, i en tot cas no formen sèries temporals. Es podria dir que el nostre sistema encara pateix de certa dispersió en el tractament dels il·lícits associats a la violència masclista, perquè tradicionalment ha predominat el formalisme penal sobre la interrelació social o victimològica dels fets. Addicionalment, l'estadística penal està afectada per una xifra negra de grans dimensions. És a dir, el nombre d'il·lícits no denunciats de violència masclista en l'àmbit de les agressions sexuals és probablement similar o superior al que pugui existir en l'àmbit de la parella o de la família.

---

²⁰ <http://www.gencat.cat/interior/policia/violenciamasclista/index.htm>

Tampoc ara es pot precisar el percentatge d'il·lícits no denunciats en matèria d'agressions sexuals, però algunes dades de l'Enquesta de seguretat pública de Catalunya (ESPC) permeten una aproximació al problema. Les 14.279 persones de 16 anys i més que enguany formaven part de la mostra de l'ESPC van informar genèricament si havien patit "amenaces", "agressions" o "intents d'agressions" físiques, i a les persones que contestaven afirmativament se'ls hi preguntava complementàriament si aquestes amenaces o agressions havien estat de caràcter sexual. Una llarga experiència en l'estudi de la victimització femenina demostra que la mesura dels problemes mitjançant enquesta requereix qüestionaris dissenyats de forma especial i entrevistadores particularment formades. Els amidaments basats en preguntes genèriques subestimen dramàticament el problema i, això no obstant, aquesta pregunta de l'ESPC proporciona una de les poques dades disponibles a Catalunya per estimar aproximadament l'ordre de magnitud de les agressions sexuals no denunciades.

Sobre aquesta base, i amb les cauteles del cas, hem de constatar que l'ESPC va detectar 41 casos d'agressió sexual, és a dir, un 0,71% de les 5770 experiències de victimització que van enregistrar-se. La multivictimització en aquest subgrup era considerable: 6 dones concentraven 15 experiències de victimització, algunes de caràcter continuat, constituint-se, doncs, una petita submostra de 31 dones victimitzades per agressions sexuals, la qual cosa suposa el 0,22% de la mostra. Una submostra del tot insuficient per a realitzar una anàlisi inferencial, però que no ha de ser menystinguda, ja que prové d'una mostra representativa de la població general i podria estar representant més de 13.000 dones residents a Catalunya. Doncs bé, en una aproximació a la problemàtica de la xifra negra, s'ha d'afegir que només en 7 casos les dones victimitzades declaren haver denunciat els fets: és a dir, només es va denunciar el 16,5% d'aquests fets.

No és prudent realitzar inferències a partir de submostres tan minses, però val la pena assenyalar que l'ordre de magnitud de la xifra negra és similar al que hem observat a l'estudiar la violència masclista en l'àmbit de la parella o de la família. Aquesta coincidència no sembla casuals i reforça la impressió de trobar-nos davant d'un volum molt important d'il·lícits no denunciats, probablement superior al 80%. I l'assumpte és rellevant perquè una xifra negra d'aquest ordre dificulta l'aplicació de la Llei. Corregir aquesta situació requereix una nova consciència ciutadana, però també uns serveis d'atenció a les víctimes que facilitin la interposició de denúncies. Com ja s'ha assenyalat anteriorment, el Programa de seguretat contra la violència masclista treballa prioritàriament en aquest àmbit, i val a dir que tots els cossos policials han millorat la qualitat de la seva atenció en supòsits de violència masclista, però no podem desconèixer la magnitud de la feina pendent. S'ha fet molt, però s'ha de fer més.

Sense generalitzar a partir dels pocs casos detectats a l'ESPC hem de constatar que la satisfacció de les víctimes que denuncien els fets amb l'atenció policial és desigual. En alguns casos l'atenció policial rep valoracions de 10 punts, però en altres de 0 i, en tot cas, els nivells

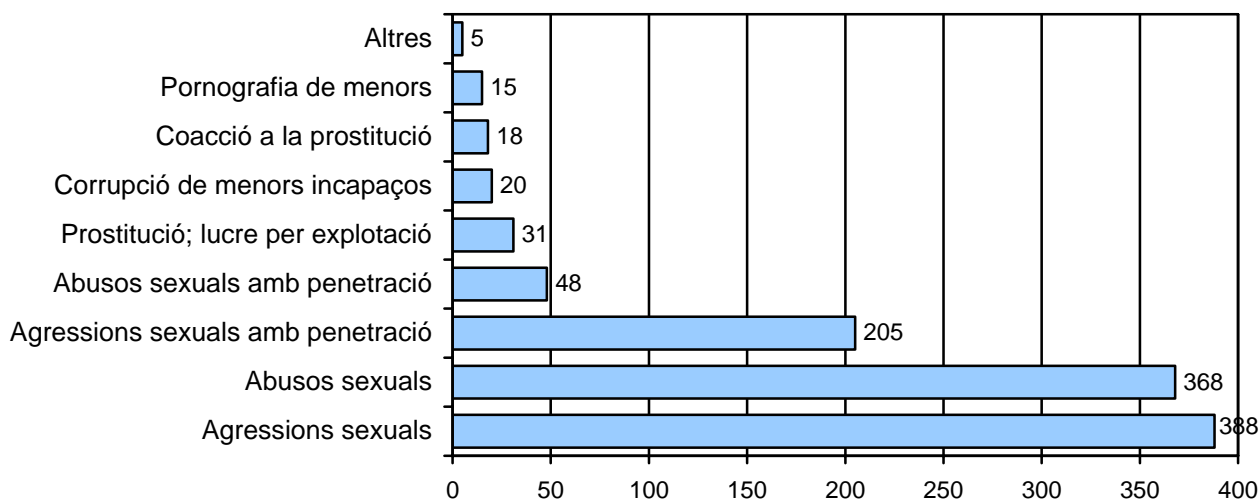
de no denuncia constitueixen l'expressió estadística d'una injustícia a corregir. Aquestes xifres expressen el silenci de les víctimes, la impunitat dels infractors, i la desconfiança en el sistema.

També és cert que una part de la no denúncia es produïda perquè les pròpies víctimes consideren que es tracta d'un assumpte d'escassa importància (per exemple, en la nostra petita submostra, en 8 casos les víctimes van considerar que els fets no eren delictius). Però més enllà de la valoració legítima de la víctima sobre la gravetat de l'agressió, es plantegen assumptes més incòmodes, com ara les molèsties associades a la denuncia, la desconfiança o el desconeixement de les possibilitats d'actuació policial i, sobretot, la por. La por a denunciar es especialment inacceptable i, no obstant això, a l'ESPC era citada en 8 dels casos de no denúncia. I entre aquests dos extrems (l'escassa importància d'una banda i la por de l'altra) els motius de la no denuncia obren una casuística de motivacions amb les que no podem conïure passivament perquè expressen el temor a les molèsties burocràtiques i a la victimització secundària, especialment en l'àmbit de les agressions sexuals.

Això no obstant, els Mossos d'Esquadra van conèixer (“localitzar”) l'any 2007, 1098 fets en l'àmbit de la violència masclista sociocomunitària, tipificats de la manera següent:

Gràfic 3.6 - Violència masclista en l'àmbit sociocomunitari

Fets coneguts pels Mossos d'Esquadra, Territori de desplegament, 2007

Font: ESPC

I en aquest punt s'ha d'afegir que, en aquest tipus d'il·lícits, una part considerable dels agressors poden ser identificats, amb la qual cosa els indicadors de resolució policial tendeixen a ser elevats (73% l'any 2007), sovint amb detenció de l'autor.

Les dones que pateixen aquest tipus de violència es situen a la franja d'edat dels 11 als 30 anys majoritàriament. El perfil de l'agressor és el d'un home d'entre 21 i 40 anys. Cal destacar que l'inici de la victimització es produeix a edats molt primerenques i que el mal produït genera seqüeles profundes en les vides de qui pateix aquest tipus de violència. I dificultats especials en la denúncia i en la intervenció posterior. Si la detecció precoç es fonamental en qualsevol àmbit preventiu, resulta crucial aquí i s'han posar

4. Victimització i valoracions en matèria de seguretat

L'Enquesta de seguretat pública de Catalunya

La mesura dels il·lícits penals basada en l'estadística policial pot complementar-se amb les dades que proporcionen les enquestes adreçades a una mostra representativa dels residents a partir dels 16 anys d'edat, on es pregunta directament a les persones seleccionades per les seves experiències de victimització i per les seves opinions en matèria de seguretat i policia. Aquests instruments tenen l'avantatge d'enregistrar també fets no denunciats i de recollir dades de caràcter subjectiu sobre els sentiments, les percepcions i les valoracions de la població en matèria de seguretat interior que no apareixen a l'estadística policial.

Per recollir aquesta informació complementària, el Departament d'Interior, Relacions Institucionals i Participació compta amb l'*Enquesta de seguretat pública de Catalunya* (ESPC), la darrera edició de la qual s'ha dut a terme al llarg del primer quadrimestre de l'any 2008, entrevistant una mostra aleatòria de 14.107 residents a Catalunya de 16 anys o més.

Aquesta enquesta permet inferir amb un error estadístic màxim, per a dades globals, de +/- 1% i amb un nivell de confiança d'un 95,5% els fets experimentats així com les opinions de la població resident. A l'ESPC les preguntes sobre victimització es refereixen invariablement a fets experimentats "l'any passat", en aquest cas, a l'any 2007. I, això no obstant, quan la mateixa enquesta pregunta per les opinions i les valoracions de la ciutadania les respostes han de referir-se al moment en el qual es realitzen les preguntes, és a dir, al primer quadrimestre de l'any en curs. Això explica les diferències de datació de les taules de l'ESPC: les dades es refereixen a l'any 2007 quan es quantifica la victimització, però de vegades a l'any 2008 quan s'enregistra l'opinió dels entrevistats.

Finalment, s'ha de tenir en compte que el qüestionari d'una enquesta s'ha de centrar en un conjunt de fets que hom considera pertinents, tenint en compte la limitació del temps d'entrevista, el respecte a la intimitat i les definicions espontànies dels fets sobre els quals es pregunta (com ara, què és un "robatori" per a la persona entrevistada), perquè és obvi que existeixen diferències entre la definició judicial i la definició popular dels il·lícits. En el cas de l'ESPC, les preguntes sobre la victimització o sobre la *vandalització** patida directament per les persones entrevistades s'ha concentrat en una sèrie de fets que relacionarem a continuació i que, lògicament, exclouen els delictes sense víctima (sobretot el tràfic de drogues) o els delictes contra les persones jurídiques, amb excepció dels fets contra les botigues i els petits negocis. Tampoc s'ha tractat la victimització sectorial, com ara la violència escolar o la violència de gènere que han de ser objecte d'estudis específics. Esquemàticament, els fets estudiats per l'ESPC són els següents:

Incidents estudiats per l'Enquesta de seguretat pública de Catalunya		
El record espontani* (basat en una pregunta genèrica a l'inici de l'entrevista)		
Recorda si l'any passat (2006) va ser víctima d'algun delictes (robatori, atracament, agressió, ...)?		
La prevalença* (basada en preguntes específiques sobre els següents àmbits de victimització)		
Incidents	Victimització	<p>Fets contra el vehicle Robatori del vehicle Intent de robatori del vehicle Robatori d'objectes de l'interior del vehicle Robatori d'accessoris del vehicle</p> <p>Fets contra l'habitatge principal Robatori al domicili Intent de robatori al domicili</p> <p>Fets contra la segona residència Robatori a la segona residència Intent de robatori a la segona residència</p> <p>Fets contra el comerç o l'empresa Atracament al comerç o empresa Intent d'atracament al comerç o empresa Robatori al comerç o empresa Intent de robatori al comerç o empresa</p> <p>Fets contra el sector agrari Robatori de maquinària agrícola, productes del camp, o bestiar Intent de robatori de maquinària agrícola, productes del camp o bestiar</p> <p>Fets contra la seguretat personal Atracament Intent d'atracament Estrebada o "tirón" Intent d'estrebada o "tirón" Robatori de bossa o cartera Intent de robatori de bossa o cartera Robatori del telèfon mòbil Intent de robatori del telèfon mòbil Agressió física Intent d'agressió física Amenaces, coaccions o intimidacions</p>
	Vandalització	Destrossa d'objectes o d'accessoris del vehicle Destrosses al domicili Destrosses a la segona residència Destrossa al comerç, empresa o als productes Destrossa de maquinària agrícola, productes del camp

El record espontani de la victimització experimentada

En primer lloc, cal assenyalar que el nombre de persones que, al principi mateix de l'entrevista, recorden haver estat víctimes d'algun il·lícit durant l'any anterior s'ha mantingut estable. Aquest indicador s'obté directament de la pregunta inicial del qüestionari: “Recorda si l'any passat va ser víctima d'algun delicte (robatori, atracament, agressió...)?”, i els resultats corresponents als darrers vuit anys han estat els següents²¹:

Taula 4.1 - Evolució del record espontani de victimització, 1999 – 2007

Percentatge de les persones que recorden d'immediat haver estat víctimes d'algun il·lícit

Any de referència	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Victimització: Record immediat	5,0%	5,6%	6,5%	7,5%	7,1%	7,5%	7,6%	7,0%	7,1%

Font: ESPC

Com ja s'ha indicat, el treball de camp de l'ESPC es porta a terme durant els primers mesos de l'any, precisament per a facilitar el record dels fets experimentats “l'any passat”. No obstant això, la primera pregunta del qüestionari no mesura el percentatge de les persones victimitzades, sinó el percentatge de les que recorden haver estat víctima d'algun delicte de manera immediata. Al llarg de l'entrevista, en plantejar preguntes més específiques, es rememoren fets que no encaixen amb la percepció espontània del que és un delicte, inicialment oblidats o no considerats prou importants per la persona entrevistada.

És a dir, aquestes dades no mesuren la prevalença (el percentatge total de persones que han estat objecte d'algun il·lícit), sinó el percentatge de persones que conserven un record despert d'un fet que han considerat immediatament delictiu. En aquest sentit, constitueixen un indicador d'impacte ja que els resultats obtinguts no estan correlacionats únicament amb els il·lícits experimentats, sinó també amb la percepció social del que és un delicte i amb el seu impacte sobre el record de les víctimes²².

I es pot comprovar que el nombre de persones que recorden espontàniament haver estat víctimes d'algun delicte ha arribat al 7,1% l'any 2007, una xifra idèntica a l'enregistrat l'any anterior i lleugerament inferior al 7,6% enregistrat fa dos anys. La dada és esperançadora, però es tracta d'una diferència massa prima per a afirmar taxativament que la victimització de més

²¹ Aquí s'ha optat per l'indicador “brut” (entrevistes amb records espontanis de victimització/total entrevistes) x 100, i la sèrie temporal s'ha referit a l'any de realització de l'enquesta, ja que es pretén mesurar la persistència del record espontani en el moment de l'entrevista.

²² Aquest indicador és una singularitat de les enquestes de victimització realitzades a Catalunya, introduït ja l'any 1984 a l'Enquesta de Victimització de Barcelona a proposta de l'equip universitari dirigit per Anna Alabart i Juli Sabaté, i s'ha mantingut en les diverses edicions de l'ESPC considerant que ofereix una visió sintètica de la victimització convencional d'especial impacte.

impacte ha disminuït. Resulta més prudent interpretar que des de l'any 2002 s'ha produït una estabilització amb oscil·lacions a la baixa.

És a dir, el record espontani va disminuir quatre dècimes l'any 2003 però es va tornar a incrementar quatre dècimes l'any 2004 i una més l'any 2005, per tornar a caure 6 dècimes l'any 2006 i pujar una dècima el 2007. Aquestes oscil·lacions semblen confirmar l'estabilització que s'insinuava ara fa un any. En tot cas, el període d'increments més enèrgics (anys 2001 i 2002) ha quedat enrere.

Per oferir una imatge gràfica d'aquesta tendència hem optat per considerar l'any 1999 com a base (=100), ja que a partir de l'edició de l'ESPC de l'any 2000 (victimització referida a l'any passat, és a dir, a 1999) va iniciar-se la sèrie de l'ESPC posterior a la prova pilot, i a partir de llavors el treball de camp sempre s'ha dut a terme durant el primer trimestre, facilitant el record de les experiències viscudes durant l'any natural vençut i reforçant la validesa de les comparacions. Vegem-ne els resultats:

Gràfic 4.1 - Evolució del record espontani de victimització: 1999-2007

Font: ESPC

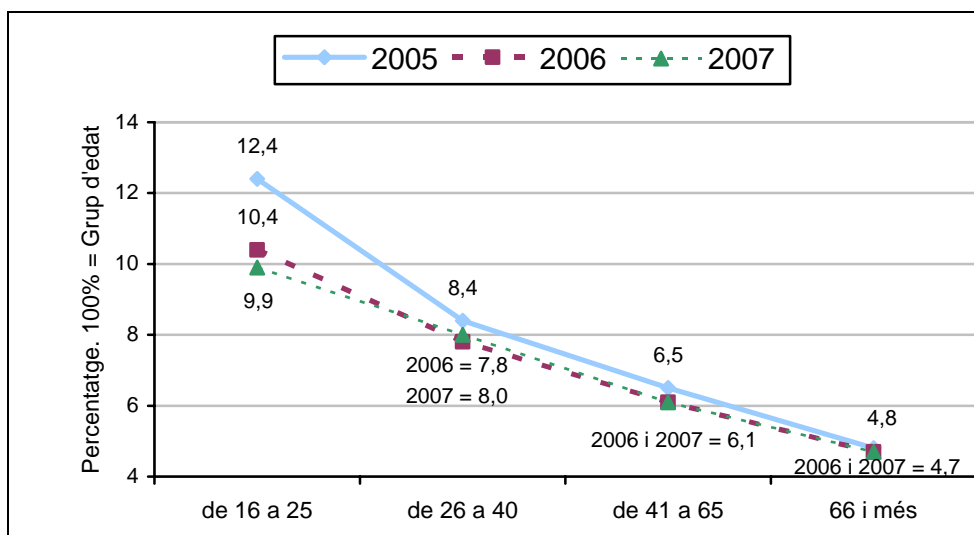
La distribució territorial de la victimització confirma un fet ja assenyalat en anteriors informes de l'ESPC: la victimització ha estat sovint més intensa al municipi de Barcelona i a les comarques del sud de Catalunya, en l'edició d'enguany, a les terres de l'Ebre. Concretament, el record espontani de victimització afecta al 9,3% dels residents a Barcelona i al 10,0% dels residents a les Terres de l'Ebre, xifres significativament superiors a la mitjana catalana (7,1%). La qual cosa també suposa una millora relativa de la victimització enregistrada al Camp de Tarragona, que

era del 8% en l'anterior edició de l'ESPC i s'ha situat en el 7,4 en l'edició d'enguany. Tornarem sobre aquesta qüestió al presentar els indicadors generals de victimització que permeten treballar amb submostres més nombroses i, per tant, més fiables.

La resta de perfils sociodemogràfics tampoc presenten novetats en relació als resultats obtinguts en edicions anteriors de l'Enquesta. En termes generals, el record de la victimització experimentada s'incrementa amb el nivell d'estudis o de renda i disminueix amb l'edat. I, com d'altres anys, cal destacar l'especial afectació de la gent jove: 9,9% de les persones de 16 a 25 anys que recorden espontàniament haver estat objecte d'algun robatori, atracament o agressió durant l'any passat (2005), contra el 7,1% al conjunt de la població.

És a dir, entre els 16 i els 25 anys el record espontani de victimització se situa gairebé tres punts per sobre de la mitjana poblacional. Una diferència considerable que, probablement, és encara més intensa entre els 16 i els 18 anys i entre els que es troben a l'atur buscant la primera feina, tot i que les mostres disponibles d'aquestes subpoblacions són massa petites per afirmar-ho de manera taxativa. Això no obstant, les xifres de victimització entre els joves mantenen una tendència a la baixa que ja vàrem observar l'any anterior. L'any 2005 el 12,4% dels joves entre 16 i 25 anys informaven espontàniament d'alguna experiència de victimització; aquesta xifra era de 10,4% l'any 2006 i de 9,9% l'any 2007. Un fet esperançador sobre el que també tornarem més endavant. Però ja ara podem avançar, a grans trets, com ha evolucionat la distribució per edats del record espontani de victimització, entre l'any 2005 i l'any 2007.

Gràfic 4.2 - El record espontani de victimització per edats. ESPC 2005-2007

Font: ESPC

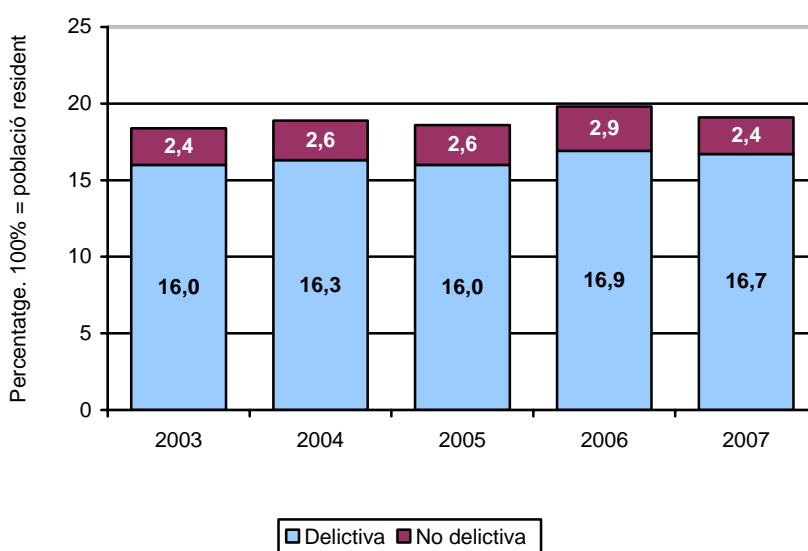
La prevalença de la victimització

Com ja s'ha indicat, l'ESPC s'interessa de manera més sistemàtica pels il·lícits experimentats en sis àmbits de victimització força independents: els fets contra els vehicles, els habitatges, les segones residències, els comerços o els petits negocis, l'economia agrària i la seguretat personal. La formulació de preguntes específiques sobre la victimització experimentada en cada un d'aquests àmbits permet detectar fets que no es mencionen espontàniament en les respostes a una primera pregunta genèrica. Per a calcular la prevalença es formulen, doncs, les preguntes per a cada un dels sis àmbits i, quan s'escau, s'insisteix tant en les experiències de victimització "típiques" (robatoris, agressions, amenaces, coaccions...) com en la vandalització de béns privats, és a dir, en les destrosses patides per la ciutadania.

El record espontani reflecteix un nombre de fets més reduït i emocionalment més carregat mentre la prevalença de la victimització o de la vandalització, és a dir, el percentatge de persones que han patit robatoris, agressions, amenaces o coaccions (victimització) o destrosses (vandalització), proporciona una visió més àmplia i més detallada dels il·lícits que ha patit la ciutadania. Tant és així que les dades globals de prevalença inclouen fets que les pròpies víctimes no consideren delictius.

I comencem per la prevalença de la victimització. Les persones que s'han considerat víctimes d'algun fet delictiu (robatori, agressió amenaça o coacció...) durant l'any 2007 arriben al 16,7% de la població resident i les víctimes de fets que elles mateixes no consideren delictius conformen un 2,4% addicional.

Gràfic 4.3 - Prevalença de la victimització ESPC 2003-2007

Font: ESPC

La prevalença global, és a dir, el percentatge total de les persones victimitzades per qualsevol fet, delictiu o no delictiu, ha disminuït, doncs, set dècimes respecte l'any anterior (del 19,8% l'any 2006 al 19,1% l'any 2007), una baixada que es concentra però en els fets de menys entitat, és a dir, en els considerats no delictius per les pròpies víctimes (que passen del 2,9% al 2,4%) mentre que la victimització delictiva es manté a nivells similars als de l'any anterior (passant del 16,9% al 16,7%). Sense desconèixer les millores que aquí s'insinuen, és necessari centrar l'atenció en el nucli dur de la victimització, és a dir, en la victimització delictiva, i destacar que en aquest àmbit la disminució és tan prima que només autoritza a parlar d'estabilitat. Per la resta, hi ha motius per mantenir l'alerta, ja que el gràfic de barres anterior (gràfic 4.3) permet observar que les oscil·lacions enregistrades en les darreres cinc edicions de l'ESPC assenyalen una lleugera tendència a l'alça, i no a la baixa.

D'una altra banda, la distribució territorial de la victimització segueix un esquema diferent al d'altres anys. En primer lloc, la victimització *delictiva* a Barcelona ha disminuït 0,6 punts. Una xifra que pot semblar modesta però és singular i esperançadora perquè trenca la tendència alcista que patia la ciutat des de 1999.

Taula 4.2 - Distribució territorial de la victimització *delictiva*. ESPC 2005 - 2007
 Percentatge de persones victimitzades sobre la població total. Victimització *delictiva*

Àmbits territorials	Prevalença de la victimització delictiva		
	2005	2006	2007
Municipi de Barcelona	20,6	21,1	20,5
Regió Metropolitana (sense Barcelona)	15,0	15,8	16,1
Camp de Tarragona	18,5	19,9	18,2
Terres de l'Ebre	17,9	16,6	18,7
Regió de Girona	14,1	15,3	15,0
Regió de Ponent	12,4	12,6	15,2
Pirineu Occidental	6,1		9,4
Comarques Centrals	9,6	12,8	10,6
TOTAL	16,0	16,9	16,7

Font: ESPC

Barcelona ha tingut sempre, com és lògic, un nivell de victimització superior a la mitjana, ja que la centralitat també comporta una concentració de les activitats victimitzadores. Això no obstant, en edicions anteriors de l'ESPC cridava l'atenció que la diferència respecte a la mitjana catalana fos creixent, és a dir, s'incrementés progressivament des de l'any 2000. Però ja el 2006 es va reduir aquesta distància respecte a la mitjana catalana: concretament, el 2005 la desviació va ser de 4,6 punts, el 2006 de 4,2 punts i el 2007 de 3,8. Les dades d'enguany no semblen doncs una oscil·lació puntual, sinó el començament d'una nova tendència que caldrà seguir amb el màxim interès.

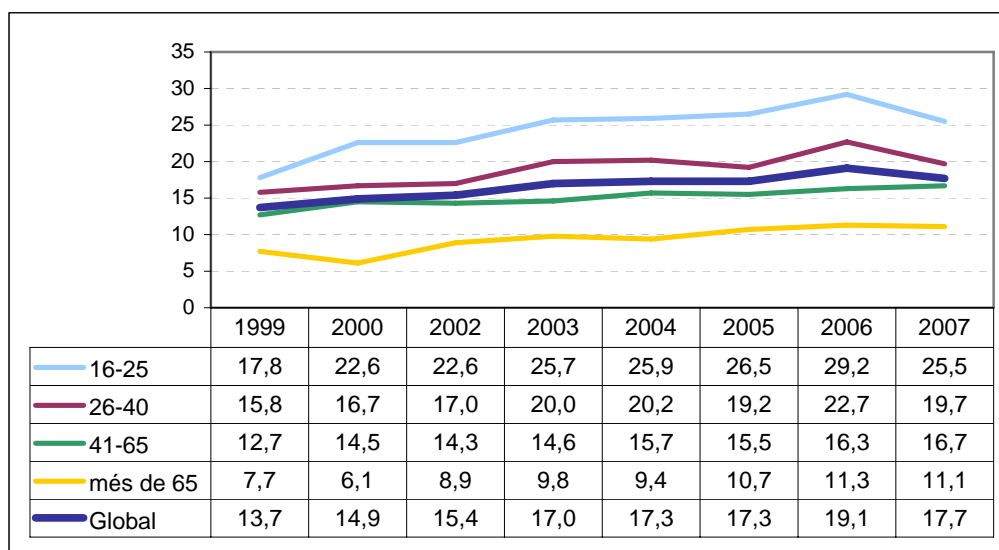
També es poden apreciar millores a les Comarques Centrals, on la victimització delictiva ha passat del 12,8% l'any 2006 al 10,6% l'any 2007, tot i que encara no s'hagin recuperat els nivells anteriors que no superaven els 9,6 punts. I es poden destacar les millores al Camp de Tarragona, una regió que enregistra habitualment nivells de victimització superiors a la mitjana, però que l'any 2007 ha experimentat una disminució significativa: la victimització delictiva, que havia afectat al 19,9 l'any 2006 s'ha situat en el 18,7% l'any 2007.

Per contra, s'ha enregistrat un increment de la victimització delictiva a regions relativament menys poblades. En primer lloc, a les Terres de l'Ebre, on la victimització delictiva ja era generalment superior a la mitjana, s'ha produït un augment notable, superior als dos punts, del 16,6% l'any 2006 al 18,7% l'any 2007. Però també s'enregistren increments a comarques que habitualment tenien nivells baixos de victimització, com ara Ponent i el Pirineu Occidental. En aquests dos casos, les dades de l'any 2007 han de ser comparades amb les de l'any 2005 ja que la submostra de 2006 no permet desagregar aquests dos territoris. Comparant, doncs, les dades de 2007 amb les de 2005, es constata un salt de 2,8 punts a Ponent i de 3,4 punts al Pirineu, un augment notable que haurà d'estudiar-se més detingudament, però que podria anunciar un fenomen d'homogeneïtzació de la victimització sobre el territori.

Per la resta, la distribució de la victimització per edats presenta enguany algun tret diferencial. En termes generals, és prou conegut que la gent jove està més victimitzada que la resta de la població, tot i que resulti psicològicament menys afectada per aquestes experiències. Si en primer lloc ens centrem en els il·lícits experimentats s'ha de ressaltar que la victimització dels joves de 16 a 25 anys va augmentar ininterrompudament de 1999 a 2006 per disminuir el 2007 per primer vegada. I l'assumpte és notable, sobretot tenint en compte que es tractaria de la primera disminució enregistrada des de principis de la dècada.

Vegem-ho, *exceptuant* els que només han estat objecte de sostracció del telèfon mòbil, per a facilitar la comparació al llarg d'un període on, al principi, aquest producte era relativament infreqüent i la pregunta sobre el robatori del mòbil no es feia explícitament:

Taula 4.3 - Prevalença de la victimització per grups d'edat, delictiva i no delictiva
 Excepte robatoris o furts de telèfons mòbils
 Percentatge de persones victimitzades respecte al seu grup d'edat

Font: ESPC

La victimització comparada va augmentar, doncs, a tots els grups d'edat, però especialment entre els joves de 16 a 25 anys, que ja al 1999 eren victimitzats 4,1 punts per sobre de la mitjana poblacional, i aquesta diferència va augmentar any rere any, fins arribar als 10,1 punts per sobre de la mitjana de l'any 2006. Per tant, les disminucions de 3,7 punts en el segment dels joves de 16 a 25 anys, i de 3 punts en els residents de 26 a 40 anys d'edat que s'han enregistrat en la darrera edició de l'enquesta constitueixen una novetat destacable que haurà de ser estudiada amb molt de detall.

Els àmbits de victimització

La distribució de la victimització per àmbits permet apreciar un augment continuat de la victimització contra la seguretat personal des de 1999, i aquesta tendència constitueix una de les característiques més destacables del període. En aquests anys, els fets contra la seguretat personal s'han multiplicat per més de dos. L'any 2007 enregistra una estabilització d'aquest indicador si no tenim en compte els robatoris de mòbils però, en cas contrari, la prevalença dels incidents delictius i no delictius contra la seguretat personal segueix creixent de forma continuada.

Tornarem sobre aquest fenomen amb més detall, però abans, destaquem dues altres variables que també mereixen atenció. En primer lloc, l'evolució de la victimització dels vehicles que l'any 2007 va afectar al 6,8% dels residents, és a dir, a 1,8% menys que l'any 2006 situant-se a un nivell similar al de 2005. I en segon lloc, l'evolució en la victimització d'habitatges, amb una

disminució massa minsa per a sustentar cap conclusió, però que sembla encara insuficient en un àmbit tan sensible com aquest.

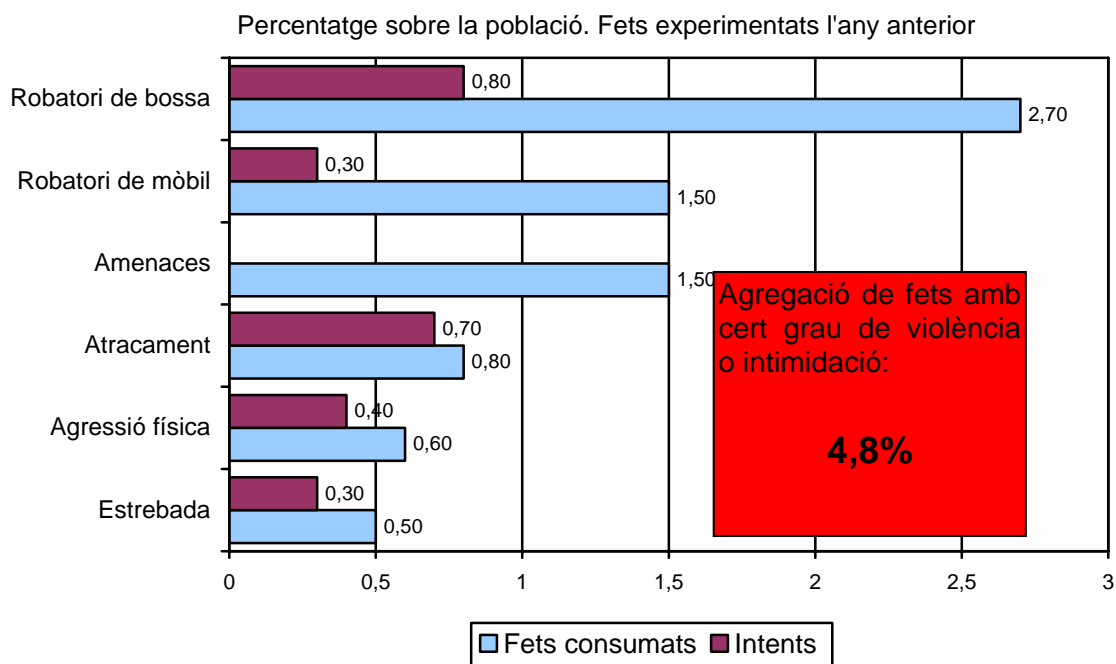
Taula 4.4 - Àmbits de victimització, ESPC. 1999 – 2007
 Percentatge de persones victimitzades sobre la població total, en sis àmbits
 Victimització delictiva i no delictiva, exceptuant la sostracció de telèfons mòbils

Prevalença de la victimització	1999	2000	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Contra els vehicles	7,4	6,4	6,4	7,6	7,4	6,9	8,6	6,8
Contra el domicili	1,6	1,8	1,6	1,7	1,8	1,1	2,1	1,9
Contra la segona residència	0,7	0,9	0,7	0,7	0,7	0,7	0,8	0,6
Contra els petits negocis	0,7	1,1	1,0	1,0	0,9	0,9	1,0	1,1
Contra l'economia agrària	0,8	0,6	0,7	0,8	0,6	0,6	0,5	0,8
Contra la seguretat personal	3,7	5,6	6,3	7,1	7,9	8,2	8,8	8,7
Fets contra la seguretat personal (agressions, amenaces, atracaments, estrebades i robatoris de bossa) Fets consumats o en grau de temptativa								
Amb mòbil només fets delictius				7,3	8,0	8,1	7,8	9,0
Amb mòbil Fets delictius i no delictius				8,7	9,6	9,7	9,7	10,3

Font: ESPC

Pel que fa a la victimització contra la seguretat personal, tot i que hi ha un nombre important de fets sense violència ni intimidació (sobretot els robatoris de bossa o cartera), hem de reconèixer que el nucli més dur del problema, és a dir, els atracaments i les agressions físiques consumades no constitueixen una xifra insignificant (1,4%) i menys si es tenen en compte les temptatives (estaríem parlant ja d'un 2,5%). No cal ressaltar que la inclusió addicional de les estrebades i les amenaces, conformen un notable 4,8%, una xifra afortunadament inferior a la de 2006 (6,3%) però encara considerable. Aproximadament 1 de cada 20 ciutadans haurien experimentat algun fet contra la seva seguretat personal amb algun grau de violència, si més no verbal.

Gràfic 4.4 - Victimització contra la seguretat personal, 2007
Fets considerats delictius per les víctimes

Font: ESPC

Tot i que el robatori de bossa continua sent el fet més esmentat, els fets que comporten algun grau de violència o coacció, constitueixen una part considerable de la victimització contra la seguretat personal. Les diferències interanuals són minses, de dècimes, però la tendència de fons sembla inequívoca: el conjunt d'aquests fets sembla creixent i constitueix un dels nuclis de la victimització que no han experimentat l'estabilització que s'enregistra en d'altres àmbits.

La totalitat dels il·lícits experimentats. La vandalització

Ja hem pogut comprovar que, malgrat el marc d'estabilitat que caracteritza la situació actual, .es detecten tendències alcistes en certs segments, com ara la victimització en l'àmbit de la seguretat personal, sobre tot quan s'agreguen tots els fets amb independència de que hagin estat considerats delictius o no per les víctimes. Entre els il·lícits que augmenten hem d'assenyalar també les destrosses de bens privats considerades delictives per les víctimes, que es concentren molt especialment contra els vehicles.

Taula 4.5 - Indicadors globals d'incidents delictius i no delictius, ESPC 2004 - 2007

Percentatge global (agregat) d'incidents 100% = població de 16 anys i més		2004	2005	2006	2007
Incidents delictius	Victimització	16,3	16,0	16,9	16,7
	Vandalització	5,0	6,0	4,8	7,2
TOTAL VÍCTIMES D'INCIDENTS DELICTIUS		19,7	20,4	20,2	23,4
Incidents no delictius	Victimització	2,5	2,5	2,9	2,4
	Vandalització	2,0	2,1	1,8	1,8
TOTAL VÍCTIMES INCIDENTS NO DELICTIUS		3,9	4,0	4,0	4,3

Font: ESPC

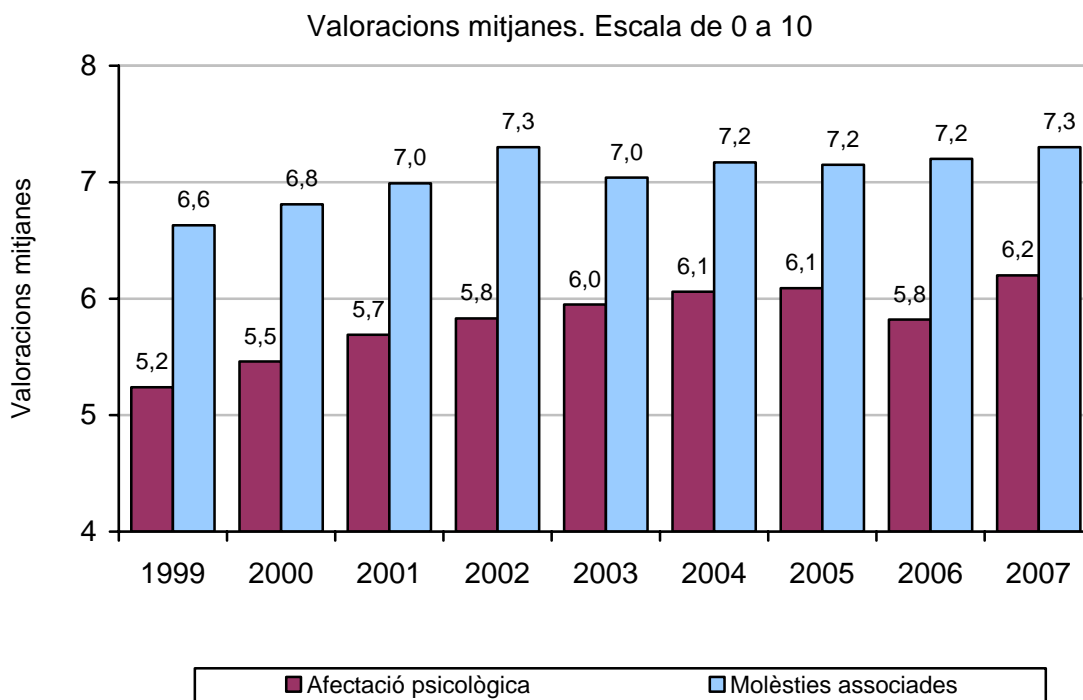
Els indicadors totals no són la suma aritmètica dels indicadors parcials ja que, en aquest cas, una mateixa persona pot haver estat objecte de victimització i, addicionalment, pot haver patit algun fet vandàlic. És a dir, la diferència entre els indicadors totals i els parcials és deguda a la multivictimització.

I les dades globals manifesten, com ja s'ha indicat, una estabilitat esperançadora que ha de ser interpretada amb cautela. En primer lloc, aquesta estabilització s'ha produït a uns nivells de victimització elevats si els comparem amb els indicadors globals de principis de la dècada i, addicionalment, alguns àmbits significatius, com ara la victimització contra les persones, o les destrosses de bens privats segueixen enregistrant increments.

L'afectació subjectiva

L'afectació subjectiva de les persones victimitzades és mesurada a l'ESPC mitjançant dos indicadors en una escala de 0 (gens) a 10 (moltíssim). El primer indicador valora les molèsties associades al fet (*"Valori ... les molèsties que li va ocasionar aquest fet"*) i el segon pretén avaluar l'afectació psicològica de la víctima (*"Valori... com li va afectar psicològicament el fet"*). Tenint en compte la predominança estadística dels fets més lleus, no pot sorprendre que la valoració mitjana de les molèsties sigui superior a l'afectació psicològica. A l'edició d'enguany, referida a la victimització experimentada l'any 2007, les molèsties associades han rebut una valoració mitjana de 7,3 punts, molt similar a la de l'any 2006 i una afectació psicològica de 6,2 punts, quatre dècimes per sobre de l'edició anterior, però en línia amb l'evolució general d'aquesta variable des de 1999

Gràfic 4.5 - Afectació subjectiva a la victimització 1999-2007

Font: ESPC

Es pot constatar, doncs, que l'afectació psicològica s'ha incrementat de manera suau però continuada de 5,2 punts l'any 1999, de 6,1 l'any 2005 i de 5,8 l'any 2006.

Les molèsties associades, per la seva banda, han estat de 7,2 punts del 2004 al 2006 i de 7,3 punts l'any 2007, és a dir, xifres tècnicament equivalents. I les diferències amb el període anterior han de ser interpretades amb cautela ja que, en part, són degudes a una modificació de les bases de càlcul introduïda l'any 2003. En el període 1999 - 2002 el càlcul es basava en els

fets “més importants” que havien patit les víctimes, i a partir de l’any 2004 es basa en la totalitat dels fets que s’han patit. Això no obstant, la modificació de les bases de càlcul hauria d’haver afectat l’indicador a la baixa, i el cert és que s’ha mantingut, la qual cosa assenyala que l’augment de les molèsties té fonaments sòlids, possiblement relacionats a un increment del nombre de fets però també a la composició interna de la victimització.

Tal com hem assenyalat en informes anteriors, aquests increments es distribueixen de manera desigual per àmbits. Alguns tipus de victimització, com ara els fets contra l’habitatge (consumats o no) i els fets contra les persones amb violència o intimidació estan entre els que causen més molèsties i més afectació psicològica, i aquest fenomen es particularment intens entre les poblacions que se senten més vulnerables.

Així, l’afectació psicològica s’incrementa nítidament amb l’edat. És a dir, la gent gran és víctima de menys fets, però queda força més afectada per la victimització. A l’edició d’enguany de l’ESPC, la franja de persones victimitzades entre els 16 i els 25 anys d’edat informen d’una afectació psicològica mitjana d’uns 4,9 punts sobre 10 mentre les persones de més de 64 anys expressen una afectació psicològica propera al 6,6 punts. Per contra la distribució de les molèsties associades a la victimització és similar en tots els grups d’edat.

Salvant les distàncies, retrobem el mateix fenomen en qualsevol subpoblació relativament vulnerable: la victimització afecta més els que es troben en una posició de feblesa relativa. A tall d’exemple, entre les persones victimitzades que tenen menys renda, l’afectació psicològica ha estat de 7,7 punts en una escala de 0 a 10, contra 5,1 punts entre els victimitzats que declaren més ingressos.

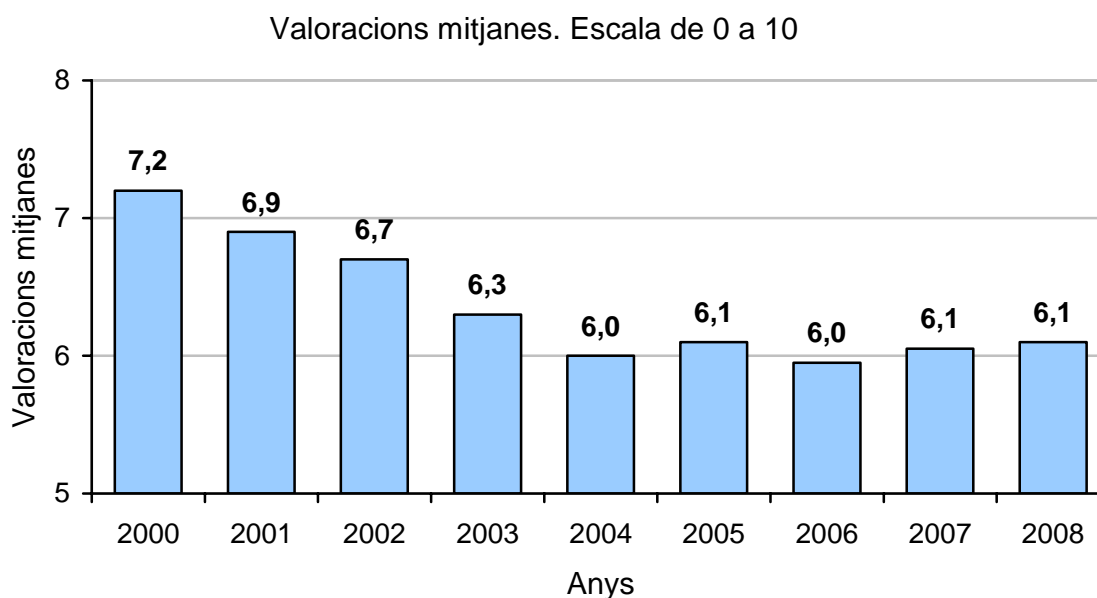

Les percepcions sobre la seguretat al lloc de residència

L'ESPC es duu a terme durant el primer trimestre de l'any, i pregunta sobre les experiències de victimització viscudes durant l'any passat i les opinions en matèria de seguretat i policia. Això comporta reflectir el record de la victimització experimentada l'any 2007 i les opinions dels entrevistats durant el primer trimestre de 2008. Per raons de congruència, les preguntes d'opinió es refereixen sempre que sigui possible a l'any passat (per exemple: *Com creu vostè que ha evolucionat la seguretat viària a les carreteres catalanes durant l'últim any?*). Però en alguns casos és inevitable referir la pregunta al moment de la realització de l'entrevista (como ara, *“Valori en una escala de 0 (mínim) a 10 (màxim) el nivell de seguretat que hi ha al seu municipi?”*).

Així, durant el primer trimestre de 2008 la població catalana ha valorat el nivell de seguretat existent al seu municipi amb una mitjana de 6,1 punts sobre 10. És a dir, amb una puntuació idèntica a la de l'edició anterior de l'ESPC. Aquesta xifra es troba lluny de les puntuacions que s'enregistraven cap a l'any 2000, situades al voltant dels 7 punts, però confirma l'estabilització sobre la que estem insistint. Observem-ho gràficament. Al llarg de les diferents edicions de l'ESPC s'ha demanat a la persona entrevistada que “Valori en una escala de 0 (mínim) a 10 (màxim) el nivell de seguretat que hi ha al seu municipi...”. Vegem els resultats:

Gràfic 4.6 - Nivell de seguretat del municipi de residència, 2000-2008

Font: ESPC

L'estabilització és doncs un fet, i la composició interna de la mitjana s'ha fet més sòlida. És a dir, els que valoren la seguretat dels seus municipis de residència entre 0 i 4 punts han disminuït, i els que la valoren amb 5 punts justos, al límit del que es considera convencionalment

acceptable, també han disminuït. Així, els individus més crítics (valoracions de 0 a 4 punts), eren el 19,9% de la població i són ara el 18,6%. Addicionalment, els que valoren el nivell de seguretat del seu municipi amb 5 punts justos eren el 19,7% i són el 18,1%. L'erosió de la percepció ciutadana del nivell de seguretat sembla, doncs, haver-se aturat, però la fragilitat es manté: la població que es posiciona en puntuacions crítiques o precàries continua constituint més d'una tercera part de la població.

Addicionalment, les respostes a una pregunta complementària de l'ESPC (“*Quina és la seva opinió sobre l'evolució de la seguretat al seu municipi en l'últim any?*”) assenyalen una disminució dels que pensen que la situació ha empitjorat. La gran majoria (54,3%) opina que el nivell de seguretat no s'ha modificat i un considerable 22,9% considera fins i tot que ha millorat, la qual cosa comporta un increment de 2,6% dels que creuen que la situació està millorant.

Observem aquestes dades amb més detall:

Taula 4.6 - Evolució de la seguretat al municipi de residència. Anys 1999 - 2007
Percentatges verticals.

Pregunta: Quina és la seva opinió sobre l'evolució de la seguretat al seu municipi en l'últim any?								
Respostes	1999	2000	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Ha millorat	32,8	26,7	22,5	21,2	23,0	21,2	20,3	22,9
Segueix igual	54,4	55,4	59,1	52,2	52,3	52,0	48,5	54,3
Ha empitjorat	10,1	14,8	14,2	20,3	20,3	21,8	23,7	18,7
Ns/nc	2,6	3,2	4,1	6,2	4,4	5,1	7,5	4,1
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Font: ESPC

A la vista d'aquestes dades no únicament es pot parlar d'estabilitat, sinó també de l'aparició de signes d'optimisme, encara lleugers però ja significatius. Aquesta situació també pot observar-se en les expectatives existents. Així, en resposta a una pregunta referida al futur (“*I com creu que evolucionarà la seguretat al seu municipi en el proper any?*”), els que creuen que millorarà han augmentat 2,3% i els que creuen que empitjorarà han disminuït 3,9%, dos símptomes d'optimisme que eren difícils de trobar en edicions anteriors de l'enquesta.

Taula 4.7 - Evolució futura de la seguretat al municipi de residència
Edicions de l'ESPC 2004 - 2008. Any de realització de l'entrevista, 1r trimestre de l'any

Any	Millorarà	Seguirà igual	Empitjorarà	ns/nc	TOTAL
2004	33,7	31,4	15,3	19,6	100
2005	35,0	27,8	21,4	15,8	100
2006	30,6	34,9	19,1	15,4	100
2007	26,3	31,3	21,1	21,3	100
2008	29,0	38,8	17,1	15,2	100

Font: ESPC

Val a dir que aquesta evolució és encara feble, i que significativament, el nombre de persones entrevistades que no contesten aquesta pregunta és elevat i es concentra entre les persones amb un nivell d'ingressos i d'estudis més modest.

Per la resta, la distribució territorial de les valoracions està associada als nivells de victimització. Esquemàticament, la ciutat de Barcelona, el Camp de Tarragona i les Terres de l'Ebre enregistren més victimització i les valoracions dels nivells de seguretat a aquests territoris són relativament inferiors. És a dir, l'associació entre la percepció dels nivells de seguretat i la victimització enregistrada no presenten sorpreses, i recorda la utilitat que poden tenir els indicadors subjectius en la realització d'amidaments ràpids.

En aquest sentit, la percepció dels nivells de seguretat reflecteix l'evolució dels índex de victimització des del punt de vista de les percepcions subjectives i pot observar-se, efectivament, que a Barcelona les persones que opinen que la seguretat ha empitjorat eren més del 30% a l'anterior edició de l'ESPC i són el 25,4% enguany, una millora notable. També la valoració mitjana del nivell de seguretat s'ha incrementat, passant de 5,3 a 5,6 en una escala de 0 a 10. Dades esperançadores, tot i que a Barcelona la percepció de la seguretat segueix sent comparativament crítica. I en sentit contrari podem destacar Lleida, que tradicionalment enregistrava bons resultats, però que aquest any està entre les regions on els que creuen que la seguretat ha empitjorat són comparativament més nombrosos,

A continuació reproduïm els resultats obtinguts en cada àmbit territorial precisant tant la valoració del nivell de seguretat en una escala de 0 a 10 en el moment de realitzar l'enquesta, com la percepció sobre l'evolució de la seguretat durant l'any passat, és a dir, l'any 2007.

Taula 4.8 - Distribució territorial de les percepcions sobre el nivell de seguretat

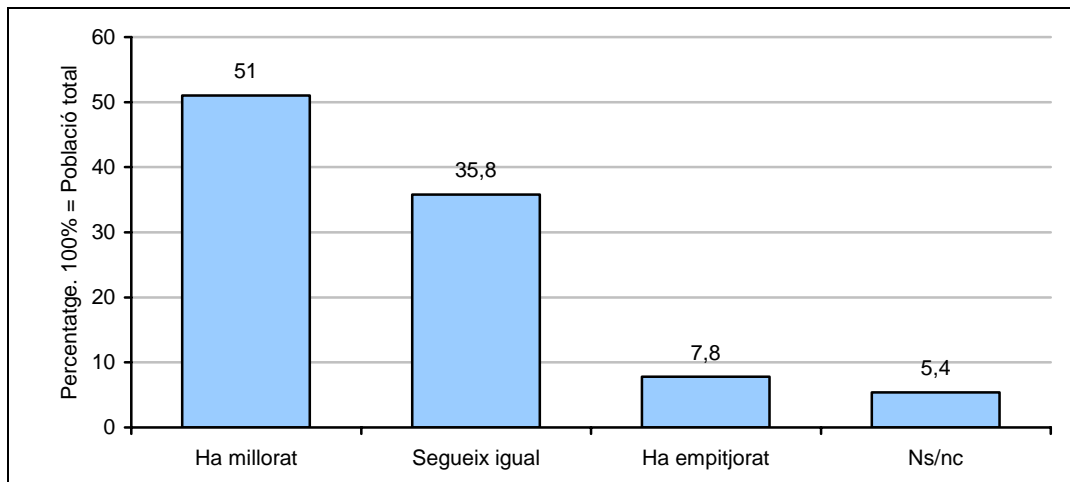
Territori	Evolució de la seguretat l'any 2006 Percentatges horitzontals				Nivell de seguretat Mitjana escala 0 - 10	
	Ha millorat	Segueix igual	Ha empitjorat	ns/nc	2007	2008
Barcelona	18,5	50,0	25,4	6,2	5,3	5,6
Regió Metropolitana	27,8	54,4	14,0	3,8	6,2	6,3
Regió de Girona	18,7	56,7	21,4	3,2	6,4	6,4
Comarques Centrals	18,7	61,7	17,3	2,3	6,6	6,6
Pirineu Occidental	15,2	67,6	14,2	3,1	7,3	7,3
Regió de Ponent	20,6	54,5	22,7	2,2	6,6	6,6
Terres de l'Ebre	18,3	57,7	20,3	3,7	6,2	5,9
Camp de Tarragona	20,7	54,4	21,4	3,6	5,8	5,8
TOTAL	22,9	54,3	18,7	4,1	6,1	6,1

Font: ESPC

Les percepcions sobre la seguretat viària

El 51% de les persones residents a Catalunya de més de 15 anys opinen que la seguretat viària ha millorat, la qual cosa comporta un increment respecte a la xifra de l'edició anterior que era de 49,6%. Augmenten també els que opinen que la situació segueix igual, passant del 31,8% al 35,8% i es mantenen els que consideren que ha empitjorat: eren el 7,7% i són el 7,8%. Vegem-ho en forma gràfica:

Gràfic 4.7 - Evolució de la seguretat viària referida a l'any 2007

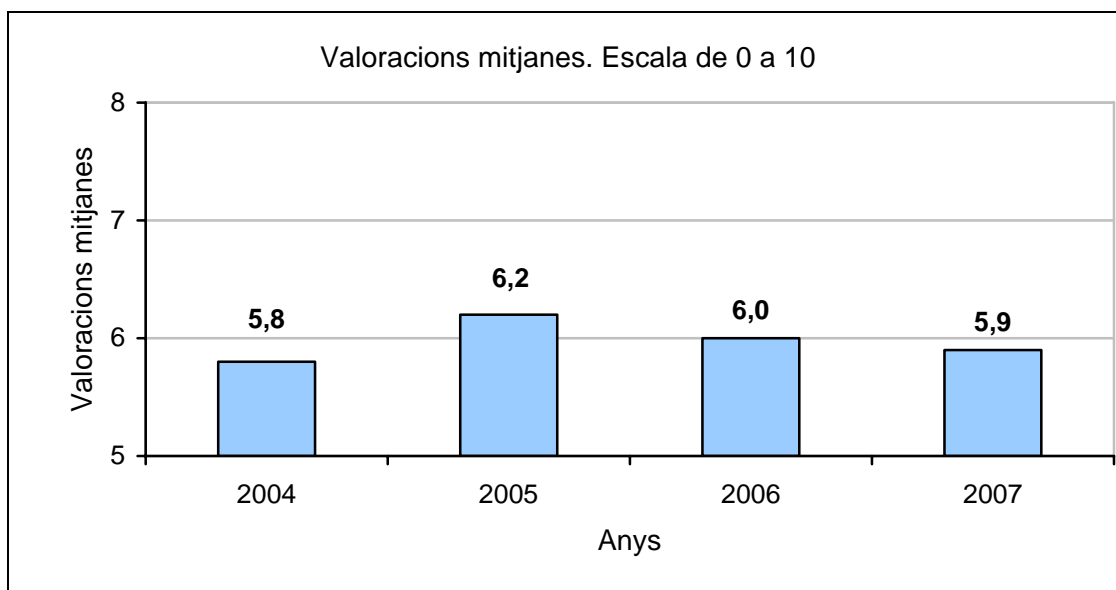
Font: ESPC

Amb independència, doncs, de les dades sobre sinistralitat que s'estudiaran en un altre capítol, l'ESPC enregistra per l'any 2007 uns resultats lleugerament millors als de l'any anterior. Això no obstant, les respostes no indiquen que s'hagi assolit un nivell satisfactori de seguretat a les carreteres. Més aviat assenyalen l'acord amb una línia d'intervenció enèrgica, els resultats de la qual s'hauran d'anar mesurant al llarg del temps.

De fet, quan es pregunta "*quin nivell de seguretat ... hi ha* [en el moment de realitzar l'entrevista] *a les carreteres catalanes*" la valoració mitjana de la seguretat va ser de 6,2 punts sobre 10 l'any 2005 i de 6,0 l'any 2006, de 5,9 l'any 2007 i ha estat novament de 5,9 punts sobre deu enguany. Una disminució de tres dècimes en quatre anys és massa minsa per a treure conclusions, però en tot cas constitueix una evolució a la baixa que no justifica cap triomfalisme.

Aquestes dades assenyalen sòbriament l'envergadura dels reptes pendents.

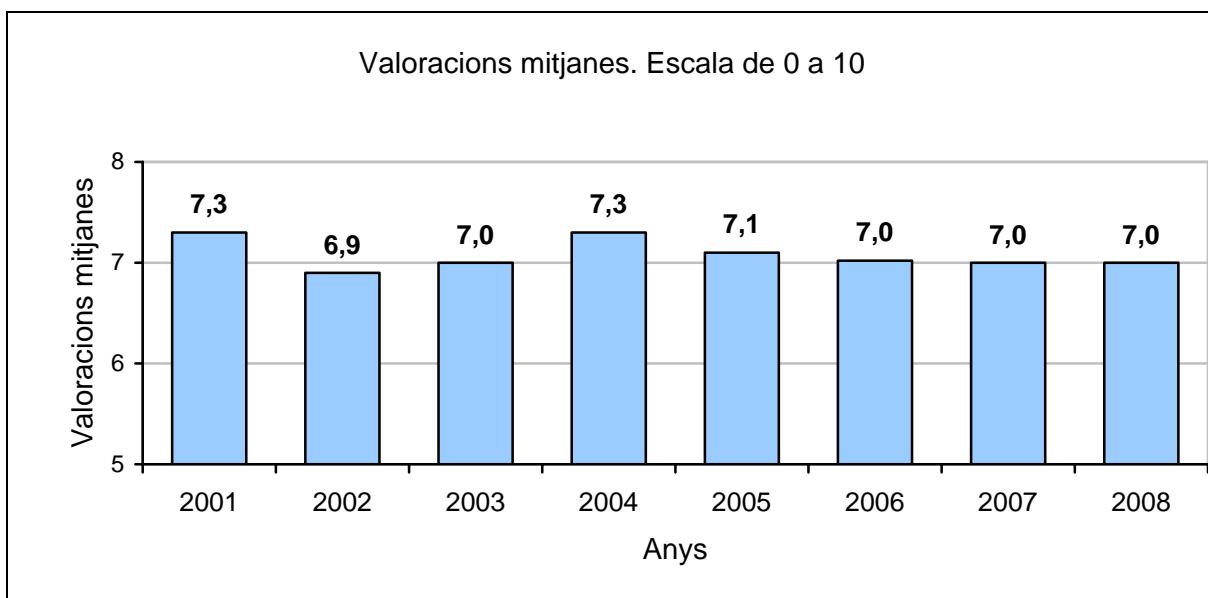
Gràfic 4.8 - Nivell de seguretat viària a les carreteres. ESPC, 2004-2007

Font: ESPC

Per la resta, el “*servei actual*” dels Mossos d’Esquadra a les carreteres ha rebut una valoració mitjana de 7,0 punts sobre 10, referida a l’any 2008, és a dir, la mateixa valoració enregistrada l’any 2007, el 2006 i equivalent a la de l’any 2005 que va ser de 7,1 punts, deixant doncs les valoracions de les tres últimes edicions de l’ESPC al mateix nivell.

Gràfic 4.9 - Valoració del desplegament a les carreteres catalanes. ESPC, 2001-2008

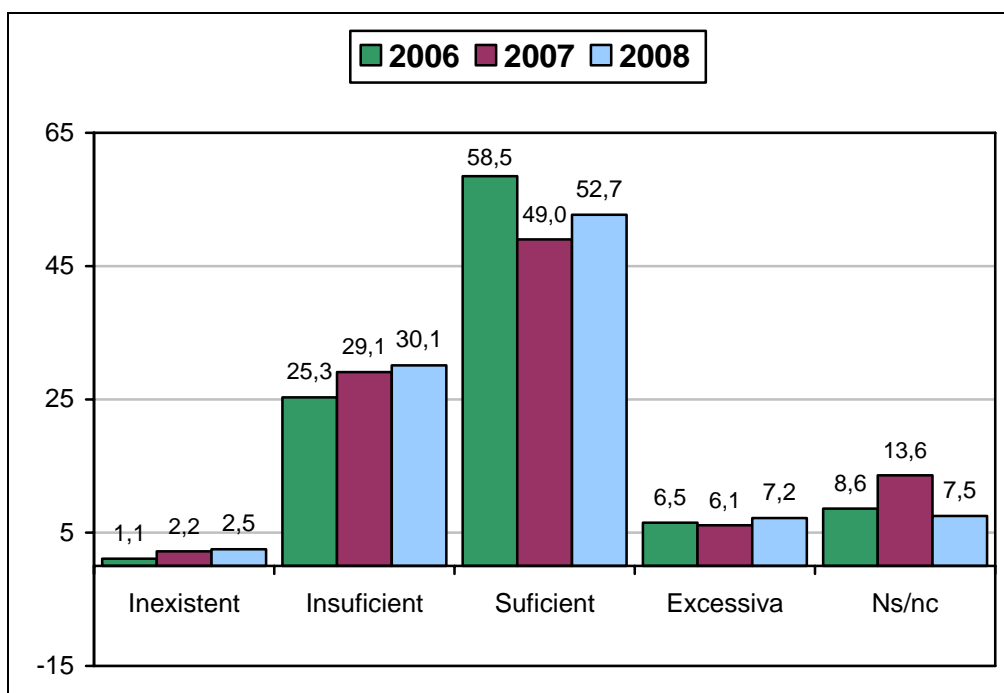
Font: ESPC

En aquest punt, hem de recordar que la valoració del desplegament en matèria de trànsit està associada intensament amb la valoració global del desplegament. En aquest sentit, és

aconsellable interpretar la lleugera disminució dels últims anys com un efecte indirecte del reajustament de les expectatives que va generar l'inici del desplegament dels Mossos d'Esquadra a la Regió Metropolitana de Barcelona. És a dir, amb independència dels serveis policials en matèria de trànsit, l'inici del desplegament territorial a les comarques metropolitanas va comportar una millora molt significativa de les valoracions, sobretot l'any 2004, que s'ha retallat posteriorment a partir d'una moderació de les expectatives.

Per la resta, l'edició 2006 de l'ESPC va incorporar una pregunta destinada a valorar l'acceptació ciutadana dels controls policials en matèria de trànsit. Es preguntava si la persona entrevistada considerava que la vigilància dels Mossos d'Esquadra a les carreteres era inexistente, insuficient, suficient o excessiva. Per tant, ha d'interpretar-se que les respostes es refereixen al moment de realització de l'entrevista: aquests han estat els resultats obtinguts en les tres darreres edicions de l'enquesta:

Gràfic 4.10 - Vigilància dels Mossos d'Esquadra a les carreteres catalanes 2006 - 2008

Font: ESPC

En una primera aproximació hem de constatar que la majoria de la població considera que els nivells de vigilància són suficients, però una important minoria demana més rigor, en tot cas més vigilància, i aquesta important minoria ha crescut: significativament: eren el 25,3% l'any 2006 i han arribat al 30,1% enguany.

La valoració dels serveis policials

En general, la valoració dels serveis policials ha mostrat una tendència a la baixa, sobretot durant els anys d'increment de la victimització. L'oscil·lació a l'alça detectada enguany és només de centèsimes i no autoritza a parlar d'una millora en la valoració dels serveis.

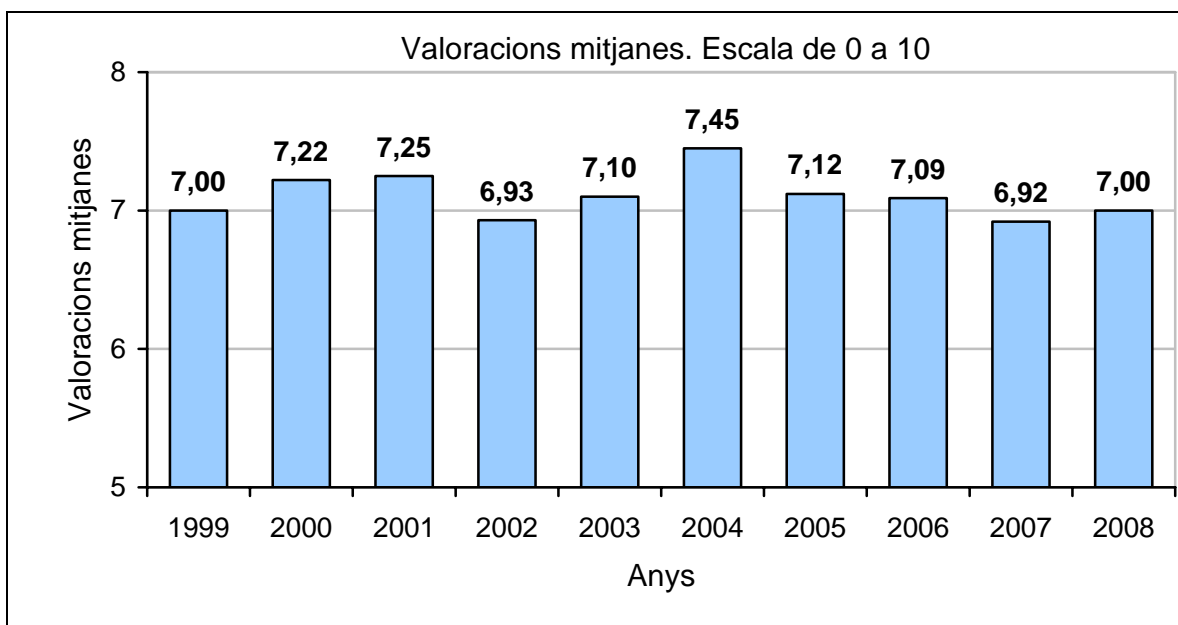
Taula 4.9 - Valoració global dels serveis policials. Anys 2000 - 2007
Valoracions mitjanes. Escala de 0 a 10

Serveis policials	2000	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Mossos d'Esquadra	7,25	6,73	7,02	6,99	6,78	6,74	6,53	6,59
Polícies locals	6,53	6,12	6,18	6,23	5,89	5,95	5,95	6,13
CNP	6,60	6,28	6,45	6,37	6,22	6,25	-	-
Guàrdia Civil	6,46	6,27	6,44	6,46	6,15	6,12	-	-

Font: ESPC

Aquesta mateixa tendència podria afectar també la valoració del desplegament, com a política pública de substitució dels cossos estatals, que enguany sembla haver-se incrementat, però d'una manera tan feble que aconsella parlar novament d'estabilitat.

Gràfic 4.11 - Valoració del desplegament dels Mossos d'Esquadra 1999-2007

Font: ESPC

En tot cas, la valoració del desplegament dels Mossos d'Esquadra ha oscil·lat al voltant dels set punts des de l'any 1999, confirmant l'existència d'una opinió pública estable a favor del nou model policial, i ja s'ha assenyalat anteriorment que una diferència de dècimes no autoritza cap conclusió, però si aconsella incrementar el seguiment d'aquesta valoració. En altres, paraules, no és impossible que la valoració del servei dels Mossos d'Esquadra i de la política global de substitució s'hagi afeblit lleugerament. A tall d'exemple, la davallada enregistrada cap a l'any

2002 podia associar-se, si més no en hipòtesi, a uns anys d'increment de la victimització, sobretot en les àrees metropolitanes, en un moment on el desplegament dels Mossos d'Esquadra semblava produir-se lluny dels llocs més exposats als problemes d'inseguretat. La millora de 2003 i 2004 sembla correlacionada amb l'inici del desplegament a la Regió Metropolitana de Barcelona. La disminució posterior sembla respondre a un reajustament a la baixa de les expectatives a la Regió Metropolitana de Barcelona i a les valoracions al Camp de Tarragona on la victimització es relativament elevada i el desplegament encara no s'ha produït.

Annex metodològic

Tipus de mostreig

A l'edició de l'Enquesta de Seguretat Pública de Catalunya (ESPC) de l'any 2008 s'ha optat per un disseny mostral estratificat no proporcional segons àmbits territorials, i s'han establert quotes per sexe i edat dins de cada una de les zones o estrats territorials per tal d'evitar el fort biaix que produeixen les enquestes telefòniques cap a un perfil d'entrevistats de gent gran i de sexe femení. Les quotes s'han calculat de manera proporcional a la població, segons les dades del Padró del 2006, per tal de facilitar la ponderació posterior. Els estrats d'edat definits han estat: de 16 a 25 anys, de 26 a 40 anys, de 41 a 64 anys i, finalment, de 65 anys en endavant.

Grandària de la mostra i fiabilitat

L'Enquesta de Seguretat Pública de Catalunya s'ha realitzat a 14.107 persones, i en cap cas s'ha superat un nivell d'error de $\pm 5\%$ per àmbit territorial, amb un nivell de confiança d'un 95,5%, tenint en compte que a partir de la informació d'edicions anteriors s'ha utilitzat per al càlcul de la variança una $p = 0,25$ i una $q = 0,75$, i un nivell d'error per a la totalitat de Catalunya de $\pm 1,00$ per les preguntes sobre victimització. Cal afegir, però, que els mòduls d'opinió compten amb les respostes de la meitat de la mostra total, amb un nivell d'error de $\pm 1,10\%$ (en aquest cas $p=q=0,50$).

Substitucions

Les unitats de primera etapa han estat les llars i les unitats finals els individus, de manera que dins de cada llar només s'ha seleccionat un individu. Cal recalcar que no s'ha permès la substitució per cap altre individu de la mateixa llar si la persona seleccionada no hi era en el moment de la trucada.

Mètode

El mètode utilitzat per a la recollida d'informació ha estat el sistema CATI, és a dir, el sistema d'enquesta telefònica assistida per ordinador.

Organització del treball de camp

El treball de camp ha estat organitzat conjuntament entre DYM., empresa adjudicatària que ha realitzat les trucades, l'IDESCAT, l'equip d'estudis del Departament d'Interior i l'equip investigador de l'IERMB en representació de l'Ajuntament de Barcelona i de la Mancomunitat de Municipis de l'Àrea Metropolitana de Barcelona. El període de realització ha estat comprès entre el 28 de gener i el 18 d'abril de 2008. Per tal de validar el qüestionari i la seva gestió, es va dur a terme una prova pilot de 100 entrevistes a principis de gener de 2008.

LES EXPERIÈNCIES DE VICTIMITZACIÓ

El record espontani d'haver estat víctima s'ha estabilitzat

Ciudadans afectats: 7,1% el 2008 - 7,0% el 2007

El percentatge de persones que recorden immediatament haver estat víctimes d'un delictes "al llarg de l'any passat" s'ha estabilitzat: el 2007 ho recordava un 7,0% de la població resident i el 2008 un 7,1%. I això suposa una lleugera disminució respecte als anys anteriors, ja que l'any 2006 la xifra equivalent va arribar al 7,6%.

La victimització considerada delictiva s'ha estabilitzat

Ciudadans afectats: 16,7% al 2008 – 16,9% al 2007

Aquest indicador inclou la totalitat de les persones que han estat víctimes de robatoris, agressions i amenaces l'any passat (2007), tant si ho han recordat de manera espontània, com si ho han fet mitjançant preguntes específiques destinades a activar el record. Quan ens centrem en les experiències de victimització més importants, és a dir, en els fets considerats "delictius" per les pròpies víctimes s'ha produït una disminució tan lleugera (del 16,9% al 16,7%) que només autoritza a parlar d'estabilitat. Les experiències de victimització considerades no delictives han disminuït del 2,9% al 2,4%.

Les destrosses considerades delictives han augmentat

Ciudadans afectats: 7,2% al 2008 – 4,8% al 2007

Malgrat l'estabilitat o el lleuger descens de la victimització (és a dir, dels robatoris, agressions, amenaces..), l'ESPC assenyalava un increment de les destrosses intencionades patides per vehicles, segones residències i petit negocis. La majoria d'aquests fets s'han produït contra els vehicles i han estat considerats delictius per les víctimes. La vandalització considerada no delictiva s'ha mantingut estable: 1,8% en les dues darreres edicions de l'ESPC.

La victimització delictiva ha disminuït a Barcelona,

Ciudadans de Barcelona afectats: 20,5% al 2008 – 21,1% al 2007

A dos àmbits territorials que tradicionalment enregistren una victimització per sobre de la mitjana –Barcelona i el Camp de Tarragona- s'han detectat millores. A Barcelona s'ha enregistrat la primera disminució de la victimització després de deu anys d'increments continuats, una disminució encara feble, però esperançadora. La disminució ha estat més acusada al Camp de Tarragona on ha estat de 18,2%, 1,7 punts per sota de la que va trobar-se a l'edició 2007 de l'ESPC. Per contra, regions tradicionalment menys problemàtiques, com ara Ponent o el Pirineu Occidental han patit increments. Això no obstant, les millores relatives a Barcelona i el Camp de Tarragona no autoritzen a baixar la guàrdia, ja que aquestes regions mantenen xifres per sobre de la mitjana i no s'observen disminucions en àmbits com ara el vandalisme.

LES PERCEPCIONS SOBRE LA INSEGURETAT

La percepció del nivell de seguretat es manté estable

6,1 punts al 2008 – 6,1 punts al 2007 (Mitjanes, escala de 0 a 10)

Després d'una clara davallada durant el període 2000 – 2004, s'ha aconseguit establir la percepció del nivell de seguretat a Catalunya amb mitjanes situades entre els 6,0 i els 6,1 punts sobre 10 des de 2004 a 2008. La replicació anual d'aquestes valoracions permet confirmar el caràcter estable del cicle.

Els que opinen que la seguretat millora augmenten

Els que opinen que la seguretat empitjora disminueixen

La seguretat ha millorat: 2008: 22,9% - 2007: 20,3 %

La seguretat ha empitjorat: 2008: 18,7% - 2007: 23,7%

La ciutadania percep una millora en la seguretat, és a dir, s'incrementen les subpoblacions que creuen que la seguretat "ha millorat" o "segueix igual", i disminueixen els que opinen que la situació "he empitjorat". Aquestes dades són esperançadores perquè semblen apuntar cap a un possible canvi de tendència després d'una erosió que pot detectar-se des de principis d'aquesta dècada.

La majoria opina que la seguretat viària ha millorat

La seguretat viària ha millorat: 2008: 51,0% - 2007: 49,6%

La seguretat viària ha empitjorat: 2008: 7,8% - 2007: 7,7%

La valoració sobre el nivell de seguretat existent a les carreteres catalanes es mitjà. És a dir, en una escala de 0 (pèssim) a 10 (excel·lent) rep una valoració mitjana de 5,9 punts. Això no obstant, es manté una valoració optimista sobre l'evolució de l'accidentalitat que expressa, molt probablement, un ampli suport a les polítiques de rigor que van començar a visualitzar-se a partir de 2005. Enguany, per tercer any consecutiu, els que creuen que la situació ha millorat estan uns 30 punts per sobre dels que creuen que la situació ha empitjorat.

LA VALORACIÓ DELS SERVEIS POLICIALS

El desplegament dels Mossos és valorat satisfactòriament
7,0 punts al 2008 – 6,9 punts al 2007. (Mitjanes, escala de 0 a 10)

La valoració ciutadana del desplegament dels Mossos d'Esquadra ha estat tradicionalment favorable, oscil·lant entre els 6,9 i els 7,5 punts des de 1999, i enguany es manté en aquest entorn.

La valoració dels serveis policials es manté estable

Els Mossos d'Esquadra: 2008: 6,6 - 2007: 6,5

Les policies locals: 2008: 6,1 - 2007: 6,0

En general, la valoració dels serveis policials ha mostrat una suau tendència a la baixa a partir de l'any 2000, sobretot durant els anys d'increment de la victimització. El moviment a l'alça detectat enguany és només de centèsimes i no permet parlar de concloure que s'hagi produït una millora.

Nota aclaratòria

Les dades de l'Enquesta de seguretat pública de Catalunya fan referència a la victimització registrada l'any anterior al que es presenten. Per tant quan a l'apartat "Punts destacats" (pgs. 108-110) es parla de l'any 2008 es fa referència a la victimització de l'any 2007, i així successivament, tal i com s'especifica clarament a la pàgina 83 de l'informe.

5. Seguretat viària

La seguretat viària

L'any 2007 és un any destacat pel que fa a la seguretat viària a Catalunya, ja que és el darrer any del trienni del Pla de Seguretat Viària (PSV 2005-2007) i, per tant, el moment d'avaluar els resultats fruit de l'aplicació de tot un seguit d'estratègies i accions.

La Unió Europea a l'any 2001 va fixar per a tots els Estats de la Unió una reducció d' un 50% el nombre de *víctimes mortals** a la carretera entre el 2000 i el 2010, implicant en aquesta tasca tots els actors claus concernits en la seguretat viària, tant públics com privats, i a la ciutadania.

Amb la intenció de seguir i assolir aquest mandat europeu, a Catalunya s'han dissenyat tres plans triennals de seguretat viària. El primer, el Pla de Seguretat Viària 2002-2004 que tenia com a objectiu numèric una reducció del nombre de morts i ferits greus del 15% respecte dels valors de l'any 2000. El segon, el PSV 2005-2007, els resultats del qual són analitzats en el present informe, tenia com a objectiu la reducció de la sinistralitat viària fins el 30% de les víctimes mortals que es van registrar a l'any 2000. El tercer dels plans, el PSV 2008-2010 té com a finalitat assolir l'objectiu general compartit per tots els països de la UE que és el d'arribar a l'esmentada reducció del 50% de les víctimes mortals.

Aquests tres plans triennals no només pretenen una reducció a curt termini de la sinistralitat, sinó que el propòsit ulterior és aconseguir un canvi cultural de llarg abast, profund i permanent en la conducció, la circulació i la mobilitat, en la línia d'afavorir un decreixement constant dels nivells d'accidents amb víctimes i rebutjar socialment el comportament de risc en el trànsit.

En aquest sentit, el Pla de Seguretat Viària 2005-2007 contempla 12 estratègies diferents desenvolupades en 58 accions concretes. Algunes d'aquestes estratègies són el ja esmentat canvi cultural, fomentar la cooperació municipal en la seguretat viària, canvis i adaptació en l'àmbit legal, conscienciar la ciutadania i reduir les conseqüències de l'accident. Cadascuna d'aquestes estratègies es tradueix en un conjunt d'accions com, entre d'altres, són: Incrementar el nombre de trams de velocitat controlada objectivament, Analitzar i avaluar l'educació i la formació viària, Proposar reformes del Codi Penal, Implementar el permís per punts i Intercanviar dades amb la DGT.

En relació als resultats, cal comentar que la implantació definitiva del projecte del nou sistema integral de recollida de dades d'accidents de trànsit (SIDAT) ha provocat una sèrie d'incoherències en alguns dels paràmetres, conseqüència del canvi de la metodologia en la recollida i emmagatzematge de les dades.

Mobilitat

Catalunya, amb una superfície de 32.106,54 km² i una població de 7.210.508 habitants l'any 2007 (Font: IDESCAT), disposa de 12.362 km de xarxa viària pública.

Taula 5.1 - Mobilitat segons tipus de via (en milions de veh.-km). 2006

Tipus	Mobilitat	
	Milions de veh.-km	%
Autopistes	9.029,7	23,8
Autovies	11.809,6	31,2
Xarxa bàsica	8.514,4	22,5
Xarxa comarcal i local	8.541,3	22,5
Total	37.895	100,0

NOTES: Dades corresponents a l'any 2006. Del total de veh-km s'exclou d'es d'aquest any els corresponents a trams classificats com a "altres vies" i "enllaços", raó per la qual la mobilitat total presenta un valor inferior a l'any anterior.

Font: *Exposició al risc a la xarxa viària catalana. Any 2007* (Servei Català de Trànsit. 2008).

Un dels paràmetres que descriuen quantitativament la mobilitat d'un territori és el nombre de vehicles-quilòmetre (veh.-km), que és un indicador del nombre de quilòmetres recorreguts pels vehicles diàriament. Aquest indicador s'obté a partir dels aforaments d'intensitats de trànsit i la longitud de la xarxa viària.

La mobilitat s'ha situat el 2006 en 37.895 veh.-km, el que suposa un augment del 7,0% respecte al 2005.

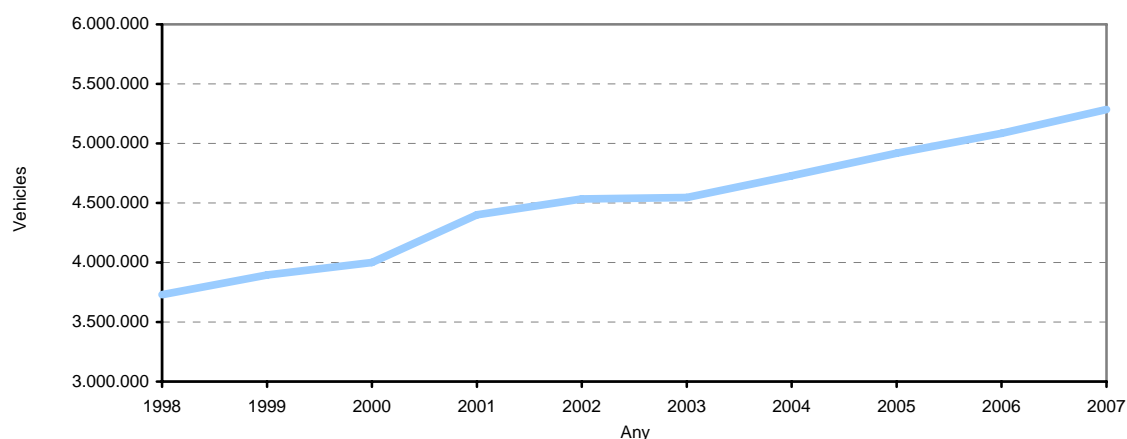
El 89% de la xarxa viària de Catalunya són carreteres de calçada única i el 5,3% són autopistes de peatge.

Parc de vehicles

El parc de vehicles de Catalunya se situava el 2007 en 5.284.341 vehicles. D'aquests, un 63,1% eren turismes i un 15,5% camions i furgonetes. Les motocicletes mostraven un pes important, amb un 11,1% del parc total de vehicles de Catalunya.

Es manté la tendència ascendent dels anys anteriors. Es detecta, fins i tot, una recuperació del ritme anterior al 2003, on l'eliminació dels vehicles en baixa temporal va dibuixar una tendència de creixement menor.

Gràfic 5.1 - Evolució del parc de vehicles de Catalunya. 1998-2007

NOTA: A partir de l'any 2001 els ciclomotors s'incorporen al parc de vehicles.
A partir de l'any 2003 s'exclouen del parc de vehicles els que es troben en situació de baixa temporal.
Font: DGT

El parc de vehicles de Catalunya per demarcacions és el següent:

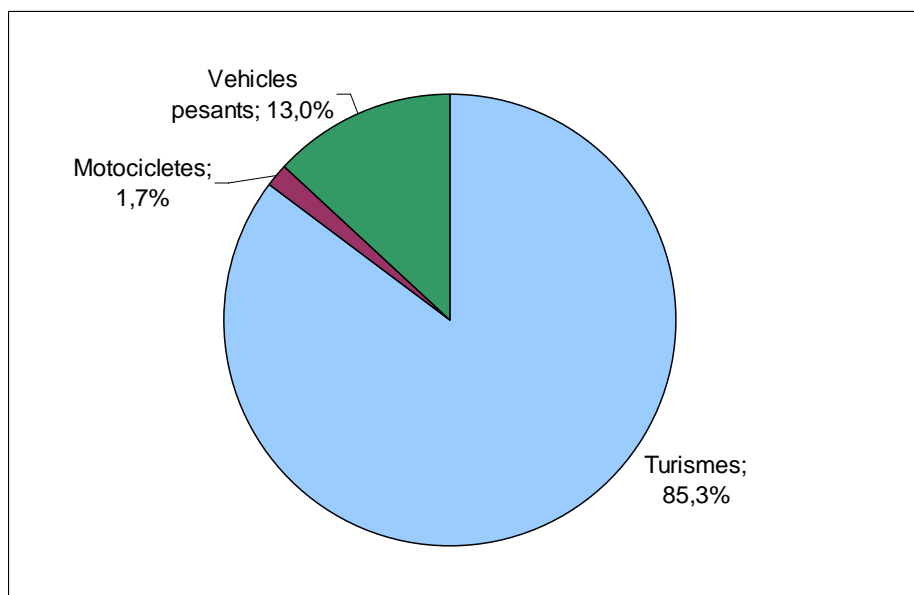
Taula 5.2 - Parc de vehicles per demarcacions i tipus. 2007

Demarcació	Tipus de vehicle							Total	%
	Ciclomotors	Motocicletes	Turismes	Camions i furgonetes	Autobusos i autocars	Tractors industrials	Altres vehicles		
Barcelona	234.890	448.026	2.396.656	533.995	5.928	17.106	95.858	3.732.459	70,6
Girona	56.423	66.373	370.007	115.186	914	3.711	17.321	629.935	11,9
Lleida	21.620	22.495	206.937	62.502	495	4.402	14.498	332.949	6,3
Tarragona	48.741	50.572	359.252	105.752	880	4.349	19.452	588.998	11,2
Total	361.674	587.466	3.332.852	817.435	8.217	29.568	147.129	5.284.341	100,0
%	6,8	11,1	63,1	15,4	0,2	0,6	2,8	100,0	

Font: DGT

El 70,6% dels vehicles es troba a la demarcació de Barcelona, seguida per la de Girona, amb un 11,9% del total. Barcelona és la segona província de l'Estat quant a nombre de vehicles registrats.

Gràfic 5.2 - Distribució de la mobilitat a Catalunya per tipus de vehicle (en M veh.-km/any)

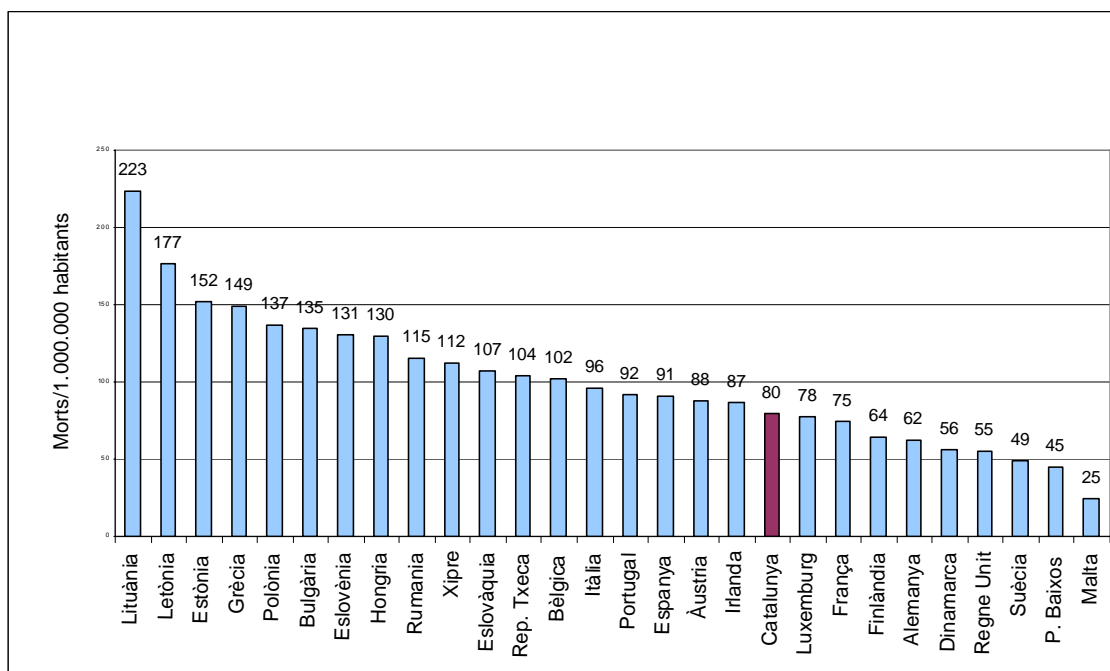
Font: SCT

Objectius i mandats respecte a l'accidentalitat

Les dades de la Unió Europea disponibles corresponen a l'any 2006. Catalunya es situa en una franja mitja-baixa respecte al conjunt dels països europeus, a prop dels paràmetres de Luxemburg i França, ocupant la desena millor posició, encara lluny, però, dels països referents en la lluita contra la sinistralitat a la carretera, com ara el Regne Unit, Suècia i Països Baixos. Els 80 morts per cada milió d'habitants de 2006 significa un descens d'aquest paràmetre respecte l'any 2005 d'un 17,5%.

A Catalunya es disposen de les dades de 2007 en relació al nombre de morts per milió d'habitants, sent el seu valor de 72, la qual cosa significa un descens d'aquest valor del 10% en relació al 2006. Ara bé, si s'agafa l'indicador de nombre de morts en accident de trànsit i el parc de vehicles, Catalunya (100) es troba en la franja de països amb un millor índex, amb valors similars als de Regne Unit o Luxemburg (96).

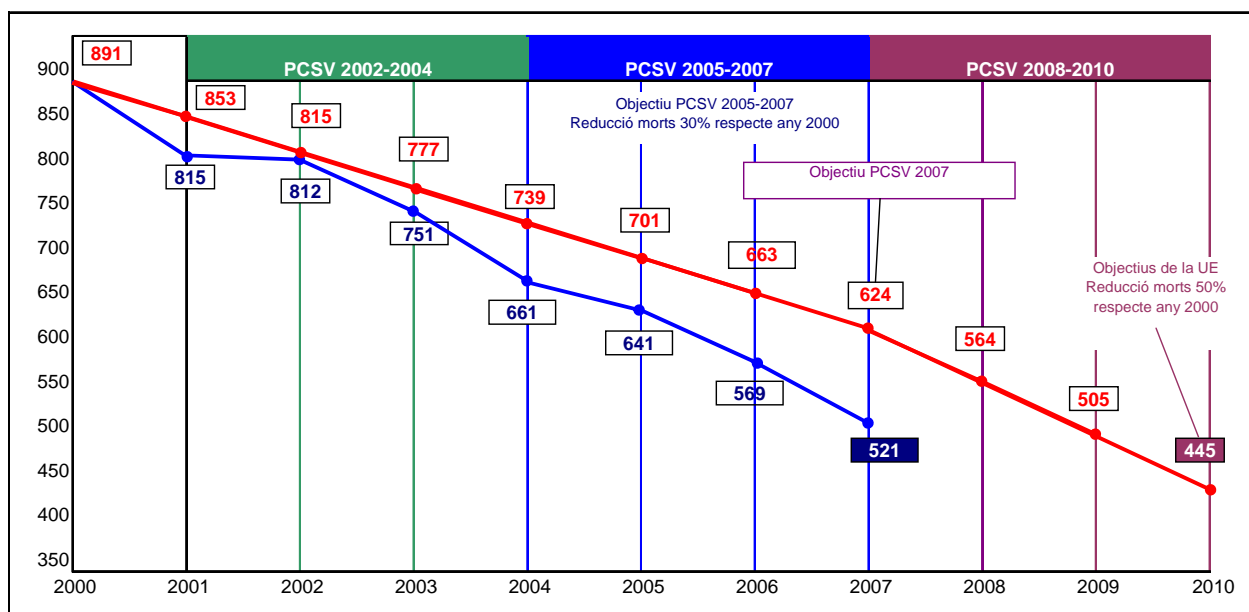
Gràfic 5.3 - Morts/1.000.000 habitants a la Unió Europea (morts a 30 dies). Any 2006

Font: CARE, AVV Transport Research Centre (NL), Statistics Netherlands, IDESCAT i Servei Català de Trànsit

El PSV 2005-2007 presenta com a objectiu la reducció de la sinistralitat viària fins el 30% de les víctimes mortals que es van registrar a l'any 2000, que van ser 891 morts. Les dades de 2007, 521 morts en accident de trànsit a 30 dies, demostren que s'ha assolit globalment l'objectiu fixat. Aquests 370 morts menys representen un descens del 8,4% en relació al 2006 i del 41,5% respecte l'any 2000.

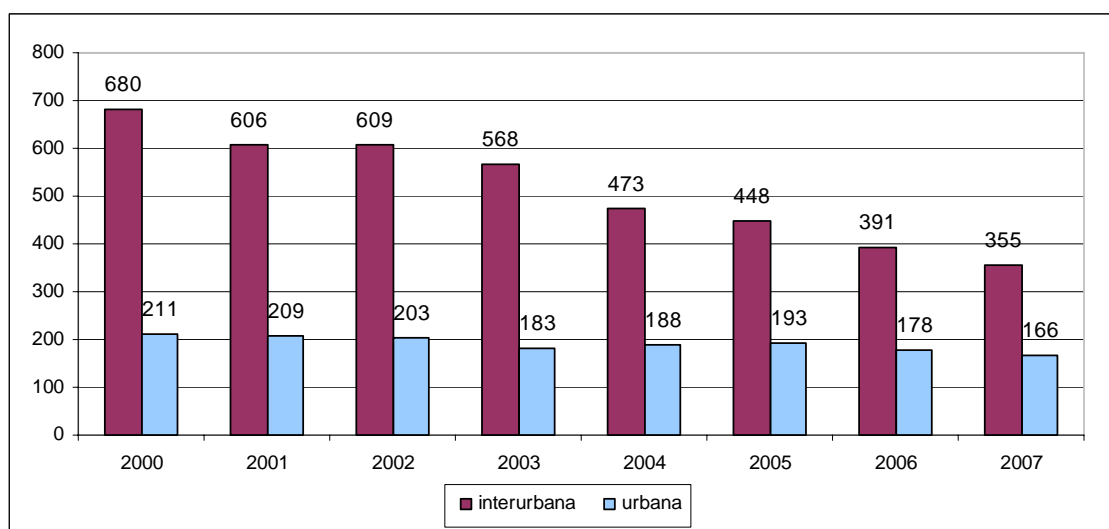
Gràfic 5.4 - Objectius del PCSV 2005-2007

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades fetes públiques pel SCT

La xifra de 521 morts es distribueix en 355 víctimes a les vies interurbanes i 166 a les vies urbanes. Ambdós paràmetres disminueixen respecte a l'any anterior en un 9,2% i un 6,7%, respectivament.

Gràfic 5.5 - Víctimes amb resultat de mort (30 dies) vies urbanes i interurbanes. Evolució 2000-2007

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades fetes públiques pel SCT

Si es realitza la comparativa en relació a l'any 2000 es constata que el nombre de morts en vies interurbanes disminueix el 2007 en un remarcable 47,8%, mentre que la disminució a les vies urbanes és més tènue i ho fa en un 21,3%.

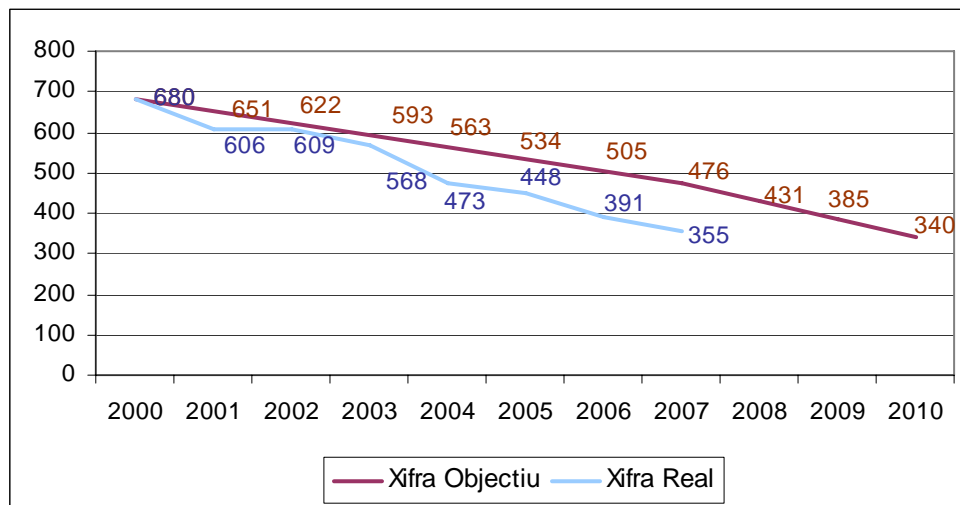
Taula 5.3 - Evolució de la reducció de la mortalitat 2000/2007 i 2006/2007

	2000	2006	2007	Reducció absoluta 2006/2007	Reducció relativa 2006/2007	Reducció absoluta 2000/2007	Reducció relativa 2000/2007
Total morts	891	569	521	-48	-8,4%	-370	-41,5%
Morts vies interurbanes	680	391	355	-36	-9,2%	-325	-47,8%
Mort vies urbanes	211	178	166	-12	-6,7%	-45	-21,3%

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades fetes públiques pel SCT

La següent gràfica de morts a 30 dies en zona interurbana manifesta l'excel·lent comportament de la sinistralitat en aquest tipus de via, gairebé assolint el 2007 els objectius fixats per al 2010.

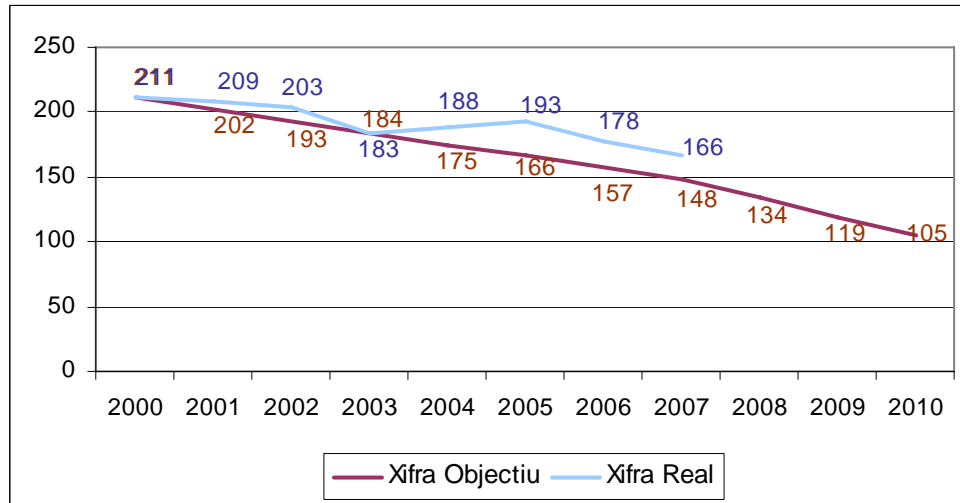
Gràfic 5.6 - Morts a 30 dies en zona interurbana

Font: SCT

Els resultats en vies urbanes, tot i no assolir l'objectiu parcial, confirma una tendència a la baixa ja iniciada l'any 2006. Aquesta gràfica demostra que encara existeix la necessitat de plantejar mesures dirigides específicament a la millora de la seguretat viària en zona urbana.

Gràfic 5.7 - Morts a 30 dies en zona urbana

Font: SCT

Arran de la necessitat d'incidir en l'àmbit urbà, el Pla de Seguretat Viària 2008-2010 es vertebrava en tres línies mestres d'actuació, cadascuna de les quals engloba les mesures necessàries per assolir l'objectiu comú. La primera línia d'actuació és la lluita contra la velocitat excessiva o inadequada; la segona, (la que fa referència a aquest àmbit) pretén incrementar i reforçar la cooperació amb els ajuntaments i el món local en matèria de seguretat viària. Una tercera línia innovadora consisteix en la combinació de criteris de caràcter mediambiental amb els propis de la seguretat viària i mobilitat.

Dades absolutes

L'Institut de Medicina Legal de Catalunya recull dades referents a edat, gènere, data de l'accident i defunció, i posició que ocupava la víctima (conductor, passatger o vianant) en el moment de l'accident, la qual cosa ha permès d'augmentar la fiabilitat de les dades recollides.

Les dades del 2007

El nombre global d'accidents durant el 2007 ha estat de 26.063, sent gairebé un 5% més que l'any anterior. Dues tercers parts d'aquests accidents es produeixen en zona urbana, mentre que l'altre terç s'ubica en les vies interurbanes. La gravetat, però, d'aquests accidents és

superior en les vies interurbanes, sent a prop de 3 vegades més el nombre de morts en aquestes vies que en les urbanes.

L'evolució 2000-2007 de la sinistralitat ha estat molt més favorable en les vies interurbanes que en les urbanes. Es produeixen descensos al voltant del 46% en el global de ferits greus i víctimes mortals en vies interurbanes, mentre que la reducció en les vies urbanes ha estat del 35,5% en ferits greus i del 23,1% en víctimes mortals.

Taula 5.4 - Accidentalitat interanual. 2000-2007 (24 hores). Vies interurbanes

Zona interurbana	Indicadors	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	Variació 2000-2007
Total a 24 hores	Total accidents	6320	5.697	4.551	4.182	3.509	3.723	7.959	8.788	39%
	Total víctimes	10.789	9.684	8.098	7.467	6.010	6.357	11.737	12.945	20%
	Total morts	622	546	554	513	435	400	357	333	-46,5%
	Total ferits greus	2.432	2.397	2.199	2.251	1.821	1.787	1.390	1.314	-46%
	Total ferits lleus	7.735	6.741	5.345	4.703	3.754	4.170	9.990	11.298	46,1%

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades fetes públiques pel SCT

Les vies interurbanes han experimentat un augment notable en els apartats de “nombre total d'accidents”, “víctimes” i “ferits lleus”. Aquest fet ja es detecta el 2006 i continua el 2007. La seva explicació és la posada en marxa del nou sistema integral de recollida de dades d'accidents de trànsit del SCT (SIDAT) que suposa la creació d'un conjunt comú d'informacions que fins ara no es recollien de forma exhaustiva. Entre altres mesures, amb el nou projecte s'ha simplificat la quantitat de dades exigides pel SCT per als comunicats d'accidents amb ferits lleus, la qual cosa ha agilitzat el procés i ha permès la incorporació d'aquesta nova informació a les estadístiques d'accidents.

Taula 5.5 - Accidentalitat interanual. 2000-2007 (24 hores). Vies urbanes

Zona urbana	Indicadors	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	Variació 2000-2007
Total a 24 hores	Total accidents	17.118	17.295	16.914	16.436	16.720	17.242	16.895	17.275	1%
	Total víctimes	22.259	22.962	22.501	21.913	21.977	22.690	21.946	22.141	-0,5%
	Total morts	156	164	154	154	136	149	134	120	-23,1%
	Total ferits greus	1.935	1.714	1.795	1.658	2.079	1.829	1.538	1.249	-35,5%
	Total ferits lleus	20.168	21.084	20.552	20.101	19.762	20.712	20.274	20.772	3%

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades fetes públiques pel SCT

L'anàlisi per províncies en zona interurbana demostra que en el període 2000-2007 l'evolució de la mortalitat ha estat molt favorable a les províncies de Barcelona, amb una disminució del gairebé 61%, i de Tarragona, amb un 41,3% menys de víctimes mortals. Globalment, també ha estat positiu el descens de ferits greus en totes les províncies. Una dada que cal assenyalar és el repunt que experimenta el nombre de víctimes mortals a Lleida durant el 2007, després d'haver estat el 2006 la província amb el millor resultat parcial.

Taula 5.6 - Accidents 2000-2007 zona interurbana (24 hores)

Zona Interurbana	Dades	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	Variació 2000-2007
Barcelona	Accidents	3308	2852	2146	1874	1526	1647	3907	4393	32,8%
	Víctimes	5551	4818	3789	3364	2656	2827	5670	6400	15,3%
	Morts	271	258	228	214	173	148	136	106	-60,9%
	Ferits greus	1110	1190	1018	1057	795	784	606	629	-43,3%
	Ferits lleus	4170	3370	2543	2093	1688	1895	4928	5665	35,8%
Girona	Accidents	1121	977	839	845	677	615	1572	1637	46%
	Víctimes	1896	1561	1480	1380	1097	1076	2302	2438	28,6%
	Morts	108	110	126	101	76	78	74	76	-29,6%
	Ferits greus	455	357	381	356	349	363	272	237	-48%
	Ferits lleus	1333	1094	973	923	672	635	1956	2125	59,4%
Lleida	Accidents	772	817	711	646	504	467	1064	1166	51%
	Víctimes	1346	1422	1297	1257	935	859	1650	1812	34,6%
	Morts	110	72	88	93	80	76	58	73	-33,6%
	Ferits greus	356	369	338	347	270	280	218	165	-53,6%
	Ferits lleus	880	981	871	817	585	503	1374	1574	78,8%
Tarragona	Accidents	1119	1051	855	817	802	994	1416	1592	42,3%
	Víctimes	1996	1883	1532	1466	1322	1595	2115	2295	15%
	Morts	133	106	112	105	106	98	89	78	-41,3%
	Ferits greus	511	481	462	491	407	360	294	283	-44,6%
	Ferits lleus	1352	1296	958	870	809	1137	1732	1934	43%
Total	Total accidents	6320	5697	4551	4182	3509	3723	7959	8788	39%
	Total víctimes	10789	9684	8098	7467	6010	6357	11737	12945	20%
	Total morts	622	546	554	513	435	400	357	333	-46,5%
	Total greus ferits	2432	2397	2199	2251	1821	1787	1390	1314	-46%
	Total lleus ferits	7735	6741	5345	4703	3754	4170	9990	11298	46,1

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades fetes públiques pel SCT

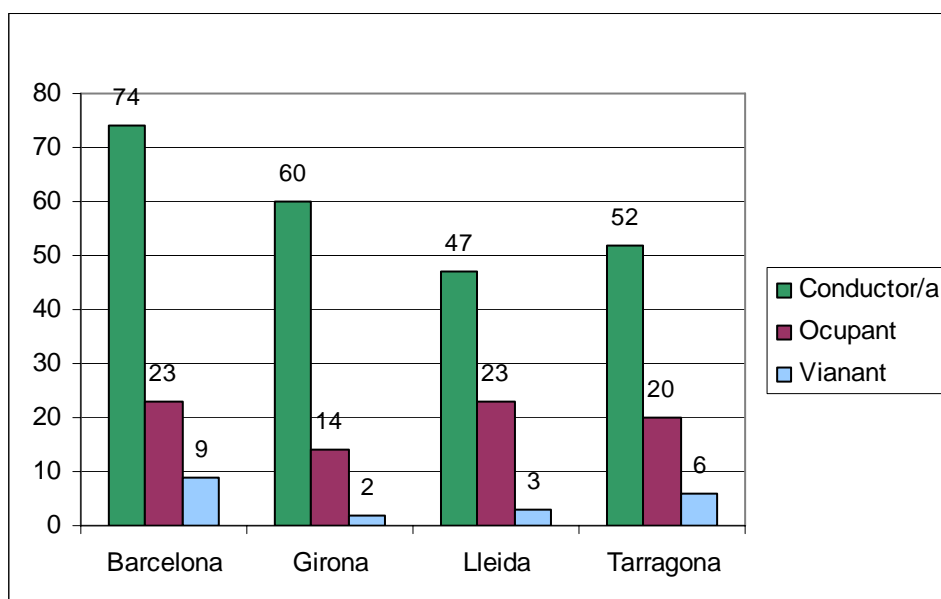
L'evolució de la sinistralitat en vies urbanes es força heterogènia. Cal destacar els descensos importants en víctimes mortals i ferits greus durant el període 2000-2007 de Girona i Lleida. Malgrat que a Tarragona durant aquest període el nombre de víctimes mortals augmenta en un 7,1%, cal puntualitzar que en termes absoluts estem parlant d'una sola víctima mortal més. Pel que fa a ferits greus cal remarcar que el seu descens és el menor de les quatre províncies.

Taula 5.7 - Accidents 2000-2007 zona urbana (24 hores)

Zona urbana	Dades	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	Variació 2000-2007
Barcelona	Accidents	14922	15202	14767	14596	14347	14840	14300	14844	-0,5%
	Víctimes	19336	20216	19718	19475	18912	19564	18706	19142	-1%
	Morts	107	117	109	105	100	110	93	81	-24,3%
	Ferits greus	1326	1176	1381	1248	1625	1396	1084	887	-33,1%
	Ferits lleus	17903	18923	18228	18122	17187	18058	17529	18174	1,5%
Girona	Accidents	967	719	992	596	951	985	1084	1109	14,7%
	Víctimes	1255	922	1291	778	1206	1255	1319	1356	8%
	Morts	21	17	13	17	10	16	10	14	-33,3%
	Ferits greus	288	211	171	134	157	136	176	144	-50%
	Ferits lleus	946	694	1107	627	1039	1103	1133	1198	26,6%
Lleida	Accidents	453	532	414	434	540	505	405	314	-31%
	Víctimes	635	708	534	599	754	704	535	382	-40%
	Morts	14	17	16	7	8	13	13	10	-28,6%
	Ferits greus	129	119	101	111	131	130	124	65	-49,6%
	Ferits lleus	492	572	417	481	615	561	398	307	-37,6%
Tarragona	Accidents	776	842	741	810	882	912	1106	1008	30%
	Víctimes	1033	1116	958	1061	1105	1167	1386	1261	22,1%
	Morts	14	13	16	25	18	10	18	15	7,1%
	Ferits greus	192	208	142	165	166	167	154	153	-20,3%
	Ferits lleus	827	895	800	871	921	990	1214	1093	32,2%
Total	Total accidents	17118	17295	16914	16436	16720	17242	16895	17275	1%
	Total víctimes	22259	22962	22501	21913	21977	22690	21946	22141	-0,5%
	Total morts	156	164	154	154	136	149	134	120	-23,1%
	Total greus ferits	1935	1714	1795	1658	2079	1829	1538	1249	-35,5%
	Total lleus ferits	20168	21084	20552	20101	19762	20712	20274	20772	3%

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades fetes públiques pel SCT

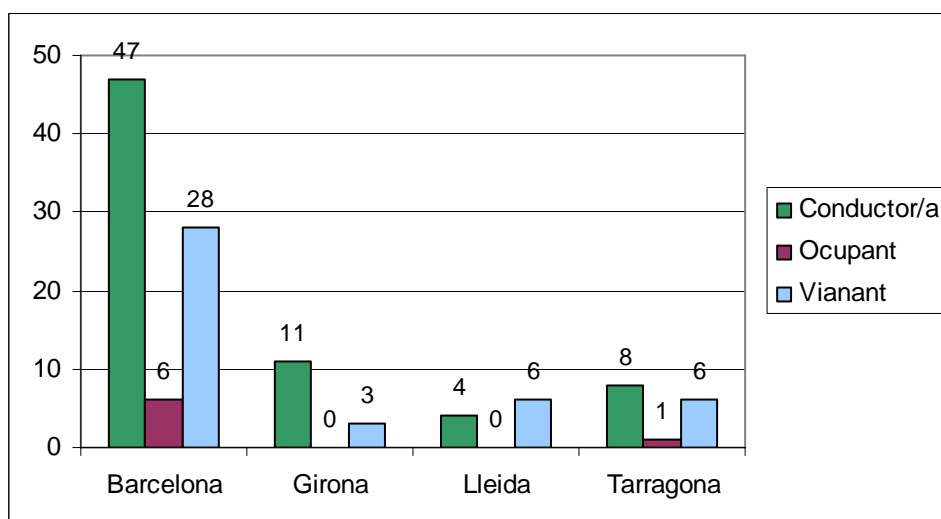
Gràfic 5.8 - Morts a 24 h a les vies interurbanes 2007

Font: SCT i Institut de Medicina Legal de Catalunya

En base a la condició de la víctima, cal destacar el percentatge de vianants morts en relació al total, sobretot a les vies urbanes on el 38,6% de les víctimes són vianants. A Barcelona suposen un terç dels morts, a Lleida el 60% i a Tarragona el 40%. Aquests paràmetres indiquen que cal sensibilitzar a tots els usuaris de la via, vagin o no en vehicle. Tot i així, cal dir que el nombre de vianants morts a 30 dies s'ha reduït en un 12,1% respecte l'any 2006 (de 99 el 2006 a 87 vianants morts el 2007).

Gràfic 5.9 - Morts a 24 h a les vies urbanes 2007

Font: SCT i Institut de Medicina Legal de Catalunya

Dades del permís per punts en els 2 anys d'aplicació

Aquest sistema, també implementat en altres països europeus, integra dos tipus d'actuacions: dissuasives i educatives. La primera, pel seu caràcter punitiu, és dissuasiva perquè existeix el risc de perdre punts o, fins i tot, perdre el permís de conduir. La segona, és de caràcter educatiu perquè la seva finalitat és la de sensibilitzar i reeducar a la persona infractora. Des de la seva posada en marxa, l'1 de juliol de 2006 fins al 30 de juny de 2008, el Servei Català de Trànsit (SCT) ha tramitat a la *Direcció General de Tráfico* (DGT) **245.373** expedients sancionadors fermes, que comporten la pèrdua de **731.913** punts.

Taula 5.8 - Expedients per pèrdua de punts de l'1/07/2006 al 30/06/2008

Nombre d'expedients	Punts a detreure	Total punts
101.226	2	202.452
84.123	3	252.369
41.526	4	166.104
18.498	6	110.988
245.373		731.913

Font: SCT

Les infraccions segons la seva tipologia es distribueixen en les següents:

Taula 5.9 - Tipologia dels expedients per pèrdua de punts

Tipologia	Nombre d'expedients	Percentatge
Velocitat	135.782	55,34%
Cinturó, casc i altres dispositius de seguretat	35.805	14,59%
Alcoholèmia	23.560	9,60%
Ús del mòbil	18.270	7,45%
Sense l'autorització administr. corresponent	9.841	4,01%
Conducció temerària	1.962	0,80%
Altres	20.153	8,21%

Font: SCT

Un total de **2.431** infractors han perdut la totalitat dels punts que tenien en el seu crèdit inicial per sancions fermes tramitades pel SCT. Com s'observa a la taula, la tipologia amb el percentatge més elevat d'expedients sancionadors que comporten pèrdua de punts és la infracció per velocitat, amb més de la meitat del total, seguit del no ús de les mesures de seguretat passiva i sobrepassar el nivell d'alcohol permès.

Respecte a l'actuació educativa, durant els dos anys d'aplicació dels sistema, més de tres mil conductors han passat pels 354 cursos de sensibilització i reeducació viària. El 94% dels alumnes han superat els cursos i en total, a Catalunya, s'ha recuperat **12.180** punts.

Taula 5.10 - Cursos de formació realitzats

TIPUS DE CURS	CURSOS	ALUMNES	APTES	%APTES
Formació addicional	3	9	4	44,44%
Recuperació permís	40	203	191	94,09%
Recuperació punts	311	2.823	2.663	94,33%
TOTAL	354	3.035	2.858	94,17%

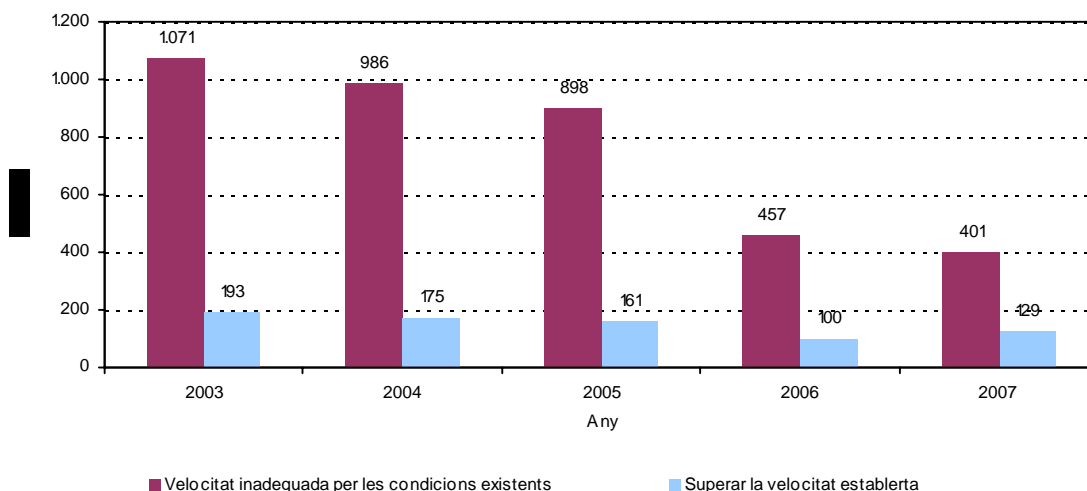
*De 1/07/2006 a 30/06/2008

Font: SCT

Dades relatives als factors concurrents de l'accidentalitat: velocitat, alcohol, mesures de seguretat passiva

El risc i la severitat dels accidents s'incrementa amb l'augment de la velocitat de circulació. És necessària una major distància de frenada i la major energia cinètica provoca una major deformació del vehicle i, com a resultat, una major severitat en les lesions dels ocupants. A partir de l'any 2000, el nombre de vehicles implicats en accidents que havien comès infracció de velocitat va iniciar un descens continuat.

Gràfic 5.10 - Evolució de vehicles implicats en accidents amb morts i ferits greus que han comès infraccions de velocitat. 2003-2007

Font: SCT

El 2007, en accidents amb morts i ferits greus, va haver-hi 401 vehicles implicats on es va donar velocitat inadequada per a les condicions existents, el que suposa un 6,4% sobre el total de vehicles involucrats. En relació al límit de velocitat establert, el nombre de vehicles implicats va ser de 129 el que suposa un 2,1% dels vehicles implicats en accidents amb morts i ferits greus.

Aquests paràmetres favorables obtinguts en relació a la velocitat han estat el resultat, d'una banda, d'estratègies per combatre la velocitat excessiva o inadequada amb un increment dels trams de velocitat controlada objectivament i, d'una altra, de campanyes preventives publicitàries que consciencien a la ciutadania dels perills d'una excessiva velocitat. Aquesta tendència a la baixa pot estar influenciada pel nou sistema de recollida de dades SIDAT, introduït l'any 2005.

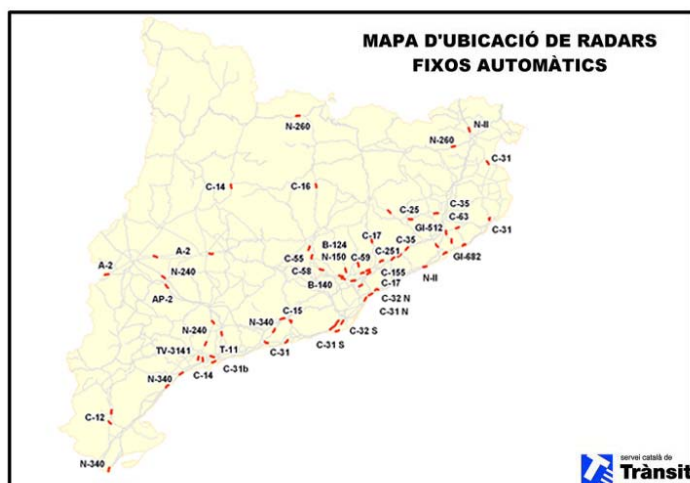
Taula 5.11 - Relació de PMV's que funcionen com a controls de velocitat preventius

Via	PK	Sentit
C-31 N	214,9	Entrada
B-20	21,5	Sortida
C-33	79,2	Entrada
C-58	9,62	Sortida
C-58	9,4	Entrada
C-58	14,8	Sortida
C-58	14,7	Entrada
AP-2	13,5	Entrada
A-2	603,2	Entrada
A-2	586,3	Sortida
B-20	1,21	Entrada
C-32s	53,8	Sortida
C-32s	53,48	Entrada
C-32s	52	Entrada
C-32s	50,1	Sortida
C-32s	48,1	Entrada
C-31s	194,2	Sortida
C-31s	180,7	Entrada
C-35	84,5	Sortida
C-65	5,7	Sortida
C-65	5,2	Entrada
C-66	11,75	Entrada

Font: SCT

Durant el 2007, s'ha continuat apostant per la difusió pública dels mapes d'instal·lació dels trams sota control de la xarxa viària amb l'objectiu que tinguin una doble utilitat; com a instruments de control de la velocitat i com a instruments preventius.

Mapa 5.1 - Ubicació de radars fixos automàtics

Font: SCT

Mapa 5.2 - Ubicació de radars mòbils

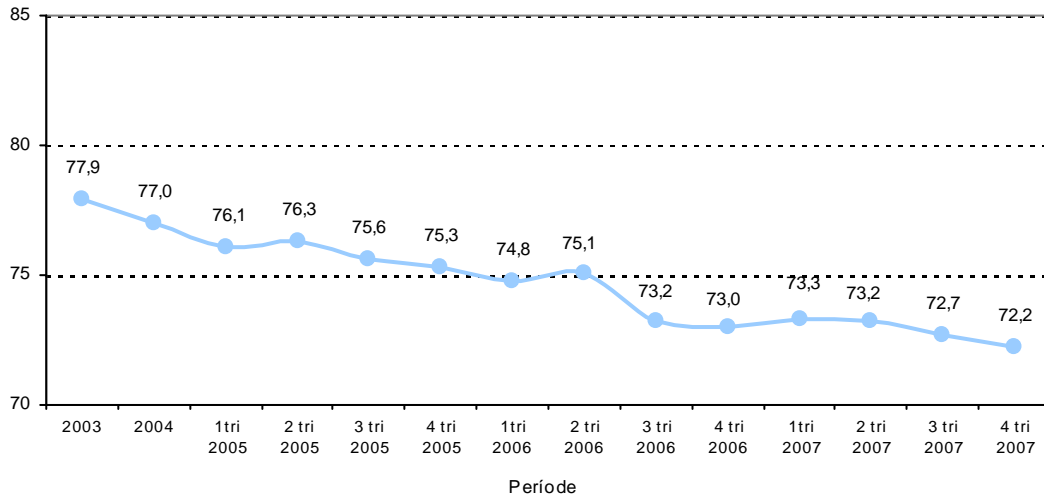
Font: SCT

El Servei Català de Trànsit realitza anualment el Pla de control i seguiment del binomi velocitat/accidents a la xarxa bàsica de carreteres de Catalunya. Amb la mateixa periodicitat es realitza un informe amb l'evolució de les velocitats mitjanes registrades en carretera i en els accessos de Barcelona. Les següents dues gràfiques fan referència a les velocitats obtingudes en carretera.

L'evolució de la velocitat mitjana observada a la carretera ha estat descendent des de l'any 2003. La reducció respecte al quart trimestre de 2006 ha estat de 0,8 km/h. Respecte a finals de 2005, la velocitat mitjana a la carretera és, a finals de 2007, 3,1 km/h inferior.

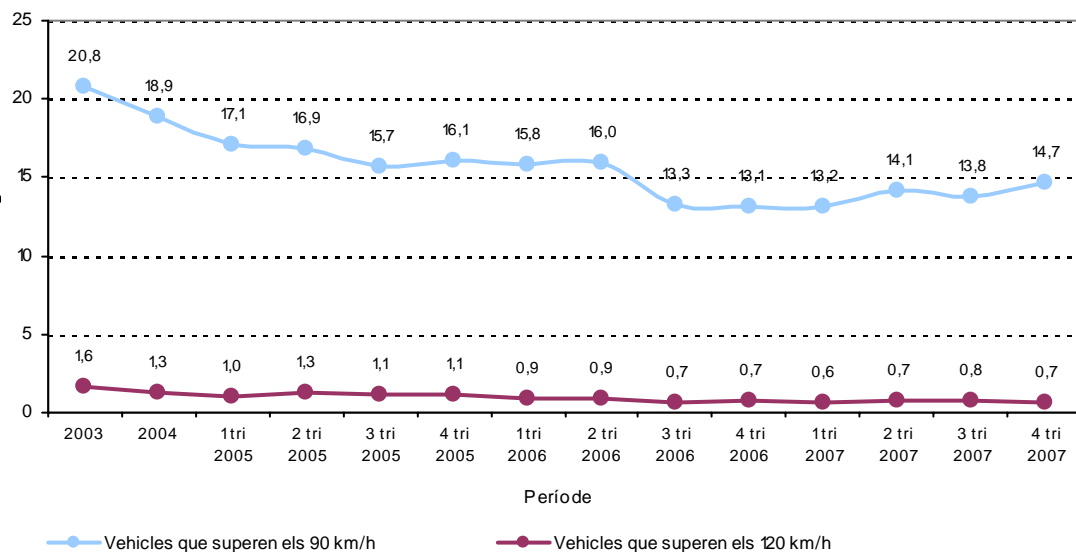
Gràfic 5.11 - Evolució de les velocitats mitjanes a la carretera. Catalunya 2003-2007

Font: SCT

Durant el 2007, el percentatge d'infractors respecte al límit de 120 Km/h s'ha mantingut. Pel que respecte als que superen els 90 Km/h s'ha observat un petit canvi a l'alça al darrer trimestre sense arribar als nivells de la primera meitat de 2006 o anteriors.

Gràfic 5.12 - Evolució del % de vehicles que superen els 90 Km/h i els 120 Km/h a la carretera. 2003-2007

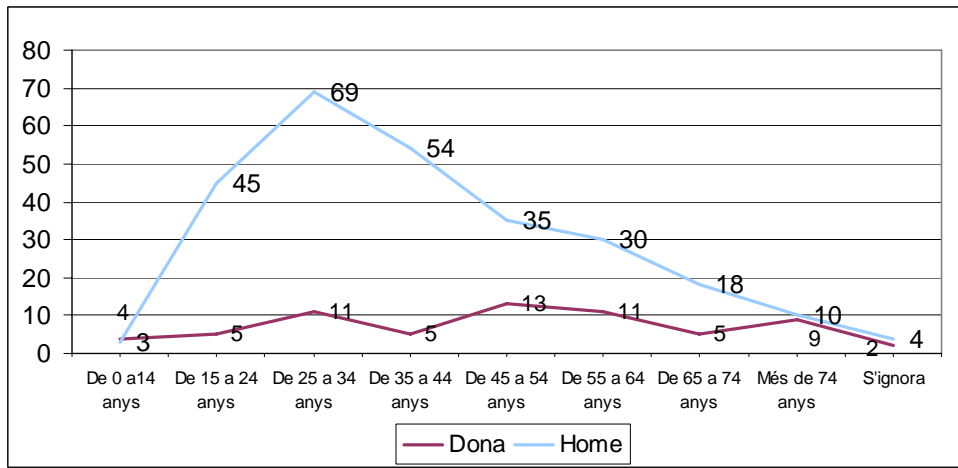

Font: SCT

Perfil de les víctimes

El nombre total de víctimes a 24 hores ha estat de 453, de les quals 355 eren homes i 97 dones. Els patrons de víctimes interanualment es venen reproduint amb certes variacions. El percentatge global de víctimes és majoritàriament masculí amb un actual 78,4%. Tot i això, el percentatge de dones víctimes a 24 hores s'ha vist incrementat un 3,4%, passant del 18% el 2006 al 21,4% el 2007. La franja d'edat amb més víctimes mortals tant en l'àmbit interurbà com urbà es manté el 2007 entre els 25 a 34 anys.

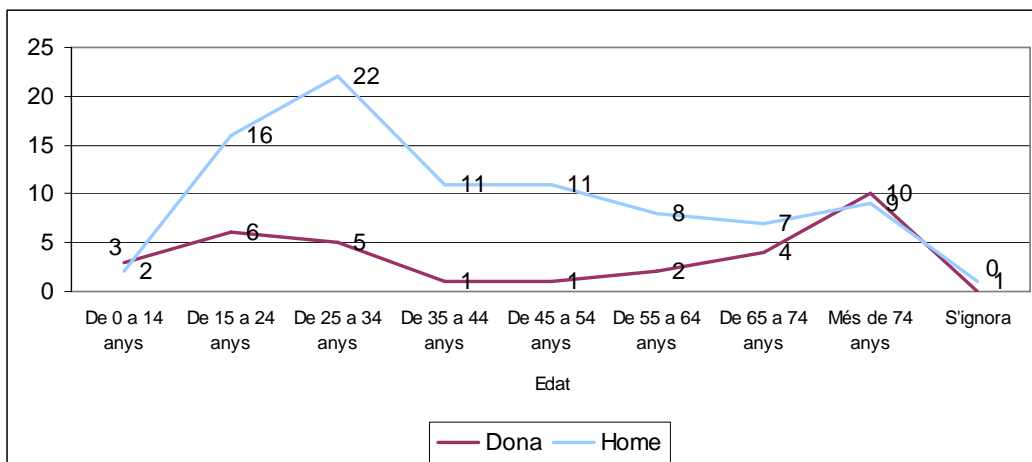
Gràfic 5.13 - Persones mortes per edat i sexe a les vies interurbanes. 2007

Font: SCT

També és significatiu que el 16% de les víctimes mortals en zona urbana siguin majors de 74 anys. En aquesta franja d'edat, el 2006 el percentatge d'homes era força més elevat, fet que queda totalment equilibrat entre els dos sexes el 2007.

Gràfic 5.14 - Persones mortes per edat i sexe a les vies urbanes. 2007

Font: SCT

Mesures de seguretat passiva

Les mesures de seguretat passiva són aquells elements de seguretat personal d'ús obligatori per als conductors i els passatgers dels vehicles, tant de dues rodes com de vehicles lleugers. El seu ús minimitza el risc dels usuaris de patir ferides greus o molt greus, en molts casos de caràcter irreversible.

Malgrat l'obligatorietat, l'extensió de l'ús d'aquestes mesures a les zones urbanes i interurbanes no presenta un caràcter universal. Als sinistres es detecten encara massa casos en què les víctimes no en feien ús.

Taula 5.12 - Accessoris de seguretat de les víctimes d'accident de trànsit. 2007

Mitjà de locomoció	Accessoris de seguretat	Zona urbana	Zona interurbana	Total	% ZU	% ZI	% Total
Ciclomotor + motocicleta	Casc	9.160	2.364	11.524	98,7	97,3	98,4%
	Cap	124	65	189	1,3	2,7	1,6%
	S'ignora	1.802	193	1.995	-	-	-
	Total	11.086	2.622	13.708	100,0	100,0	100,0%
Vehicles lleugers	Cinturó	3.538	7.562	11.100	89,4	93,1	91,8%
	Sistema retenció infantil	110	171	281	2,8	2,1	2,3%
	Cap	311	393	704	7,9	4,8	5,8%
	S'ignora	2.478	1.176	3.654	-	-	-
	Total	6.437	9.302	15.739	100,0	100,0	100,0%

Font: SCT

L'ús de les mesures de seguretat passiva durant el 2007 experimenta un augment en tots els accessoris i en totes les zones. Cal fer especial referència a l'increment de l'ús del casc tant en zona urbana com en interurbana, amb una pujada en relació al 2006 de 3,3 i 5,3 punts, respectivament.

Tot i l'augment de l'ús del cinturó en vehicles lleugers, és un fet preocupant que encara es detectin percentatges del seu no ús al voltant del 10% en zones urbanes i del 7% en zones interurbanes. No obstant això, s'ha incrementat el seu ús respecte el 2006 en 3,3 punts en zones urbanes i 1,6 punts en zones interurbanes.

Alcoholèmies

En informes anteriors s'indicava la necessitat d'augmentar els controls d'alcoholèmia com a una de les eines de lluita contra els efectes en la sinistralitat del binomi velocitat/alcohol.

Taula 5.13 - Proves d'alcoholèmia, motiu i resultat. 2002-2007

Any	Motiu prova	Resultat negatiu	%	Resultat positiu*	%	S'hi nega	%	Total	%
2002	Accident	9.016	81,0	1.981	17,8	138	1,2	11.135	3,0%
	Control preventiu	332.899	94,9	17.293	4,9	417	0,1	350.609	95,8%
	Infracció	1.995	54,2	1.610	43,7	77	2,1	3.682	1,0%
	Símptomes	227	37,0	360	58,7	26	4,2	613	0,2%
	Total	344.137	94,0	21.244	5,8	658	0,2	366.039	100,0
2003	Accident	13.213	86,5	1.922	12,6	145	0,9	15.280	3,6%
	Control preventiu	386.263	96,3	14.515	3,6	364	0,1	401.142	95,2%
	Infracció	2.377	54,9	1.837	42,4	115	2,7	4.329	1,0%
	Símptomes	155	24,0	452	70,1	38	5,9	645	0,2%
	Total	402.008	95,4	18.726	4,4	662	0,2	421.396	100,0
2004	Accident	24.253	90,5	2.383	8,9	170	0,6	26.806	5,9%
	Control preventiu	399.792	95,3	19.265	4,6	465	0,1	419.522	92,6%
	Infracció	3.475	57,9	2.385	39,8	140	2,3	6.000	1,3%
	Símptomes	197	23,5	603	71,8	40	4,8	840	0,2%
	Total	1.920.007	94,4	104.576	5,4	3455	0,2	2.028.038	100,0
2005	Accident	22.104	89,5	2.421	9,8	164	0,7	24.689	5,6%
	Control preventiu	381.817	94,3	22.798	5,6	433	0,1	405.048	92,5%
	Infracció	4.494	62,1	2.624	36,3	118	1,6	7.236	1,7%
	Símptomes	143	17,2	640	77,0	48	5,8	831	0,2%
	Total	4.248.572	93,3	237.635	6,5	7673	0,2	4.493.880	304,0%%
2006	Accident	15.863	86,2	2.382	12,9	164	0,9	18.409	4,3%
	Control preventiu	379.126	93,8	24.555	6,1	548	0,1	404.229	93,4%
	Infracció	6.168	66,6	2.939	31,7	155	1,7	9.262	2,1%
	Símptomes	240	23,7	726	71,6	48	4,7	1.014	0,2%
	Total	401.397	92,7	505.872	7,1	16261	0,2	432.914	100,0
2007	Accident	17.828	87,7	2.298	11,3	207	1,0	20.333	4,4%
	Control preventiu	404.830	94,0	24.734	5,7	676	0,2	430.240	93,1%
	Infracció	7.388	70,6	2.890	27,6	190	1,8	10.468	2,3%
	Símptomes	402	34,3	724	61,8	45	3,8	1.171	0,3%
	Total	430.448	93,1	30.646	6,6	1.118	0,2	462.212	100,0%

Font: SCT

Durant el 2007 aquesta lluita s'ha mantingut amb un total de 462.212 proves realitzades, fet que suposa un 6,8% més que l'any 2006. Els percentatges pels motius de la prova es mantenen similars al 2006. El total de resultats positius disminueix fins al 6,6% del total de les proves efectuades el 2007. El percentatge dels conductors que es neguen a realitzar la prova es manté estable cada any en un 0,2%.

Delictes de Trànsit

Pel que respecta als delictes de trànsit enguany s'observa un fort increment en el nombre absolut (14.818), un 44,8% més en relació al 2006. La major part d'aquests delictes fan referència a la "conducció sota els efectes de begudes alcohòliques" (11.985). Precisament aquest apartat és el que més augmenta en relació al 2006, amb un increment del 54,15%. Un altre dels delictes que creix significativament i, que té relació amb l'anterior és la "negativa a sotmetre's a les proves d'alcoholèmia", amb un percentatge del 26%. L'apartat de conducció temerària, que inclou també aquest any la conducció homicida, s'ha vist incrementat en un 10,9%. L'apartat "originar un greu risc per la circulació" ha estat l'únic en disminuir, amb un 16,3% menys de delictes.

L'explicació d'aquest augment significatiu de delictes de trànsit es deu principalment a l'entrada en vigor de la Instrucció 3/2006 sobre els criteris d'actuació del Ministeri Fiscal per a una efectiva persecució dels il·lícits penals relacionats amb la circulació de vehicles a motor. Aquesta instrucció va implicar un canvi en el criteri per a denunciar penalment les alcoholèmies disminuint el nivell d'alcohol en el cos que constituïa delicte, que va passar a ser de 0,60 mg d'alcohol en litre d'aire aspirat. Aquesta Instrucció es va començar a aplicar el juliol de 2006 però va ser durant tot el 2007 quan s'han vist els efectes d'una total implementació. A més, aquest criteri del Ministeri Fiscal es va introduir en la reforma del Codi Penal en relació als delictes de trànsit a finals de 2007.

Gràfic 5.15 - Delictes relatius al trànsit. 2003-2007

	2003	2004	2005	2006	2007
Conduir sota els efectes de begudes alcohòliques	4.119	4.968	6.927	7.775	11.985
Negativa a sotmetre's a les proves	646	711	972	1.081	1.362
Conducció temerària	511	655	937	1011	1.121
Originar un greu risc per la circulació	328	330	301	367	307
Velocitat penalment punible	0	0	0	0	19
Conduir sense permís per pèrdua de vigència	0	0	0	0	16
Conduir sense haver obtingut mai permís	0	0	0	0	6
Relatius al trànsit genèric	0	0	3	0	2

Font: NIP

Gràfic 5.16 - Delictes relatius al trànsit, totals absoluts PG-ME/PL

	PGME	PL
Conduir sota els efectes de begudes alcohòliques	6.029	5.956
Negativa a sotmetre's a les proves	558	804
Conducció temerària	741	380
Originar un greu risc per la circulació	207	100
Velocitat penalment punible	12	7
Conduir sense permís per pèrdua de vigència	9	7
Conduir sense haver obtingut mai permís	4	2
Relatius al trànsit genèric	1	1

Font: NIP

Del total de 14.818 delictes relatius al trànsit, 7.561 han estat coneguts per la PG-ME i 7.257 per les policies locals, la qual cosa representa aproximadament un 51% i un 49%, respectivament. Un fet a destacar és que la negativa a sotmetre's a la prova d'alcoholèmia s'hagi produït en un 60% en l'àmbit de les policies locals, mentre que el 66% de les conduccions temeràries són observades per la PG-ME.

Gràfic 5.17 - Delictes relatius al trànsit, per províncies PG-ME

	Barcelona	Girona	Lleida	Tarragona
Conduir sota els efectes de begudes alcohòliques	2.920	1.019	715	1.375
Negativa a sotmetre's a les proves	234	139	81	104
Conducció temerària	447	96	53	145
Originar un greu risc per la circulació	139	33	18	17
Velocitat penalment punible	5	1	2	4
Conduir sense permís per pèrdua de vigència	5	1	1	2
Conduir sense haver obtingut mai permís	2	1	1	0
Relatius al trànsit genèric	0	0	0	1

Font: NIP

El factor metropolità amb 3.752 delictes, 50% del total, segueix sent determinant, sobretot en els delictes de conducció sota els efectes de begudes alcohòliques (48,4% respecte el total) i en els delictes per conducció temerària (60% del total).

Pel que fa referència a la resta de les províncies, els resultats són força heterogenis, sent la província de Lleida la que presenta menys delictes relatius al trànsit, tant en vies interurbanes (11,5%) com urbanes (poc més del 4%).

La província de Tarragona amb un total de 1.648 delictes es situa en segon lloc en vies interurbanes, de les quals són competència de la PG-ME, mentre que la província de Girona amb 1.136 delictes es situa en segon lloc en vies urbanes, competència de les policies locals.

Gràfic 5.18 - Delictes relatius al trànsit, per províncies PL

	Barcelona	Girona	Lleida	Tarragona
Conduir.sota els efectes de begudes alcohòliques	4.161	954	262	579
Negativa a sotmetre's a les proves	558	120	39	87
Conducció temeraria	280	50	3	47
Originar un greu risc per la circulació	73	12	2	13
Velocitat penalment punible	7	0	0	0
Conduir sense permís per pèrdua de vigència	6	0	0	1
Conduir sense haver obtingut mai permís	2	0	0	0
Relatius al trànsit genèric	1	0	0	0

Font: NIP

Indicadors de la mobilitat segura

Per tal de poder realitzar comparatives interanuals fiables cal utilitzar indicadors sobre accidentalitat amb paràmetres homogenis que permetin avaluar tant les tendències pròpies de cada país com realitzar anàlisis comparatives amb els països del nostre entorn.

Aquests índexs d'accidentalitat recullen dades en relació a:

- Accidents amb morts i ferits greus / 100.000 habitants
- Accidents amb morts i ferits greus / 100.000 vehicles
- Accidents amb morts i ferits greus / 10 M veh.-Km en carretera
- Morts a 24 hores / 1.000 accidents amb víctimes
- Morts a 24 hores / M d'habitants
- Morts a 30 dies / M d'habitants

Es disposen paràmetres sobre aquests indicadors des de l'any 1993. En el període 1993-1998 l'accidentalitat a Catalunya va créixer. A partir de 1998, però, l'accidentalitat presenta una tendència descendent constant que posa els índexs actuals en valors per sota dels de 1993.

Taula 5.14 - Índex d'accidentalitat. 1998 - 2007

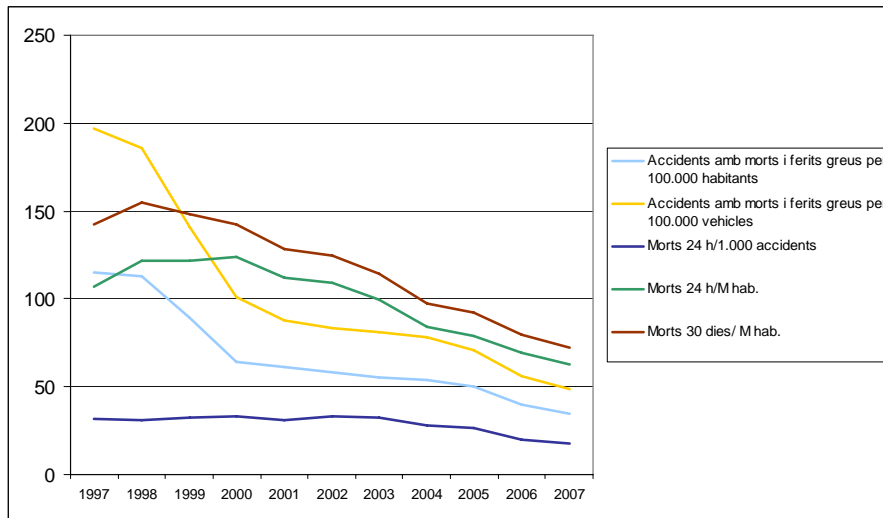
Índexs d'accidentalitat	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Accidents amb morts i ferits greus per 100.000 habitants	113	89	64	61	58	55	54	50	40	35
Accidents amb morts i ferits greus per 100.000 vehicles	186	141	101	88	83	81	78	71	56	49
Accidents amb morts i ferits greus per 10 M veh.-km en carretera	0,9	0,7	0,6	0,7	0,6	0,6	0,5	0,5	0,3	0,3¹
Morts 24 h/1.000 accidents	31,2	32,1	33,2	30,9	33,0	32,4	28,2	26,2	19,8	17,4
Morts 24 h/M hab.	122	122	124	112	109	99,5	84	79	69	63
Morts 30 dies/ M hab.	155	148	142	128	125	114	97	92	80	72

¹El valor del darrer any per aquest índex es calcula amb les darreres dades de mobilitat disponibles (veh.-km any anterior). Així, la xifra de 2007 correspon a dades de mobilitat de 2006. En l'Anuari següent es publica la xifra amb les dades ja actualitzades segons l'estudi d'exposició al risc realitzat pel SCT.

Font: DGT i IDESCAT

L'any 2006 va oferir reduccions remarcables en accidentalitat sobretot en dos indicadors: el nombre de morts i ferits greus en relació amb el parc de vehicles i en el nombre de morts a 24 hores per milió d'habitants. La tendència descendent en l'accidentalitat és manté durant l'any 2007, tot i ser el seu descens més moderat. Enguany, els accidents amb morts i ferits greus per 100.000 vehicles has disminuït en un 12,5% i, els morts a 30 dies i a 24 hores per milió d'habitants, ho han fet respectivament en un 10% i 8,7% en relació a l'any anterior.

Gràfic 5.19 - Índex d'accidentalitat 1997-2007.

Font: DGT i IDESCAT

6. Seguretat en el context de les emergències i la protecció civil

Emergències i protecció civil

L'Acord per la Seguretat a Catalunya basat en 10 punts i presentat al Parlament el mes de gener de 2007 proposava en dos dels seus apartats "Consolidar un sistema de protecció civil que prioritzi la prevenció, la planificació i la informació a la població" i "Establir un nou centre per atendre les demandes urgents i coordinar les emergències".

L'any 2007 es van incorporar diverses novetats normatives en l'àmbit de les emergències i la protecció civil. Ja amb anterioritat a l'esmentat Acord i en aquest mateix sentit, es va crear la nova Direcció General de Protecció Civil mitjançant el Decret 479/2006 de 5 de desembre d'estructuració del Departament d'Interior, Relacions Institucionals i Participació. Aquesta Direcció es plantejava com un àmbit de treball que permetés potenciar els instruments per a la identificació del risc, la planificació, el seguiment constant dels esdeveniments i la coordinació dels cossos operatius i la informació a la població i va passar a assumir algunes de les competències atribuïdes anteriorment a la Direcció General d'Emergències, Prevenció d'Incendis i Salvaments

Mitjançant el Decret 186/2007, de 28 d'agost, es va reestructurar el Departament d'Interior, Relacions Institucionals i Participació, llevat de la Direcció General de Prevenció, Extinció d'Incendis i Salvaments, que ho va fer mitjançant el Decret 183/2007, de 28 d'agost, per tal de facilitar el funcionament intern del nou Departament i garantir una prestació de serveis més eficaç i eficient. L'increment de l'activitat d'aquesta Direcció i l'augment del personal del cos de bombers de la Generalitat exigia l'adequació dels òrgans administratius als requeriments dimensionals i funcionals actuals necessaris per al desenvolupament correcte de les funcions encomanades.

La nova estructuració del Departament, afegida a l'aprovació de la Llei 9/2007, de 30 de juliol, del Centre d'Atenció i Gestió de Trucades d'Urgència 112 Catalunya i de la Llei 10/2007, de 30 de juliol, de l'Institut de Seguretat Pública de Catalunya, feia convenient unificar o centralitzar en una única disposició normativa l'organització departamental, el que es va materialitzar en el Decret 243/2007 de 6 de novembre, d'estructura del Departament d'Interior, Relacions Institucionals i Participació.

Finalment, també s'ha de destacar per a l'any 2007 l'ACORD GOV/17/2007, de 6 de febrer, l'aprovació del Pla especial d'emergència exterior del sector químic de Catalunya (PLASEQCAT). Es tracta d'un pla d'emergències pioner a l'Estat espanyol que té per objectiu fer front les emergències per accidents greus amb substàncies perilloses que es produeixin a Catalunya.

Dades generals sobre el territori i factors condicionants

El sòl i els seus usos, la climatologia i la densitat de població són factors fonamentals en la prevenció de riscos i en l'actuació front les emergències. A continuació s'exposen algunes dades al respecte²³.

El sòl i els seus usos

A continuació s'exposa la distribució dels diferents usos que va rebre el sòl a Catalunya l'any 2006.

Taula 6.1 - Superfície i usos del sòl a Catalunya 2006 en hectàrees

	Superfície forestal			Sense vegetació	Conreus		Urbanitzat i altres ⁽¹⁾
	bosc	bosquines	altres		secà	regadiu	
Barcelona	334.783	117.590	50.618	25.920	130.891	11.011	101.945
Girona	270.643	74.046	83.475	21.583	72.893	33.631	34.662
Lleida	312.563	200.805	250.211	27.950	246.182	152.795	24.834
Tarragona	134.996	115.191	35.665	46.043	194.485	65.704	38.576
Catalunya	1.052.985	507.632	419.969	121.496	644.451	263.141	200.017

(1) Sòl urbà, urbanitzable i infraestructures.

Font: IDESCAT

Comparant la present taula amb la que es va exposar en l'informe anterior, s'aprecia que continua l'increment anual dels boscos i bosquines, amb augments experimentats entre el 2005 i el 2006 van ser d'un 5,81% i del 2,43% respectivament. Pel que fa a la superfície conreada, s'aprecia un increment del regadiu d'un 0,79% i una minva del secà en un -1,75%. Augmenta la superfície urbanitzada i altres (sòl urbanitzable i infraestructures) en un percentatge del 1,57%.

La climatologia

En conjunt, l'any passat va ser qualificat per part del Servei Meteorològic de Catalunya en el seu *Butlletí Climàtic de l'any 2007* com a termomètricament normal però sec a la major part de Catalunya.

Pel que fa a la *termometria**, la temperatura mitjana dels mesos de febrer, abril, maig i juny va ser en general superior a la mitjana climàtica, però des de finals d'agost fins finals d'any es van donar temperatures inferiors. Així doncs, la qualificació d'aquest any com a normal pel que fa a aquest àmbit, no és conseqüència d'un comportament homogeni, sinó de la successió de

²³ Totes elles corresponents al 2007, a excepció de la del sòl i els seus usos, de la qual només es disposen de 2006.

períodes càlids i freds, donant com a resultat unes mitjanes properes a la mitjana climàtica a la major part del territori.

Pel que fa a la *pluviometria**, gairebé tots els mesos van estar per sota de la mitjana climàtica, amb l'excepció d'abril, que va ser molt plujós a gairebé tot el territori, així com l'agost i l'octubre a diferents zones del país. Set mesos van ser molt secs, amb valors per sota del 30% de la mitjana de precipitació (gener, juny, juliol, agost, setembre, novembre i desembre). Només l'extrem meridional del territori va presentar còmputos normals o fins i tot plujosos a la zona dels Ports. Pel que fa a la neu als Pirineus, va ser molt escassa, essent el mes de gener el menys nivós de la darrera dècada en alguns indrets. Les zones amb manca de precipitació més acusada van ser el sector central del Berguedà, el nord de la Selva, l'extrem occidental de la Noguera i la part central del Segrià. Altres zones van presentar escassa precipitació, amb valors d'entre el 50 i el 70% respecte la mitjana climàtica.

La densitat de població

La densitat de població a Catalunya l'1 de gener de l'any 2007²⁴ va augmentar respecte l'any anterior, passant de 222,2 habitants per km² a 224,6. Si bé aquest increment respecte el 2006 ho va ser en aproximadament la meitat del que va produir-se entre el 2005 i aquell any, es va continuar amb la tendència a l'alça d'aquest ítem, amb tot el que comporta d'augment en la pressió sobre el territori i els recursos, així com damunt dels diferents serveis públics, inclosos els d'emergències.

L'Estat espanyol, al seu torn, també va experimentar un augment en la densitat de població, ja que va passar de 88,6 habitants per km² el 2006 a 89,6²⁵. Aquest increment va ser lleument inferior a l'experimentat respecte el 2005,

---

²⁴ Dades Catalunya: 7.210.508 empadronats 2007; superfície en km² 32.106,54. Xifres de població oficials corresponents al padró municipal d'habitants. Font: IDESCAT.

²⁵ Dades Estat espanyol: 45.200.737 empadronats 2007; superfície en km² 504.645. Font: INE.

6.1 Seguretat en el context de les emergències

Els incendis forestals a Catalunya

Els incendis forestals en el conjunt de l'any

La taula següent reflecteix el nombre d'incendis forestals a Catalunya en els darrers 10 anys.

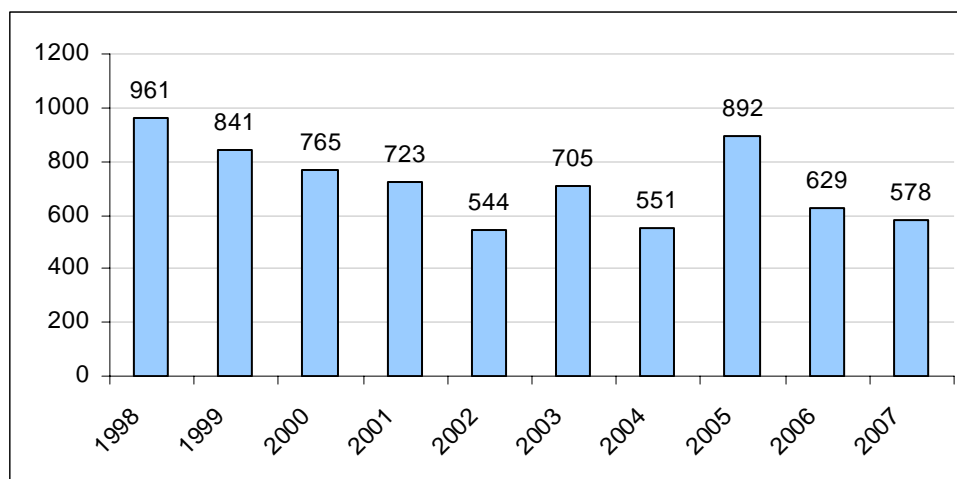
Taula 6.1.1 - Nombre d'incendis forestals i hectàrees cremades 1998-2007

Any	Nombre d'incendis	Ha Arbrades	Ha No Arbrades	Ha Forestals	Ha / Incendi
1998	961	13.714	7.278	20.992	21,8
1999	841	485	764	1.249	1,5
2000	765	2.637	5.705	8.342	10,9
2001	723	993	2.001	2.994	4,1
2002	544	951	1.147	2.098	3,9
2003	705	7.408	2.455	9.863	14,0
2004	551	393	674	1.067	1,9
2005	892	3.602	1.892	5.494	6,2
2006	629	1.811	1.594	3.405	5,4
2007	578	847	764	1.612	2,8

Font: IDESCAT

Segons es desprèn d'aquesta taula, d'igual manera que en el 2006 es dona una disminució en nombre d'incendis i en hectàrees forestals cremades. En el primer cas, però, el decreixement s'atenua i és percentualment menys important, mentre que en el segon s'accentua, com es veurà més gràficament a continuació.

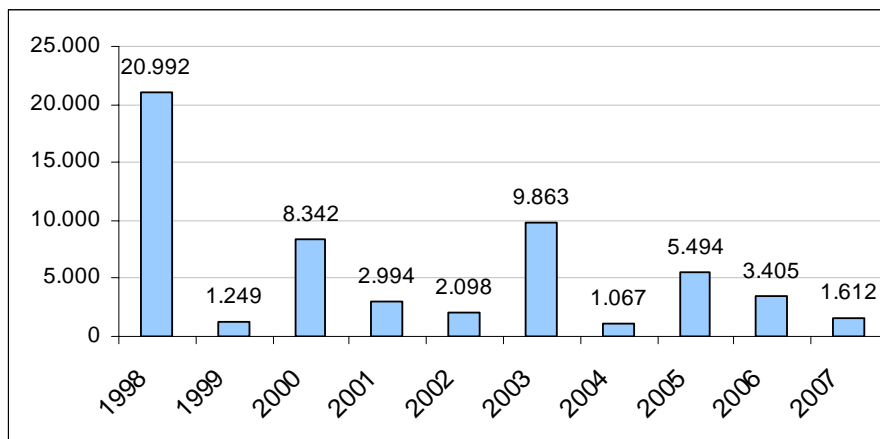
Gràfic 6.1.1 - Nombre d'incendis forestals 1998 – 2007

Font: IDESCAT

El nombre d'incendis forestals del 2007 és el tercer més baix dels 10 darrers anys. A l'igual que en el 2006, es produeix una disminució respecte l'any que el precedeix, però en aquest cas, en menor proporció (8,1% front 29,5%).

Gràfic 6.1.2 - Superfície forestal afectada pel foc 1998 – 2007

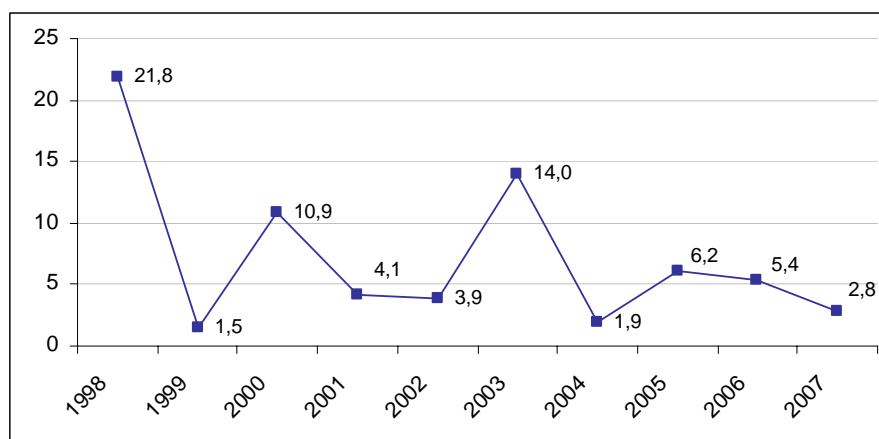

Font: IDESCAT

Pel que fa referència a superfície forestal afectada, l'any 2007 va ser també el tercer més baix dels 10 darrers anys. També continua la disminució que ja es va donar l'any 2006, però amb xifres percentualment superiors a les d'aquell any respecte el seu precedent (52,7% front 38%).

Els dos gràfics exposats anteriorment expliquen la minva que també s'aprecia en el nombre d'hectàrees cremades per incendi, que també és el tercer inferior dels 10 darrers anys, tal com s'aprecia a continuació.

Gràfic 6.1.3 - Hectàrees afectades per incendi 1998 – 2007

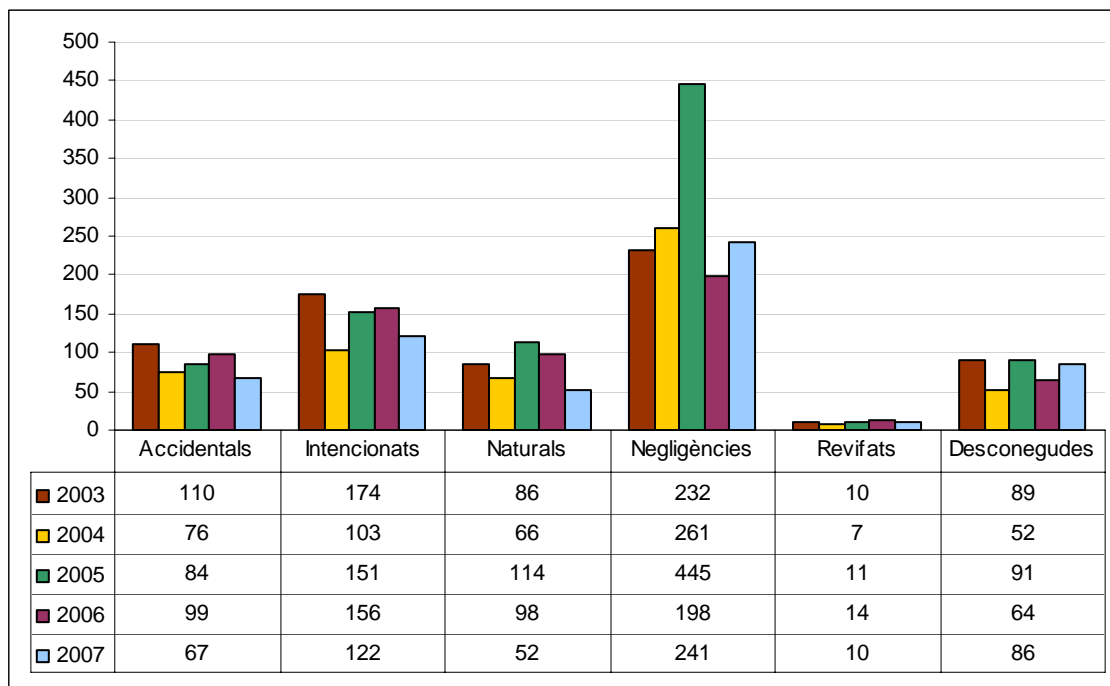

Font: IDESCAT

La causalitat dels incendis forestals en el conjunt de l'any

El gràfic següent reflecteix com el factor antròpic és el que majoritàriament explica un major nombre d'incendis forestals, sota la forma, principalment, de negligències i, en menor mesura, d'intencionalitat. Percentualment, aquests dos factors expliquen gairebé un 63% del total.

Gràfic 6.1.4 - Incendis per causes 2003 – 2007

Font: IDESCAT

Dels diferents ítems exposats i a banda de les causes desconegudes, només augmenten respecte l'any anterior els incendis causats per negligències, un valor que havia experimentat una important disminució en el 2006. La resta de causes experimenten decreixements percentuals de major o menor entitat.

Els incendis forestals a l'estiu

La taula que s'exposa a continuació reflecteix l'evolució dels incendis forestals en els darrers 10 anys i de la superfície forestal afectada pel que respecta al període d'estiu, és a dir, entre les dates de 15 de juny a 15 de setembre. Es tracta de dades del Departament de Medi Ambient i Habitatge²⁶.

Taula 6.1.2 - Nombre d'incendis forestals i superfície forestal afectada en campanya d'estiu 1998 - 2007²⁷

Any	Nombre d'incendis	Ha Arbrades	Ha No Arbrades	Ha Forestals
1998	447	13.231	5.715	18.946
1999	319	127	79	205
2000	365	1.857	5.029	6.885
2001	399	847	1.890	2.737
2002	234	632	242	874
2003	501	6.753	2.397	9.150
2004	271	58	111	169
2005	326	3.045	1.152	4.196
2006	358	1.635	394	2.028
2007	280	758	607	1.365

Font: Direcció General del Medi Natural (Departament de Medi Ambient i Habitatge)

Tal i s'ha comentat per al conjunt de l'any, el 2007 va ser també el tercer inferior dels 10 darrers anys en nombre d'incendis forestals en campanya d'estiu. Pel que fa a superfície forestal afectada va ser la quarta menor del mateix període.

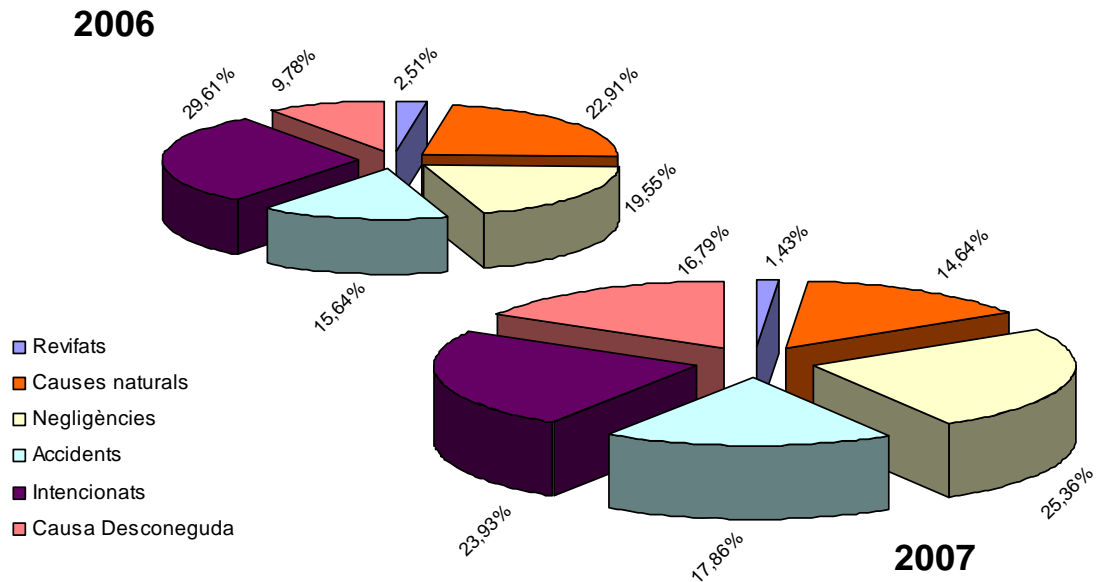
²⁶ Com ja s'ha indicat en edicions anteriors, les dades que disposa el Departament de Medi Ambient i Habitatge difereixen de les que es deriven de la Direcció General de Prevenció, Extinció d'Incendis i Salvaments (DGPEIS), com es podrà comprovar en l'apartat corresponent d'aquest mateix Informe. Això obeeix a diferències en el tipus de criteri emprat a l'hora de comptabilitzar-les.

²⁷ Les dades corresponents al 2006 que s'ofereixen en el present informe presenten variacions respecte a les que es van facilitar en l'Informe de Seguretat anterior, degut a què aquelles xifres eren provisionals.

La causalitat dels incendis forestals a l'estiu

El gràfic següent compara la causalitat dels incendis en campanya d'estiu dels dos darrers anys, segons dades proporcionades pel Departament de Medi Ambient i Habitatge.

Gràfic 6.1.5 - Percentatge d'incendis per causes en campanya d'estiu 2006 - 2007

Font: Direcció General del Medi Natural (Departament de Medi Ambient i Habitatge)

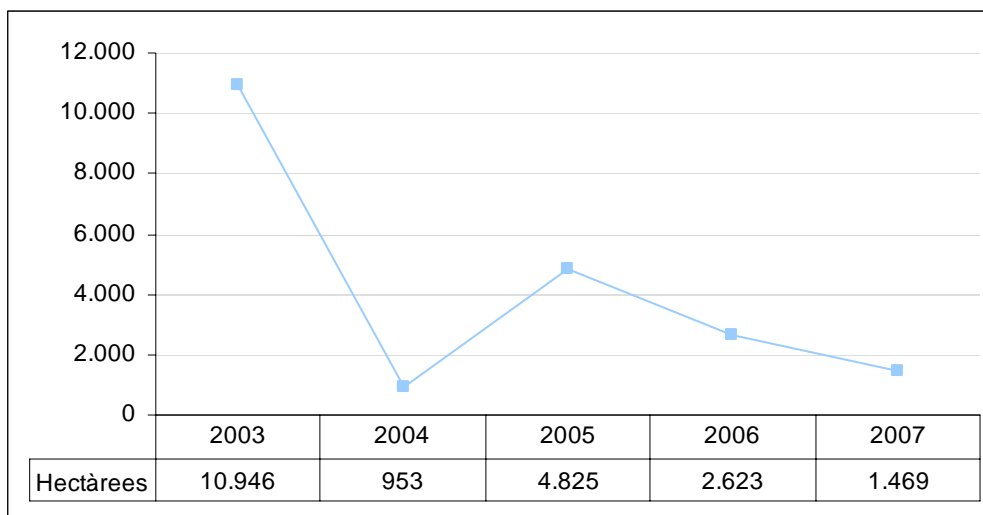
Com es dedueix del gràfic anterior, es donen disminucions percentuals dels incendis amb causes naturals, seguits dels causats intencionadament i, mentre que augmenten els que ho han estat per negligències i, en menor mesura, els originats per accidents.

En relació amb la intencionalitat, cal esmentar que en el mes de juliol la Unitat d'Investigació de l'Àrea Bàsica Policial del Bages va detenir una persona com a presumpta autora de diversos incendis en aquell mes i el seu precedent a la comarca.

La campanya d'estiu dels Bombers de la Generalitat

El gràfic següent reflecteix quina va ser la superfície afectada pel foc a Catalunya en els darrers cinc anys segons dades proporcionades pel Grup de Recolzament d'Actuacions Forestals dels Bombers de la Generalitat (GRAF).

Gràfic 6.1.6 - Superfície afectada a l'estiu pel foc a Catalunya 2003 – 2007(*)

Font: Direcció General de Prevenció, Extinció d'Incendis i Salvaments

(*)Dades proporcionades pel Grup de Recolzament d'Actuacions Forestals dels Bombers de la Generalitat (GRAF) que inclouen la superfície afectada a Catalunya en terrenys agrícoles, forestals i urbans per al període 15 de juny a 15 de setembre.

En el 2007 es van produir 2.244 incendis de vegetació, el que va afectar 1.469 hectàrees. Com es pot observar, els dos darrers anys van presentar decreixements en la superfície afectada pel foc, sense arribar, però, als valors de l'any 2004.

La campanya d'estiu de 2007 només va presentar comportaments de Gran Incendi Forestal (GIF) en l'incendi de La Torre de Fontaubella (Priorat), on van cremar 400 ha en el mes de setembre. Un altre incendi destacable va ser el de Mont-roig del Camp (Baix Camp), en el mes de juliol, en el que es van veure afectades 391 ha. Aquest darrer incendi va ser un clar exemple de la dificultat en l'extinció d'incendis forestals amb interfase urbana (urbanitzacions), així com del component de simultaneïtat, ja que el mateix 4 de juliol, van coincidir l'esmentat incendi de Mont-roig, un a Navàs (200 ha), i altres dos declarats aquella tarda, a Ulldecona i Sanaüja.

D'altra banda, i pel que respecta a les actuacions dels Bombers de la Generalitat fora de Catalunya, destaquen dos: la de Les Useres, a la comarca de l'Alcalatén (Castelló) i el de Camporrells, a l'Aragó. La col·laboració va ser recíproca, ja que aquesta darrera comunitat i el País Valencià també van acudir a Catalunya amb motiu d'incendis forestals.

Dels darrers dos incendis esmentats cal destacar el primer, que va cremar unes 5.500 ha a finals del mes d'agost i que va mobilitzar un comboi d'ajuda integrat per 54 bombers i diversos mitjans materials, com ara cinc bombes rurals pesades (BRP), quatre unitats de personal i càrrega (UPC) GRAF i dos helicòpters (B81) i (B41).

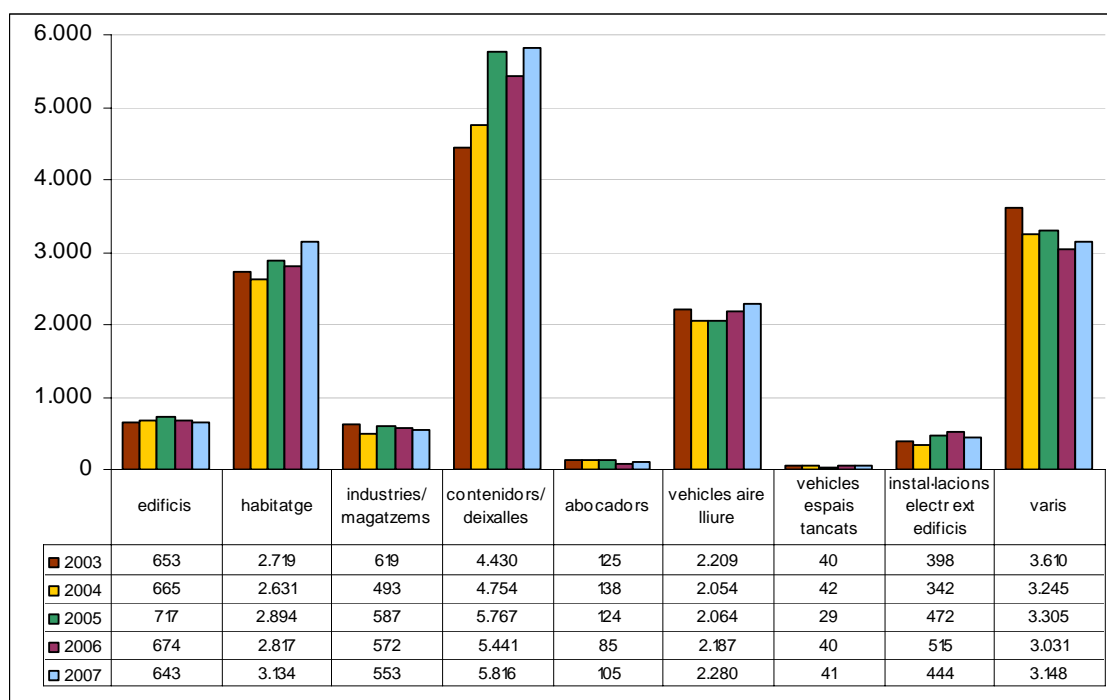
Cal afegir que en el mes d'agost un inspector i un sostinspector del Grup de Reforç en Actuacions Forestals (GRAF) van viatjar a Grècia com a observadors amb motiu dels incendis forestals que van afectar aquell país.

Finalment, s'ha de fer esment que la campanya d'estiu dels Bombers de la Generalitat no s'ha de limitar a les actuacions motivades per incendis forestals, sinó que també es poden destacar les nombroses assistències tècniques en el mes d'agost arran de les pluges (especialment els dies 6 i 13), així com els incendis a instal·lacions industrials. En aquest darrer àmbit van exhibir una notable virulència els que van afectar naus d'emmagatzematge de cautxú i una indústria de dissolvents a Ullastrell (15 de juliol i 26 d'agost, respectivament) o la fàbrica de xocolata de Vallirana (7 de setembre). Tots aquests episodis van precisar de la intervenció de nombrosos mitjans durant diversos dies.

Els incendis en zona urbana

El gràfic següent il·lustra l'evolució en els darrers cinc anys de les actuacions dels Bombers de la Generalitat amb motiu d'incendis en zona urbana. L'any 2007 es van dur a terme un total de 16.164 actuacions per aquests tipus de sinistres en zona urbana, el que suposa un augment del 5,2% respecte l'any anterior.

Gràfic 6.1.7 - Incendis zona urbana Bombers de la Generalitat per tipus 2003–2007

Font: Direcció General de Prevenció, Extinció d'Incendis i Salvaments

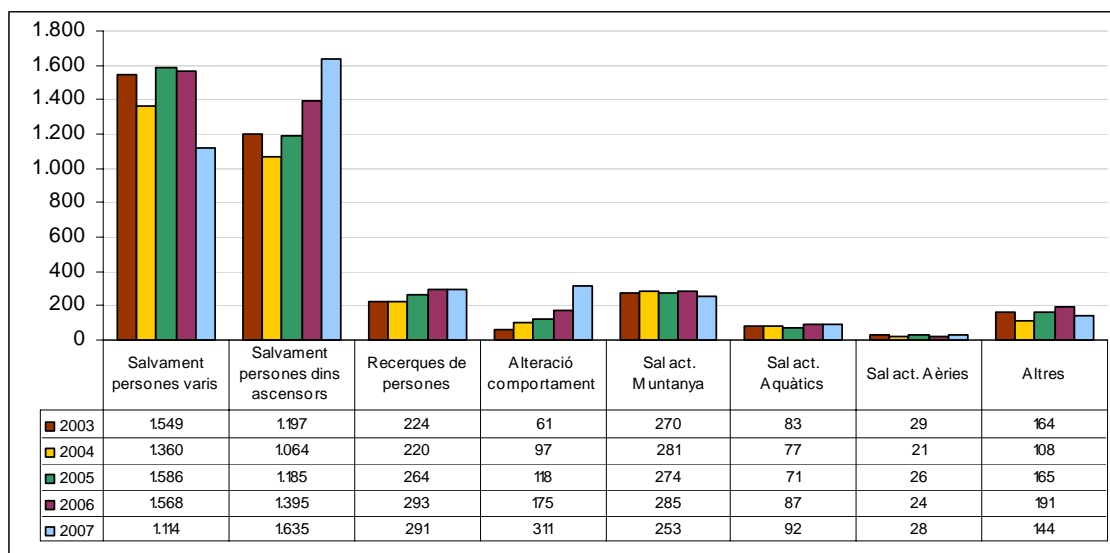
L'increment del conjunt es constata especialment en el comportament d'alguns dels ítems estudiats. Així doncs, augmenten les intervencions per incendis en habitatges en un 11,25%, essent el del 2007 el valor més alt del període exposat. També ho fan l'apartat de contenidors / deixalles, abocadors i vehicles (a l'aire lliure i en espais tancats). Els ítems que disminueixen en els seus valors són els corresponents a edificis, indústries / magatzems i les referents a instal·lacions elèctriques a l'exterior d'edificis.

Salvament de persones

El gràfic següent exposa l'evolució en els darrers cinc anys de les actuacions dels Bombers de la Generalitat en l'àmbit del salvament de persones. Les 3.868 actuacions que es van dur a terme en aquest camp van suposar una disminució respecte l'any anterior d'un 3,7%.

Gràfic 6.1.8 - Salvament de persones Bombers de la Generalitat 2003–2007 per tipus

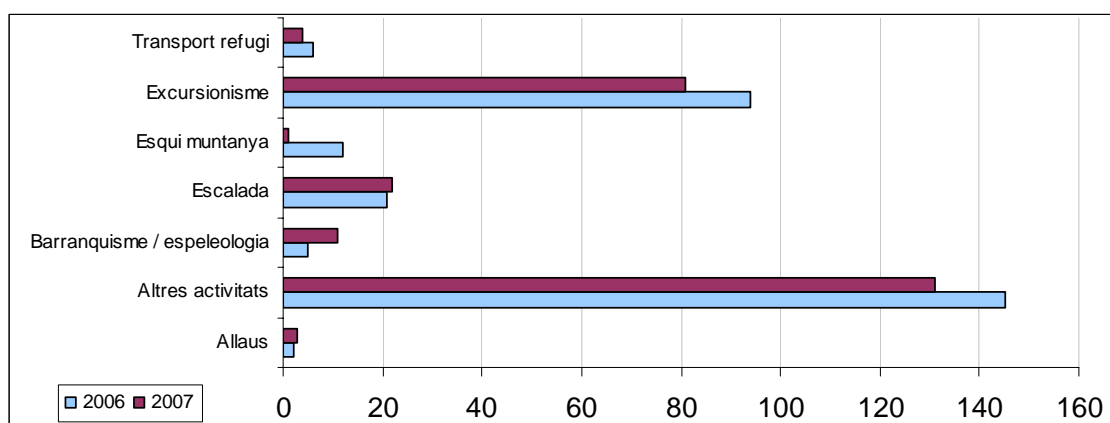

Font: Direcció General de Prevenció, Extinció d'Incendis i Salvaments

En aquest gràfic destaca molt especialment l'aspecte relatiu a les alteracions de comportament, un camp que experimenta un creixement sostingut en el període estudiat a causa, fonamentalment, de l'increment de les accions motivades per conductes suïcides. Un altre camp que presenta un considerable augment és el dels salvaments de persones a l'interior d'ascensors.

Pel que fa referència a salvaments en muntanya, el següent gràfic il·lustra l'evolució de les actuacions dels Bombers de la Generalitat en els darrers dos anys.

Gràfic 6.1.9 - Salvaments en muntanya Bombers de la Generalitat 2006–2007 per tipus

Font: Direcció General de Prevenció, Extinció d'Incendis i Salvaments

En el 2007 es van dur a terme 253 actuacions de salvament en muntanya, el que representa un 11,2% menys que en l'any anterior.

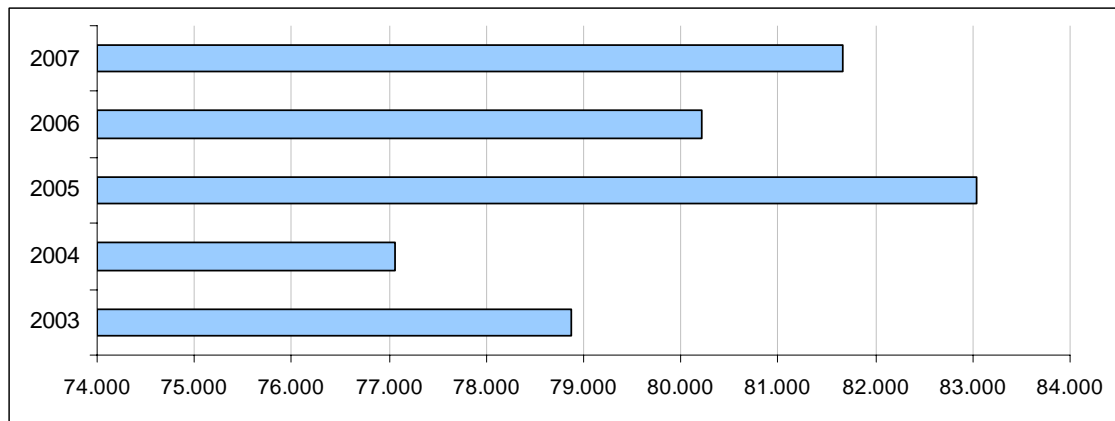
L'apartat d' "altres activitats" continua motivant el gruix de les actuacions de salvament en muntanya, seguida de l'excursionisme. Aquest darrer ítem continua amb el decreixement que ja experimentava l'any anterior, essent en aquesta ocasió de gairebé un 14%. La resta de camps presenta valors massa petits per a considerar-ne significatives les seves oscil·lacions, tot i que no deixa de ressaltar l'àmbit de l'esquí de muntanya, que passa de motivar dotze actuacions a només una.

Els serveis dels Bombers en general

Els Bombers de la Generalitat de Catalunya

Les dades que s'ofereixen a continuació reflecteixen la totalitat dels serveis duts a terme pels Bombers de la Generalitat, tant pel que fa a totals com pel que fa referència als diferents tipus d'actuacions.

Gràfic 6.1.10 - Evolució total dels serveis dels Bombers de la Generalitat 2003–2007

Font: Direcció General de Prevenció, Extinció d'Incendis i Salvaments

L'any 2007 es van dur a terme 81.664 serveis dels Bombers de la Generalitat, el que suposa un increment de l' 1,8% respecte l'any anterior.

Taula 6.1.3 - Serveis dels Bombers de la Generalitat 2003 – 2007 per tipus

	TOTAL	Accidents de trànsit	Alertes	Altres tipus alarma	Assist. tècn. urgent	Assis. tècn. no urgent	Explosió /Ensostrament	Incendis d'edificis	Incendis d'habitatge	Incendis indús./ magatzem	Incendis diversos	Inform emerg fora C_	Informació M. P.	Informació incidents (*)	Olors	Salvaments animals	Salvaments béns	Salvaments persones	Ser. Mitjans Aeris	Simulacres	Incendis Veget. terr. agrícola	Incendis Veget. terr. forestal	Incendis Veg. Terr. Urbà
2003	78.880	11.244	363	94	21.078	18.385	105	653	2.719	619	10.812		1	106	160	2.008	108	3.577	681	377	1.197	1.943	2.650
2004	77.068	10.389	356	84	17.326	21.426	98	665	2.631	493	10.575		17	108	238	2.122	65	3.228	1.052	417	1.787	1.696	2.295
2005	83.040	11.600	351	483	19.732	20.409	122	717	2.894	587	11.761	2	34	104	327	1.554	120	3.689	868	535	2.269	2.245	2.637
2006	80.220	11.208	346	520	19.454	19.398	103	674	2.817	572	11.299	1	17	589	442	1.580	123	4.018	1.046	674	1.356	1.839	2.144
2007	81.664	11.072	578	163	16.785	21.890	114	643	3.134	553	11.834	2	614	22	547	1.983	97	3.868	1.151	803	1.781	1.893	2.137

Font: Direcció General de Prevenció, Extinció d'Incendis i Salvaments

(*) Com ja es va indicar en l'Informe de Seguretat anterior, l'apartat d'informació incidents no incloïa en anys anteriors al 2006 un subtipus d'informació d'incidents menors, que en el 2004 i el 2005 afegiria 496 i 454 accions a cadascuna de les caselles corresponents i que faria elevar els totals globals a 77.564 i 83.494 respectivament.

	2003	2004	2005	2006	2007
Accidents de trànsit	11.244	10.389	11.600	11.208	11.072
Alertes	363	356	351	346	578
Altres tipus alarma	94	84	483	520	163
Assist. tècn. urgent	21.078	17.326	19.732	19.454	16.785
Assis. tècn. no urgent	18.385	21.426	20.409	19.398	21.890
Explosió /Ensostrament	105	98	122	103	114
Incendis d'edificis	653	665	717	674	643
Incendis d'habitatge	2.719	2.631	2.894	2.817	3.134
Incendis indús./ magatzem	619	493	587	572	553
Incendis diversos	10.812	10.575	11.761	11.299	11.834
Inform emerg fora C_			2	1	2
Informació M. P.	1	17	34	17	614
Informació incidents (*)	106	108	104	589	22
Olors	160	238	327	442	547
Salvaments animals	2.008	2.122	1.554	1.580	1.983
Salvaments béns	108	65	120	123	97
Salvaments persones	3.577	3.228	3.689	4.018	3.868
Ser. Mitjans Aeris	681	1.052	868	1.046	1.151
Simulacres	377	417	535	674	803
Incendis Veget. terr. agrícola	1.197	1.787	2.269	1.356	1.781
Incendis Veget. terr. forestal	1.943	1.696	2.245	1.839	1.893
Incendis Veg. Terr. Urbà	2.650	2.295	2.637	2.144	2.137
TOTAL	78.880	77.068	83.040	80.220	81.664

Per tipus de serveis, les assistències tècniques urgents i les no urgents, en conjunt, continuen sumant bona part del total de les actuacions, amb un percentatge del 47%. En el primer cas, es

tracta d'actuacions amb motiu de fuites d'aigua o gas, serveis relacionats amb temporals, etc, mentre que en el segon s'agrupen gestions administratives, inspeccions, etc.

Els serveis amb motiu d'incendis de vegetació van suposar un 7% sobre el total, mentre que les dutes a terme per altres tipus d'incendi (edificis, magatzems, etc.) van representar un 20% del total d'actuacions del 2007. En aquest àmbit s'ha de destacar, en negatiu, l'increment dels serveis amb motiu d'incendis d'habitatges en comparació amb l'any anterior, que percentualment representa un 11,3%.

En positiu, un factor que disminueix lleugerament és el dels serveis motivats per accidents de trànsit, que minven un 1,2% respecte l'any anterior. També s'ha de destacar és la continuïtat en l'increment dels simulacres en què hi ha hagut participació activa dels Bombers de la Generalitat, que si en l'informe anterior ja suposaven un augment percentual del 26% en el 2007 ho va fer en un 19%.

Els serveis dels Bombers de la ciutat de Barcelona

La taula següent mostra els serveis duts a terme pels Bombers de la ciutat de Barcelona, desglossats per tipus:

Taula 6.1.4 - Serveis Bombers Barcelona 2003– 2007 per tipus

Tipus de servei	2003	2004	2005	2006	2007
Falses alarmes	2.245	2.016	2.427	2.915	2.912
Incendis i explosions	4.171	3.773	4.018	3.725	3.915
Salvaments*	4.059	4.041	4.633	4.217	4.319
Assist. Tècniques**	4.528	4.269	4.942	4.901	4.967
TOTALS	15.003	14.099	16.020	15.758	16.113

*L' any 2007 inclouen 2.006 assistències sanitàries.

**L'any 2007 inclouen 1.222 actuacions de prevenció operativa.

Font: Àrea de Prevenció, Seguretat i Mobilitat de l'Ajuntament de Barcelona

El nombre de serveis total del Servei de Prevenció, Extinció d'Incendis i Salvament va experimentar un increment d'un 2,25% respecte l'any immediatament anterior. Pel que fa referència als diferents tipus de serveis, el nombre de falses alarmes es manté pràcticament estacionari, mentre que els corresponents a incendis i explosions, d'una banda, i el de salvaments, de l'altra, van experimentar increments respectius d'un 5,1% i d'un 2,42%. Les assistències tècniques, on s'inclou també les actuacions de prevenció operativa, experimenten un lleu augment d'un 1,35%.

A continuació es desglossen els diferents salvaments en què van intervenir els Bombers de Barcelona en el decurs del 2007.

Taula 6.1.5 - Salvaments Bombers de Barcelona 2007 per tipus

Tipus de servei	2007
Auxili a persones	2.677
Rescat en ascensors	1.416
Rescat persones mortes	39
Atenció animals vius	181
TOTAL ²⁸	4.313

Font: Àrea de Prevenció, Seguretat i Mobilitat de l'Ajuntament de Barcelona

El total de 4313 serveis representa un increment absolut respecte l'any immediatament anterior d'un 2,3%. Com és habitual, el gruix dels serveis en aquest àmbit correspon a l'auxili a persones, que comprèn un 62,1% del total de salvaments, tot i que va experimentar un decreixement respecte el 2006 d'un 8,8%. Experimenten els majors increments en comparació a aquell any els rescats en ascensors (33,5%) i el rescat de persones mortes; en referència a

²⁸ A la xifra de 4.313 no s'han afegit 6 intervencions dutes a terme fora del terme municipal i que donarien el resultat de 4.319 que apareix a la taula immediatament anterior.

aquest darrer ítem, hi va haver 21 serveis en el 2006. Finalment, l'atenció a animals vius va minvar en un 9%.

6.2 Seguretat en el context de la seguretat civil

Els plans de protecció civil

La Direcció General de Protecció Civil promou l'elaboració dels plans de protecció civil de la competència del Departament i en coordina la implantació i l'aplicació, el manteniment i la revisió, així com la redacció dels plans de protecció civil territorials, especials i d'autoprotecció que resultin competència d'altres administracions o dels particulars i participa en la redacció d'aquells que tinguin particular incidència en el territori de Catalunya.

Els Plans de Protecció Civil de Catalunya són eines de planificació per al funcionament i l'organització dels recursos humans i materials per millorar la resposta davant d'emergències o d'un risc greu.

Cal destacar per a l'any 2007 i per ACORD GOV/17/2007, de 6 de febrer, l'aprovació del Pla especial d'emergència exterior del sector químic de Catalunya (PLASEQCAT). Es tracta d'un pla d'emergències pioner a l'Estat espanyol que té per objectiu fer front les emergències per accidents greus amb substàncies perilloses que es produeixen a Catalunya. En aquest Pla s'estableix l'esquema de coordinació de les autoritats, organismes i serveis cridats a intervenir, els recursos humans i materials necessaris per a la seva aplicació i les mesures de protecció més idònies.

El PLASEQCAT abasta territorialment tot Catalunya. El territori, a efectes operatius i de risc, es divideix en diversos sectors de risc. Fins l'elaboració d'aquest Pla tots els plans d'emergència exterior per accidents greus amb substàncies perilloses que s'havien elaborat a Catalunya se centraven en una empresa o bé en polígons industrials, dins un territori concret.

Una altra novetat del PLASEQCAT és el seu abast industrial: algunes instal·lacions d'explosius i pirotècnia i els aparcaments de mercaderies perilloses d'Adif han passat a formar-ne part.

Com ja s'ha esmentat, una de les funcions de la Direcció General de Protecció Civil (DGPC), mitjançant la Comissió de Protecció Civil de Catalunya, és homologar els plans de protecció civil d'àmbit territorial català, local i supramunicipal. A la taula següent s'exposen els plans homologats al llarg de l'any 2007, un total de 324, de diferent caràcter, nivell d'aplicació i àmbit.

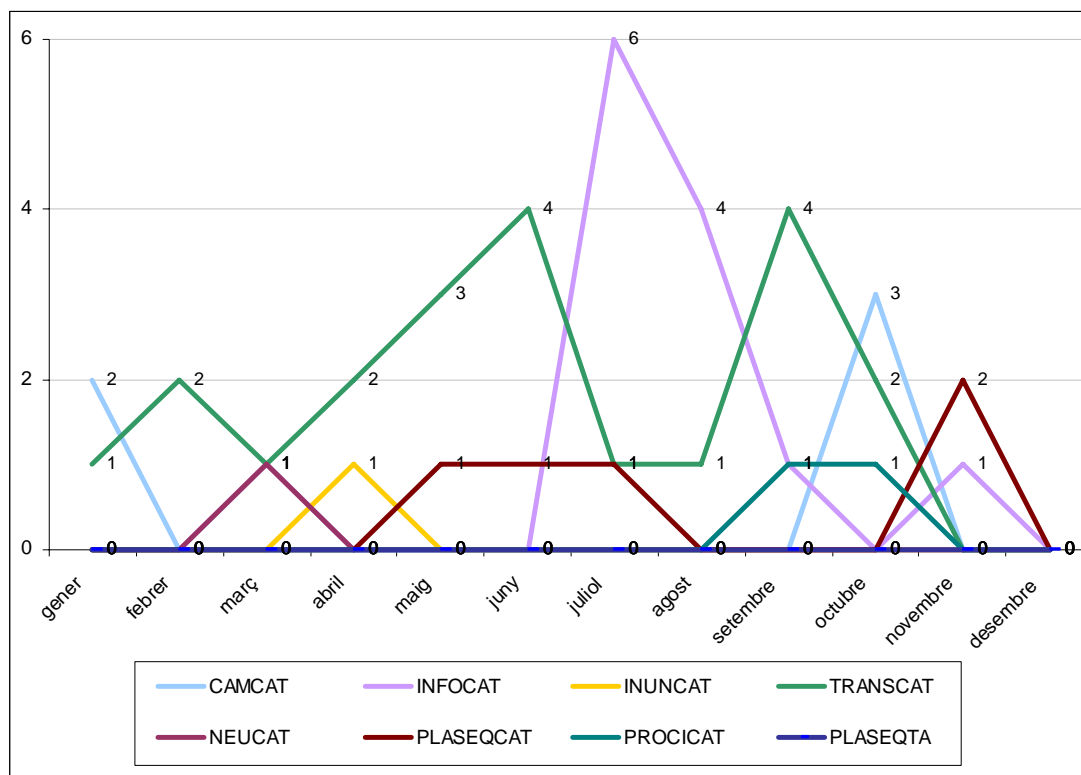
Taula 6.2.1 - Plans homologats el 2007 per la Comissió de Protecció Civil de Catalunya

PLANS HOMOLOGATS	2007
Pla d'autoprotecció	22
Pla bàsic d'emergència municipal	84
Pla d'actuació municipal per incendis forestals	63
Pla d'actuació municipal per nevades	36
Pla d'actuació municipal per inundacions	33
Pla d'actuació municipal del transport de mercaderies perilloses	26
Pla específic municipal	8
Pla d'actuació municipal per risc sísmic	46
Pla d'actuació municipal per accidents greus en establiments amb substàncies perilloses	2
Pla d'actuació municipal per contaminació marina	4
Total	324

Font: Direcció General de Protecció Civil

Els gràfics següents mostren, respectivament, les activacions de plans corresponents al 2007 (per mesos) i l'evolució de les activacions dels darrers cinc anys.

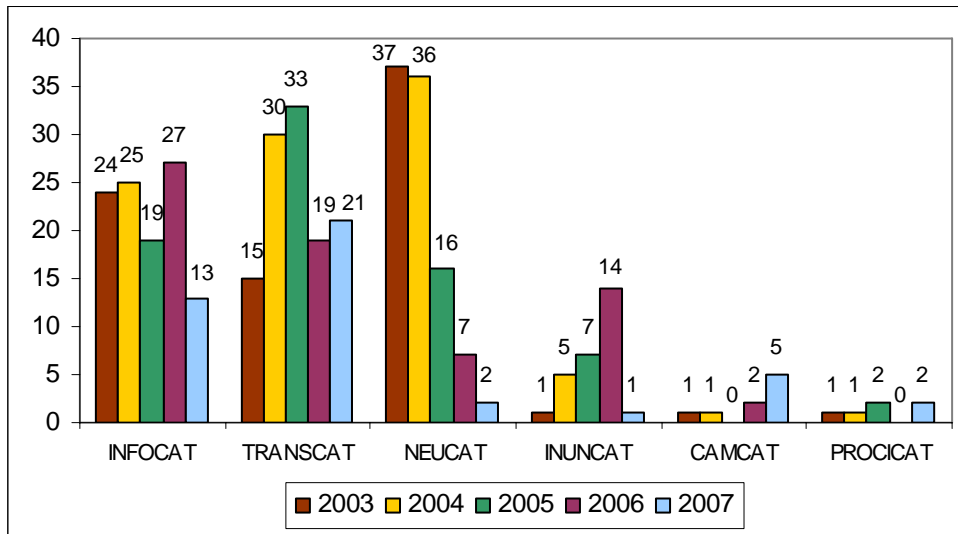
Gràfic 6.2.1 - Activació de plans el 2007 per mesos

Font: Direcció General de Protecció Civil

De les dades corresponents al 2007 es desprèn, en primera instància, un notable descens en el total d'activació de plans d'emergència respecte l'any immediatament anterior.

Gràfic 6.2.2 - Activació de plans 2003 - 2007

Font: Direcció General de Protecció Civil

Com es pot observar, el nombre d'activacions dels plans més vinculats a factors estacionals (incendis, nevades i inundacions) disminueix en relació a anys anteriors: la xifra de les del pla INFOCAT és la més reduïda del període estudiat, circumstància que és també extensible al pla NEUCAT i a l'INUNCAT (aquest darrer, amb una única activació, s'equipara a l'any 2003).

El comportament de plans vinculats a factors no periòdics presenta un comportament més erràtic. És el cas del pla corresponent al transport de mercaderies perilloses per ferrocarril i carretera (TRANSCAT), com també el relatiu a la contaminació d'aigües marines (CAMCAT), que és el que presenta un augment més significatiu d'activacions en relació amb els anys immediatament anteriors.

El telèfon unificat d'emergències 112

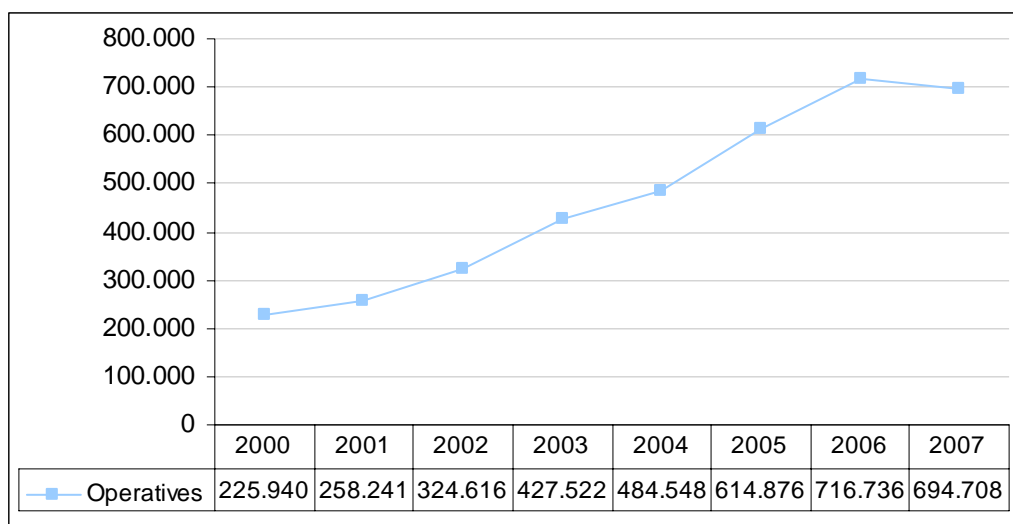
Com ja s'ha esmentat, l'any 2007 va ser aprovada la Llei 9/2007, de 30 de juliol, del Centre d'Atenció i Gestió de Trucades d'Urgència 112 Catalunya. Aquesta Llei té com a principal finalitat la regulació en l'àmbit territorial de Catalunya del servei públic d'atenció de trucades d'urgència mitjançant el número telefònic únic 112, així com la creació del centre destinat a integrar els diversos cossos d'emergències i seguretat.

Al text de la norma s'hi estableixen la finalitat i les funcions d'aquest servei públic i les característiques amb què s'ha de prestar i en regula la gestió. El seu objectiu principal és el de contribuir a donar una resposta ràpida, senzilla, eficaç i coordinada a les peticions urgents d'assistència de qualsevol ciutadà, tant pel que fa a les trucades sobre urgències sanitàries, com les d'extinció d'incendis i salvaments o les de seguretat ciutadana. A més, ha de ser una eina fonamental de Protecció Civil davant la possible necessitat de coordinar els diferents cossos de seguretat, amb independència de l'administració pública o entitat a la qual pertanyin.

En conjunt, el nombre de trucades va experimentar una davallada significativa, en bona part pel fet que des de l'estiu de 2006 va incorporar-se un nou sistema de retenció de trucades durant cinc segons, el que possibilita que moltes de les que són en realitat errors de marcació no arribin a computar-se.

A continuació es proporcionen dades relatives a trucades gestionades pel telèfon d'emergències 112. El proper gràfic contempla l'evolució de les trucades vàlides des de l'any 2000.

Gràfic 6.2.3 - Trucades vàlides 2000 - 2007

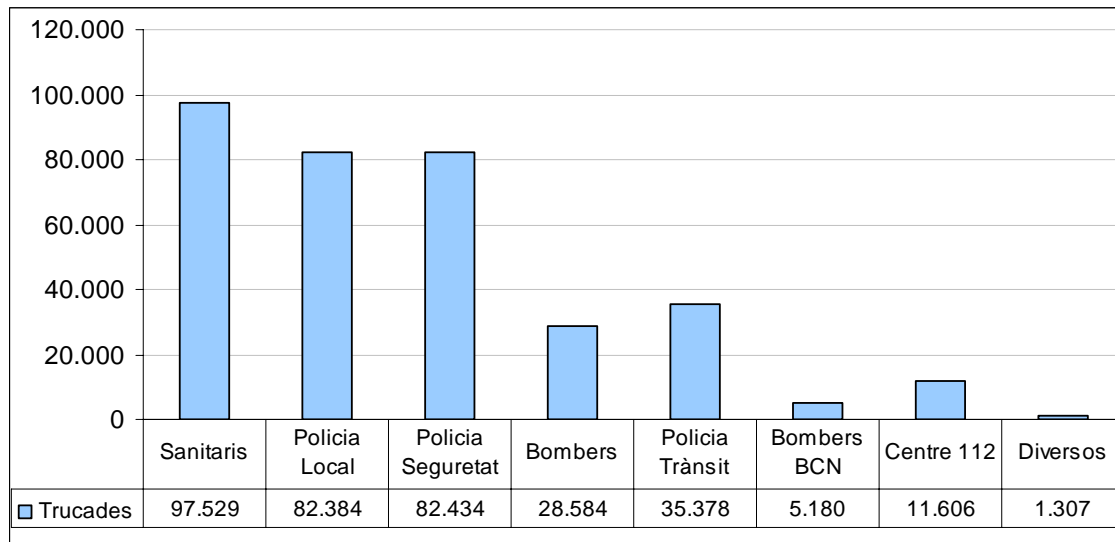

Font: Direcció General de Protecció Civil

Del gràfic es dedueix una inflexió en l'evolució de trucades vàlides per a l'any 2007, que fins aquest any havia mantingut una trajectòria ascendent.

El gràfic següent reflecteix el nombre de trucades segons els principals operadors.

Gràfic 6.2.4 - Nombre de trucades de l'any 2007 pels principals operadors

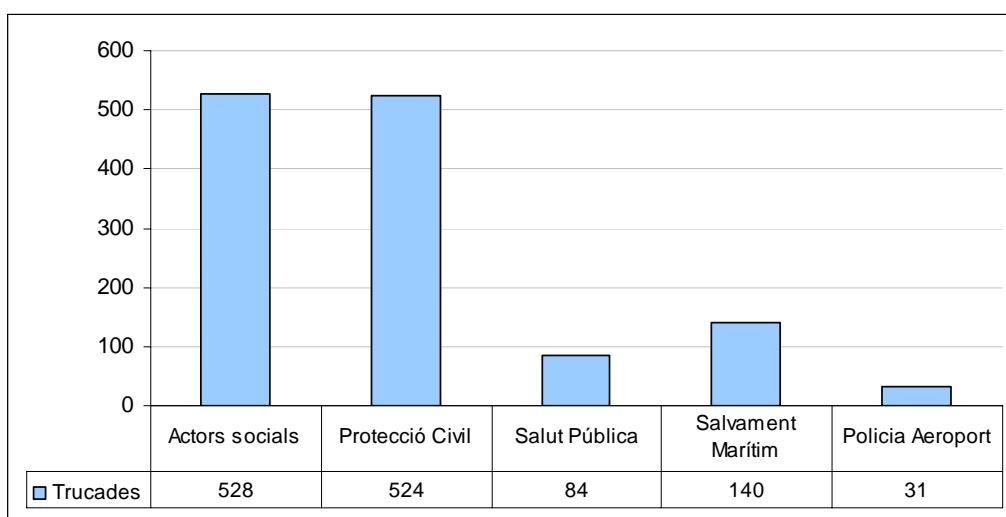

Font: Direcció General de Protecció Civil

En conjunt, en el 2007 també va minvar el nombre de trucades a principals operadors, degut principalment a què va disminuir bona part dels anomenats “suports operatius”. Això va ser així perquè es va passar de facilitar bona part de les comunicacions entre diferents cossos a fer-ho només quan és necessari.

El gràfic següent desglossa les 1.307 trucades ateses en l'apartat “diversos” anterior.

Gràfic 6.2.5 - Nombre de trucades de l'any 2007 per altres operadors

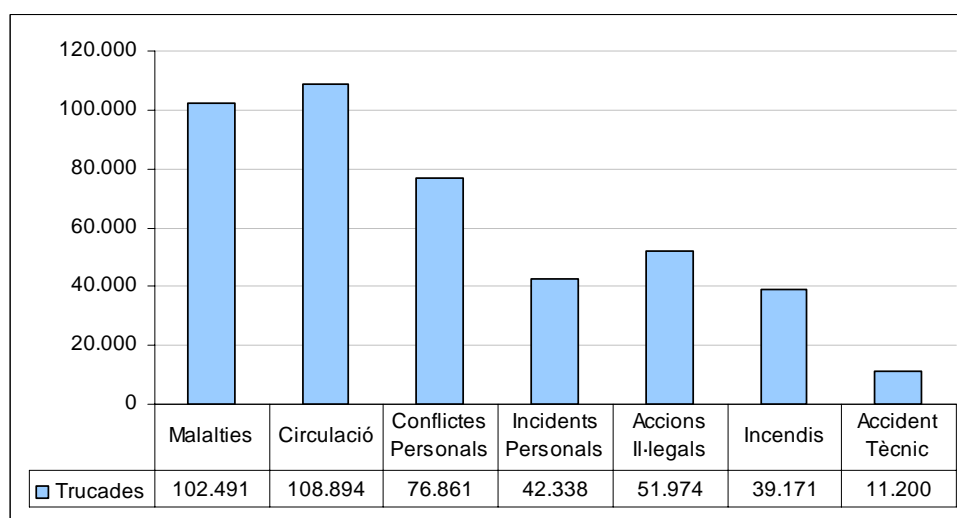

Font: Direcció General de Protecció Civil

L'apartat de Salut Pública ha disminuït en molt respecte l'any anterior, ja que s'ha passat de 660 trucades a només 84. Això és degut a que actualment ja no es transmeten les trucades quan no és necessari i es facilita el telèfon de "Sanitat Respon". També han minvat les corresponents a Salvament Marítim, degut a un canvi de protocol que, en aquest cas, fa més probable que s'avisí a Polícies Locals o a la Creu Roja i que sigui CECAT qui avisí a Salvament Marítim quan sigui necessari.

El gràfic següent desglossa les trucades segons el tipus d'incidència.

Gràfic 6.2.6 - Nombre de trucades de l'any 2007 per tipus d'incidències

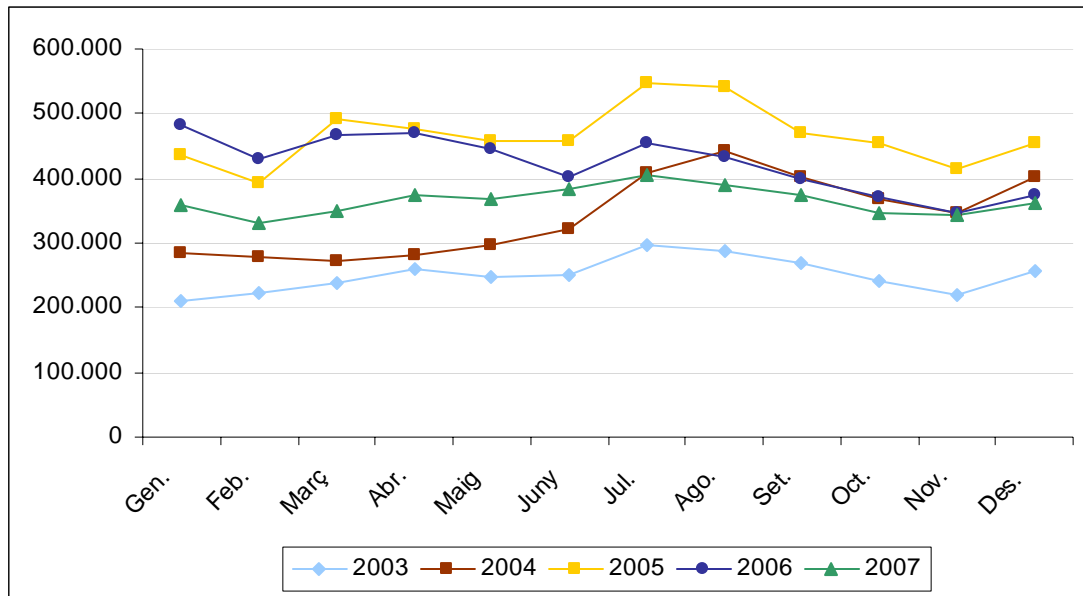

Font: Direcció General de Protecció Civil

Com es pot observar, malalties i circulació continuen essent els tipus d'incidències majoritàries, representant conjuntament un 49% del total.

Finalment, s'exposa a continuació l'evolució mensual de les trucades per als darrers cinc anys.

Gràfic 6.2.7 - Evolució mensual de trucades 2003-2007

Font: Direcció General de Protecció Civil

Com ve essent una pauta força regular, en el 2007, els mesos de juliol i agost continuen essent els que registren més trucades, mentre que els que menys són febrer i novembre.

7. Seguretat privada

Introducció

L'any 2007 es va signar el Conveni entre el Ministeri de l'Interior i el Departament d'Interior Relacions Institucionals i Participació en matèria de Seguretat Privada, de 27 de desembre. Aquest conveni suposa el traspàs efectiu de les noves competències atribuïdes per l'article 163 de l'Estatut d'Autonomia, especialment de la inspecció, el control i la sanció de totes les activitats de seguretat privada que es realitzin a Catalunya, a més de concretar el compromís de compartir la informació necessària per portar a terme aquestes activitats. Fins ara només es tenia competència per fer-ho respecte de les empreses inscrites al Registre Especial d'Empreses de Seguretat de Catalunya, on hi són només aquelles que desenvolupen la seva activitat a Catalunya i que són responsables d'aproximadament el 10% de les activitats i serveis de seguretat privada que es fan a Catalunya.

A partir del conveni indicat, la Generalitat estén les seves competències executives a tota l'activitat de seguretat privada que es desenvolupi en territori català, tant si es tracta d'empreses com de personal de seguretat o d'usuaris de la seguretat privada. Es dóna, doncs, un important salt quantitatiu i qualitatiu en les competències i la tasca a realitzar en aquesta matèria. Aquest canvi implica que, a mesura que es vagi portant a la pràctica el conveni, es tindrà un coneixement més global i real del que la seguretat privada representa a Catalunya ja que, a partir d'ara, es pot actuar sobre les diferents activitats de seguretat privada, les empreses estatals i autonòmiques, les seves les seus i delegacions, el personal de seguretat així com els usuaris de la seguretat privada.

També a partir d'aquell moment l'Institut de Seguretat Pública de Catalunya (ISPC) assumeix la competència que li atribueix l'article 3.6 de la Llei 10/2007 que el regula, referent a l'autorització dels centres de formació del personal de seguretat privada. A més d'aquesta competència estatutària, la Llei de l'ISPC preveu la realització de cursos de formació al personal de seguretat privada.

Els efectes de les noves competències s'aniran reflectint progressivament en aquest Informe de Seguretat a partir de l'any vinent a mesura que es vagi completant l'assoliment de les noves funcions i es vagin destinant els recursos adients per realitzar-les.

En la elaboració d'aquest informe només s'han tingut en compte les dades del *Registre Especial d'Empreses de Seguretat de Catalunya (REESC)**, ja que encara no es disposa de l'accés al *Registro General de Empresas de Seguridad (RGES)** que es preveu al conveni.

Una altra fita que no va arribar fins setembre de 2007 va ser la reforma de la Llei de Seguretat Privada (la modificació del Reglament va haver d'esperar fins gener de 2008) per donar compliment a una Sentència del Tribunal de Justícia de les Comunitats Europees. Aquesta

reforma no va incloure part de les pretensions del sector, que esperava una reforma més àmplia que permetés, entre d'altres coses, solucionar les mancances de personal que pateix el sector.

Com avaluar la situació de la seguretat privada?

En aquests moments resulta complicat presentar la situació exacta de la seguretat privada a Catalunya, ja que no es disposa de tots els elements per tenir aquest coneixement global.

El principal indicador que pot mostrar l'evolució de la seguretat privada és el volum de negoci. Però aquest paràmetre més que per la seguretat o inseguretat real, està condicionat per qüestions econòmiques, legals (en el cas de les mesures obligatòries per determinats establiments), per la percepció o sensació d'inseguretat i per la desconfiança en el temps de resposta de les forces de seguretat. A més, els resultats econòmics del sector en global no es fan públics fins a finals d'any, per la qual cosa no estan disponibles en aquest moment.

L'àmbit del volum de negoci ajuda a relativitzar un altre aspecte que podria ser útil per avaluar la situació de la seguretat privada: el número d'empreses de seguretat i el número d'activitats autoritzades. Si es té en compte que el 80% de la facturació del sector es realitza només entre 18 empreses (inscrites totes elles al RGES), s'ha de pensar que aquest indicador tampoc és útil per tenir una visió general.

El següent aspecte a considerar podria ser el del número treballadors d'aquestes empreses. S'ha de diferenciar entre aquella part del personal que necessita una habilitació ministerial per realitzar les seves funcions, i la que no. La dada més representativa seria els que sí necessiten aquesta habilitació, però es dona la paradoxa que malgrat hi ha més personal habilitat del que està efectivament treballant, les empreses es queixen d'una manca de vigilants.

Si es posa el focus d'atenció en el control que l'administració realitza sobre el sector, hi ha dues dades a tenir en compte. La primera és el número de contractes presentats per les empreses a l'administració, i la segona les inspeccions realitzades. Sobre el volum dels contractes s'ha de considerar que s'introdueixen al sistema quan es presenten a l'administració, però enlloc queda enregistrat de manera centralitzada els que estan vigents en cada moment, ni a quants serveis fan referència. Sobre el número d'inspeccions, s'ha de tenir en compte que mentre en les inspeccions a establiments obligats el major número d'elles són preceptives, en les inspeccions de serveis i en les seus d'empreses de seguretat la majoria són d'ofici. Per tant no es pot tenir en consideració la representativitat estadística de les inspeccions sobre el total de l'activitat de seguretat privada. També cal afegir que s'ha canviat la manera com es presenten les dades de les inspeccions realitzades, per tant, en alguns aspectes la comparativa amb anys anteriors no serà possible.

Per últim cal destacar una mancança en el coneixement del número d'actuacions de seguretat pública a les quals ha participat la seguretat privada. Únicament es té coneixement d'aquelles relacionades amb les alarmes, que malauradament tenen un índex molt alt de *falses alarmes**, però podria ser útil saber quina és la interacció del personal de seguretat amb les forces i cossos de seguretat.

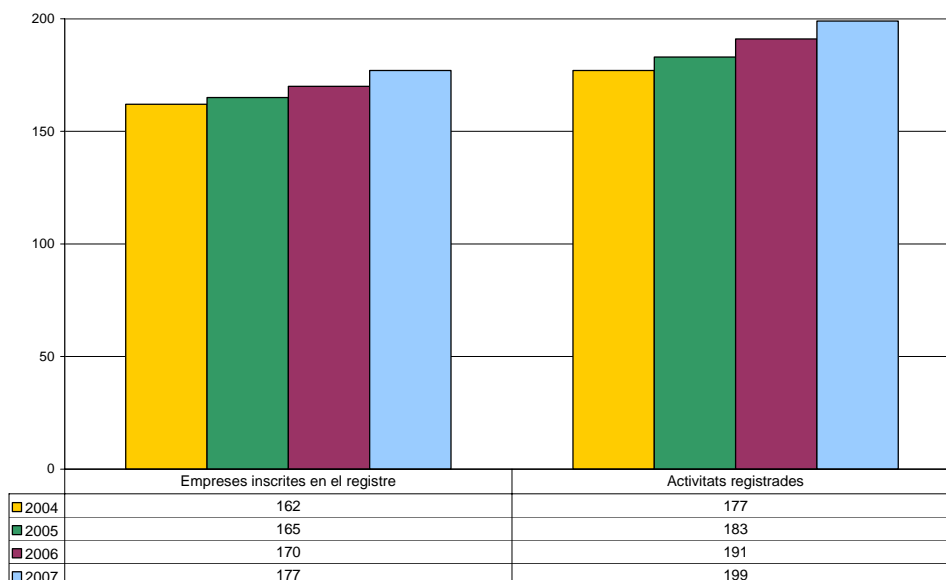
Per tant, només es fa una aproximació a partir de les dades a disposició del Departament d'Interior, Relacions Institucionals i Participació i la seva variació respecte anys anteriors. Com s'ha explicat anteriorment, a partir de 2008, amb la progressiva posada en pràctica de les noves competències, algunes d'aquestes mancances s'aniran solucionant i es podrà tenir un coneixement més proper a la situació real del sector.

Empreses de seguretat

Les dades del REESC mostren que continua l'augment progressiu d'empreses de seguretat inscrites i el d'activitats a les que estan autoritzades.

Cal recordar que la possibilitat que tenen les empreses d'inscriure's i realitzar més d'una activitat és el que fa que el número d'activitats sigui superior al d'empreses registrades.

Gràfic 7.1 - Comparativa 2004-2007 d'empreses i activitats inscrites en el REESC

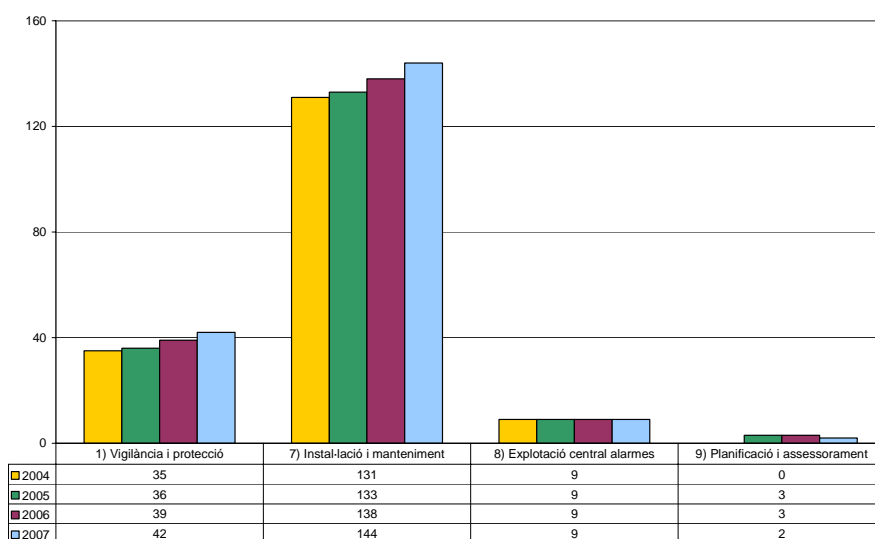

Font: Elaboració pròpia a partir de dades del REESC

Activitat de les empreses

La fotografia de la distribució de les activitats de les empreses de seguretat que operen a Catalunya tampoc ha variat gaire respecte l'any anterior. Les variacions es troben, un cop més a l'activitat de vigilància i protecció on hi ha tres empreses registrades més, i al sector d'instal·lació i manteniment, o n'hi ha sis de noves. L'altra variació és el descens en una empresa al sector de planificació i assessorament. No es mostren en el gràfic aquelles activitats a les quals no hi ha cap empresa al REESC inscrita, que són protecció de persones, dipòsit i custòdia d'objectes perillosos i transport d'objectes perillosos, ni les que només tenen una activitat registrada durant tot el període, que són les de dipòsit i custòdia d'explosius i transport d'explosius.

Gràfic 7.2 - Evolució d'empreses enregistrades al REESC 2004-2007

Font: Elaboració pròpia a partir de dades del REESC

Les dades que sí consten en aquest moment són les de contractes rebuts a les delegacions. Cal tornar a aclarir que aquests contractes no mostren la totalitat de contractes vigents, ja que no es registra ni la durada ni les baixes d'aquests.

En el darrer any ha tornat a créixer el total dels contractes, malgrat no ha estat de manera homogènia. Mentre Barcelona, Girona i Lleida han augmentat el número de contractes rebuts, a Tarragona i a Terres de l'Ebre s'ha produït un descens. Cal recordar que aquestes dades fan referència únicament a contractes realitzats per empreses inscrites al REESC, la qual cosa suposa només aproximadament poc més d'un 10% del total d'activitats de seguretat privada que es realitzen a Catalunya.

Gràfic 7.3 - Evolució dels contractes per delegacions 2003-2007

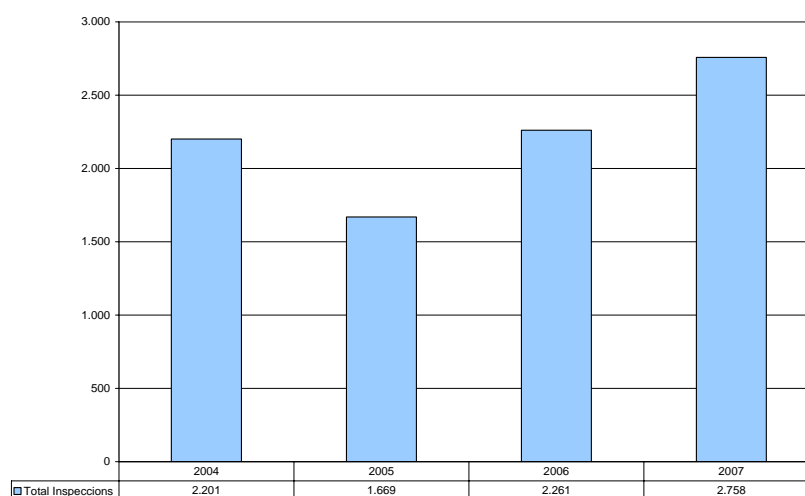
Font: Elaboració pròpia a partir de dades del REESC

En aquesta variació encara no ha tingut efectes el traspàs de competències previst a l'Estatut i podria estar més vinculant a l'increment de la percepció d'inseguretat que porta a la ciutadania i a les empreses a contractar seguretat privada. .

Activitat inspectora sobre l'activitat de seguretat privada

L'any 2007 es van realitzar un total de 2.758 inspeccions de seguretat privada per part del Cos de Mossos d'Esquadra. Aquesta dada significa que continua la tendència a l'alça de l'any anterior, després que el 2005 es reduís el número d'inspeccions.

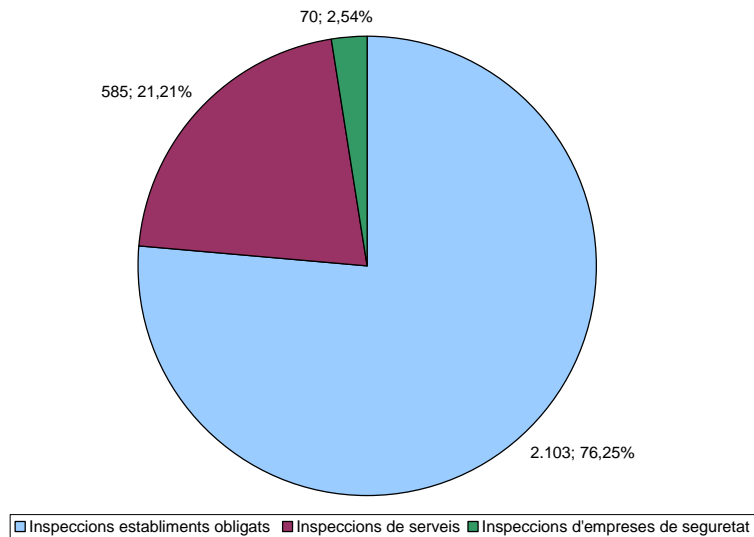
Gràfic 7.4 - Evolució del total d'inspeccions realitzades pel CME en seguretat privada 2004-2007

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de la Unitat Central de Seguretat Privada del CME

Enguany la comparativa amb anys anteriors només es pot realitzar del total d'inspeccions, ja que s'ha canviat la manera d'agrupar-les. La distribució de les inspeccions és la que es mostra al gràfic següent.

Gràfic 7.5 - Distribució de les inspeccions de seguretat privada al 2007

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de la Unitat Central de Seguretat Privada del CME

La major part d'aquestes inspeccions, un 76% es realitzen a establiments obligats a disposar de mesures de seguretat, un 21% de les inspeccions són als serveis de seguretat, i només el 3% són inspeccions d'empreses de seguretat. La distribució de les inspeccions consta a les següents taules.

Taula 7.1 - Distribució de les inspeccions a establiments obligats

	Preceptives ²⁹	D'ofici	Total
Caixes	1.054	68	1.122
Bancs	434	50	484
Joeries (tallers i establiments) i argenteries	97	70	167
Administracions de loteries	34	33	67
Farmàcies	14	27	41
Benzineres	109	69	178
Galeries d'art	16	2	18
Establiments de joc (casinos, bingos i sales de joc)	2	0	2
Oficines de canvi de divises	3	0	3
Nombre d'inspeccions	1.769	334	2.103

Font: Unitat Central de Seguretat Privada del CME

Pel que fa a les inspeccions a establiments obligats a disposar de mesures de seguretat, cal destacar que la majoria són preceptives, especialment a caixes i bancs. Les inspeccions d'ofici estan molt més repartides entre tot tipus d'establiments.

Taula 7.2 - Distribució de les inspeccions de serveis

	Inspeccions
- Serveis realitzats per empreses de seguretat d'àmbit autonòmic	62
- Serveis realitzats per empreses de seguretat d'àmbit estatal	239
- Serveis realitzats presumptament relacionats amb intrusisme	284
Nombre d'inspeccions	585

Font: Unitat Central de Seguretat Privada del CME

Com s'ha comentat anteriorment el canvi d'agrupació en la catalogació de les inspeccions, especialment en aquest àmbit de les inspeccions de serveis, fa que no es puguin comparar amb dades d'anys anteriors. Fins l'aprovació de l'Estatut, les empreses de seguretat d'àmbit estatal eren controlades a través d'inspeccions de serveis. La majoria de les inspeccions de serveis (542) van ser d'ofici, mentre que només 25 van ser preceptives, i 18 van ser-ho per denúncies.

Sobre les inspeccions de serveis cal fer especial esment que gairebé la meitat (el 48,55%) d'aquestes inspeccions es van fer per qüestions relacionades amb l'intrusisme en diferents formes: o bé els serveis eren efectuats per empreses intruses, o per personal autònom no habilitat; en altres casos no s'ha arribat a constatar aquest intrusisme.

²⁹ Pel que fa als establiments obligats, les inspeccions preceptives són les que realitza la policia a requeriment de l'administració per l'obertura, les reformes o el trasllat d'aquests establiments..

Taula 7.3 - Distribució de les inspeccions d'empreses de seguretat

	Preceptives ³⁰	Per denúncies	D'ofici	Total
Empreses de seguretat autoritzades	27	2	38	67
Empreses intruses	1		2	3
Nombre d'inspeccions	28	2	40	70

Font: Unitat Central de Seguretat Privada del CME

Les inspeccions d'empreses de seguretat es realitzen a les seves seus i instal·lacions per comprovar que compleixin els requisits establerts per la normativa en seguretat privada. El número d'inspeccions d'ofici és més elevat que el de les realitzades preceptivament o per denúncies, però la proporció està més equilibrada que a les inspeccions de serveis o a establiments obligats. Al 2007 aquestes inspeccions només es van realitzar a empreses de seguretat que tenen un àmbit d'actuació que no excedeix de Catalunya, però a partir de 2008 aquesta competència s'amplia també a les delegacions de les empreses de seguretat d'àmbit estatal que estiguin ubicades a Catalunya.

Consideracions finals

Els canvis derivats de l'aprovació de l'Estatut han començat a arribar en el període 2007 amb la signatura del Conveni entre el Ministeri de l'Interior i el Departament d'Interior, Relacions Institucionals i Participació en matèria de seguretat privada de 27 de desembre de 2007 . Això implica que, durant l'any 2007 i com s'ha mostrat a les dades, la situació ha seguit una evolució prou semblant a la d'anys anteriors, continuant les tendències respecte de les empreses i les activitats inscrites, amb una aturada en el descens de contractes enregistrats, augment en l'activitat inspectora i sense canvis en la problemàtica de les falses alarmes.

Però com s'ha comentat al començament, aquestes dades només mostren la part de la realitat de la seguretat privada de què es té coneixement en aquest moment. El repte pels propers anys serà ampliar aquesta visió aprofitant els canvis que pugui comportar el desenvolupament de les noves competències estatutàries.

No es pot deixar d'esmentar que la situació per l'any 2008 no estarà únicament condicionada per aquestes noves competències sinó també, com a conseqüència de la vinculació al mercat de les empreses de seguretat, per la inestabilitat econòmica actual podrà afectar a l'evolució del sector.

---

³⁰ Idem nota 1.

Continua vigent la problemàtica de l'efectivitat dels sistemes d'alarmes. Segons les dades de la Unitat Central de Seguretat Privada del Cos de Mossos d'Esquadra, a Catalunya hi ha un total de 301.059 connexions a centrals receptores d'alarmes (CRA). D'aquestes només el 9,06% corresponen a CRA autonòmiques. A més el 68% de les connexions estan agrupades en només 8 empreses. En el 2007 el número d'alarmes totals va ser de 96.164 i, d'aquestes, només van ser *reals** 2.515 (un 2,61 %) i les 93.946 restants (el 97,39 %) van ser falses alarmes. Aquesta distribució entre reals i falses gairebé no varia si es té en compte l'obligatorietat de disposar de mesures de seguretat, malgrat la gran majoria d'alarmes correspon a establiments no obligats a disposar-ne. En concret, dels 6.406 avisos d'alarmes a establiments obligats, només van ser reals 179, el 2,79%, mentre que als establiments no obligats, van generar 90.055 avisos, 2.339 reals, el 2,59% .

Un nou factor a tenir en compte en l'àmbit de la seguretat privada és la proliferació de càmeres de seguretat que capten imatges de la ciutadania i que són instal·lades i visionades per personal d'empreses de seguretat privada.

Aquest fenomen posa de manifest que la utilització de circuits tancats de televisió pot ser una eina útil per garantir la seguretat, però aquest instrument ha d'anar acompanyat de mecanismes que garanteixin que el seu ús es fa amb ple respecte als drets de la ciutadania.

Aquests mecanismes de garantia o control són inexistents en l'àmbit de les empreses de seguretat privada atès que no es disposa de la corresponent normativa reguladora. El buit normatiu esmentat provoca que el ciutadà vegi amenaçada la seva intimitat i impedeix que l'administració controli aquest tipus d'activitats.

En aquest sentit, es posa de relleu la necessitat de desenvolupar les atribucions que la Generalitat pugui tenir en aquesta matèria en base a les competències que li venen atorgades pels articles 163 i 173 de l'Estatut.

8. Conclusions

Trets més significatius de l'estat de la seguretat a Catalunya.

Les dotacions policials i de bombers

- La dotació policial conjunta (FCSE, PG-ME i PL) existent a Catalunya arriba als 4,26 agents per mil habitants, gràcies a l'augment de 1244 mossos d'esquadra i 653 policies locals. Els cossos policials de l'Estat han reduït la seva presència en 231 efectius. El conjunt implica que la ràtio ha sofert un increment de 0,19 punts, que encara es troba a 0,24 punts de la ràtio establerta com a desitjable pel Parlament de Catalunya en la Moció 154/VI de l'any 2002. Els continus creixements de la població estan dificultant l'assoliment d'aquest objectiu tot i els increments d'efectius de la Policia de Catalunya en els darrers anys.
- La dotació professional dels bombers de la Generalitat es consolida després del creixement dels darrers anys.

Les dades policials

- Els fets penals coneguts per la policia l'any 2007 en relació amb la població del país comporten una ràtio de 60,62 fets delictius per mil habitants, la qual cosa significa un augment del 1,37 en relació a l'any 2006. No sembla però que aquest increment vingui donat per un increment de la victimització, ja que l'Enquesta de Seguretat Pública de Catalunya reflecteix una victimització delictiva estable (inferior en 2 dècimes a la de l'any anterior).
- Els pes relatiu dels delictes en el conjunt dels fets penals continua el seu lleuger creixement, cosa que confirma, amb les dades dels dos anys anteriors la fi de l'anterior cicle de creixement constant del pes relatiu de les faltes en el conjunt d'il·lícits penals.

Violència masclista

- La violència masclista és percebuda per la ciutadania de Catalunya com un dels problemes més importants en l'àmbit de la seguretat interior, per sobre de la seguretat ciutadana o de l'incivisme. Per donar resposta a aquesta demanda, l'abordatge policial d'aquest problema, s'està potenciant amb l'assignació d'agents especialitzats tant les ABPs, com a les comissaries de districte i als grups d'atenció a la víctima.
- Pel que fa la violència masclista en l'àmbit de la parella i de la família, és possible que s'estigui produint una desacceleració en l'aflorament de casos i una estabilització del problema de fons. En tot cas, un dels indicadors de referència ha marcat el primer cop en deu anys una

disminució superior al 10% dels procediments enregistrats pels cossos policials en matèria de violència masclista en la parella i la família. Complementàriament, la Macroencuesta sobre violència de gènere contra la dona de l'Institut de la Mujer indica una estabilització del nombre de dones que es consideren maltractades. Malgrat aquests indicadors, a Catalunya, l'any 2007 s'han enregistrat 11 dones mortes per violència en l'àmbit de la parella, cosa que significa un increment de 2 en relació a l'any anterior.

Victimització i valoracions en matèria de seguretat

- La victimització es manté estable, ja que tant el record espontani de victimització com la victimització delictiva sofreixen petites oscil·lacions (s'incrementa una dècima la primera i disminueix dues dècimes la segona). Es confirma, doncs, la tendència a l'estabilitat dels darrers anys.

- Els grups d'edat tradicionalment més victimitzats (entre 16 i 25 anys i entre 26 i 40 anys) experimenten descensos significatius, trencant, sobretot en el cas del grup més jove, una tendència gairebé permanent a l'alça, tot i que continuen essent la franja d'edat més victimitzada.

- L'àmbit que experimenta un augment més significatiu és el del vandalisme considerat delictiu (contra negocis, segones residències i vehicles). El percentatge de ciutadans afectats passa del 4,8 % l'any anterior al 7,2% d'enguany.

- Durant el primer semestre de 2008, la població de Catalunya ha valorat la seguretat en el seu municipi de residència en un 6,1 sobre 10, una qualificació idèntica a la feta l'any anterior, confirmant, un cop més, l'estabilitat de la situació.

- La valoració dels serveis policials de Catalunya que fa la ciutadania presenta alguna recuperació, amb petites millores en relació a l'any anterior, caldrà veure si aquesta tendència es consolida en els propers anys i s'aproximen a les qualificacions del principi de la dècada. Es manté estable la valoració que la població fa del desplegament de cos de Mossos d'Esquadra (passa del 6,9 a 7 sobre 10).

La seguretat viària

- El nombre d'accidents de trànsit s'ha incrementat, bàsicament per l'aplicació del nou sistema de recollida d'informació (SIDAT) que ha solucionat tradicionals pèrdues d'informació. En canvi el nombre de morts tant a les vies interurbanes com a les urbanes ha continuat la seva tendència a la disminució.

- La reducció de morts per accident de trànsit prevista per les directrius europees (50% en el període 2000-2010), s'està assolint globalment (41,5% a 31 de desembre de 2007), gràcies a la reducció de les víctimes mortals en els accidents en vies interurbanes (arriba al 47,8%), mentre que la reducció de les víctimes en les vies urbanes planteja més dificultats (23%). Aquesta dificultat a les vies urbanes no afecta excessivament l'objectiu global perquè la xifra més alta de víctimes havia estat sempre en les vies interurbanes i la reducció en aquell àmbit està per sobre dels paràmetres europeus.

- El nombre d'expedients que han implicat pèrdua de punts en els carnets dels conductors ha estat de gairebé un quart de milió, la majoria motivats per excés de velocitat. De fet, l'excés de velocitat i la velocitat inadequada continuen essent les causes principals dels accidents amb víctimes.

- S'ha incrementat el número de controls d'alcoholèmia (fonamentalment dels preventius), reduint-se lleugerament el percentatge de conductors que donen resultat positiu. Tot i així, aquest increment dels controls ha comportat un augment notori dels delictes de conducció sota els efectes de begudes alcohòliques (en un 54%).

Emergències i protecció civil

- L'any 2007 s'ha mantingut la tendència a la reducció dels incendis forestals (un 8,1%), de les hectàrees forestals totals cremades (un 52,6%) i de les hectàrees cremades per incendi (de 5,4 a 2,8). S'han incrementat, en canvi, els incendis urbans (domicilis, abocadors, deixalles i vehicles) amb un 5.2 % més d'actuacions dels Bombers de la Generalitat en aquest àmbit.

- Els plans d'emergències relacionats amb factors estacionals han experimentat un descens notable en el nombre d'activacions en relació a l'any anterior, mentre que els plans relacionats amb factors no periòdics ha presentat un comportament més erràtic.

- El servei 112 ha millorat el serveis de comptabilització de trucades, de manera que les que són producte d'una simple errada de marcació no arriben a computar-se. Com a conseqüència s'ha reduït el nombre total de trucades. També s'han millorat els protocols per reconduir les trucades als diversos operadors, de manera que s'eviti derivar trucades que han de ser reconduïdes de nou a altres serveis o simplement a serveis d'informació, per exemple, sanitària. L'objectiu és una millora en el processament de les trucades que es reben per tal de poder donar una resposta més ràpida i eficaç en els casos en que realment hi ha una situació d'emergència.

Seguretat privada

- En l'àmbit de la seguretat privada la principal fita ha estat la signatura del Conveni entre el Ministeri de l'Interior i el DIRIP, ja que suposa la concreció del traspàs de les competències atribuïdes per l'Estatut d'Autonomia en el seu article 163.
- A partir de 2008, i progressivament els anys següents, s'aniran percebent els efectes d'aquestes noves competències, que faran que cada vegada es conegui de manera més propera a la realitat la situació de la seguretat privada a Catalunya.
- Actualment les càmeres de videovigilància proliferen vinculades al sector de la seguretat privada, però sense una normativa específica que reguli el control administratiu d'aquestes activitats i sense mesures que garanteixin de manera específica els drets de la ciutadania.

9. Annex

9.1 Glossari

Àrea Bàsica Policial (ABP):

L'Àrea bàsica policial és la unitat territorial de serveis policials bàsics formada per una o més comissaries que s'encarreguen de la recepció de denúncies i la instrucció d'atestats, de l'atenció de les trucades urgents, del patrullatge les 24 hores del dia, de la investigació de delictes i de les tasques pròpies de la seguretat ciutadana.

Alarma falsa:

En l'àmbit de la seguretat privada la normativa estableix que té la consideració de falsa alarma aquella que no estigui determinada per fets susceptibles de produir la intervenció policial.

Alarma real:

En l'àmbit de la seguretat privada aquelles produïdes pel sistema de seguretat com a resposta davant un atac al sistema (sabotatge, tall de línies telefòniques o elèctriques, intrusió o temptativa d'intrusió a l'indret protegit, pulsació intencionada d'un avisador d'alarma, danys intencionats, alarma per foc, etc.

Alteracions de comportament:

Terme que, a efectes d'aquest Informe, s'aplica a l'àmbit dels serveis de salvament de persones per part dels Bombers de la Generalitat i que agrupa tant alteracions del comportament arran de patologies (Alzheimer, etc.) com els intents de suïcidi.

Assistències tècniques:

En l'àmbit dels serveis dels bombers de la ciutat de Barcelona, s'entén per aquest concepte les actuacions de retirada de vehicles de la via pública, intervencions urgents per patologies de la construcció, actuacions derivades de fenòmens meteorològics, incidències a les diferents xarxes de subministraments, desconexions d'alarmes i, en general, tot tipus d'incidències a la via pública.

En l'àmbit dels serveis dels bombers de la Generalitat, les assistències tècniques es divideixen en urgents i no urgents. Les primeres corresponen a actuacions amb motiu de fuites d'aigua o gas, temporals, etc, mentre que les segones agrupen gestions administratives i inspeccions, entre altres.

Causalitat:

A efectes del present informe, i en tractar la causalitat dels incendis forestals, es precisen els termes següents: s'entenen com els derivats d'"accidents" els que s'originen en línies elèctriques, motors o màquines, línies de ferrocarril, maniobres militars, entre d'altres. S'entén per incendis originats en "negligències" els que ho són a causa de cremes (agrícoles, de pastures, de matollar, de deixalles, etc.), fumadors, treballs forestals, fogueres, abocadors, entre d'altres. Les causes "naturals" comprenen fonamentalment els llamps.

Desplegament absolut:

Concepte utilitzat a nivell d'explotació de dades per part dels diferents serveis de la DGP i del DIRIP. Fa referència al territori total de substitució de la PG-ME en el qual s'han registrat als fets penals de tot el cos durant un determinat període de temps.

Desplegament coincident:

Concepte utilitzat a nivell d'explotació de dades per part dels diferents serveis de la DGP i del DIRIP. Fa referència al territori de substitució de la PG-ME que coincideix en tot el període objecte de comparació, independentment del desplegament que s'hagi pogut produir en aquell període.

Enquesta de seguretat pública de Catalunya (ESPC):

Operació estadística anual, basada en una mostra representativa de la població resident a Catalunya de 16 anys i més, en la qual les persones entrevistades informen si han estat víctimes de fets que consideren il·lícits i opinen sobre la situació de la seguretat a Catalunya.

Falta penal:

Són faltes penals les accions i omissions doloses o imprudents penades per la Llei de forma lleu. D'aquestes, són punibles únicament les faltes penals consumades.

Ferit greu:

En l'àmbit dels accidents de trànsit, tota persona ferida en un accident de circulació que necessita una hospitalització superior a 24 hores.

Ferit lleu:

En l'àmbit dels accidents de trànsit, tota persona ferida en un accident de circulació al qual no pot aplicar-se la definició de ferit greu.

Fet penal:

Amb aquesta denominació s'engloba el conjunt de delictes i de faltes penals registrats pels cossos policials, s'utilitza també indistintament el concepte de il·lícit penal.

Fets penals coneguts:

S'entén per fets penals coneguts, els delictes i faltes penals coneguts en un lloc independentment del moment quan aquests s'hagin produït.

Fets penals localitzats:

S'entén per fets penals localitzats, els delictes i faltes penals produïts en un lloc durant un determinat període de temps.

Gran incendi forestal:

És l'incendi forestal que, tal com és definit en el pla INFOCAT, manté de forma sostinguda una velocitat, intensitat i longitud de flama que supera la capacitat del sistema d'extinció o que afecta a més de 500 ha. També són considerats grans incendis forestals aquells que poden afectar perillosament de forma important a la població

Il·lícits penals:

Amb aquesta denominació s'engloba el conjunt de delictes i de faltes penals registrats pels cossos policials, s'utilitza també indistintament el concepte de fet penal.

Il·lícits (fets) penals per cada 1.000 habitants:

Variable que a partir del valor dels fets penals registrats (delictes i faltes penals) en un determinat territori estableix la proporció amb la seva població. També s'utilitzen els conceptes de delictes per cada 1.000 habitants i de faltes penals per cada 1.000 habitants.

Incendis de vegetació:

En l'àmbit dels serveis dels bombers de la Generalitat, aquest tipus d'incendis comprèn el conjunt dels que afecten a vegetació agrícola, forestal i urbana.

Morts en accidents de trànsit:

Estadísticament es té en consideració dues variables de temps per comptabilitzar els morts en accidents de trànsit, morts a 24 hores i morts a 30 dies. El nombre de morts durant les primeres 24 hores es determina mitjançant el seguiment de tots els casos; el dels morts dins dels 30 dies es determina, fins al moment en què estigui plenament garantit el seguiment real de tots els ferits durant aquest període, aplicant a la xifra de morts a 24 hores el factor de correcció que es dedueix del seguiment real d'una mostra representativa de ferits greus que, com a mínim cada quatre anys, realitzarà el Servei Català de Trànsit, conjuntament amb la Direcció General de Trànsit. Aquests factors de correcció es van aplicar per primera vegada l'any 1993. Van ser revisats en compliment del que estableix l'esmentada Ordre del Ministeri de Relacions amb les Corts i de la Secretaria del Govern; el 2001 s'hi van aplicar nous factors.

Nucli d'Informació Policial (NIP):

És un conjunt de bases de dades on s'emmagatzema la informació policial obtinguda a partir de les seves funcions pròpies per la PG-ME i les Polícies locals connectades. Es tracta d'un instrument dinàmic, per tant les seves estadístiques s'actualitzen permanentment.

Polícia de Catalunya:

Concepte definit per la la Llei 4/2003, d'ordenació del sistema de seguretat de Catalunya, i la formen la Policia de la Generalitat – Mossos d'Esquadra i les policies dels ajuntaments, amb la denominació de policia local, policia municipal, guàrdia urbana o altres de tradicionals.

Pluviometria:

Estudi de la distribució de les pluges en un espai i temps determinat. En comparar la precipitació acumulada amb els seus valors mitjans climàtics s'utilitzen els següents criteris del Servei Meteorològic de Catalunya:

molt plujós si els totals registrats han estat per damunt d'un 190% respecte de la mitjana climàtica.

plujós si la precipitació ha estat entre un 110 i un 190% respecte de la mitjana climàtica.

normal si els totals registrats s'han situat entre un 90 i un 110% respecte de la mitjana climàtica.

sec si ha plogut entre un 30 i un 90% respecte de la mitjana climàtica.

molt sec si les quantitats registrades han estat per sota del 30%, és a dir, ha plogut un 70% menys que la mitjana climàtica.

Prevalença:

En l'àmbit de les enquestes de victimització, percentatge de persones que han patit un fet en relació a la població total estudiada.

Prevenió operativa:

En l'àmbit dels serveis dels bombers de la ciutat de Barcelona, s'entén per aquest concepte accions com les reguardes de prevenció a zones forestals urbanes, al port i al front litoral, especialment en època d'estiu. També comprèn les revisions periòdiques d'hidrants.

Record espontani de victimització:

En l'àmbit de les enquestes de victimització record immediat, és a dir, record a la primera pregunta de l'enquestador d'haver patit un fet que la mateixa víctima considera delictu.

Regió policial:

La regió policial és d'òrgan territorial que agrupa un conjunt d'ABP, s'encarrega de coordinar-les i els dona suport en els àmbits de seguretat ciutadana, investigació, policia científica i trànsit. La regió policial està adscrita administrativament a una coordinació regional.

Registre Especial d'Empreses de Seguretat de Catalunya (REESC):

Les empreses de seguretat estan obligades a inscriure's en un registre. Les inscrites al REESC només poden realitzar la seva activitat al territori català.

Registro General de Empresas de Seguridad (RGES):

És el Registre al qual s'inscriuen aquelles empreses de seguretat que tenen un àmbit d'actuació que no sigui exclusivament el de les comunitats autònomes que tenen competències en matèria de seguretat privada.

Sistema Estadístic de la Criminalitat (SEC):

El Sistema Estadístic de la Criminalitat constitueix un compendi normatiu de registre i tractament de les dades d'estadística policial registrades pel conjunt de forces i cossos de seguretat de l'Estat, Ertzaintza, Policia Foral de Navarra i Policia de la Generalitat-Mossos d'Esquadra, les quals estableixen la metodologia que han de seguir les unitats policials específiques en la complementació dels diferents àmbits de seguiment. El Sistema Estadístic de la Criminalitat va entrar en vigor l'1 de gener de 2008.

Tendències delinqüencials:

Referit al patró de comportament dels elements d'un entorn particular (ja sigui territorial o tipològic) durant un determinat període de temps. En termes d'anàlisi criminològica la tendència significa la direcció o el rumb de la delinqüència.

Termometria. Estudi de les variacions tèrmiques d'un indret durant un període determinat de temps. Quan es fa la comparació entre valors termomètrics mitjans i els corresponents valors mitjans climàtics s'adopten els criteris següents:

molt càlid si l'anomalia tèrmica (diferència entre la temperatura mitjana del període i la corresponent mitjana climàtica) és igual o superior a +3 °C.

càlid si l'anomalia tèrmica és superior a +0.5 °C però no arriba a +3 °C.

normal si l'anomalia tèrmica es manté entre -0.5 °C i +0.5 °C.

fred si l'anomalia tèrmica és inferior a -0.5 °C però no arriba a -3 °C.

molt fred si l'anomalia tèrmica és igual o inferior a -3 °C.

Vandalització:

En l'àmbit de les enquestes de victimització concepte referit a les destrosses de bens privats patits sobre el vehicle, el domicili, la residència secundària, el comerç o petit negoci o l'explotació agrària. Dintre d'aquest concepte es diferencia entre la delictiva i la no delictiva, en funció de la consideració que fa la pròpia víctima i no de la consideració jurídica del fet.

Victimització:

En l'àmbit de les enquestes de victimització concepte referit a robatoris, agressions, amenaces o coaccions patits en sis àmbits: la seguretat personal, el vehicle, el domicili, la residència secundària, el comerç o petit negoci o l'explotació agrària. Dintre d'aquest concepte es diferencia entre la delictiva i la no delictiva en funció de la consideració que fa la pròpia víctima i no de la consideració jurídica del fet.